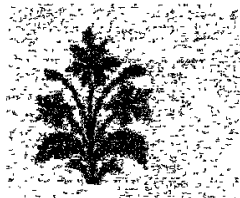

श्री मजन सागर.

सस्तु साहित्यपर्यन्त कार्यालय

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગૂજરાતી કૅપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૫૮-૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ભાષા શાસ્ત્ર

વિષયક - ૧૪૨૧

શ્રી ભજનસાગર

પ્રકાશક: સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય તરફથી

ભિક્ષુ:-અખંડાનંદ-સ્થળ: અમદાવાદ અને મુંબઈ

અસિતગિરિસમં સ્યાત્ કજ્જલં સિંધુપાત્રે
સુરતરુવરશાલા લેલિની પત્રમુર્વી ।
લિલિતિ યદિ ગૃહીત્વા શારદા સર્વકાલમ્
તદપિ તવ ગુણાનામીશ પારં ન યાતિ ॥

અર્થ:—

નીલગિરિ પર્વત જેટલી સહી હોય, મહાસાગર જેવડો ખડીયો
હોય, સર્વે દેવતાઈ ઝાડોની કલમ બનાવી હોય, પૃથ્વીના
પડ જેવડો કામળ બનાવ્યો હોય, અને સર્વથી
સરસમાં સરસ લખવા વાળી શારદા સદાકાળ
લખ્યા કરે, તો પણ હે ઇશ્વર! તારા
ગુણનો પાર આવે નહિ.

આવૃત્તિ બારમી—પ્રત ૫૩૦૦—સં ૧૯૮૦

મૂલ્ય—અમદાવાદમાં ૧૦ આના

મુંબઈ તથા અન્યત્ર ૧૧ આના

આપોતે જાણવું
જાણી જાણીને સંજોગે
સત્ય ૭

હે પ્રભો !

હે પ્રભુ ! તમે એક છો, અખંડ છો, અનંત છો, વ્યાપક છો, નિર્વિકાર છો, સર્વાધાર છો, સકળ વિશ્વના સ્વામી છો અને સર્વ શક્તિમાન છો. તમે સર્વ શુભોના નિધિ છો, તમે દયાના સાગર છો, અને તમે અધમ ઉદ્ધારણુ છો. તમારો મહિમા અગાધ છે, તમારું હાથ અપાર છે, તમે રાજાઓના રાજા તથા દેવોના પણ દેવ છો, અને તમારી અકળ ગતિને પાર કોઈ પામી શકતું નથી. હે મહામંગળકારી અખંડ સચ્ચિદાનંદ હે પરમ કૃપાળુ પવિત્ર પિતા મહાન ઈશ્વર ! આપના એવા શુભો અને મોટા-ઈમાં અમારું મન લય કરવા માટે તથા આપની સત્ય સેવા કરવાને ખાતર શુદ્ધ અંતઃકરણના પ્રેમપૂર્વક હૃદયરો હૃદયરો વાર આપને અમે દંડવત્ પ્રણામ કરીએ છીએ.

અમદાવાદ રાયખડમાં સરતું સાહિત્ય મુદ્રણાલયમાં
મિશ્ર-અખંડાનંદના પ્રબંધથી મુદ્રિત.

આ 'લજ્જનસાગર' ની યોજના મુખ્યપના નરનારાયણના મંદીરની લજ્જન મંડળીના ઉપદેશક ભક્તરાજ શ્રીજીદવજી મહારાજ તરફથી થયેલી છે. એમાંનાં લજ્જનો વગેરે એ મંડળીમાં તેમજ અન્ય અનેક મંડળોમાં તથા હરિજનોમાં છટથી ગવાય છે. આવા બહોળા ઉપયોગને લીધે આ પુસ્તકની અનેક આવૃત્તિઓ નીકળી ચૂકી છે. એ પછી એ આવૃત્તિઓ આ સંસ્થા તરફથી પણ નીકળી હતી. એ પછી પણ આવૃત્તિઓ નીકળતી ચાલી તેમ તેમ એમાં ઉક્ત ભક્તરાજ તરફથી સારાં સારાં લજ્જન, લાવણી, વગેરેનો ઉમેરો થતો રહેવાથી વધુ કદ પણ વધતું ચાલ્યું છે; પરંતુ મોટી સંખ્યામાં છપાવવા વેચવાની વ્યવસ્થાને અભાવે એ ચોપડી-દાખલા તરીકે તેની છેલ્લી આવૃત્તિ-તેની છાપેલી ૩૧૧ ની કિંમતે પણ સર્વ કોષ્ટને મળી શકતી નહિ. એ મુશ્કેલી દૂર થઈ આ પુસ્તક પાછું સર્વ કોષ્ટને સારા આકારમાં અને સસ્તામાં મળી શકે એવા હેતુથી, તથા શ્રીજીદવજી મહારાજની પણ તેમાં પૂર્ણ સમતિ મળવાથી આ ૧૨ મી આવૃત્તિ આ સંસ્થા તરફથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે; અને ખનશી ત્યાં સુધી હવે પછીની આવૃત્તિઓ પણ આ સંસ્થા પ્રસિદ્ધ કરતી રહેશે.

આમાં લજ્જનો વગેરે સર્વ આગલી આવૃત્તિ પ્રમાણેજ આપ્યાં છે. કેટલુંક આવશ્યક સંશોધન પણ કરાયું છે. છતાં ભૂલોનું શુદ્ધિપત્ર છેવટે અપાયા મુજબ સુધારી લખતેજ વાંચવા લલામણુ છે.

સંતવાણીના આ નાના જેવા સંગ્રહની આટલી ખંધી આવૃત્તિઓ નીકળી, એજ એ વાણીની મહત્તા અને તેની ચૂંટણીની ઉપકારકતા દર્શાવી આપવાને પૂરતું છે. સત મહાત્માઓની વાણીનો પ્રદેસ એટલા ખોલા વિવિધ અને વિશાળ છે કે સેકડો ગ્રંથ છપાય તોપણ ખૂટે નહિ. જૂદે જૂદેકોણેથી આવી વાણીના જે કેટલાક સંગ્રહો નીકળી ચૂક્યા છે તેમાંના કેટલાક તો હવે મળતાજ નથી. વળી સરકારી બાંધયો અને બાંધયો તેમજ વડીલો અને સતાનો સાથે એસીને વિના સંકેતે ગાંધ સાંભળી શકે નહિ તેવાં પ્રેમ અને શીલા વગેરેનાં પદ્યોને પડતાં ચૂકીને યાન, ચારિત્ર્યની શુદ્ધિ વૃદ્ધિ કરે એવી સારિત્વક સંતવાણીનેજ કોઈ સારો જેવો સંગ્રહ નહિ હોવાથી તેવો સંગ્રહ પ્રસિદ્ધ કરવાનો વિચાર લાંબા સમયથી અત્ર તરફથી દર્શાવાતોજ આવ્યો હતો. હવે ધૃતિચક્રપાથી એ વિચાર તે ને અનુમતીને આવતા ૧૯૮૧ ના વર્ષમાંજ એવા સંગ્રહરૂપ કેટલાંક પુસ્તકો વિવિધ ગ્રંથમાળાદ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે આશા છે કે સંત મહાત્માઓની ઉપકારક વાણીનો મહિમા સમજનારા સરકારી જનો તે વાણીનો સંગ્રહ કરી લેવાની આ તકનો લાભ લેવા ચૂકશે નહિ. વિ. સં. ૧૯૮૦, જ્યેષ્ઠમાસ. પ્રસિદ્ધ કર્તા

સામાન્ય સાંકળીયું

પદ	સાતસંગવિષે	પાતું
૧	મહાપદ લાખ્યું જેને	૧
૨	સુખ કથું ન જાય	૧
૩	જિને ન કિયો સતસંગ	૨
૪	સંતો અમે વહેવારીઆ	૨
૫	જેને ઘેર હરિજન	૨
૬	માનો મળા છે મોટી	૩

ગુરુવિષે

૭	હરિગુણ બાર બાર	૩
૮	દેખ્યા હોય તો કહી	૩
૯	સદ્ગુરુના તે શબ્દ	૪
૧૦	સદ્ગુરુએ અમને મારેલ	૫
૧૧	સદ્ગુરુ સ્વામીને વિનવું	૫
૧૨	મારી રે કટારી સંતો	૫
૧૩	આજે આનંદ ગુરુ	૬
૧૪	મારા મારા મારા ગુરુજી	૬
૧૫	સદ્ગુરુ સંગે	૬
૧૬	સદ્ગુરુ સરજનદાર રે	૭
૧૭	તમે ખુબ ખબર કરી	૭
૧૮	જીને કીયા ધ્વજસે નેડા	૮
૧૯	અખ મોયે ઘટમે પ્રગટી	૮
૨૦	સદ્ગુરુ નિરવાણી નિરં	૯
૨૧	ગુરુગમ વિનારે આતમ	૧૦

ઇંધરસ્વરૂપવિષે

૨૨	તું અગાધ પરબ્રહ્મ	૧૦
૨૩	તું અગાધ તું અગાધ	૧૦
૨૪	ઐસા દેશ હમારા	૧૧
૨૫	હમ સાકાર ઉપારીવે	૧૧
૨૬	હમ તો દૃષ્ટુ છબીલો	૧૨

પદ	પાતું
૨૭	તુતો ન્યારો રહીને ખેલેર૧૨
૨૮	એહી હમારે શ્રીનાથજી ૧૨
૨૯	એ છે નિરાકાર સાકાર ૧૩
૩૦	કયાં જીવ કયાં જગદીશ ૧૪

સંતવિષે

૩૧	સંતનકે સંગ લાગ	૧૩
૩૨	મળે જીવન્મુક્ત હરિ	૧૪
૩૩	ઓ લાઇ રે શાન્તિ	૧૪
૩૪	સાધુ તે જનનો સંગ	૧૫
૩૫	નંદ નંદનકે પ્યારે	૧૫
૩૬	ધન્ય આજ ઘડી	૧૬
૩૭	હરિહરિવસેહરિનાજનમાં	૧૬
૩૮	વહાલારે સંતને જય	૧૭
૩૯	મળે તો મને હરિજન	૧૭

ભક્તલક્ષણવિષે

૪૦	તાદશીજન તેને જાણીએ	૧૮
૪૧	ધન્ય ધન્ય એ સંત	૧૮
૪૨	સાચા સંત તે દુઃખ દે	૧૯

ભક્તિ વિષે

૪૩	સંતો ભક્તિરૂપી	૧૯
૪૪	ભક્તિ મહા બળવંતી	૧૯
૪૫	જીતળ ભક્તિ પદારથ	૨૦
૪૬	ભજનદો પરિમાન	૨૦
૪૭	કાળ વ્યાલનો ડંખ	૨૦
૪૮	રામ રતન ધન પાયો	૨૧
૪૯	ધન્ય જેણે હરિગુણ ગાયાર	૨૧
૫૦	નિર્માળ ભક્તિ પદારથ	૨૨
૫૧	ગોવિંદ લિયો મોલ	૨૨
૫૨	રામ રમજી જડીયું	૨૨

૫૬

પાનું

ભક્તિમાં શરમ ન કરવા વિષે

૫૩ તમે નામ નારાયણનું રે ૨૩

૫૪ ભાવે ભજતીત્રિભોવનર ૩

ભક્તિ શરાઓની છે તે વિષે

૫૫ ભક્તિ શુરવીરની સાચી ૨૪

૫૬ હરિનો માર્ગ છે શરાનો ૨૪

૫૭ હરિ રસ મેઘેરે મુલ્ય છે ૨૫

૫૮ વરમાળા તો વિકૃલ્લ ૨૫

૫૯ કોષ કહે તેને કહેવારે ૨૬

૬૦ નિંદા મારી ભલે કરોરે ૨૬

૬૧ જે દુઃખ થાય તે થામેરે ૨૭

૬૨ જીવને સાટે રે માળા ૨૭

ભજનની જરૂરીઆત વિષે

૬૩ ભજન વિના જીવડા ૨૭

૬૪ હરિ નહીં ગાયા ૨૮

હરિભજનની જરૂરીઆત વિષે

૬૫ ગોવિંદ ગાવ મન મોવિંદ ૨૮

૬૬ ભજન કેમ કરતો નથી ૨૮

૬૭ દેવોને છે દુર્લભ એવો ૨૯

૬૮ હરિ ભક્તિ કરના રે ૨૯

૬૯ હરિસે કોઈ નહો ખડા ૩૦

૭૦ ખીલું કોઈ ન વળે રે ૩૦

૭૧ લેહ લગાડી રામને ૩૦

૭૨ હરિ ભજ્યે તો આવે ૩૧

૭૩ જીવ તેં હરિ ન સમર્યા ૩૧

૭૪ શા માટે તું ભજતો નથી ૩૨

૭૫ ઉઠો ખડા કોષ એતોને ૩૨

૭૬ જોગનકી મગરૂરી મત ૩૩

૭૭ સર્વ તજીને ભજ્યે ૩૩

૭૮ ભજ મન ગોવિંદા ૩૪

૭૯ સમર સમર મન સ્યામ ૩૪

૮૦ ભજોને ભગવાનને ૩૫

૫૬

પાનું

૮૧ હરિદાસા હરિદાસા ૩૫

ભક્તિ જલદી કરવા વિષે

૮૨ હરિ ભળ્યાનું ટાણું આ ૩૫

૮૩ કાયા છે ત્યાં સુધી ૩૬

૮૪ જ્યાં લગી આત્મા ૩૬

૮૫ તારી કાયા નમરમાં રે ૩૭

નવાં ભજનો

૮૬ વારે વારે મનમો નહીં ૩૭

માતવિષે

૮૭ કાણુ ચોટ છે કાળની રે ૩૮

૮૮ તારા મનમાં જાણુ છે ૩૮

૮૯ તારે માથે નમારા ૩૯

૯૦ જોવિચારીને જીવ હંદમાં ૩૯

૯૧ મારો હંસડો નાનો ને ૪૦

જગત મિથ્યા વિષે

૯૨ સખી જન જગત વહેવાર ૪૦

૯૩ એત પ્રાણીયા નરકની ૪૦

લયલીનતા વિષે

૯૪ મુને વધાયું વહાલા ૪૧

૯૫ ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો ૪૨

૯૬ રામ બાણુ લાગ્યાં ૪૨

૯૭ રે સમયણુ હરિવરનું ૪૩

૯૮ વરીએ તો શામળીઓ ૪૩

૯૯ વરીએ શામળીઆ વરની ૪૪

૧૦૦ મારે વર તો વિકૃલ્લે ૪૪

૧૦૧ ઘેઘાં અમે ભલે થયાં ૪૫

૧૦૨ વહાલા લાગો છો વિશ્વા ૪૫

૧૦૩ મારે આવ્યો અદૈકિક ૪૫

૧૦૪ બાળી કાઢી જગતની ૪૬

૧૦૫ લેહ લાગી મને લેહ ૪૬

૧૦૬ લેહ લાગી મુને તારી ૪૭

૧૦૭ રસ અગમ અપાર ૪૭

પદ	પાત્રું	પદ	પાત્રું
૧૦૮ રોમે રોમે ચડે રામ	૪૮	૧૩૯ શ્રાવણ વદી આહમ	૬૧
૧૦૯ ગુરુ મારે અગમ તીરથ	૪૮	૧૪૦ નંદજસોદાનાં ભાગ્ય	૬૨
૧૧૦ ગુરુ મારે નજરે મોતી	૪૯	૧૪૧ ભાગ્ય બડાં વ્રજની	૬૨
૧૧૧ એ કહેતા જાને એ	૪૯	૧૪૨ આજ સખી હું તો	૬૨
૧૧૨ અનુભવીને એકલું	૫૦	૧૪૩ આજે આનંદ નંદજીને	૬૩
૧૧૩ સુરતા લાગી રે જોની	૫૦	૧૪૪ ઉતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ	૬૩
૧૧૪ હરિ મહિમા મોટા	૫૧	શ્રીકૃષ્ણ લીલાવિષે	
૧૧૫ એધવ ક્યાં આવશે	૫૧	૧૪૫ જય જય કૃષ્ણ કમળ	૬૪
૧૧૬ જોને આ પ્રાણ આધાર	૫૧	૧૪૬ વ્રજ વહાણુરે વૈકુંઠ	૬૪
૧૧૭ રામ સલામાં અમે	૫૨	૧૪૭ હારે રથ દેરો ગોકુળ	૬૫
૧૧૮ મારા નાથનાં નેણાં	૫૨	૧૪૮ મારી બાળપણુની	૬૫
૧૧૯ ભજન ધુન જુગ લાગી	૫૩	૧૪૯ ગોપી જનતા રે પ્રાણ	૬૫
૧૨૦ અખંડ વરને વરી	૫૪	૧૫૦ વૃંદાવનતો રે ચંદ્ર	૬૬
૧૨૧ એવો અખંડ અમર	૫૪	૧૫૧ ગોકુળ વહેલા પધારજો	૬૭
૧૨૨ રામ અમલ રંગ	૫૪	૧૫૨ નિત્ય નિત્ય ભજ્યે તારું	૬૭
૧૨૩ ક્યા બોલે અખ ક્યા	૫૫	૧૫૩ સખી આજરે વાળે	૬૮
૧૨૪ જે કોઈ પીએ પ્રેમકા	૫૫	૧૫૪ શરદ રેન શુક રહી	૬૮
૧૨૫ સુખડાની માયા લાગીરે	૫૬	૧૫૫ ખેતી વ્રજમાં વાતો એની	૬૯
૧૨૬ આજ જગન મંડળમાં	૫૬	૧૫૬ મધુરામાં હરિને જાવા	૬૯
૧૨૭ એવી મહાપદ કેરી વાનરે	૫૭	૧૫૭ રે એધા શુરે થયું	૬૯
૧૨૮ મુંને લહેર રે લાગી	૫૭	૧૫૮ વહાલાજી જીવડો મારો	૭૦
૧૨૯ ધન્ય આજની ધડી	૫૮	૧૫૯ ગોકુળીયું છોડું ગામડીયું	૭૧
૧૩૦ સખી આજ અમારે	૫૮	૧૬૦ એધા સયામારે	૭૧
૧૩૧ આજે એપી રહું છે	૫૮	ભગવદ્ આશરોવિષે	
૧૩૨ હું તો પરણી મારા	૫૯	૧૬૧ મેં ભરોસે અપને રામકે	૭૨
૧૩૩ જોઈ વિચારી હું વરીજું	૫૯	૧૬૨ રામ સમર તારે કાંઈ	૭૨
૧૩૪ આનંદકારી અખંડ	૬૦	૧૬૩ સૌથી સમરથ રાધા	૭૨
૧૩૫ સુતા બેઠા શામળીયાજી	૬૦	૧૬૪ હરિ ભજતાં હજી	૭૩
૧૩૬ પાણીમેં મીન પીયાસી	૬૦	૧૬૫ કોઈનો ભાર ન રાખે	૭૩
૧૩૭ અમે આવ્યા તમારે	૬૧	૧૬૬ જે જન એધા મોયે	૭૩
શ્રીકૃષ્ણ જન્મવિષે		૧૬૭ ભકતોની ભીડ ક્યાં	૭૪
૧૩૮ કાહે ન મગળ આવે	૬૧	૧૬૮ એધાજીએરે એનેતે અમે	૭૪

સામાન્ય સાંકળીયું

૭

૫૬ પાનું

૧૬૯ પોતાના જનને આધારે ૭૫

અર્પણવિષે

૧૭૦ સુખ છે તમારા ૭૫

૧૭૧ મારા પગતે ધડોળે પાંખી ૭૬

૧૭૨ સ્વામી સીતા રામ કૃપા ૭૬

૧૭૩ રામ પીયારા કૃષ્ણ ૭૭

ભગવદ્ ઇચ્છાવિષે

૧૭૪ રામ રાખે તેમ રહીયે ૭૭

૧૭૫ સુખ દુઃખ મનમાં ન ૭૮

૧૭૬ હરિજન ચમને હાથ ૭૮

૧૭૭ પ્રભુજીયે ધાર્યું હોય ૭૯

૧૭૮ જીવ તું શીદને ચિંતા ૭૯

૧૭૯ પ્રભુને ગમે તે સમે ૮૦

૧૮૦ ગમ ન પડે નરને ૮૧

૧૮૧ શ્રીજી કરેસો ભલી ૮૨

દુઃખવિષે

૧૮૨ નાય વિના સંકટ કોણ ૮૨

૧૮૩ સંકટ સર્વે હરો ૮૩

૧૮૪ દામેદર દુઃખડાં કાપોરે ૮૩

૧૮૫ મુને ધડી નથી વિસરતા ૮૪

૧૮૬ દુસરો કોણ સુખદાઇ ૮૪

પ્રાર્થનાવિષે

૧૮૭ વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર ૮૫

૧૮૮ દીનનો દયાળ છોડી ૮૫

૧૮૯ અભિવંદન, અલપદે ૮૫

૧૯૦ શરણુ ખડું છે તમારું ૮૬

૧૯૧ હરિ જોવો તેવો હું દાસ ૮૬

૧૯૨ અન્ય નહીં પ્રભુ ત્રાતા ૮૭

દીનતાવિષે

૧૯૩ અપરમ પાર પ્રભુ ૮૭

૧૯૪ અપરાધો અમારા પ્રભુ ૮૭

૧૯૫ અપરાધ ક્ષમા કરો ૮૮

૫૬

૧૯૬ મારી ગતિ કેમ કરશે ૮૮

૧૯૭ શ્રી વલ્લભ વિઠ્ઠલ શ્રીજી ૮૮

૧૯૮ કોન કુટિલ ખલ કામી ૮૯

૧૯૯ સકળ વિશ્વના નાય ૮૯

૨૦૦ આકર રાખોજી ૯૦

ઇશ્વરનાં વખાણુવિષે

૨૦૧ જોને જગત કરતાર ૯૦

૨૦૨ નથી રે અળસ્યું મારા ૯૧

૨૦૩ તમે સર્વ સંસાર ૯૧

૨૦૪ પ્રભુ છો મંગળકારી રે ૯૨

૨૦૫ સર્વે શુભસંપન્ન ૯૨

૨૦૬ જય જગપાળ દયાળ ૯૩

૨૦૭ જય જય જગતકર્તાર ૯૩

૨૦૮ પ્રભુ દીનદયાળ ૯૪

૨૦૯ દયાળુ જગસર્જન ૯૪

૨૧૦ પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન ૯૪

૨૧૧ મંગળ છે નામ તારું ૯૫

૨૧૨ કૃપાસિંધુ ઇશ એક ૯૫

૨૧૩ જીરે સુંદર શ્યામ ૯૫

૨૧૪ પરબલ અનંત ૯૬

૨૧૫ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો ૯૭

૨૧૬ છો અજર અમર ૯૭

૨૧૭ અહો વિશ્વપતિ ૯૮

૨૧૮ નમસ્તે નમસ્તે ૯૮

૨૧૯ જે છે એક અખંડ ૯૯

૨૨૦ વંદું હું પરમેશ ૯૯

૨૨૧ ઓ પ્રભુ તું કરુણા ૯૯

૨૨૨ હારી રહ્યા મનમોહી ૯૯

૨૨૩ જય સુખદાયક ૯૯

૨૨૪ જયદેવ જયદેવ ૯૯

૨૨૫ તમે છો પ્રભુ અન્ન ૧૦૦

૫૬

પાનું

પ્રભુકૃપાની યાચના

૨૨૬ કૃપા વિના પ્રભુજી ૧૦૦

૨૨૭ કૃપા કરો કીરતાર ૧૦૧

પ્રેમવિષે

૨૨૮ પ્રેમની વાત છે ન્યારો ૧૦૧

૨૨૯ પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો ૧૦૨

૨૩૦ જે કૃષ્ણ પ્રેમ અંશ ૧૦૨

૨૩૧ વહાલો મારો સાચાનો ૧૦૨

૨૩૨ વહાલો પ્રેમને વશ ૧૦૩

૨૩૩ મેતો હરિચુશ ગાવત ૧૦૩

૨૩૪ દીલ લગાયા રામ ૧૦૩

૨૩૫ મોરશી વાગી મને ૧૦૪

૨૩૬ મળ્યા પ્રેમ સ્નેહી ૧૦૪

૨૩૭ કાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો ૧૦૪

નામભાહુતમ્યવિષે

૨૩૮ નામકો મહિમા ૧૦૫

૨૩૯ નામ સુધારસ સાર ૧૦૫

૨૪૦ કૃષ્ણ રામા રામા રામા ૧૦૬

૨૪૧ શ્રીજીના નામ સમાન ૧૦૬

૨૪૨ મને વહાણું વહાણું ૧૦૬

૨૪૩ ભજ રામ રામ રામ ૧૦૭

સ્મરણવિષે

૨૪૪ સુમરન મિના ૧૦૮

૨૪૫ નારાયણનું નામ ૧૦૮

૨૪૬ હરિનામ મિના નર ૧૦૯

૨૪૭ શ્રીરામ કહનેકી મઝા ૧૦૯

૨૪૮ પી જરે જુડી નામકી ૧૧૦

૨૪૯ રામ શબ્દની માળા ૧૧૦

પરમાર્થવિષે

૨૫૦ તું તીર્થમાં જ્યાં ૧૧૧

૨૫૧ ચિર થરીને કાંઈ આ ૧૧૨

વ્યભિચારવિષે

૨૫૨ ધિક ધિક તારો ૧૧૨

૫૬

પાનું

૨૫૩ તમે પાછાને વળાવો રે ૧૧૩

અભિમાનવિષે

૨૫૪ ગર્વ કિયો સોઇ નર ૧૧૩

૨૫૫ મતકર દીવ પતીઆરો ૧૧૪

ઢોંગી ભક્તવિષે

૨૫૬ જુડા જુડી ન ઝાલો ૧૧૫

૨૫૭ વૈષ્ણવ નથી થયો ૧૧૫

૨૫૮ અરેશું સમજ્યો વૈષ્ણવ ૧૧૫

૨૫૯ પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ ૧૧૬

૨૬૦ સીતારામને ભજને ૧૧૭

૨૬૧ મારે આજે આનંદનો ૧૧૭

૨૬૨ ઓધા શીયોનેરે અમારો ૧૧૮

૨૬૩ મારી હુંડી સ્વીકારો ૧૧૮

૨૬૪ પ્રભુ પાલવ પડીને ૧૧૯

૨૬૫ જમમાં નરનારીને ૧૨૦

૨૬૬ એરી મીરાં પૂર્વ ૧૨૨

માયાવિષે

૨૬૭ માયા તજને જીવ ૧૨૫

૨૬૮ હરિની માયા મહા ૧૨૬

૨૬૯ હરિ હું શું કરું રે ૧૨૬

ભોગી ન થવાવિષે

૨૭૦ નિશ્ચે કરો રામનું નામ ૧૨૭

સાધારણ નીતિવિષે

૨૭૧ ભાવે કરી ભક્તો તમે ૧૨૭

૨૭૨ ભાવથી પ્રભુ બન્ને ૧૨૮

જીવને છેલ્લી શિખામણ

૨૭૩ સો પાતનકી એકજ ૧૨૮

૨૭૪ હવે કહેવું ભોધએ તે ૧૨૮

સૌનું ભણું ધ્યાનવાવિષે

૨૭૫ દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો ૧૨૯

૨૭૬ સૌનું કરો કલ્યાણ ૧૨૯

છેલ્લી સ્તુતિ

૨૭૭ શાન્તિ શાન્તિ ૧૩૦

પદ	પાત્રું	પદ	પાત્રું
પરચુરણ ભજનો			
૨૭૮ ધડપણમાં ગોરીદ આશું ૧૩૦		૨૯૬ આઠી જનો આમચ્યા ૧૩૯	
એકાદશીવિષે		૨૯૭ મત સોના મુસારિરે ૧૩૯	
૨૭૯ ધન્ય એકાદશી એકાદશી ૧૩૧		૨૯૮ જો જન પ્યાન ધરે ૧૪૦	
૨૮૦ ચેલા ચાલો ચુરને ધેર ૧૩૨		૨૯૯ ગજનંદ સમરીએ ૧૪૦	
૨૮૧ ધર્મ હીતે પાયો ચે ધન ૧૩૨		૩૦૦ વૈષ્ણવ જન તો ૧૪૦	
૨૮૨ સકળ હંસમે' રે રામ ૧૩૩		૩૦૧ આધવજી અમળા તે ૧૪૧	
૨૮૩ જયશ્રી વદન્તભ જયશ્રી ૧૩૩		૩૦૨ હરિજન આવો ૧૪૨	
રક્ષાબંધનવિષે		૩૦૩ શિવ જોગી જશ ૧૪૩	
૨૮૪ આજ બજેવ દિવસ ૧૩૪		કોથ વિષે	
૨૮૫ મોહનવરને અધિ માતા ૧૩૫		૩૦૪ કોથ પર કોથ ન કરશે ૧૪૩	
પવિત્ર એકાદશીવિષે		૩૦૫ ગુણ અને અવગુણ ૧૪૪	
૨૮૬ પુણ્યપવિત્ર એકાદશી ૧૩૫		૩૦૬ શી શાલા ને શો સાજ ૧૪૬	
પારણાવિષે		૩૦૭ સંતો આવો અમારા ૧૪૭	
૨૮૭ આલુડે વેશ માથે ૧૩૫		૩૦૮ પ્રથમ વર્ણાશ્રમ ધર્મ ૧૪૭	
હિંડોળાવિષે		૩૦૯ અધુરી આશે ન હોય ૧૪૮	
૨૮૮ હુસત કુંજ વિદ્યાસી ૧૩૬		૩૧૦ આવી રૂડી શરદ ૧૪૮	
જગતકર્તાની સ્તુતિ		૩૧૧ જનના સકલ કંઠ્યાણુનો ૧૪૮	
૨૮૯ આહો માગ લે રાજ ૧૩૬		૩૧૨ તમેરે ઉદ્ધવજી અમને ૧૪૯	
૨૯૦ શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ ૧૩૭		૩૧૩ તમે રે માન્યો છે ૧૪૯	
૨૯૧ ચાલો ચાલો સાધુના ૧૩૭		૩૧૪ આટલો સંદેશો મારા ૧૫૦	
૨૯૨ માફ મન મોહું રે ૧૩૮		૩૧૫ કામ ન સુઝે ૧૫૧	
૨૯૩ અમારે શુરુએ આપી ૧૩૮		૩૧૬ જય શંકર દેવા ૧૫૧	
૨૯૪ કિયો ગોપાલકો ૧૩૮		૩૧૭ સાચી પ્રીતિ તે સ્યામ ૧૫૨	
૨૯૫ લાગોનીયા પાયા ૧૩૯		૩૧૮ કમાણી ઉશો કંધારે ૧૫૩	
		૩૧૯ જય જય રામકૃષ્ણ ૧૫૩	
		૩૨૦ રવીસાહેબે કિયા ૧૫૩	

જ્ઞાનભક્તિની લાવણીઓનું સાંકળીયું

નર તન પાપ જતન કરે એસે જીરમેં વો કરતાર મિલે	૧૫૪
રામકૃષ્ણકા સુમરન કરનેસે પાતક સખ જાતે હેં	૧૫૫
જાના હૈ રહના નહીં મરના ખીસવા ખીસ	૧૫૬
દમ પર દમ હરસજ્જન નહીં ભરોંસા દમકા	૧૫૬
હર જગૈ પૈ દેખ કહીં નહીં તૂ દેખા	૧૫૭
વિશ્વરૂપ ખિલ રહા બાગ જીસમેં આદમકી ચુલખરી	૧૫૮
નહીં મિલે હરિધન ત્યાગે, નહીં મીલે રામજી જાન તજે	૧૫૯
જો કહતા હમ કરતે વો દુઃખ ભરતા હૈ	૧૬૦
યોગી વહી જો સકલમેં મેઠે દેખે દશવે દારકા વો	૧૬૨
ધર મિલે ઇસે જો અપના ધર જોવે હૈ	૧૬૩
કહીં પુન્ય કરો તો બડા પાપ હોતા હૈ	૧૬૪
ડાલે કાછ દારમેં આતિશ તો વો દાર જલે નહીં	૧૬૫
હરએક દુઢતે હૈ જંગલમેં દવા રસાયનકી ખૂટી	૧૬૫
દુનિયામે લાખોઘ પંચકા હમને દેખા ભાજા હૈ	૧૬૬
જીસકે દિલપર ઓ પ્રભુ નામ યસ્તા હૈ	૧૬૭
કર દયા દાસકે કષ્ટ હરો શિરિધારી	૧૬૮
હમ તેરી યાદમેં પ્રભુ જોત દિન ભટકે	૧૭૦
જૂઠાં જૂઠાં ભજનોમાંથી લીધેલી ધુનો	૧૭૧
મહાત્મા ઋષિરાજનાં ભજનોની ધુનો	૧૭૨
શ્રી ભગવાનના નામની ધુનો	૧૭૫

અકારાદિ અનુક્રમ

પદ	અ	પાનું	પદ	અ	પાનું
૧૨૦	અખંડ વરને વરી	૫૪	૨૬૬	એવી મીરાંને પૂર્વજન્મની	૧૨૨
૧૩૭	અમે આઠ્યા તમારે	૬૧	૨૨૧	એવો અખંડ અમર	૫૪
૩૦૯	અધુરી આશે ન હોય	૧૪૮	૨૮	એહી હમારે શ્રીનાથજી	૧૨
૧૧૨	અનુભવીને એકલું	૫૦	૨૪	એસા દેશ હમારા	૧૧
૧૬૨	અન્વ નહીં પ્રભુ ત્રાતા	૮૭	૧૧૫	એધવ ક્યારે આવશે	૫૧
૧૬૫	અપરાધ ક્ષમા કરો	૮૮	૩૦૧	એધવજી અખળા તે	૧૪૧
૧૬૪	અપરાધો અમારા	૮૭	૧૬૮	એધા જાણે એને	૭૫
૧૬૩	અપરંપાર પ્રભુ	૮૭	૨૬૨	એધા શિયોને રે	૧૧૮
૧૬	અખ મોયે ઘટમેં પ્રગટી	૮	૧૬૦	એધા રમામા રે	૭૧
૧૮૯	અભિવંદન ધ્વજપદે	૮૫	૨૨૧	ઓ પ્રભુ તું કરુણા	૯૯
૨૫૮	અરે શું સમજ્યો	૧૧૫	૩૩	ઓ ભાષ રે શાન્તિ	૧૪
૨૧૭	અહો વિશ્વપતિ	૯૮	ક		
૧૪૨	આજ સખી હુંતો આનંદ	૬૨			
૨૮૪	આજ ખલેવ દિવસ	૧૩૪	૮૭	કકણ ચોટ છે કાળની રે	૩૮
૧૩	આજે આનંદ ગુરુ	૬	૩૧૮	કમાણી ઉશો કંધા રે	૧૫૩
૧૩૧	આજે આપી રહું છે	૫૮	૧૨૩	કયા બોલે અખ કયા બોલેપપ	
૧૪૩	આજે આનંદ નંદજીને	૬૩	૩૧૫	કામ ન સૂઝેમારી માડીરે	૧૫૧
૩૧૪	આટલો સંદેશ મારા		૮૩	કાયા છે ત્યાં સુધી	૩૬
	સદ્ગુરુને કહેજો...	૧૫૦	૧૩૮	કાહે ન મંગળ ગાવે	૬૧
૧૩૪	આનંદકારી અખંડ	૬૦	૪૭	કાળ બ્યાલનો કંખ	૨૦
૩૧૦	આવી રૂડી શરદપુતેમની	૧૪૮	૨૬૪	કિયો ગોપાળકા સખહોય	૧૩૮
૨૬૬	આહી જાતો આમચ્યા		૨૨૭	કૃપા કરો કિરતાર	૧૦૧
	ગાવાં... ..	૧૩૯	૨૨૬	કૃપા વિના પ્રભુજી	૧૦૦
૭૫	ઉઠો ખડા કોઈ ચેતોને	૩૨	૨૧૨	કૃપા સિંધુ ધ્રુવ એક	૬૫
૧૪૪	હિતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ	૬૩	૨૪૦	કૃષ્ણ રામા રામા રામા	૧૦૬
૧૧૧	એ કહેતા જાજો	૪૯	૩૦	કયાં જીવ કયાં જગદીશ	૧૩
૨૯	એ છે નિરાકાર સાકાર	૧૩	૫૯	કોઈ કહે તેને કહેવા રે	૨૬
૧૨૭	એવી મહાપદ કેરી	૫૭	૧૬૫	કોઈનો ભાર ન રાખે	૭૩
			૩૦૪	કોઈપર ક્રોધ ન કરશો	૧૪૩

પદ	ક	પાત્રું
૧૬૮ કોન કુટિલ ખલકામી	૮૯	
ગ		
૨૯૯ મળનંદ સમરીએહો	૧૪૦	
૧૮૦ ગમ ન પડે નરને ગોવિંદની	૮૧	
૨૫૪ મર્વ કિયો સોષ નર	૧૧૩	
૩૦૫ ગુણુ અને અવગુણુ		
એકઠા ઉપજો	૧૧૪	
૨૧ ગુરુ ગમ વિનારે આતમ	૧૦	
૧૦૯ ગુરુ મારે અગમ	૪૮	
૧૧૦ ગુરુ મારે નજરે	૪૯	
૧૪૯ ગોપી જનના રે પ્રાણુ	૬૫	
૫૧ ગોવિંદ લિયો મોલ માર્ધ	૨૨	
૧૫૯ ગોકળીયું છોટું ગામડીયું	૭૧	
૬૫ ગોવિંદ ગાવ મન	૨૮	
૧૫૧ ગોકુળ વહેલા પંચારંગે	૬૭	
ઘ		
૨૭૮ ધડપણુમાં ગોવિંદ ગાશું	૧૩૦	
૧૦૧ ઘેસાં અમે ભલે થયાં	૪૫	
ચ		
૨૦૦ ચાકર રાખોજી રે અમને	૯૦	
૨૮૯ ચાહે માગસે રાજ તીનું		
પુરકી	૧૩૬	
૨૯૧ ચાલો ચાલો સાધુના રૂડા		
સાથમાં રે	૧૩૭	
૬૩ ચેત પ્રાણીઆ નરક	૪૦	
૨૮૦ ચેલા ચાલો ગુરુને ઘેર	૧૩૨	
છ		
૨૧૬ છો અજર અમર	૯૭	
જ		
૨૬૫ જગમાં નરનારીને	૧૨૦	
૩૧૧ જનના સકળ કલ્યાણુને	૧૪૮	
૨૦૬ જય જગપાળ ફયાળ	૯૩	

પદ	જ	પાત્રું
૧૪૫ જય જય કૃષ્ણ કમળ	૬૪	
૩૧૯ જય જય રામકૃષ્ણ હરિ	૧૫૩	
૨૦૭ જય જય જગતકર્તાર	૯૩	
૩૧૬ જય શંકર દેવા	૧૫૧	
૨૮૩ જયશ્રીવલ્લભજયશ્રીવિઠ્ઠલ	૧૩૩	
૨૨૪ જયદેવ જયદેવ	૯૯	
૮૪ જ્યાં લગી આત્મા	૩૬	
૨૫૬ જુકા જુકી ન જાલો	૧૧૫	
૨૨૩ જય સુખદાયક જે	૯૯	
૨૩૦ જે કોઈ પ્રેમ અંશ	૧૦૨	
૧૨૪ જે કોઈ પીયે પ્રેમકા	૫૫	
૨૧૯ જે છે એક અખંડ	૯૯	
૧૬૬ જે જન ઓધા મોયે	૭૩	
૬૧ જે દુઃખ થાય તે થાજો	૨૭	
૫ જેને ઘેર હરિજન	૨	
૩ જિને ન કિયો સત્સંગ	૨	
૧૩૩ જોષ વિચારી હું વરી છું પદ		
૧૧૬ જોને આ પ્રાણુ આધાર	૫૧	
૨૦૧ જોને જગત કરતારને	૯૦	
૭૬ જોખનકી મગફરીમત કરના	૩૩	
૯૦ જો વિચારીને જીવ	૩૯	
૨૯૮ જો જન ધ્યાન ધરે	૧૪૦	
ઝ		
૧૮ ઝને કિયા ખલસે નેડા	૮	
૧૭૮ જીવ તું શીદને ચિતા	૭૯	
૭૩ જીવ તેં હરિ ન સમર્થા	૩૧	
૬૨ જીવને સાટે રે માળા	૨૭	
૨૧૩ જીરે સુંદીર સ્થામ	૯૫	
૨૮૮ જીવત કુંજ વિજાસી	૧૩૬	
ત		
૧૭ તમે ખુશ ખમર કરી	૭	
૨૨૫ તમે છો પ્રભુ અજ	૧૦૦	

૫૬ ત પાતું
૫૩ તમે નામ નારાયણનું ર૩
૨૫૩ તમે પાછાંતે વળાવો રે ૧૧૩
૨૧૫ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો ૬૭
૨૦૩ તમે સર્વ સંસાર ૬૧
૩૧૨ તમેરે ઉદ્ધવજી અમને ૧૪૬
૩૧૩ તમેરે મા-ચોઠે આખા ૧૪૬
૪૦ તાદશી જન તેને ૧૮
૮૮ તારા મનમાં જાણે છે ૩૮
૮૫ તારી કાયા નગરમાં રે ૩૭
૮૯ તારે માથે નગારાં વાગે ૩૬
૨૩ તું અગાધ, તું અગાધ ૧૦
૨૨ તું અગાધ પરબ્રહ્મ ૧૦
૨૫૦ તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં ૧૧૧
૨૭ તું તો ન્યારો રહીને ૧૨
થ
૨૫૧ થિર દરીને કાઠિ આ ૧૧૨
દ
૨૦૬ દયાળુ જગ સરજન ૬૪
૧૮૪ દામોદર દુખડાં કાપોરે ૮૩
૨૩૪ દિલ લગાય રામ ૧૦૩
૧૮૮ દીનનો દયાળ છોડી ૮૫
૨૭૫ દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો ૧૨૬
૧૮૬ દુસરો કોન સુખદાઈ ૮૪
૮ દેખ્યા હોય તો કહી ૩
૬૭ દેવોને છે દુર્લભ એવો ૨૬
ધ
૨૭૬ ધન્ય એકાદશીએકાદશી ૧૩૧
૩૬ ધન્ય આજ ધડી સંત ૧૬
૨૮૧ ધર્મહી તે પાથો એ ધન ૧૩૨
૧૨૬ ધન્ય આજ ધડી ૫૮
૬૫ ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો ૪૨
૪૬ ધન્ય જેણે હરિગુણ ૨૧

૫૬ ધ ધાનું
૪૧ ધન્ય ધન્ય એ સંત ૧૮
૨૫૨ ધિક ધિક તારો જો ૧૧૨
ન
૨૦૨ નથી રે અજાણ્યું મારા ૬૧
૨૧૮ નમસ્તે નમસ્તે ૬૮
૧૮૨ નાથ વિના સંકટ ૮૨
૨૩૮ નામકો મહિમા ૧૦૫
૨૩૬ નામ સુધારસ સાર ૧૦૫
૨૪૫ નારાયણનું નામ લેને ૧૦૮
૫૦ નર્મજી ભક્તિ પદારથ ૨૨
૧૫૨ નિત્ય નિત્ય ભજીએ ૬૭
૨૭૦ નિચે કરો રામનું નામ ૧૨૭
૬૦ નિદા મારી બલે કરો રે ૨૬
૩૫ નંદ નંદનકે પ્યારે ૧૫
૧૪૦ નંદ જસોદાનાં ભાગ્યનો ૬૨
પ
૨૧૪ પરબ્રહ્મ અનંત ૬૬
૩૦૮ પ્રથમ વર્ણાશ્રમ ધર્મ ૧૪૭
૨૦૪ પ્રભુ છો મંગળકારીરે ૬૨
૧૭૭ પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે ૭૬
૨૫૬ પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ ૧૧૬
૧૭૬ પ્રભુને ગમે તે સમે ૮૦
૨૦૮ પ્રભુ દીનદયાળુ પરમ ૬૪
૨૬૪ પ્રભુ પાલવ પકડીને ૧૧૬
૨૧૦ પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન ૬૪
૧૩૬ પાણીમે મીન પીયાસી ૬૦
૨૪૮ પી જા રે છુટી નામકી ૧૧૦
૨૮૬ પુણ્ય પવિત્ર એકાદશી ૧૩૫
૨૨૮ પ્રેમની વાત છે ન્યારી ૧૦૧
૨૨૬ પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો ૧૦૨
૧૬૬ પોતાના જનને આધારે ૭૫
ખ
૧૦૪ ખાળી કાઠી જગતની ૪૬

૫૬ યાહુડેવેશભાથેશોભે છે ૧૩૫
૭૦ ખીળું કાંઈ ન વળે રે ૩૦
૧૫૫ બેની વજમાં વાનો ૬૯

ભ

૪૪ ભકિત મહા બળવંતી રે ૧૯
૫૫ ભકિત શૂરવીરની સાચી ૨૪
૧૬૭ ભકતોની ભીડ ક્યાં ન ૭૪
૬૬ ભજન કેમ કરતો નથી ૨૮
૪૬ ભજનકો પરિમાન ૨૦
૧૧૯ ભજન ધુન ખુબ લાગી ૫૩
૬૩ ભજન વિના જીવડા ૨૭
૭૮ ભજ મન ગેવિંદા ૩૪
૨૪૩ ભજ રામ રામ રામ ૧૦૭
૮૦ ભજોને ભગવાનને ૩૫
૧૪૧ ભાગ્ય ખડાં વ્રજની ૬૨
૨૭૨ ભાવથી પ્રભુ ભજો ૧૨૮
૨૭૧ ભાવે કરી ભકતો તમે ૧૨૭
૫૪ ભાવે ભજતાં તે ૨૩
૪૫ ભૂતળ ભકિત પદારથ ૨૦

મ

૨૫૫ મત કર દિલ પતિયારો ૧૧૪
૨૬૭ મત સોના મુસાફિર ૧૩૯
૧૫૬ મથુરામાં હરિને જાવા ૬૯
૧ મહાપદ લાખ્યુ રે જોને ૧
૨૩૬ મળીયા પ્રેમ સ્નેહી ૧૦૪
૩૨ મળે જીવન મુક્ત હરિ ૧૪
૩૯ મળે તો મને હરિજન ૧૭
૨૧૧ મંગળ છે નામ તારૂં ૯૫
૨૬૨ માઈ મન મોહું રે ૧૩૮
૧૪ મારા મારા મારા ગુરુજી ૬
૬ માનો મળી છે મોટી ૩
૨૬૭ માયા તજીને જીવ ક્યાં ૧૨૫

૫૬ મ પાતું
૧૧૮ મારા નાથનાં નેણાં ૫૨
૧૭૧ મારા પગ તે ધડાજો ૭૬
૧૬૬ મારી ગતિ કેમ કરશે ૮૮
૧૨ મારી રે કટારી સંતો ૫

૧૪૮ મારી બાળપણની પ્રીતું રે ૬૫
૨૬૩ મારી હૂંડી સ્ત્રીકારો ૧૧૮
૨૬૧ મારે આજે આનંદનો ૧૧૭
૧૦૩ મારે આખો અલૌકિક ૪૫
૧૦૦ મારે વર તો વિકુલને ૪૪
૯૧ મારો હંસલો નાનો ને ૪૦
૧૨૫ મુખડાની માયા લાગી રે ૫૬
૨૪૨ મને વહાલું વહાલું ૧૦૬
૯૪ મુંને વધાયું વહાલાજીની ૪૧
૧૮૫ મુંને ધડી નથી વિસરતા ૮૪
૧૨૮ મુંને લડેર રે લાગી ૫૭
૨૩૫ મોરલી વાગી મને ૧૦૪
૨૩૩ મે તો હરિચુણુ ગાવત ૧૦૩
૧૬૧ મેં ભરોસે અપને ૭૧
૨૮૫ મોહનવરને બધે માતા ૧૩૫

ર

૩૨૦ રવીસાહેબે ક્રિયા ૧૫૩
૧૦૭ રસ અગમ અપાર ૪૭
૧૨૨ રામ અમલ રંગ રાને ૫૪
૧૭૩ રામ પિયારા કૃષ્ણ ૭૭
૯૬ રામખાણુ લાખ્યાં ૪૨
૪૮ રામરતન ધન પાયો ૨૧
૫૨ રામ રમકડું જડીયું ૨૨
૧૭૪ રામ રાખે તેમ રહીયે ૭૭
૨૪૬ રામ શબ્દની માળા ૧૧૦
૧૧૭ રામ સભામાં બપો ૫૨
૧૬૨ રામ સમરતા રે કાંઈ ૭૨
૧૫૭ રે ઓધા શુરે થયું ૬૯

૫૬ ૨ પાતું

૬૭ રે સગપણ હરિવરનું ૪૩

૧૦૮ રોમે રોમે ચડે રામ ૪૮

લ

૨૬૫ લાગોનિયાં પાયાં વિનવિતો

તુમ્હાલા ... ૧૩૯

૨૩૭ લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો ૧૦૪

૭૧ લેહ લગાડી રામને ૩૦

૧૦૫ લેહ લાગી મને લેહ ૪૬

૧૦૬ લેહ લાગી મુને તારી ૪૭

વ

૫૮ વરમાળા તો વિટલ ૨૫

૬૮ વરીએ તો શામળીઓ ૪૩

૬૯ વરીએ શામળીઆ વરની ૪૩

૧૫૮ વહાલાજી જીવડો મારો ૭૦

૩૮ વહાલા રે સંતને જય ૧૭

૧૦૨ વહાલા લાગો છો વિશ્વા ૪૫

૨૩૨ વહાલો પ્રેમને વશ ૧૦૩

૨૩૧ વહાલો મારો સાચાનો ૧૦૨

૧૪૬ વજ વહાલું રે વૈકુંઠ ૬૪

૮૬ વારે વારે મનખો ૩૭

૧૮૭ વિટલ વિશ્વાધાર પ્રભુ ૮૫

૩૦૦ વૈષ્ણવ જન તો તેનેરે ૧૪૦

૨૫૭ વૈષ્ણવ નથી થયો રે ૧૧૫

૨૨૦ વંદું હું પરમેશ ૯૯

૧૫૦ વૃંદાવનનો ચંદ્ર ૬૬

શ

૧૯૦ શરણ ખરું છે તમારું ૮૬

૧૫૪ શરદ રેન ઝુક રહી ૬૮

૭૪ શા માટે તું ભજતો ૩૨

૨૭૭ શાંતિ શાંતિ શાંતિ ૧૩૦

૩૦૩ શિવ જોગી જશ ગાયોરે ૧૪૩

૩૦૬ શી શોભા ને શો સાજ ૧૪૬

૫૬ ૩ પાતું

૧૩૯ આવણુ વહી આડમ ૬૧

૧૮૧ શ્રીજી કરે સો લલી ૮૨

૨૪૧ શ્રીજીના નામ સમાન ૧૦૬

૧૯૭ શ્રી વલ્લભ વિટલ ૮૮

૨૪૭ શ્રી રામ કહનેકી મઝા ૧૦૯

૨૯૦ શ્રી મન્નારાયણ ૧૩૭

સ

૧૯૯ સકળ વિશ્વના નાથ ૮૯

૨૮૨ સકળ હંસમેરે રામ ૧૩૩

૧૫૩ સખી આજ રે વાગે ૬૮

૧૩૦ સખી આજ અમારે ૫૮

૧૦ સદ્ગુરુએ અમને મારેલ ૫

૯ સદ્ગુરુના તે શબ્દ ૪

૧૫ સદ્ગુરુ સંગે ૬

૧૬ સદ્ગુરુ સરજનહારે ૭

૨૦ સદ્ગુરુ નિરવાણી ૯

૧૧ સદ્ગુરુ સ્વામીને વિનવું ૫

૬૨ સખી જન જગત ૪૦

૭૬ સમર સમર મન ૩૪

૭૭ સર્વ તજને ભજ્યો ૩૩

૨૦૫ સર્વે ગુણસંપન્ન ૯૨

૧૮૩ સંકટ સર્વે હરે ૮૩

૩૧ સંતનકે સંગ લાગરે ૧૩

૪ સંતો અમે વહેવારીઆ ૪૨

૩૦૭ સંતો આવો અમારા

દેશમાં જો ... ૧૪૭

૪૩ સંતો ભકિતરૂપી એક ૧૯

૧૭૨ સ્વામી સીતારામ કૃપા ૭૬

૪૨ સાચા સંત તે કૃપા ૧૯

૩૧૭ સાચી પ્રીતિ તે ૧૫૨

૩૪ સાધુ તે જનનો સંગ ૧૫

૨૬૦ સીતારામને ભજ્યો ૧૧૭

૨ સુખ કહ્યું ન જાય ૧

પદ	સ	પાત્રું	પદ	હ	પાત્રું
૧૭૦	સુખ છે તમરા શરણમાં	૭૫	૧૬૪	હરિ ભજતાં હજી	૭૩
૧૭૫	સુખદુઃખ મનમાં ન	૭૮	૫૬	હરિનો મારગ છે શ્રાવો	૨૪
૧૩૫	સુતા યોદા શામળીઆજી	૬૦	૬૮	હરિભક્તિ કરના રે	૨૯
૨૪૪	સુમરન બિના સુખ	૧૦૮	૭૨	હરિ ભજ્યે તો આવે	૩૧
૧૧૩	સુરતાલાગી રે જોની	૫૦	૮૨	હરિ ભજ્યાનું ટાણું	૩૫
૨૭૩	સો બાતનકીએકજ બાત	૧૨૮	૧૧૪	હરિમહિમા મોટા	૫૧
૧૬૩	સૌથી સમરથ રાધા	૭૨	૫૭	હરિરસ મેધિરે મૂલ છે	૨૫
૨૭૬	સૌનું કરે કલ્યાણ	૧૨૯	૬૯	હરિસે કાષ્ઠ નહીં બળ	૩૦
	હ		૨૬૯	હરિ હું શું કરું રે	૧૨૬
૨૬	હમ તો કૃષ્ણ છબીલો	૧૨	૨૬૮	હરિની માયા મહા	૧૨૬
૨૫	હમ સાકાર ઉપાસીવે	૧૧	૩૦૨	હરિજન આવો લાખેણો	૧૪૨
૨૯૩	હમારે ગુરુએ આપી	૧૩૮	૧૯૧	હરિ જોયો તેવો હું	૮૬
	હ હરિગુણ બાર બાર ગાતા	૩	૨૭૪	હવે કહેવું જોઈએ	૧૨૮
૧૭૬	હરિજન થઈને હાણ	૭૮	૨૨૨	હારી રહ્યા મનમાંહી	૬૯
૮૧	હરિદાસા હરિદાસા	૩૫	૧૪૭	હારે રથ ફેરે	૬૫
૬૪	હરિ નહીં ગાયો	૨૮	૩૭	હારે હરિ વસે	૧૬
૨૪૬	હરિનામ બિના નર	૧૦૯	૧૩૨	હુતો પરણી મારા પ્રીતમની	૫૯

શાંતાકારં ભુજગરાયનં પદ્મનાભં સુરેશમ
 વિદ્યાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
 ભદ્રમીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યમ્
 વંદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકૈકનાથમ્ ॥

॥ तत्सत् परमात्मने नमः ॥

સત્સંગ વિષે

૧

મહાપદ લાઘ્યું રે જને, ખીજાં સાધન ન રહ્યાં તેને.
સહજ સમાધિ રે લાગી, અનુભવજ્યોતિ નિરંતર જાગી.
અનહદ વાજાં રે વાજે, પરણવ અરણવ લહેરે ગાજે.
ગંગા જમુના રે વહે છે, તરવેણીમાં તાલ મળે છે.
જન ત્યાં આવે રે ઝાઝા, ત્યાં છે સકળ તીરથનો રાજ.
દેવ મુનિનો રે મેળો, ભાવિક સંઘ થાય છે ભેળો.
અક્ષય વટ છે રે એમાં, વિશ્વપતિનો વાસો તેમાં.
તે તીરથમાં રે નહાશે, કાગ મટીને હસજ થાશે.
પિંડજ તેમાં રે ધરશે, એકાતર શત કુળ તો તરશે.
નિર્મળ થાશે રે કાયા, પ્રેમ પ્રયાગવિષે જ નહાયા.
સત્ પુરુષોની રે સંગે, છોટમ નહાયો પરમ ઉમંગે.

૨

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનું રે, (૨)
આઠે અંગમાં આનંદ થાય— સુખ ૦
અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણે રે, (૨)
સત્સંગેથી ભેળાં થાય— સુખ ૦
એ સુખ ઈંદ્રના લોકથી અધિક છે રે, (૨)
વૈકુંઠથી વધતું જાય— સુખ ૦
એ સુખ બ્રહ્માના લોકથી ભારે ધણું રે, (૨)
એ તો વેદ પુરાણે વંચાય— સુખ ૦

મહેતો નરસિંહ એમાં તો એમ બાણે રે, (૨)
એ તો ઝોળખાવે અવિનાશ— સુખ ૦

૩

જિને ન કિયો સત્સંગ જનમ ધરી,
જિને ન કિયો સત્સંગ રે. (૨૬)
તાકો ઠેવલ પશુ કરી માનો (૨)
જદપિ મનુષ્યકો અંગ રે (૨)—જિને ૦
કા બયો પાટ પીતાંબર પહેરન,
ચહડવે હસ્તી તુરંગ રે (૨)
તામેં કાહ બડાધ પાયો (૨)
કુદયો દુદય ઉમંગ રે (૨)—જિને ૦
આહાર નિદ્રા ભય કરત હે મૈથુન,
લગ્યો વિષયકો રંગ રે (૨)
ચેતત નાહીં બડો હે મૂરખ (૨)
કાલ કરેગો ભંગ રે (૨)—જિને ૦
નિર્મળ ચિત્ત કરી કબહુ ન નાહો
સંત સ્વરૂપી ગંગ રે (૨)
કહે દેવા કેસે કરી પાવે (૨)
પૂરણ પદ અભંગ રે (૨)—જિને ૦

૪

સંતો અમે વહેવારીઆ, શ્રી રામનામના રે (૨૬)
વેપારી આવે છે બધા, ગામ ગામના રે—સંતો ૦
અમારું વસાણું સંતો, સૌ કોને ભાવે (૨)
અઢારે વરણ જને હોરવાને આવે—સંતો ૦
લાખ કરોડે લેખા નહિ ને, પાર વિનાની પુંજ (૨)
હોરવું હોય તો હોરી લેજો કસ્તુરી છે સોંધી—સંતો ૦
આવરે ને ખાતાવહીમાં, લક્ષ્મિવરનું નામ (૨)
ચિકીમાં ચતુર્જન લખીઆ નરસૈયાનું કામ—સંતો ૦

૫

જને ઘેર હરિજન હરિજન ગાય, તેતો નત્ય ગંગામાં ન્હાય (૨)

અડસઠ તીરથ ગુરુને આંગણે (૨) દૂર ગયે શું થાય-જને
ધ્રુવ નાદા પ્રદહાદ નાદા, હેતે નાદા હનુમાન (૨)
પ્રીત કરી પરીક્ષિત નાદા (૨) જોગી શુકદેવ ગાય-જને
સહુ સંત મળી ધારણુ બાંધ્યું, જ્ઞાન ગંગા તોળાય (૨)
જપતપ તીરથ જોડે મળ્યાં તેમાં (૨) સર્વ સાધન મળી જય-જો
જ્ઞાનગંગાનો મહિમા મોટો, મુખે કહ્યો નવ જય (૨)
ભલે મળ્યા મેતા નરસીના સ્વામી (૨) હેતે હરિગુણ ગાય-જો

૬

માનો મળી છે મોટી વાત, હાથે આવી તે માં હારજો રે,
કરી જતન દિવસ રાત, સુતાં બેઠાં સંભારજો રે.
સાચો મળ્યો છે સત્સંગ, અંગે અચળ કરી રાખજો રે,
રખે ચડે બીજનો રંગ, એવું ડહાપણ દૂર નાખજો રે.
લઘ બેઠા છો મોટો લાભ, બેટી પૂરણુ બ્રહ્મને રે,
નહિ તો દુઃખના ઉગત ડાભ, માની લેજો આ મર્મને રે.
આજ પામ્યા છો આનંદ, વામ્યા દારણુ દુઃખને રે,
એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, રખે મુક્તા એવા સુખને રે.

ગુરુવિષે

૭

હરિગુણુ બાર બાર ગાતાં, પ્રભુ ગુણુ બાર બાર ગાતાં (ટક)
ગુરૂકી કૃપાદૃષ્ટિ રંગ છાધ, હરિગુણુ બાર બાર ગાતાં-હરિ
આસન બાંધી સુરતી સાંધી, બ્રહ્મીમેં ધ્યાન લગાય-હો
કૃષ્ણ મોરારી જને કામળ કાળી, એહી મેરે મન લાય-હો
નદવ ગુરૂકી કૃપા ભઈ, તો નાયત વૈકુંઠ જય-હરિગુણુ

૮

દેખ્યા હોય તો કહી બતલાવો,
મ્યાં છે ગુપ્તી ગંગા !-લાધ મ્યાં છે-હોજી (ટક)
ધ્રુવ ગુરુ ને છીપા ચેલા,
નહિ દિવસ પગદંડા-લાધ, નહિ દિવસ-હોજી;

આગમ ભાંખે કાંઈ નવ સુએ (૨)
 આપ વખાણે અંધા-ભાઈ, આપ વખાણે-ભાઈ ક્યાં છે-
 સદ્ગુરુ મળીયા ને સંશય ટળીયા,
 ને મિટ ગયા સર્વે કુંદા-ભાઈ મિટ ગયા સર્વે-હોજી;
 મોતી નિરખ્યા પિયુકું પરખ્યા (૨)
 જખી ભયા આનંદા-ભાઈ, જખી ભયા-ભાઈ ક્યાં છે-
 એક નુરીજન મોતી નિરખ્યા,
 વચન ગુરૂકા વંદા-ભાઈ, વચન ગુરૂકા વંદા-હોજી,
 દાસ અરજી જીવજીકે ચરણે (૨)
 ધ્યાની પુરુષકા ધંધા-ભાઈ, ધ્યાની-ભાઈ ક્યાં છે-

સદ્ગુરુના તે શબ્દ વિચારતાં (૨)
 મટે માયા મોહ વિકાર-હરિરસ પીજીયે.
 ખાળી ભસ્મ કરે ખીજી વાસના (૨)
 હર પ્રગટે પ્રેમ અપાર— હરિરસ-
 એવો અજર અમીરસ જ પીયે (૨)
 તેનાં નેણાં વેણાં પલટાય— હરિરસ-
 લાગી અલ્પમારી ન ઉતરે (૨)
 સુખ સુખે કહ્યું નવ જાય— હરિરસ-
 તેને સંભવ નથી રે શરીરનો (૨)
 થયો આતમદૃષ્ટ ઉધાડ— હરિરસ-
 મરજીવો થઈ હરિને મળે (૨)
 ગળે જ્ઞાન-હિમાળે હાડ— હરિરસ-
 અલ્પધ્યાને ગગનવત થઈ રહે (૨)
 જ્યમ કુંભ મહા જળ માંહે— હરિરસ-
 કૃષ્ણ પોતામાં પોતે શ્રીકૃષ્ણમાં (૨)
 કૃષ્ણ વિના ન દીસે કાંઈ— હરિરસ-
 જઈ સરિતા સાગરમાં ભળે (૨)
 તેનું નામ નદી ટળી જાય— હરિરસ-

કહે પ્રીતમ સદ્ગુરુ સેવતાં (૨)
ટળે અંતર એકરસ થાય— હરિરસ ૦

૧૦

સદ્ગુરુએ અમને મારેલ છે રે શબ્દોનાં ખાણુ
એક રામને બાળુ દયો નિરવાણુ રે—સદ્ ૦
કુડુંબ કબીલાની કુડી કુડી માયા રે (૨)
સાયું નારાયણનું નામ રે—સદ્ ૦
કહે રવિદાસ સંતો બાણુ પ્રતાપે રે (૨)
મટી ગઘ ચૌરાશી ઠેરી ખાણુ રે—સદ્ ૦

૧૧

સદ્ગુરુ સ્વામીને વીનવું, નમી નમી લાણું પાયજી;
દાન દીધાં રે ભક્તિ જ્ઞાનનાં, કોટી કર્મ મિટાયજી—સ ૦
જનમ મરણનું તો ભય ગયું, મટી જમડાની ત્રાસજી;
લખ રે ચૌરાશી ખાતું વીંટીયું, બાણી પોતાનો દાસજી—સ ૦
સદ્ગુરુ સમ દાતા નહિ, જો જો વીચારી ધ્યાનજી;
સગાંસંબંધી બેની બંધવા, સરવે સ્વપ્ના સમાનજી—સ ૦
અવગુણ મારા અનેક છે, નવ બેયા નિરધારજી;
બિરદ પોતાનું સંભારીને, મશિદાસ કહે બલિહારજી—સ ૦

૧૨

મારી રે કટારી સંતો પ્રેમની, લાગી કલેજ માંયજી,
અંગોઅંગમાંહે વેદના, નિશદ્દિન ખટકે તનમાંહેજી—મા ૦
સદ્ગુરુ સાચા શર સાંધીને, તાકી માર્યા જણે ખાણુજી,
ધાયેલ કીધાં તનમન જ્ઞાનયું, એ સુખ બાણુશે કોઈ બાણુજી—
ત્રેહ અગ્નિ રે જના અંગમાં, તપ્યાં તેનાં રે તનજી,
સુખ ના ગમે રે આ સંસારનું, સદ્ગુરુ સાથે બાંધ્યાં મનજી—
પ્રીત છે રે જને પ્રાણુથી, ગુરુવિના ધડી ન રહેવાયજી;
જળની વિખુટી જમ માછલી, તલખી તલખી મરી બયજી—
પ્રીત જોજો રે બપૈયા તણી, જની ન ટળે ટેકજી;
પૃથ્વી પડયા રે જલને નહિ નમે, અધર બુદ્ધ પીએ એકજી—

પ્રીત હશે રે જને પૂર્વની, મળશે ગુરુ તેને જ્ઞાનીજી;
મઝિદાસ કહે સદ્ગુરુ સંતને, વારંવાર કુરખાનજી—મા.

૧૩

આજે આનંદ ગુરુ આવ્યા આંગણે (૨)
હું તો દિલ ભરી આદર દધશ—ગુરુજી આવ્યાં
ધન્ય મરતકે લઈ ચરણે ધરું (૨)
લગ્ન કરી ચરણામૃત લધશ—ગુરુજી આવ્યાં
મને પ્રેમે કરીને ગુરુએ પૂછીયું (૨)
તારા અંતરનો કેવો છે ઠાઠ—ગુરુજી આવ્યાં
દુઃખ મુખ કેવું છે તારી દેહને (૨)
પૂરું કહેજે ભણી મુખે પાઠ—ગુરુજી આવ્યાં
હું તો મગ્ન થઈ મારા મનમાં (૨)
મને હરખ ધણેરો થાય—ગુરુજી આવ્યાં
કહેણી રહેણી વિના રે સાધન શું કરું ? (૨)
જથી પ્રસન્ન થાય ભગવાન—ગુરુજી આવ્યાં
કેવળદાસ ઉપર કિરપા કરી (૨)
પામ્યા ભવરે સાગર કેરો પાર—ગુરુજી આવ્યાં

૧૪

મારા મારા મારા ગુરુજી, મોયે જ્ઞાનકે ધાસે મારા;
કચ્ચા ઢાટ પકકે દરવાજા, વહાં ધાયલ કરત પોકારા—ગુરુ
તીર ન મારા કટારી ન મારા, ખચનકા માર હે ન્યારા—ગુરુ
આપે અંધા કાને બહેરા, પાંઉ પાંગળ કરી હારા—ગુરુ
ઝોખદ ગોલી કછુએ ન લાગે, ક્યા કરે બૈદ બિચારા—ગુરુ
કહત કબીરા મુનો ભાઇ સાધુ, હો ગએ ભવસે પારા—ગુરુ

૧૫

સદ્ગુરુ સંગે રહીએ રંગે, આનંદ વાધે અંગે;
પૂરણ પ્રેમ તરંગે, પ્રભુને નિહાળીએ રે—સદ્ગુરુ
નયણે નિરખું, હૃદયે હરખું, નહિ કાઇ શામળીઆ સરખું;
અલખેલા વહાલાશું અંતર વાળીએ રે—સદ્ગુરુ

આનંદકારી અખંડવિહારી, ગોપીવર ગિરધારી;
હું અલિહારી વારી તારા નામને રે—સદ્ગુરુ
જ્યાં જવો ત્યાં તેવો તે તો, અકળ સ્વરૂપી એવો;
સ્નેહ ધરીને સેવો સુંદર શ્યામને રે—સદ્ગુરુ
રમતા રામ નિરંતર ન્યાળો, હું મારાને નિશ્ચે ટાળો;
પ્રીતમ પ્રેમે પાળો નાતો નેહનો રે—સદ્ગુરુ

૧૬

સદ્ગુરુ સરજનહાર રે, હો શામળીઆજી;
પ્રભુજી ઉતારો ભવપાર રે, હો શામળીયાજી.
જનમો જનમની હું દારી તમારી રે (૨)
નથી બીજનો આધાર રે—હો શામળીયાજી.
અવશુષ્ણ ના જોશો મારા, અંતરજમી રે (૨)
બિરદ સંભારી કરજો વહાર રે—હો શામળીયાજી.
સતસંગ સીડીએ, ચડાવ્યા છે અમને રે (૨)
ભુલ્લીશ નહિ ઉપકાર રે—હો શામળીયાજી.
બોધને બદલે તે, ભેટ શું કરીએ રે (૨)
એવું બીજું નથી કાંઈ રે—હો શામળીયાજી.
કથા કીરતન ને, માળા મોહનની રે (૨)
પહેરાવી કંઠે કર સાહી રે—હો શામળીયાજી.
જનમ મરણ ફેરો, ભવભય ભાંગીઓ રે (૨)
દયા કરીને ઝાલી બાંહ રે—હો શામળીયાજી.
હરિચરણે ગુરુ, હેત અમારા રે (૨)
શરણું સેવ્યાથી સુખ થાય રે—હો શામળીયાજી.

૧૭

તમે ખુબ ખબર કરી ખોજેરે, કાયા તનસે,
કાયા તનસે, ગુરુ ગમસે—તમે ખુબ
ઝાઘટ ઘાટ ફેર ફેર આયો,
સોહંગ નગીના નાદ બજાયો (૨)
ત્રિવેણીકે તીરે ધ્યાન લગાયો (૨)

જદ ચઢીયા અગમસે (૨)—તમે૦
 અગોચરી અનહદ ધુન ગાજે,
 અનહદ મુનિજન પુરુષ બિરાજે (૨)
 અનેક કોટ કાયામેં વાજે,
 કાઈ ગુરુકે સંગમસે (૨)—તમે૦
 ચાચરી ભૂચરી ખેચરી માયા,
 વાસના પુત્રી રહી છુપાયા (૨)
 જરીતીઆં કને જોત જમાયા (૨)
 કોઈ ગુરુકે ઇલમસે (૨)—તમે૦

૧૮

જિને ક્રિયા બ્રહ્મસે નેડા, સોઈ સદ્ગુરુ મેરા (૨)
 મૂળ કમળ તો બોત દબાયા, ઉલટા કમળ લઈ સુલટાયા;(૨)
 ધીરે ધીરે પવન ચલાયાં, હરદમ (૨) હેરા ભાઈ—જિને૦
 મૂળ કમળ તો ખટદળ જસા, વામેં લેન ક્રિયા પરવેશા;(૨)
 આગે હૈય અજરાયલ દેશા (૨) નાભી નિવેડા—જિને૦
 નાભી પીછમસે લે પરવરીયા, ધરકુ લેન અધર પર ધરીયા;(૨)
 ઉગા અરકસે અમૃત ત્રીઆ, (૨) જદ ચઢીયા સુમેરા—જિને૦
 સુનસિખરગઢક્રિયા અસ્થાના, વાજે અનહત તપલનિશાના;(૨)
 જોઈ ગગન મંડળ ઠેરાના (૨) તો ડગે ન ડેરા—જિને૦
 જહેર જોગી સોઈ ન પાવે, સુન ચઢે તો અસમાન બતાવે;(૨)
 રવિદાસ વાકું શીશ નમાવે (૨) બાણુકા ચેરા—જિને૦

૧૯

અબ મોયે ઘટમેં પ્રગટી ગંગા
 જબ મોયે સદ્ગુરુ મળીયા ચંગા;(૨)
 ભૂતળ લેદ ભલક ભક નિકશી,
 તાપ પાપ નહિ તંગા રે;(૨)
 લહેર મહેર સતસંગત દૃઢમેં,
 ઘેરી જ્ઞાન સુરંગા—અબ મોયે૦
 તાબિય કમળ અમલ મુખવાણી,

શીતળ ખાસ સુગંધા રે; (૨)
 ભમર અમર મન કરત કીલોલા, (૨)
 સરસ્વતી પ્રેમ ભિમંગા—અખ મોયે૦
 નવદળ ઝળકલ સકલ અકલ કલ,
 પાવત કોઈ ઉતંગા રે; (૨),
 બાહેર મત દેખો હે દલ લીતર, (૨)
 બે હોવે ચિત ચંગા—અખ મોયે૦
 પાવન પિંડ કરે એક પલમે,
 રોમ રોમ હરિ રંગા રે; (૨)
 હર હર કર હરિદાસ ઝીલીએ, (૨)
 મિલકર સંત પ્રસંગા—અખ મોયે૦

૨૦

સદ્ગુરુ નિરવાણી, નિરવાણી,
 અરે જનાં મુક્તિ ભરે છે પાણી—સદ્ગુરુ૦
 અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ કરે મજુરી,
 આર વિધાતા રાણી રે; (૨)
 ચંદા સુરજ દોનુ ભયે સંગાથી (૨)
 સુરતી સેજ સમાણી—સદ્ગુરુ૦
 ચાર વેદ ને વ્યાકરણ વાણી,
 અષ્ટાદશ પુરાણી રે; (૨)
 તે પણ ઈચ્છે અગમ અગોચર, (૨)
 નિગમ તેવી વખાણી રે—સદ્ગુરુ૦
 ધર્મ અર્થ ને મોક્ષ મુક્તિ પદ,
 બેસ કરે જમ ધાણી રે; (૨)
 શુદ્ધ ભક્તિ બિના ચાર પદારથ (૨)
 કાગ—વિષ્ટા સમાની રે—સદ્ગુરુ૦
 વર્ણાશ્રમ ને ભેદ અભેદ,
 ગગને લહેર સમાણી રે; (૨)
 કહેત કબીરા સુનો બાઈ સાધુ (૨)

અગમ અગોચર એંધાણી—સદ્ગુરુ૦

૨૧

ગુરુગમ વિના રે, આતમ ચીન્યા વિના રે;
 ભ્રમના ભાંગ્યા વિના રે, લખ ચોરાસી નહિ મટે હોજી.
 કાગડો ને કાચલ રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એના બોલ થકી ઝાળખાય,
 એ તો એના, હા, બોલ થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 હંસલો ને બગલો રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એના, ચારા થકી ઝાળખાય,
 એ તો એના, હાં, ચારા થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 નુગરાને સુગરા રે રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એની, ક્રિયા થકી ઝાળખાય,
 એ તો એની, હાં, ક્રિયા થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 પતિવ્રતા ને વેશ્યા રે રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એનાં નેણુ થકી ઝાળખાય,
 એ તો એનાં, હાં, નેણુ થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 મછંદરનો ચેલો રે, અબધુત ગોરખ બોલીયા હોજી, (૨)
 અમને દેએ સંતોના ચરણોમાં વાસ,
 અમને દેએ, હાં, સંતોના ચરણોમાં વાસ—ગુરુગમ વિના રે૦

૭૪૨સ્વરૂપવિષે

૨૨-૭૪૨ સૌથી મોટા છે.

તું અગાધ, પરબ્રહ્મ નિરંજન, કેા અખ તોહીં લહે રે;
 અજર અમર અવિગત અવિનાશી, કૌન રહનિ રહે રે—તું૦
 બ્રહ્માદિક સનકાદિક નારદ, શેષહું અગમ કહે રે;
 સુંદરદાસ યુદ્ધિ અતિ થોરી, કૈસે તોહીં અહે રે—તું૦

૨૩

તું અગાધ, તું અગાધ, તું અગાધ દેવા, (૨)

નિગમ નેતિ નેતિ કહે, જાને નહિ લેવા—તું અગાધ૦

પ્રજ્ઞાદિક વિષ્ણુ શંકર, શેષહુ બખાને, (૨)
 આદિ અંત મધ્ય તું મહિં, (૨) કાઉ નહિ બને-તું
 સનકાદિક નારદાદિક, શારદાદિક ગાવે; (૨)
 સુરનર મુનિજન ગર્ધર્વ, (૨) કાઉ નહિ પાવે-તું
 સાધ બિધ થકિત ભયે, ચતુર બહુ શ્યાને; (૨)
 સુંદરદાસ કહા કહે, (૨) અતિ હૌ હૈરાને-તું
 ૨૪-ધૈર નિરાકાર છે.

ઐસા દેશ હમારા સાધો, ઐસા દેશ હમારા હૈ (ટક)
 અલખ અચિત્ય અરૂપ અનામી,
 ગુણ અવગુણતે ન્યારા હૈ (૨)-ઐસા
 અગમ અગાધ અનંત અનાદિ,
 અચલ અખંડ અપારા હૈ (૨)-ઐસા
 સત્ ચિત્ આનંદ પરમ મનોહર,
 સખ છવનકા પ્યારા હૈ (૨)-ઐસા
 મનસેં પરે બુદ્ધિસેં બાહર,
 નિર્ભય રામ બિચારા હૈ (૨)-ઐસા
 કહત કબીરા સુનો બાધ સાધો,
 એ પ્રભુ હમ નિરધારા હૈ (૨)-ઐસા
 ૨૫-ધૈર સાકાર છે.

હમ સાકાર ઉપાસીવે, સખ ગોકુલકે ખાસીવે (૨)
 ઉદ્ધવ તુમ અદ્વૈત બ્રહ્મ કહેા, નિરાકાર ગુન હીને (૨)
 પ્રેમી જનકા પંથ નહિ હમ, શુષ્ક જ્ઞાની તુમ ચિન્હે-હમ
 લલિત ત્રિભંગી છેલ ફાંકડે, નટવર નાથ હમારે (૨)
 નિર્ગુણ બ્રહ્મસોધામહે ઉનકા, સમગ્રત સમગ્રનહારે-હમ
 જગકર્તાકું રૂપ નહિ તો, જગકું કહાંસે આયા ! (૨)
 કારન જેસા કારજ હોવે, ન્યાયશાસ્ત્રમેં ગાયા-હમ
 ઐશ્વર્યાદિ ષડ્ગુન સંયુક્ત, નિર્ગુન કેસે કહીએ (૨)
 અજ ત્રિગુનપર શુદ્ધ સત્યહરિ, નિરખત સખ સુખ લેયે-હમ
 ભક્ત નેત્ર ભૂષણ મહા રાધા, વર શ્રીકુંજબિહારી (૨)

દાસ દયાકે પ્રાણુજીવન ધન, શ્રીગોવર્ધનધારી—હમ૦

૨૬—ધશ્વર સચુણુ છે.

હમ તો કૃષ્ણ છખીલો ગાવે (૨) (ટેક)

તેરો નિર્ગુન બ્રહ્મ હમે નહિ ભાવે (૨)—હમ તો૦

ગિરધર ગુન રૂપકે રાશી (૨)

બ્રહ્મ ભજ જ ટોઇ હોય ઉદાસી—હમ તો૦

જલકું કયા સુખ હોય જલપાના (૨)

લવણકું કયા સુખ સિંધુ સમાના ?—હમ તો૦

જ્યામેં દાસ ભાવ ઉઠ જાવે (૨)

જુગલ નહિ વહાં કયા સુખ પાવે ?—હમ તો૦

દાસ સદા હમ શ્રીજી સ્વામી (૨)

માગે દયો ગુરુ પદ શીશ નામી—હમ તો૦

૨૭—ધશ્વર આ જગતથી નિરાળો છે.

તું તો ન્યાસે રહીને ખેલે રે નારાયણા રે (૨) [ટેક]

તારી ઇચ્છા તે સૌ માયા, તેમાં સઘળા ભેદ સમાયા [૨]

તું નિર્ગુણ પણ ગુણ તુજમાં દીસે ઘણારે [૨]—તું તો૦

પવન પાવકનો પિંડ બનાવે, તેમાં ચૈતન્ય તારૂં આવે [૨]

તુજ ડહાપણુ જોતામાં કાંઈ નહિ મળા રે [૨]—તું તો૦

નટ જમ પટને ઓથે રહે છે, સકળ પુતળાં નાચ કરે છે [૨]

તેમ તારા કરમાં સર્વેના તાંતણા રે [૨]—તું તો૦

એક કળે સૌ જગત હલાવે, ચમકદૃષ્ટિ જમ લોહ ચલાવે [૨]

ઇચ્છા, જ્ઞાન, ક્રિયા, ગુણ, તારા સોહામણા રે [૨]—તું તો૦

તું ખેલે છે બાજી તારી, એમાં ન પહોંચે બુદ્ધિ અમારી [૨]

છોટમ તુજને ભજતાં ભાંગે ભ્રમણા રે [૨]—તું તો૦

૨૮—સૌનો ધશ્વર એક છે.

એહી હમારે શ્રીનાથજી [ટેક]

વહાલો ભવતારણહાર—જુગ તારણ હાર—એહી૦

દેવ ન જાયું દુસરો, મન કિયો રે બિચાર—એહી૦ [૨]

જપતપ તીરથ કૈન કરે રે, જપતપ તીરથ અપાર; [૨]એહીં
શોચ સમય શાંતિભર્યો રે, મન માન્યો રે મુરાર; [૨]એહીં
દોહ અક્ષર સુરદાસ કહે, યેહી સખ સારમે સાર [૨]એહીં

૨૯—લાવણી

એ છે નિરાકાર સાકાર, એનો કોઈ નથી પામ્યા પાર [ટક]
ઋષિયો હાર્યા મુનિઓ હાર્યા, હાર્યા સંત મહંત [૨]
વેદ પુરાણો પાર ન પામ્યાં, એવો ઇશ અનંત—એ છે
સહસ્ર અઠ્યાશી સિદ્ધ ચોરાશી, સનકાદિક શુકદેવ [૨]
ભાવ ધરીને ભજન કર્યાની, સૌને જુદી ટેવ—એ છે
રામ કહે કોઈ કૃષ્ણ કહે, કોઈ દેવી કહે કોઈ શીવ [૨]
જવું જના ગુરુએ ગાયું તે માને તે જીવ—એ છે
મન્ત્ર તમારા ગુરુ તમારા, શાસ્ત્ર અને વળી સેવ [૨]
જ્યાં ફાવે ત્યાં પાપ તજીને, ભજજો જગનો દેવ—એ છે

૩૦

ક્યાં જીવ ક્યાં જગદીશ, જણો જુજવી એ જાત છે રે;
મર આપીએ સો સો શીશ, તોય અણુમળ્યાની વાત છે રે.
ક્યાં કીડી કરી મેળાપ, ભેળો થાવા ભારે ભેદ છે રે;
ક્યાં પુરણ પુરુષોત્તમ આપ, ક્યાં જીવ જને બહુ કેદ છે રે.
અતિ અણુમળ્યાનું એહ, મળવું માયિક અમાયિકને રે;
તે તો દયા ધરી દેહ, આવે ઓધારવા એ અનેકને રે.
તિયાં થાય તેનો મેળાપ, જ્યારે નરતનુ ધરે નાથજી રે;
એમ કહે નિષ્કલ્પાનંદ, ત્યારે મળાય તેને સાથજી રે.

સંતવિષે

૩૧

સંતન કે સંગ લાગ રે, તેરી આછી બનેગી [ટક]
હંસનકી ગતિ હંસહી જાને [૨]કોઈ ન જાને કાગ રે—તેરી-સંત.
સંતનકો સંગ પૂર્ણકમાઈ [૨]હોઈ બડો તેરો ભાગ રે—તેરી-સંત.
ધ્રુવકીબનીપ્રદહાદકી બન ગઈ [૨]હરીરમરણ વૈરાગ રે—તેરી-સંત.

કહત કબીરા સુતો ભાધ સાધુ[૨]રામભજનકા લાગ રે-તેરી-સંત.

૩૨

મળે જીવનમુક્ત હરિતણા, ટળે અંતર તનમન તાપ
એવો સંગ સંતનો.

ફરે અવયવ આ રે શરીરનાં, પરાં પલાયે પંડનાં પાપ-એ૦
જમ કીટ મટી થાય ભમરી, તેને કીટ કહે નહિ કાય-એ૦
જમ પારસ પરશે લોહને, તે તો હેમ હેલામાં હોય-એ૦
જમ ચંદનવાસથી વૃક્ષને, કરે ચંદન સમાન સોય-એ૦
જમ મલિન જળ મળે જાહનવી, તેને તરત કરે ગંગતોય-એ૦
તાંબાભોર પલટે છે પાણીએ, કરે કંચનમય રસ કૂપ-એ૦
તેમ સદ્ગુરુ સુખીયા સંતથી, થાય જન તે સંતસ્વરૂપ-એ૦
શુક, નારદ, વ્યાસ ને વાલ્મીકિ, તે તો ઈશ્વર કહાવીયા આપ-એ૦
ધ્રુવ અમરીષ પ્રલાદ વિભીષણ, થયા સુખીયા સંતપ્રતાપ-એ૦
સંત સર્વે સુખી થવા ઠામ છે, તે તો પ્રસિદ્ધ કહે છે પુરાણ-એ૦
મન, કર્મ, વચને માનજે, કહે નિષ્કલ્પાનંદ નિર્વાણ-એ૦

૩૩

આ ભાધ રે, શાન્તિ પમાડે તેને તે સંત કહીએ;
એના દાસના દાસ થઈને રહીએ—આ૦
વિદ્યાનું મૂળ મારા ગુરુએ ખતાવ્યું
ત્યારે, મેતાનો માર શીદ ખાધએ (૨)
કીધા ગુરુજી ને બોધ નવ આપે
ત્યારે, તેના ચેલા તે શીદ થઈએ—આ૦
વૈદ્યની ગોળી ખાતાં દુઃખ નવ જાયે
ત્યારે, તેની ગોળી તે શીદ ખાઈએ (૨)
લીધા વળાવા ને ચોર જ્યારે લુટે
ત્યારે, તેની સોખતે શીદ જઈએ—આ૦
કંદપવૃક્ષ સેવીએ ને દારિદ્ર્ય ઉગે
ત્યારે, તેની છાયામાં શીદ રહીએ (૨)
રાજની નોકરીમાં બૂખ નવ ભાગે

ત્યારે, તેની વેઠે તે શીઠ જઈએ—ઓં
નામ અમૂલ્ય મારા ગુરુએ ખતાવ્યું
ને તે તો ચોટ્યું છે મારે હૈયે (૨)
મહેતા નરસિંહાની વાણી છે સારી
શામળાને શરણે જઈએ—ઓં

૩૪

સાધુ તે જનનો સંગ, બાઈ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે,
મોટા પુરુષનો સંગ, બાધ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે. (ટક)
મોટા પુરુષનાં દર્શન કરતાં (૨)
ચડે છે ચોગણી રંગ—બાધં
અડસઠ તિરથ મારા સંતને ચરણે (૨)
ઢાટિ કાશી ને ઢાટિ ગંગ—બાઈં
દુરિજન લોકનો સંગ ન કરીએ (૨)
પાડે ભજનમાં ભંગ—બાધં
નિંદાના કરતલ નરક રે જશે (૨)
ભોગવશે થઈ ભોરિંગ—બાધં
મીરાં કહે બાધ સંત ચરણુજ (૨)
ઉડીને લાગ્યો મારે અંગ—બાઈં

૩૫

નંદ નંદનકે પ્યારે, આયે મેરે નંદ નંદનકે પ્યારે (ટક)
માલા તિલક મનોહર બાના (૨)
ત્રિશુવનકે ઉજાવારે—એહાં ત્રિશુવનકે—આયેં
પ્રેમ સહિત બસત મેરે ઉરમેં (૨)
નેક ન બત હુ ટારે—એહાં નેક ન બત—આયેં
દૃઢ્ય કમલકે મધ્ય બિરાજત (૨)
શ્રી નંદરાય દુલારે—એહાં શ્રી નંદરાય—આયેં
કયા બનું કછુ પુણ્ય પ્રગટ થયો (૨)
મેરે ધરણુ પધારે—એહાં મેરે ધરણુ —આયે
પરમાનંદ કરી ન્યોછાવર (૨)

તનમનધન સખ વારે—એહાં તનમનધન૦—આથે

૩૬

ધન્ય આજ ધડી, સંત પધારી પ્રેમે પાવન કીધાં;
અતિ આનંદ અપાર, દયા કરીને અમને દરશન દીધાં.

હરિજન છે હરિ સરખા હેલી રે,

એને મળીએ મરજદા મેલી રે;

યાય અરસપરસ આનંદ હેલી રે—ધન્ય૦

સંત શરણે જઈએ તો સુખ ધણું રે,

ડગલે ડગલે પ્રણ યજ્ઞતણું રે;

એની સેવાનાં રે પ્રણ શાં રે ભણું રે—ધન્ય૦

સંત વૈકુંઠપતિને અતિ પ્યારા રે,

સંત બ્રહ્માનંદ રસ પીનારા રે;

એવા સંત નથી હરિથી ન્યારા રે—ધન્ય૦

સંત ભેટ રે ભવદુઃખ દૂર પળે રે,

પરમાર્થપણે પરિબ્રહ્મ મળે રે;

એનું લક્ષ ચોરાશીનું ગમન ટળે રે—ધન્ય૦

કહે પ્રીતમ પૂરવનાં પુણ્ય ફળ્યાં રે,

જને આંગણે હરિજન આવી મળ્યાં રે;

તેને ઉર આનંદના આધ વળ્યા રે—ધન્ય૦

૩૭

હારે હરિ વસે હરિના જનમાં

હારે તમે શું કરશે જઈ વનમાં રે—હરિ૦

ભેખ ધરીને તમે શીદ ભટકા છે

પ્રભુ નથી કોઈ અરણ્યમાં રે—હરિ૦

કાશી જવો ને તમે ગંગાજીનાહવો

પ્રભુ નથી પાણી પવનમાં રે—હરિ૦

જોગ કરો ને તમે જગન કરાવો

પ્રભુ નથી હોમ હવનમાં રે—હરિ૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ

હરી વસે છે હસીના જનમાં રે—હરિં

૩૮

વહાલા રે સંતને જ્ય જ્ય સીતારામ,
હારે મારી હાલતી વેળાના રામો રામ;
હાં હાં રે મારા ગુરુને કહેજો પ્રણામ—વહાલા રે૦
જ્યાં થકી આવ્યા ને ક્યાં તમે જશો,
હાં રે તમે જ્યાં રે કરશે વિશ્રામ—વહાલા રે૦
સતસંગ કરવો ભવસાગર તરવો,
હાં રે કાયા પડીએલ પીપળ પાન—વહાલા રે૦
રુદ્ધિઆમાં રાખું ને ધડી ના વિસાદું,
હાં રે મારે જીગના જીવન સાથે કામ—વહાલા રે૦
સતસંગમાં એક હંસ બિરાજે,
હાં રે જીવને હોય રે આગળની આગળખાણ—વહાલા રે૦
દાસ જીવણ સતો ભીમકરે ચરણે,
હાં રે આપણે જવું છે વૈકુંઠધામ—વહાલા રે૦

૩૯

મળે તો મને હરિજન મળજે રે (૨) દુરિજન દૂર પળજે રે
હરિજન મારા આવીયા, હસી અમારી દેહ (૨)
રેમ રેમ રંગ લાગી રહ્યો ભાધ (૨)

જમ વાદળ વરસે મેહ—મળે તો મને૦

હરિજન મારા આત્મા, મેં હરિજનની દેહ (૨)

રેમ રેમ રંગ લાગી રહ્યો ભાધ (૨)

જમ નેનાંમાં અટકે સ્નેહ—મળે તો મને૦

હરિજન હીરાની ગાંઠડી, ગરજ વિના મત ખોલ (૨)

ઢાઈ મળશે હીરાનો પારખુ (૨)

તો લેશે મોંઘે મોલ—મળે તો મને૦

હરિજન મારા સુધ રહ્યા, એની ચોકી કરે ભગવાન (૨)

દાસ કબીરજીની વિનતિ ભાધ (૨)

એનાં ચરણકમળ વિશ્રામ—મળે તો મને૦

ભક્તલક્ષણવિષે

૪૦

તાદૃશી જન તેને જાણીએ, જમાં એવા ગુણ હોય,
 નિંદાસ્તુતિ કોઈની નવ કરે, સધળું સમદૃષ્ટિ જોય-તાદૃશીં
 જના તે દર્શનમાત્રથી, ટળે પ્રપંચનું ધ્યાન;
 સમરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નસાડે અજ્ઞાન-તાદૃશીં
 ગુણ ગાયે ગોવિંદના, પ્રકૃત્વિત તન થાય;
 નેત્રપ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે દૃઢ ઝંધાય-તાદૃશીં
 પરદુઃખ દેખી દાઝે ધણું, નવ કરે કોઈનો દ્રોહ;
 ઇંદ્રિયજીત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ-તાદૃશીં
 સકળ ચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન;
 શુભ ધ્યેયે સર્વ જગતનું, લેશ નહિ અભિમાન-તાદૃશીં
 સધળી લીલા તે અવિનાશીની, જમાં લુપ્ત જનું મન;
 પ્રીતિ બહુ પરઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન-તાદૃશીં
 નટવર ઝળકે નેણમાં, કાંતિ કરણામય હોય;
 શાંત સ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ કોઈનો નહિ જોય-તાદૃશીં
 હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જને અતિ ધણું વહાલ;
 દૃઢ આશરો દીનતા ધણી, બોલે વચન રસાલ-તાદૃશીં
 વિહ્વલતા વિહલેશસું, મુખે કૃષ્ણનું નામ;
 એવા ભગવદી દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય-તાદૃશીં

૪૧

ધન્ય ધન્ય એ સંત સુખજીને, જનું ઉલટી પલટયું આપ;
 એવા જન હરિતણા.

આપું ટાળી મળ્યાભગવાનમાં, જના આપમાં હરિનો વ્યાપ-એં
 જના શીશમાં શીશ છે શામનું, જના નેણમાં નાથનાં નેણ-એં
 જના મુખમાં મુખ મહારાજનું, જના વેણમાં વહાલાનાં વેણ-એં
 જના કાનમાં કાન શ્રીકૃષ્ણના, જના નાકમાં નાસિકા નાથ-એં
 જની જીભમાં જીભજીવન તણી, જના હાથમાં હરિનો હાથ-એં
 જના દૃઢમાં દૃઢ હરિતણું, જના પાવમાં હરિનો પાવ-એં

જમ હીરો હીરાવડે વેધીયો, તેમ થયો તે સહજ સમાવ—એ૦
એમ સંતમાં રહ્યા શ્રીહરિ, માટે સંત તે સુખનું ધામ—એ૦
ધર્મ, ભક્તિ, વૈરાગ્ય ને જ્ઞાન એ, તેને રહેવાનું સંત છે ઠામ—એ૦
એવા સંતશિરોમણી ય્યાં મળે, જણે દેહ બુદ્ધિ કીધી દૂર—એ૦
કહે નિષ્કલ્પાનંદ એને સંગે, ઉગે, અંતરે આનંદ સૂર—એવા૦

૪૨

સાચા સંત તે દુઃખ દે તેને, પણ સુખ દે મન સાચે રે;
દોષ ન રાખે કલ્યાણ તેનું, પ્રભુ પાસે જાયે રે—સાચા૦
વણુ અપરાધે પ્રહ્લાદ પીડયો, હિરણ્યકશ્યપુ અભાગી રે;
શ્રીનરહરિ પાસે પ્રહ્લાદે, તેની પણ ગતિ માગી રે—સાચા૦
પાંચ પુત્ર પાંચાળી ડરા, અશ્વત્થામાએ માર્યા રે;
ભીમસેન હણતા હુતા ધરી, દયા દ્રૌપદી વાર્યા રે—સાચા૦
સાધુપણું તું શીખ વૃક્ષથી, પીડા સહી પર યોધે રે;
દયા પ્રીતમને તે જન વહાલો, રિપુ રંજ ચિત્ત તોધે રે—સાચા૦

ભક્તિવિધે

૪૩

સંતો ભક્તિરૂપી એક સાચી કમાઈ,
સાચી કમાઈ તેમાં બેસે ન પાઈ—સંતો૦
કાટી જનમના કલેશ રે જાયે (૨)
ટાળી દે પલમાં આ ભવની ભવાઈ—સંતો૦
નરતન દેહ પછી દુર્લભ મળવો (૨)
જીતેલી બાજી તે હારવી ન ભાઈ—સંતો૦
નરહરિ એક પ્રભુને ભજી સે (૨)
નાખીને સો મણ રૂની તળાઈ—સંતો૦

૪૪

ભક્તિ મહાખળવંતી રે વહાલો વશ થઈ આવે ઘેર (૨૬)
ભક્તિને વશ થઈને વહાલો, વસીયા ગોકુળ ગામ;
આહીરડાને લાડ લડાવ્યાં, એવા સુંદર સ્યામ—ભક્તિ૦

વેદ પુરાણ પોકારે હરિનું, પતીત પાવન નામ;
 એ પાંડવની સાથે રહીને, સધળાં કીધાં કામ—ભક્તિ૦
 અંબરીખને હેતે અવતરીયા, ભક્તન કૈરે ધેર;
 રઘુનાથ કહે પામ્યા ડેરી, એ પૂરવની પેર—ભક્તિ૦

૪૫

ભૂતળ ભક્તિ પદારથ મોટું, બ્રહ્મ લોકમાં નાંહિ રે (૨)
 પુણ્ય કરી અમરાપુરી પામ્યા, અંતે ચૌરાશી માંહી રે—(ટક.)
 હરિના જન તો મુક્તિ ન માગે, જનમે જનમ અવતારા રે;
 નિત્યસેવા નિત્ય કીર્તન આછવ, નિરખવા નંદકુમારા રે—ભૂ૦
 ભરતખંડ ભૂતળમાં જનમી, જાણે ગોવિંદના ગુણ ગાયા રે;
 ધન્યધન્ય રે એનાં માતપિતાને, સદ્ગુણ કરી એની કાયા રે—ભૂ૦
 ધન્ય વૃંદાવન ધન્ય એ લીલા, ધન્ય એ વ્રજનાં વાસી રે;
 અષ્ટમા સિદ્ધિ આંગણીયે ઉભી, મુક્તિ છે એની દારી રે—ભૂ૦
 એ રસનો સ્વાદ શંકર જાણે, જાણે શુકદેવ જોગી રે;
 કંઈ એક જાણે વ્રજની ગોપી, જાણે નરસૈયો ભોગી રે—ભૂ૦

૪૬

ભજનકો પરિમાન, એસો હરિભજનકો પરિમાન;
 નીચ પાવે હંચ પદવી, જલ તરે પાષાણ—એસો૦
 અધમ બીલડી અજાત ગુનકા, ચડી જાત વિમાન;
 નામ લઈ વૈકુંઠ પામી, ખાજતે નિશાન—એસો૦
 ચલત તારા ને ચલત મંડલ, ચલત શશી આર ભાન;
 દાસ દ્રુવકું અવિચલ પદવી, રામકે દીવાન—એસો૦
 રાવણકે દશ શીશ છેદે, કર ગૃહે સારંગપાણ;
 બિલીપણકું લંકા દીની, ભક્ત અપનો જન—એસો૦
 નિગમ બકી સાખ પૂરે, સુનો સંત સુજન—એસો૦
 દાસ તુલસી શરણ આયો, રાખીયે ભગવાન—એસો૦

૪૭

✓ કાળ બ્યાલનો ડંખ ન લાગે, અમૃત નામ હર્યારે જોને;
 પ્રેમ પ્રકાશ કરે ઘટ ભીતર, દુર્મતિ દૂર નિવારે જોને.

ચિંતામણિ ચિંતાને ટાળે, વાત લેજી મानी જીને;
જ પંખી સુરતરુને સેવે, તેને ચિંતા શાની જીને.
હરિનું સ્મરણ કરે નિરંતર, તેને સંકટ શાનું જીને;
નૌકા સૌને પાર ઉતારે, કાણુ મોઢું કાણુ નાનું જીને.
હંચ નીચનું અંતર ન મળે, હરિને ભજ તે હરિને જીને;
તે પ્રાણી ન પડે માયામાં, વાસી વૈકુંઠપુરીને જીને.
જીને માથે ગીરધર ગાજી, તેને શાનો ટોટો જીને;
પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરશે, તે સરખો નહીં મોટો જીને.

૪૮

રામરતન ધન પાચો, મૈયા મેં તો રામરતન ધન પાચો (ટક)
સત્સંગત સદ્ગુરુકી કૃપાસેં (૨)
તો ભાગ્ય બડો ખની આયો—મૈયા મેં તો રામ૦
ખરચ્યો ન ખૂટ વાકું ચોર ન લૂંટે (૨)
તો દિન દિન હોત સવાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦
નીર ન હુળે વાકું અગ્નિ ન બલે (૨)
તો ધરણી ધર્યો ન સમાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦
નામકો નાવ ભજનકી ખતધયાં (૨)
તો ભવસાગરસે તાર્યો—મૈયા, મેં તો રામ૦
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
તો ચરન કમલ ચિત્ત લાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦

૪૯

ધન્ય જણે હરિગુણ ગાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
ખીજ સૌ બહુજે ભવાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
હાથી થોડા ને સુખપાલ બેઠે શું થયું (૨)
શું થયું મેળવી માયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલકમાં (૨)
દૂર રહેશે સુત વિત્ત દારા—સંસારીયામાં ધન્ય૦
દયા પ્રીતમ ભજ નંદના કુંવરને (૨)
સદ્ગુણ થાશે તારી કાયા—સંસારીયામાં ધન્ય૦

૫૦

નિર્મળ ભક્તિ પદારથ સાચું રે (૨)
 માયાનું લાઈં સર્વે કાચું રે (ટેક)
 અતિ ઉદાર સમાગમ સંતનો (૨)
 પ્યારા અધ્યાત્મમેં મન રાચું રે (૨)—માયાનુંં
 સંસાર સાર સ્વમવત જાણો (૨)
 પ્યારા કરો કલ્પના કાચું રે (૨)—માયાનુંં
 તનમનધન પ્યારા શ્યામને સમર્પો (૨)
 પ્યારા નિજ મંદિરમેં નાચું રે (૨)—માયાનુંં
 જ મુખસેં પ્રભુનામ નહિં નિકસો (૨)
 પ્યારા જનો દાદુર કેરો દાચો રે (૨)—માયાનુંં
 દાસ દુવારકા ભક્તિ ભૂધરડી (૨)
 પ્યારા જનમો જનમ ભક્તિ જાચું રે (૨)—માયાનુંં

૫૧

ગોવિંદ લીયો મોલ,
 બાધ મૈંને, ગોવિંદ લીયો મોલ—ગોવિંદ લીયોં
 કાઈ કહે હલકા ને, કાઈ કહે ભારી (૨)
 લીયો હે તારાજીમેં તોલ, બાઈ મૈંને ગોવિંદ લીયોં
 કાઈ કહે સરતા ને, કાઈ કહે મોંધા (૨)
 કાઈ કહે અનમોલ, બાધ મૈંને—ગોવિંદ લીયોં
 બન્દ્રાબન્દ્રી કુંજ ગલનમેં (૨)
 લીયો હે બજકે ઢોલ, બાધ મૈંને—ગોવિંદ લીયોં
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
 પૂરવ જનમકો બોલ, બાધ મૈંને—ગોવિંદ લીયોં

૫૨

રામ રમકડું જડીયું, રાણાજી મુને રામ રમકડું જડીયું (૨)
 રમજીમ કરતું મારે મંદિરે પધાર્યું (૨)
 કાઈના હાથેથી નથી ધડીયું—રાણાજી મુને
 મોટા મોટા મુનિજન મથી મથી થાક્યા(૨)

હારે કાઈ વીરલાને હાથે ચડીયું—રાણાજી	મુને૦
શૂન્ય શિખરના ધાટો ઉપર (૨)	
અગમ અગોચર નામ પડીયું—રાણાજી	મુને૦
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)	
માફં ચીત, શામળીયાશું ભળીયું—રાણાજી	મુને૦

ભક્તિમાં શરમ ન કરવા વિષે

૫૩

તમે નામ નારાયણનું રે લેતાં હરશે મા;
 તમે હરતા હોતો રે, ફરીને કાઈ લેશે મા. [ટિંક]
 સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં ભુંડાં છે (૨)
 તમે ભુંડાં ન બાણુએ રે, ભક્તિનાં મૂળ ઉંડાં છે—તમે૦
 સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં કાલાં છે (૨)
 તમે કાલાં ન બાણુએ રે, પ્રભુને બહુ વહાલાં છે—તમે૦
 સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં ઘેલાં છે (૨)
 તમે ઘેલાં ન બાણુએ રે, પ્રભુને મન પહેલાં છે—તમે૦

૫૪

ભાવે ભજતાં તે ત્રિભોવન નાથ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 વહાલો રીઝતાં વિશ્વનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 સેવે યુદ્ધા બાળા ને જને જવાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 ધનવાન અને વિદ્વાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 ભજી ગયા છે જને મોટા ભૂપ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 ધ્રુવ પ્રહ્લાદ રાજના પુત્ર, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 ઓધવ અકૂર ને અંબરીષ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 રાજ બદ્ધવાંગ જનક પરીષ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 તજ્યું ભરતે જને માટે રાજ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 મીરાંબાઈએ ન રાખી છે લાજ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે,
 કર બેડી કહે દાસોના દાસ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 અંતે બહું છે પ્રભુજીની પાસ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.

કહે છે જલદ નથી બુઝું કામ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
ભાવે ભજતાં તે શ્રીભગવાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.

ભક્તિ શૂરાઓની છે તે વિષે

૫૫

ભક્તિ શૂરતીરની સાચી રે, લીધા પછી ક્રમ મેલે પાછી.
મન તણે નિશ્ચય મોરચો કરીને, વધીયા વિશ્વાસી;
કામ ક્રોધ મદ લોભ તણે પછી, ગળે લીધી ફાંસી-ભં
શબ્દના ગોળા જ્યારે છુટવા લાગ્યા, ને મામલે રહ્યા સૌ મચી;
કાયર હતા તે કંપવા લાગ્યા, નિશ્ચે ગયા નાશી-ભં
સાચા હતા તે સન્મુખ ચડીયા, ને હરિ સંગાથે રહ્યા રાચી;
પાંચ પચીશને અળગા મેલ્યા, પછી બ્રહ્મ રહ્યા ભાસી-ભં
કરમના પાછલા કાપી નાખ્યા, ભાઈ ઓળખ્યા અવિનાશી;
અષ્ટ સિદ્ધિની ઇચ્છા ન કરે, જેની મુક્તિ થઈ દાસી-ભં
તનમનધન જણે તુચ્છ કરી જાણ્યાં, અહનિશ રહ્યા ઉદાસી;
ભોજે ભગત કહે ભક્ત થયા, એ તો વૈકુંઠના વાસી-ભં

૫૬

હરિનો મારગ છે શૂરાનો, નહિ કાયરનું કામ જોને;
પરથમ પહેલું મસ્તક મૂકી, વળતી લેવું નામ જોને.
સુત વિત્ત દારા શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને;
સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડ્યા મરજવા જોને.
મરણ આગમે તે ભરે મુકી, દીલની દુઝવા વામે જોને;
તીરે ઉભા જુને તમાસા, તે ઢાડી નવ પામે જોને.
પ્રેમપંથ પાવકની જાળા, ભાળી પાછા ભાગે જોને;
માંહિ પડ્યા તે મહા સુખ માણે, દેખનહારા દાઝે જોને.
માથા સાટે મોંધી વસ્તુ, સાંપડવી નહિ સહેલ જોને;
મહાપદ પામ્યા તે મરજવા, મૂકી મનનો મેલ જોને.
રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજનો દિન નિરખે જોને.

૫૭

હરિરસ મોંઘે રે મૂલ છે, શીરને સાટે વેચાયજી;
 શીરનાં સાટાં રે સંતો જ કરે, મહારસ તેને દેવાયજી—હરિં
 શીર દેતાં શંકે નહિ, સન્મુખ જયું ગત શુરજી;
 પાછાં તે પગલાં નહિ ભરે, સદ્ગુરુ સામા હજુરજી—હરિં
 પ્રેમ પીયાલા જ પીએ, જીવન્મુક્ત સૌ બાણજી;
 શોક સંશય રે સાલે નહિ, પાંચે પદ નિરવાણજી—હરિં
 તન રે તોપો તૈયાર કરી, જ્ઞાન ગલોલા સારજી;
 કામ ક્રોધ વેરી મારીયા, સદ્ગુરુ નામ આધારજી—હરિં
 તનમન શુદ્ધ રે જ્ઞાને ગળ્યાં, જનાં હિમાળા માંયજી;
 મરજીવા સૌ સુખ માણશે, એ સુખ મુખે ન કહેવાયજી—હરિં
 બ્રહ્મ રે સાગરમાં ઝીલી રહ્યા, કીનારે શું કામજી;
 અખંડ આનંદ અંગમાં રમી રહ્યા મન્નીદાસ કહે પરણામજી—હરિં

૫૮

વરમાળા તો વિઠલ વરની, છુટે છેડે ફરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણો ને લાજ ઢાની ધરીએ.
 લાજે ઢાની ધરીએ રાણા, ઢાના મલાજ કરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઢાની ધરીએ.
 કાગડાની યુદ્ધિ કાઢી નાખી, માણેક મોતી ચરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઢાની ધરીએ.
 સોનાં રૂપાં સઘળાં તજીએ, તીલક તુલસી ધરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઢાની ધરીએ;
 ચીરપટોળાં સઘળાં તજીએ, દોળાં અંગે ધરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઢાની ધરીએ.
 શાલિઆમની સેવા કરીએ, સંતસમાગમ કરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઢાની ધરીએ.
 હરતાં ને ફરતાં સમરણ કરીએ, સંતની સાથે ફરીએ રે રાણાજી;
 વર તો વિઠલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ઢાની ધરીએ.
 બાધ મીરાં કહે પ્રજા ગિરધરનાગુણ, ચરણકમલચિતધરીએ રે રાં

વર તો વિકલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ ડાની ધરીએ.

૫૮

કાઈ કહે તેને કહેવા રે દધએ,
આપણે હરિભજનમાં રહીએ રે;
આપણે પ્રભુભજનમાં રહીએ રે—કાંઈ
જગત ને ભક્તને સદાય વેર છે,
તેમાં ભક્તપણું તે કાને કહીએ રે;
ભક્તપણું તખ જાણીએ,
આપણે સૌનાં મેણલાં સહીએ રે—કાંઈ
હીરા ને કંકણ એકજ રંગાં,
તેમાં હીરાપણું તે કાને કહીએ રે;
હીરાપણું તખ જાણીએ,
આપણે ધાવ તો ધણેરા સહીએ રે—કાંઈ
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ
આપણે ચરણકમલ ચિત્ત દધએ રે—કાંઈ

૬૦

નિંદા મારી ભલે કરે રે; કાંઈ કંચન કાટ ન લાગે—ટક.
ધન્ય ધન્ય લોકા અક્કલ તમારી, કીડી ને કુંજર લડાવે હાં, (૨)
અણુદીઠી અને વિના સાંભળી (૨) એ તો બડી બડી પાત
ચલાવે—નિંદા

જે દિનકા મેં જોગ લિયા, તન તે દિનકા મેરા મુવા હાં,
કામ ધંધો મને કાંઈ ન સુઝે (૨) પછી જગતથી થયા
જુદા—નિંદા

જોગ લઇને જાતા રહેશું, હરિ ભજવાને કાજ હાં,
જે ક્રિયામાં ચુક પડે તો (૨) ગુરુજી મારો લાજ—નિંદા
આ દુન્યામાં કોઈપણે ન પકડે, નેકહેવું હોય તો તેકહેજો હાં,
જ્ઞાનદાસ ચરણે ગાવે ગંગારામ (૨) હરીચરણમાં રહેજો.
નિંદા મારી ભલે કરે રે, કાંઈ કંચન કાટ ન લાગે.

૬૧

જ દુઃખ થાય તે થાજે રે, રૂડા રામને ભજતાં. (ટેક).
પિંડ પડે તોય પડવા રે દેજે, જીવ જાયે તો જાજે રે-રૂડાં
ઉચે બાંધીને તળે અગ્નિ પ્રજાળે, માર મુશળના ખાજે રે-રૂડાં
લોક નિદે તેને નિંદવા રે દેજે, રાજ દડે તો દંડાજે રે-રૂડાં
હરિજનનો દાસ રણછોડ કહેછે, ગુણતોગા વિંદના ગાજે રે-રૂડાં

૬૨

જીવને સાટે રે, માળા મારા જીવને સાટે રે (૨)
શું મૂકું મૃત્યુ ભય માટે, માળા મારા જીવને સાટે રે (ટેક)
ઉચ્ચ તપે હું માળા પામ્યો, તે કમ મુકી જાય (૨)
જે નરસૈયો માળા મૂકે તો, તણ લોક પ્રદલે થાય-માળાં
નવસેં નવાણું અવળી ચાલે, ને સાતે સમુદ્ર મુકે (૨)
મેરુ ચળે રવિ પશ્ચિમ ઉગે, નરસૈયો માળા ન મૂકે-માળાં
તમે જોગી સર્વે વૈષ્ણવ થાઓ, મુજ પૂઠે તાલ વગાડો (૨)
ભણે નરસૈયો યોગ ધરીને, શીઘ્રે જન્મ વણસાડો-માળાં

ભજનની જરૂરીઆતવિષે

૬૩

ભજનવિના જીવડા દુઃખી, મન તું રામ ભજન કરી લે;
જીવ તું જાયગો જરૂર, મન તું રામ ભજન કરી લે.
લખ રે ચોરાશી ફેરા ફિરેગો (૨)
હાં રે જીવ જનમી જનમી મરે- ભજનં
માત પિતા તેરા દારા ને પ્રધુ (૨)
હાં રે વામે કારજ કષ્ટુ ન સરે- ભજનં
હસ્તી ને ઘોડા માલ ખજાના (૨)
હાં રે ધન ભંડાર ભર્યો ધરમે- ભજનં
આઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
હાં રે મેરો ચિત્ત ભજનમે ધરે- ભજનં

૬૪

હરિ નહિ ગાયો, જનમારો ગુમાયો;
 જનમારો ગુમાયો, જનમારો ગુમાયો—હરિં
 હરિજનકો સનમાન ન કીનો (૨)
 અપનો કુટુંબ જુમાયો—ન ગાયો—હરિં
 પરસ્ત્રી સંગ વિષયકે કારન (૨)
 લખ રે ચૌરાશી ભટકાયો—ન ગાયો—હરિં
 કહે સંત હરિ ભજ્યો નહિ તું (૨)
 હીરો હાથસે ગુમાયો—ન ગાયો—હરિં

હરિભજનની જરૂરીઆત વિષે

૬૫

ગોવિંદ ગાવ, મન ગોવિંદ ગાવ (૨)
 રામકૃષ્ણ ભજવાનો આવ્યો છે દાવ—મન, ગોવિંદં
 દુર્લભ નરદેહી તમે તત્પર થવા (૨)
 ભવસાગર તરવાને બેસવાને નાવ—મન, ગોવિંદં
 ભગવતકથા સાંભળો ને દૃઢ્યે રાખો ભાવ (૨)
 સત્સંગરૂપી ગંગામાં પ્રેમે કરી નહાવ—મન, ગોવિંદં
 આઘ મીરાં કહે તમે હરિ જન થાવ (૨)
 હરિકે ચરનમે ચિત્ત લગાવ—મન, ગોવિંદં

૬૬

‘ભજનકેમ કરતો નથી પાછું રે, સીતારામકેમ થાશે રાજી. (ટેક)
 મહા દુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને ઉઘો બેઠો દાદી (૨)
 ખાધું નહિ ખવરાવ્યું નહિ, પછે જતાં કુટે છાતી—ભં
 વિષય ભોગવતાં વંશ વાધ્યો, ને માને ત્રુકયાં માજી (૨)
 મમતાની ઘાણીએ ફેરા ફેરે, પછે તૃષ્ણા થઈ તાજી—ભં
 સોનું પહેરી શોભા દેખાડે, ને માળામાં મન લાજી (૨)
 ભક્તિ વિના છુંડા હાલ તમારા, એમ કહી ગયો પડિતકાજી—ભં
 માયાની ટીપણે લાય લાગી, તેને યું રે બેઠો આદી (૨)

કહે પ્રીતમ લાઈ હરિભજ્યા વિના, અતે સહુ ધૂળ માટી—ભ૦
૬૭

દેવોને છે દુર્લભ એવો, મનુષ્ય દેહ આ મળીઆ,
તોય હજી હરિભક્તિમાં નથી, ચિત્ત તમારો ચડીઆ;
ચેતો નહિ તો મહા દુઃખ થાશે, ચોરાશીમાં જતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતાં—દેવોને૦
હરિભક્તિ બૂલ્યા તો અતે, શ્વાન શૂકર થઈ ભમશે,
રોમ રોમ નરકમાં પડીને, યુખ પીડા ત્યાં ખમશે;
ત્યાં વળી યુમ બરાડા દેશે, જમના મારો ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતાં—દેવોને૦
હરિભક્તિ બૂલ્યા તો અતે, ખાવી પડશે એક.
વળી રાત દિન ભમવું પડશે, પૂરું કરવા પેટ;
હડ હડ થઈ જન્મારો જશે, લાત લાકડી ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતાં—દેવોને૦

૬૮

હરિભક્તિ કરના રે, પલકમેં હોવેગા મરના;
પલકમેં હોવેગા મરના;
અહો હરિજન દુઃખ કમલમેં, હરિભક્તિ કરના. (ટેક)
કાકા રે મામા કુટુંબ કબીલા, છોડ ચલે પ્યારે;
સમજ મન છોડ ચલે પ્યારે;
સ્વપ્નેમેં જે સૃષ્ટિ હોતી, એસા જગ સારે;
એસા જગ સારે રે—સમજ મન એસા — સ્વપ્નેમેં૦
લામ, ધરા, ધન, માલ, ખજાના, આખર નહિ અપના;
સમજ મન આખર નહિ અપના;
એક દિન સખ છોડકે જના, મિટ્ટીમેં અપના;
મિટ્ટીમેં અપના રે—સમજ મન મિટ્ટીમેં —એક દિન૦
કામ, ક્રોધ, મદ લોભ ન રખના, કરના સુકૃતકો;
સમજ મન કરના સુકૃતકો;
એક નિરંજન નામ સમરના, ભવજલ તરનેકો;

ભવજલ તરનેકો રે—સમજ મન ભવં એક નિરંજનં
જૂઠ જગતકી છોડ વાસના જ સદ્ગુરુ સરના,
સમજ મન જ સદ્ગુરુ સરના;
અહો હરિજન દુઃખ કમલમેં હરિભક્તિ કરના;
હરિભક્તિ કરના રે, પલકમેં હોવેગા મરના—અહોં
૬૯

હરિસેં કોઈ નહિ ખડા, દીવાના કથું ગફલતમેં પડા (ટેક)
પ્રહ્લાદ બેટા હરિસેં લપટા(૨) જબ ખંભ કડકડા—દીવાનાં
ગોપીચંદ્રઆરભરથરીરાજ(૨) માલમુલક સખછોડા—દીવાનાં
પુંડરીકને સેવા કીની, (૨) વિઠલ ઈંટપર ખડા—દીવાનાં
કહત કબીરાસુનો બાઘસાધુ(૨) હરિચરણેચિત્તયડા—દીવાનાં
૭૦

ખીજું કાંઈ ન વળે રે [૨]
ભજ લેને પ્રભુને ખીજું કાંઈ ન વળેં
જાણ્યા નહિ તેં સારંગપાણી, સંસારમાં શું મતિ મુંઝાણી;
જાણી લે જગદીશને તો તર્ત તરે રે—ભજ
મનુષ્યાદેહ વારે વારે ન આવે, માટે ભજ લેને પ્રભુ ભાવે;
ચેતી લે તે માટે જથી કાર્ય સરે રે —ભજ
રામ નામની લહેર ન જાણી, ઉલટી ઉમર એળે ગુમાવી;
લખીરામ કહે ભાવે ભજે ભગવાનને રે —ભજ
૭૧

લેહ લગાડી રામને જંપો, જલું છે મરી;
જલું છે મરી રે, કાયા જશે પડી—લેહ
ધણે કષ્ટે પિંડ બંધાણો, ગર્ભમાં ધરી (૨)
માંડ કરીને મનખો પામ્યો, ચોરાશી ફરી—લેહ
હંચા મંદિર મળીયાં તારાં, રહેશે રે પડી (૨)
એવી રૂડી મનખા દેહ તારી ધૂળમાં ઢળી—લેહ
તેડાં આવ્યાં શ્રીરામનાં જલું કષ્ટની ધડી (૨)
જમ અંચે તાડું જોર નહીં ચાલે, બાંધશે જડી—લેહ

સગાં સર્વે વીંટીને બેઠાં, મરણની ધડી [૨]
કઢો કઢો સૌ કહે, એને રોઢો માં ધડી—લેહ૦
સંતની સેવા હરિની ભક્તિ, વાત છે ખરી (૨)
દાસ હરિ ક્રૂહે રધુવર સમરે તો જશે તરી—લેહ૦

૭૨

હરિ ભજ્યે તો આવે સુખની લહેર બે; ✓
આ દુર્લભ મનુષ્યા દેહનો દહાવો લીજ્યે. ૨૬
ક્યાં થકી આવ્યો ને જીવ તારે ક્યાં જવું,
બોલ વિચારી ઠરવાનો ઠામ બે;
આ જુઠા જગત સાથે ઝઘડો નવ કીજ્યે,
અંતે સાચો બેલી સીતારામ બે—આ દુર્લભ૦
આ મનુષ્યા દેહ પામ્યો રે મોંઘા મૂલની,
ઠોટિ જનમનાં પુણ્ય તણે નહિ પાર બે;
આ શીશને સાટે રે માગી નહિ મળે,
એક ધડી તો લાખેણી વહી જાય બે—આ દુર્લભ૦
આ પ્રજવાસી ગોપીએ લહાવો લુંટીયો,
મૂકી દીધી કાંઈ માતપિતા કુળ લાજ બે;
સાચું તે સગપણ રે શામળીયા તણું,
સરીયાં સરીયાં પ્રજ વનિતાનાં કાજ બે—આ દુર્લભ૦
આ તન, મન, ધન, જ્યેષ્ઠન રે રંગ પતંગનો,
આ બેને બેતામાં વણુસી જાય બે;
અંતરમાં આજખી લે આતમ રામને,
કહે પ્રીતમ તારું આવાગમન મટી જાય બે—આ દુર્લભ૦

૭૩

જીવ તેં હરિ ન સમર્યા ધડી, કાયા કાલે જશે પડી;
મન તેં પ્રભુ ન સમર્યા ધડી, કાયા કાલે જશે પડી.
રાતદિવસ ધંધામાં રઝળ્યો, નિંદા કથા સુખ ધડી;
જ્યેષ્ઠનમાં જનમારો ખોયો, તારી મહેનત માથે પડી—જીવ૦
સોનાની ચાંખડીએ ચડતો, ને હીરે રત્ને જડી;

વાંદી ફેળુ કલગીવાળો ભાઈ, જમડા જશે જડી-જીવં
 પેરણ પીતાંબર પલંગે પોઢતો, ને ઝાઢણ છે પામરી;
 આ લોક સુખમાં ઉંઘી રહ્યો, પછી જમડા જશે જડી-જીવં
 નાડી ખેંચાશે ને જીવ ઝલાશે, ને નીર નહિ ઉતરે નળી;
 હજાર વિંછીની વેદના થાશે, પછે સોઘ દિન આવશે ચઢી-જીવં
 ખાટયું ધણું પ્રાણી ખરચી ન શક્યો, ને દાટી ખેઠો છે દળી;
 ભોળે ભગત કહે અંતે એની પછી, ખાંધી ચાલ્યા ઠાઠડી-જીવં

૭૪

શામાટે તું ભજતો નથી, સેહેજ સીતારામ રે, ટેક.
 આ કાયા તો તારી નથી, હાડકાં ને આમ રે;
 તેમાં તે શું મોહી રહ્યો છે, ગાફલ ગુલામ રે-શાં
 પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દ્રૌપદીનાં ચીર રે;
 સુદામાની વેળા વાળી, ઉગાર્યો પ્રદહાદ રે-શાં
 રાવણ સરખા રાણા હતા, સોનાં સરખાં ધામ રે;
 સવાલક્ષ્મીના પુત્ર હતા, તેનાં નથી ઠેકાણાં ઠામ રે-શાં
 આગળ તો તારે હુકમો હતા, ઘેર હતા ગુલામ રે;
 ખાજીગરનો વાંદરો ભાઈ ભરાવશે સલામ રે-શાં
 ઉંચી મેડી ને અજબ ઝરૂખા, નીચાં નીચાં ધામ રે;
 છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયા, તેનાં નથી ઠેકાણાં ઠામ રે-શાં
 ધાંધધુતી ધન ભેળું દીધું, દાટ્યાં રહેશે દામ રે;
 બાપદાદા જના વહી ગયા, ઝીનાં ખોળી કાઢો ને નામ રે-શાં
 પાપની તો પાળો ખાંધી, ધરમ નહીં લગાર રે;
 કહે ભવાન ભાઈ સાંભળો, તમે ભજી લિયો ભગવાન રે-શાં

૭૫

ઉઠો ખડા કોઈ ચેતો ને પ્યારા, સાન સમજો સદ્ગુરુ ઠેરી;
 જમ દીપકપર પવન ઝપેટે, કાળ ખડો રે તેરો શિર વેરી-ઉં
 છાટી ઉમરમે ખડા મનસુખા, જ્યું ઉઠત સાયર લહેરી;
 ધિકાધિક ઉમર ખોઈ અકારજ, કાળ લેશે તેરો તન હેરી-ઉં
 બાલપણો હસ ખેલ ગમથો, જોબન જીવતી તન હેરી;

વૃદ્ધ ભયો અંગ આળસ આચો, બ્રહ્મ ભધ બુદ્ધિ તેરી-૭૦
આજકાલ કરતાં આંચો તારો વાયદો, કાળ લેશે તેરો તન ઘેરી;
એક પલકમેં પકડ પછાડે, કહાં રહેગો તેરો જીવ ઠેરી-૭૦
સદ્ગુરુજી ઉપદેશ ખતાવે, માનો શીખામણુ અખ મેરી;
હરિદાસ કહે રામ રટન કરો, તીન લોકમેં નાહ વેરી-૭૦

૭૬

જેખનડી મગફરી મત કરના, દિન ચારકા હય ચટકા;
રૂપ દેખકે ક્યું મન રાચો, રામ ભજનસેં દયો ભટકા-જો
જાયા સોધ આખર મરનેકા, રેન દિન મનમેં ખટકા;
જાગેગા કોઇ વિરલા જોગી, નેન નીંદસે નહિ મટકા-જો
ગોરખ જાગ્યા કબીરા જાગ્યા, કાળ મારી કીનો કટકા;
સિદ્ધ ચૌરાશીસો પણ જાગ્યા, જીનકામનછીનમેં ચટકા-જો
સાધુ સંતકી સેવા કર લો, શબ્દ શાખ દિલમેં ચટકા;
નુરતસુરતકા દોર ન ચુકો, ખરા ખેલ જ્યું હય નટકા-જો
સમજે વાકું સુખદ સહજ હય, અણસમજીકું હય ભટકા;
માર પડે તોય પાર ન પહોંચે, મન ઘોડા તીથે ચટકા-જો
આપકા આતમ તત્ત્વ વિચારો, સાહેબ સાક્ષી સખ ઘટકા;
પારપોચે હરિદાસ પલકમેં, મિટે ચૌરાશીકા ભટકા-જો

૭૭

સર્વ તજીને ભજીયે શ્રી ગોવિંદને,
જે નારાયણ નોધારાના આધાર જો;
ભાગે સંકટ કુહાં રે સંસારનાં,
જેના નામે ઉતરીયે ભવપાર જો-સર્વ
અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા,
નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જો;
જ્ઞાનભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં;
પ્રજુ ભજ્યા કાંઈ ત્યાં જઈ બાળે વેશ જો-સર્વ
દૈત્ય પુત્ર પ્રહ્લાદજી તે આગે થયા,
લાગ્યો છે કાંઈ પિતા પુત્રનો વાદ જો;

સ્તંભ થકી પ્રગટયા રે નરસિંહરૂપ ધરી,
 શ્રી મહા પ્રભુજીએ દીધા તેને સાદ જો—સર્વં
 લાખા ગૃહમાં પાંડવને આવી મળ્યા,
 ભક્ત જનોને દીધી છે બહુ ધીર જો;
 સમરણ પહેલાં આવ્યા છો રે તમે સદા,
 ભક્ત રે જન ઉગાર્યા પાંચે વીર જો—સર્વં
 સુદામાનું દરિદ્રપણું તો જાણીયું,
 મુષ્ટિક તાંદુલ આરોગ્યા મહારાજ જો;
 દાસ દયાના પ્રભુજી, કરુણા કીજીયે,
 ભક્ત રે જનનાં કીધાં ક્રોટિક કાજ જો—સર્વં

૭૮

ભજ મન ગોવિંદા, ગોવિંદા, હાં રે તું છોડ જગતકા પ્રંદા.
 નિરાકાર નિર્લેપ નિરંજન સત્સિત્ આનંદા (૨)
 બ્રહ્માદિક મુનિ ગાવે, પાવે સુખકંદા—ભજ
 રામકૃષ્ણ પરબ્રહ્મ સનાતન, ગાવત મુનિવૃંદા (૨)
 તોફા જો અવતાર કહત હૈ, સૌ નર મતિમંદા—ભજ
 સદ્ગુરુ કરુણા કરહી મિટાયો, મમ ભવ દુઃખ પ્રંદા (૨)
 દેવકૃષ્ણ પદ પૂરણ પાચો, એહી પરમાનંદા—ભજ

૭૯

સમર સમર મન શ્યામ સુંદરકું,
 કયા મુખ બક બક કરતા હૈ—ટેક.
 જહી દિયા નર દેહ અમૂલ્ય,
 તાકું નહિ સમરતા હૈ—સમર
 કામ ક્રોધ મદ લોભ અગ્નિમે,
 અહોનિશ અંતર જરતા હૈ—સમર
 નિશદિન કાળ ખડા શિર ઉપર,
 તાતેં કયું નહિ ડરતા હૈ—સમર
 પરધન પરત્રીય કારણ તપર,
 રૂટે નેનસે પ્રરતા હૈ—સમર

ઢાન ગતી મેરી હોયગી ઐસી,
ધડક ન મનમેં ધરતા હૈ—સમર૦

૮૦

ભજોને ભગવાનને પછી, દિલમાં થાશે ઝોરતો,
કરશે કુડાં કામ, વાલીડાની વસ્તુ નથી હોરતો રે જી-ભ૦
જીભલડી જુઠાં બોલશે, તેને વશ કરીને વારજો,
જનાં રે પડે કામ, તેને સવાયાં સંભારજો રે જી-ભ૦
જ્યારે બુઢાપણ આવશે, ત્યારે સારાં ભોજન ભાવશે;
કાળા મટી કેશ, માથે ઘોળાં ફરી આવશે રે જી-ભ૦
જાતું રે એકાએકને, સાથે લેજો સદાશિવને;
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ધોખો નહિ થાય તારા જીવને રે જી-ભ૦
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ટાઢું થાય જો તારા તનમાં;
મૂળદાસ કહે મહારાજ, મોહન રહેજો મારા મનમાં રે જી-ભ૦

૮૧

હરિદાસા હરિદાસા, બન જ, હરિદાસા હરિદાસા,
સુધા સિંધુકી સમીપ બસકે, મૂંઢ રહત ઈયૌ પ્યાસા;
દીન હોત ઈયૌ દુઃખ પાવત રે, બસત પરસકે પાસા—બન૦
કામધેનુ સુરદ્રુમ ચિંતામનિ, ઇશ્વર અખિલ નિવાસા;
તિનકું છોડ ઝોરકું ધ્યાવે, સો તો વૃથા પ્રયાસા—બનજ૦
મનસા દેહ દુર્લભ છિન ભંચુર, જ્યું જળ બીચ બતાસા;
અચળ સત્ત એક સેવા હરીકી, સબકુછ તનિક તમાસા—બન૦
શરણાગત વત્સલ વિકલેશ, ઈયું મન રહત ઉદાસા,
દયારામ સત્ગુરુ બતાયા, હે મનસુખા ખાસા—બનજ૦

ભક્તિ જલદી કરવા વિધે

૮૨

હરિ ભજ્યાનું ટાણું, આ છે રામ ભજ્યાનું ટાણું;
આ છે કૃષ્ણ ભજ્યાનું ટાણું.
મૂલ્યા શિદ્ધ ભક્તો છોરે, આ છે હરિ ભજ્યાનું ટાણું. ૮૬

હરતાં ને પ્રરતાં હરિ ન સમર્યા, શું બેસે છે નાણું;
 વહાલા શું બેસે છે નાણું;
 સમી સાંજના સૂઈ રહ્યા છો, હમણા વહાશે વાણું—ભૂલ્યાં
 ઠાલે રે ઠાલે ભરીયે ભરીયે, માયા મોઢું માણું;
 વહાલા માયા મોઢું માણું;
 ઝાચિતો આવીને પકડશે, પડયું રહેશે કરિયાણું—ભૂલ્યાં
 માથે આળ્યું નહિ મટે, વહાલા ધુંધટમાં ઘેરાણું;
 વહાલા ધુંધટમાં ઘેરાણું;
 બળ કરીને બોલાશે નહિ, જ્યારે બેઠું જમનું થાણું—ભૂલ્યાં
 દીધાં વના ક્યાંથી પામો, વહાલા એ વાતો હું જાણું;
 વહાલા એ વાતો હું જાણું;
 ગોવિંદરામ કહે અહીંયાં ન સમર્યા, ઉવાં નથી ઠેકાણું—ભૂલ્યાં

૮૩

કાયા છે ત્યાંસુધી કર સમરણ દીરતારનું રે (ટક)
 જતન કર્યું જઠરામાં જણે, તારો દેહ રચ્યો છે તેણે;
 તેણે કામ કર્યું છે, અતિ ઉપકારનું રે—કાયાં
 પ્રસવ થયા પહેલું પય દીધું, માતાના સ્તનમાં રચી દીધું;
 તેણે કારજ સીધું, તારા આહારનું રે—કાયાં
 કાન નેત્ર દીધાં છે કેવાં, સર્વે અંગ અમૂલ્ય એવાં;
 અંતઃકરણ દીધાં છે, વિવિધ વિચારનાં રે—કાયાં
 દાંત દીધાં તું ને ચાવણું ચાવવા, અન્ન સરજ્યું ઉદર ભરવા;
 કર દીધાં કારજ કરવા વહેવારનાં રે—કાયાં
 સુર દુર્લભ મનુષ્યાદેહ પામી, લંપટ ન થવું લણહરામી;
 છોટમ શરણ અહીં લે, સરજનહારનું રે—કાયાં

૮૪

જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં છે, ત્યાં લગી હરિ હરિ તું કહે. ટક
 હાલતાં હરિ ને ચાલતાં હરિ, ને બેસતાં હરિ તું કહે (૨)
 સુતાં પહેલાં જ સમરણ કરે ભાઈ, તેની બોલ જય જય—જ્યાં
 લીધા સરિયું નામ હરિનું, લઈ શકે તો લે (૨)

દીધા સરિયું દાન છે અન્નનું, દધ શકે તો દે--જ્યાં
આ રે સંસારી રે સર્વે ખોટા, ને સાચી વસ્તુએ (૨)
એક તો પુણ્યખીજું હરિભજન ભાઈ, જીવડા સમજીલે--જ્યાં
દ્રષ્ટ પદારથ સર્વે ખોટા, ને આત્મા અખંડ છે (૨)
કીડી થકી તે કુંજર લગણુ ભાઈ, કાળ ચક્રરનો ભે--જ્યાં
એકદિન આંગણે દીવા વિવાહ, ને વળી ઢોલશરણાઈ વાગે (૨)
કહે જીવણુ એવો એક દિન આવશે, સમશાનો ધગશે--જ્યાં

૮૫

તારી કાયા નગરમાં રે, ચોર ચોરી કરે નર છાની (ટેક)
ચાર ચોર તો ચોરી કરે એનાં ધનધુતારા લેશે (૨)
એ રે કાયાના કલ્યા ન માનો (૨) દિનના ખાતર દેશે;
નગરી નવતેરીમાં રે ચોર ચોરી--તારી કાયા
પાંચ ચોર તો પ્રગટ થયા, તેને પકડી ન શકે કોઈ રે (૨)
તત્વહતો તે તારવી ન જાણ્યો, હાથે હીરલો ખોયો--નગરી
આશાવૃણા નહિ જુઝાયા-વાલા મનકા મેલ ન ધોયા રે (૨)
ગુરૂ પ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ, સખ જન્મારા ખોયા--નગરી

નવાં ભજનો

૮૬

વારે વારે મનખો નહિ આવેરે, રે, તમે ભજન સવાયાં કરજો--
અવસર નહિ આવે રે, રે, તમે ભજન સવાયાં કરજો.
સંસાર સાગર મોહજળ ભરીયો, તરી શકો તો કોઈ તરજો રે (૨)
જગજીવનના ઝાઝ લઈને (૨) એલે પાર ઉતજો--અવસર
દોનું દીવા તારી આગળ ઝળકતે, નાભી કંમળ ખીચ ધરજો રે (૨)
હૃદય કંમળમાં હેત કરીને (૨) અમર વરને વરજો--અવસર
માણેક ચોકમાં નાણું ભરજો, ભરી શકો તો કોઈ ભરજો રે (૨)
હીરા માણેક લાલ ઝવેરી (૨) પારખ થઈ પરખજો--અવસર
સદ્ગુરુ મળીઆ ને સંશય ટળીઆ, સદ્ગુરુને શીશ ધરજો રે (૨)
મેધા પ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ (૨) અમરાપુરમાં ભજજો--અવસર

મોતવિષે

૮૭

કઠણુ ચોટ છે કાળની રે, મરણુ મોટરે માર—
કઠક રાજ ને કઠક રાજ્યા, હાં રે મેલી આલ્યા સંસાર;
—હેતે હરિ રસ પીજીએ.

સંસાર ધુમાડાના ખાચકા રે, સાથે આવે ન ઠાધ;
રંગ પતંગનો ઉડી જશે, હાં રે જમ આકડાંનું નુર--હેતે૦
ઠેનાં છોડે ને ઠેનાં વાછડે રે, ઠેનાં માય ને ખાપ;
અંતકાળે જવું એકલું, હાં રે સાથે પુણ્ય ને પાપ--હેતે૦
માળી વીણે રૂડાં યુલડાં રે, કળીયો કરે છે વિચાર,
આજનો દિન રળીયામણો, હાં રે કાલે આપણે શિરધાત--હેતે
જાયા તે તો સર્વે જશે રે, નથી કાયા રહેનાર;
મરનારાને તમે શું રૂચ્યો! હરિ રેનાર નથી રહેનાર--હેતે૦
દાસ ધીરે રમે રંગમાં રે, રમે દિવસ ને રાત;
હું મારું મિથ્યા કરો, હાં રે રમો પ્રભુ સંગાથ રે--હેતે૦

૮૮

તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથી રે,
એવો નિશ્ચય કર્યો નિરધાર
તેમાં લુલ્હી ગયો ભગવાનને રે—ટક
ધન દોલત નારી ને ધણા દીકરા રે (૨)
ખેતિવાડી ઘોડી ને દરબાર—તેમાં૦
મેડી મંદિર ઝડપા ને માળિયાં રે (૨)
સુખ દાયક સુંદર સેજ—તેમાં૦
ગાદિ તકિયા ને ગાલ મશુરિયાં રે (૨)
અતિ આડ કરે છે એજ—તેમાં૦
નીચી ખાંધ કરીને નમતો નથી રે (૨)
એવું સાધુ સંગાથે અલિમાન—તેમાં૦
મરમાળી મોહનજીની મૂરતિ રે (૨)
તેની સાથે ન લાગેલ તાન—તેમાં૦

પાપ અનેક જનમનાં આવી મળ્યાં રે (૨)
 તારી મતિ મલિન થઇ મંદ—તેમાં
 દેવાનંદના વહાલાને વિસરી ગયો રે (૨)
 તારે પડ્યો ગળે જમ ફંદ—તેમાં

૮૯

તારે માથે નગારાં વાગે મોતનાં રે,
 નથી એક ધડીનો નિરધાર;
 તોય જાણ્યા નહિ જગદીશને રે—(ટેક)
 મોટા મેલીને રાજ મરી ગયા રે (૨)
 જોને જતાં ન લાગી વાર—તોય
 તારું જોખન ગયું જખ મારતું રે (૨)
 માથે કાળા મટી ગયા ઢશ—તોય
 અંતકાળે લેવાને જમ આવિયા રે (૨)
 તેનો ભાળી ભયંકર વેશ—તોય
 રામ ઢાટિ વિંછી તણી વેદનારે (૨)
 દુઃખ પામ્યો તું દૈવના ચોર—તોય
 સગાં સ્વાર્થી મળ્યાં સૌ લુટવા રે (૨)
 તારું જરાએ ન ચાલે જોર—તોય
 જીભ ડુંકી પડીને તૂટી નાડીયો રે (૨)
 થયું દેહ તજ્યાનું તંત્રકાલ—તોય
 દેવાનંદ કહે નવ જાણ્યા મારા નાથ રે (૨)
 મળ્યો મનુષ્યનો દેહ વિશાળ—તોય

૯૦

જો વિચારીને જીવ હૃદમાં, મરવું એ તો સહી (ટેક)
 મેડી મંદીર ને માળીઆં તારાં, પડ્યાં રહેશે અહિં (૨)
 પ્રભુને અર્થે પૈસો ન વાવર્યો, ઠાઠડી ઠાલી ગઈ—જો
 કંચન જવી કાયા તારી, અડવા દેતા નહીં (૨)
 ધર છોડી સમશાને ચાલ્યા, ગાંદરે રાખો થઈ—જો
 માતપિતા તારાં ખેન ખનેવી, ને ધરની નારી રહી (૨)

છોકરાં તારાં અળગાં રહેશે, એકલો જશે વહી-જો
હરિ ભજે તમે હક હાલો, એમ વેદમાં વાણી કહી (૨)
હીરજી કહે જણે હરિ ભજ્યા, એની જગમાં યશો રહી-જો

૯૧

મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જીનું તો થયું;
જીનું તો થયું રે પીંજર પડયું તો રહ્યું રે-મારો
કુડી કુડી કાયા રામા, જીઠી જીઠી માયા રે (૨)
કુડા તો દિલાસા અમને દઈ તો ગયો રે-મારો
આરે કાયાની સાથે પ્રીતો બધાણી રામા (૨)
પડી ગયા દાંત રેખું પડયું તો રહ્યું રે-મારો
કાયાનો ગઠ હંસા ડોલવાને લાગ્યો રે (૨)
ઉડી ગયો હંસ પાંજર પડયું તો રહ્યું રે-મારો
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ, ગિરધરના ગુણ વાલા (૨)
ભજન વિના તો આયુધ્ય એળે તો ગયું રે-મારો

જગત્ મિથ્યા વિષે

૯૨

સખી જન જગત વહેવાર, રેનકા સપના (૨)
તુમ કાયકું કહત હો હાર, ભૂલ કર અપના (૨) (ટેક)
નિજ માત તાત દારા, સુત ભગિની બ્રાતા (૨)
એ સખી સવારથ જન, પરસ્પર નાતા (૨)-સખી
એક રામભજન બિન, એર નહિ નિસ્તારા (૨)
ગુરુજ્ઞાન મેહો તુમ ઉતરો, ભવજલ પારા (૨)-સખી
શીર કાલ અચાનક, અખર નહિ એક પલડી (૨)
ક્યા કરતે હો અભિમાન, આશ નહીં કલકી (૨)-સખી

૯૩

ચેત ! પ્રાણીઆ નરકની વાટે જવું (ટેક)
નરકની વાટે જવું, ધણું રહેશે તારે પસ્તાવું રે-ચેત !
રૂડી દેહ મનુષ્યની તું પામ્યો, ખુબ પૈસે ટકથી જમ્યો;

ધડી સત્સંગમાં ન વિરાગ્યો રે-ચેત !
 સંતસાધુને પ્રેમથી ન પોખ્યા, અન્ન વસ્ત્ર આપી ન સંતોખ્યા;
 શેર લોટ ન કાઢના જોખ્યા રે-ચેત !
 શરમ મુકી અધર્મમાં ચાલ્યો, શુદ્ધ વેદવિહિત ધર્મને ન ઝાલ્યો;
 અહોનિશ અહંકારમાં મહાલ્યો રે-ચેત !
 બોધ સદ્ગુરુ સંતનો ન લાગ્યો, મૂર્ખ માયાના મોહથી ન જાગ્યો;
 ધડકા ઓચિંતો કાળનો લાગ્યો રે-ચેત !
 હામ મનની રહી ગઈ મનમાં, કાળ આવી પુગ્યો જોખનમાં;
 સોઠ તાણી સુતો જઈ વનમાં રે-ચેત !
 દ્રવ્ય માલ છોડી ગયો ખાલી, કામ નાવી તે ઠકરાઈ ઠાલી;
 જમ આગળ જુગતી ન ચાલી રે-ચેત !
 દારા, સુત, વિત્ત, કામકાઈ ન આવ્યાં, તને વળાવી સૌધેર આવ્યાં;
 તારા નામનાં જમણુ મચાવ્યાં રે-ચેત !
 ધર્મરાય તને પુછશે ત્યાંઈ, જન્મ ધારી કરી શું કમાઈ;
 ત્યારે ઉત્તર આપીશ શો ભાઈ રે-ચેત !
 નરક દુઃખ તે સર્જું નવ જાયે, મારે જમ તે માર ન ખમાયે;
 રોમ રોમ અતિ વેદના થાયે રે-ચેત !
 બ્રહ્મરૂપ ભગવાનને ન જાણ્યા, પોતે બ્રહ્મ આનંદમાં ન માણ્યા;
 પૂર વહેતામાં જય તે તણાણું રે-ચેત !

લયલીનતા વિષે

૯૪

મુને વધાયું વહાલાજીની સાથ,
 મુને વહાલો વિસાર્યાં નવ વીસરે રે (૨૬)
 આઠે પહોર ઉલામણુ મારા ઉરમાં રે (૨)
 બીજી વહાલી ન લાગે વાત-મુને વહાલો
 જમ રતન જડયું હોય રંકને રે (૨)
 તેમ સત્ય થયું છે સાક્ષાત-મુને વહાલો
 જને કાજ દમે છે અતિ દેહને રે (૨)

તે તો આવ્યું છે મારે રે હાથ—મુંને વહાલો
 વારે વારે જઈ ગુરુજીને વારણે રે (૨)
 જણે નિરખાવ્યા નૌતમ નાથ—મુંને વહાલો
 તેને તોલે ન આવે ત્રણ લોકમાં રે (૨)
 જની વિશ્વ વિચિત્ર છે ભાત—મુંને વહાલો
 ધન્ય ધન્ય દયા રે ગુરુદેવની રે (૨)
 નાથ નીરાંત ન રખાય અજાત—મુંને વહાલો

૯૫

ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો આજનોરે (૨)
 મારા હૈયામાં હરખ ન માય,
 વહાલોજી પધાર્યા મંદિર માહરે રે;
 અલખેલોજી આવ્યા મારે આંગણે રે (૨)
 પૂર્ણ કરી છે ગુરુએ કૃપાય—વહાલાજી
 નિર્મળ થઈ છું નિરખી હરિના નામને રે (૨)
 અડસઠ તીરથ આવ્યાં મારે ઘેર—વહાલાજી
 આનંદ ખની ભાંગી મનની ભ્રમણા રે (૨)
 અંતરમાંહી ઓળખ્યા આતમરામ—વહાલાજી
 મારા ભિતર નરખાવ્યા નૌતમ નાથને રે (૨)
 મારા પ્રાણ તણા આધાર—વહાલાજી
 આનંદ વૃત્તિ આઠે પહેર ન ઉતરે રે (૨)
 કેવલ્ય સુખ ઠહું નવ જાય—વહાલાજી
 ભાવટ ભાંગી ભૂધરવરને ભેટતાં રે (૨)
 સખળ મળી છે સ્વામી કેરી સહાય—વહાલાજી

૯૬

રામ ખાણ લાગ્યાં હોય તે જાણે;

ઓદ્યા મુરખ મનમાં શું આણે. (ટેક)

ધ્રુવને લાગ્યાં પ્રલહાદને લાગ્યાં, તો ઠરીને બેઠા ઠેકાણે (૨)
 ગર્ભવાસમાં શુકદેવને લાગ્યાં (૨) એતો વેદવચન પરમાણે-રામ
 મોરધ્વજ રાજાનું મન હરી લેવા, હરિ આવ્યા જ ટાણે (૨)

લઘ કરવત મસ્તક પર મેલ્યું (૨) પત્ની પુત્ર બેઠ તાણે--રામ૦
 મીરાંબાઈ પર ક્રોધ કરીને, રાણેજી ખડ્ગજ તાણે (૨)
 વિખના પ્યાલા ગિરધરલાલે આરોગ્યા (૨) એતો અમૃતને ઠેકાણે-
 નરસિંહ મેતાની હુંડી સ્વીકારી, ખેપ ભરી ખરે ટાણે (૨)
 આગળસંતઅનેક આધાર્યા (૨) એવું ધનોભગતહરઆણે--રામ૦

૯૭

રે સગપણ હરિવરનું સાચું (૨)
 ખીજું તો સર્વે કાણુભંચુર કાચું--રે સગપણ૦
 હરિ વિના ખીજને વરતું (૨)
 તજી ગજ ખરપર ચઢી ફરવું (૨)
 એ જીવ્યાથી રૂઢું છે મરવું--રે સગપણ૦
 કે ફેકટ ફેરા શીઠ ફરીયે (૨)
 કે પરધેર પાણી કાં ભરીયે (૨)
 કે વરીયે તો નટવર વરીયે--રે સગપણ૦
 કે ના ડરૂં લોક તણી લાજ (૨)
 મારે શિર ગિરિધર વર ગાજ (૨)
 આ દેહ ધર્યાં નટવર કાજ--રે સગપણ૦
 હવે મેં તો પ્રીતલડી ટાળી (૨)
 ભાગ્યું મન મિથ્યા સૌ ભાળી (૨)
 કે વરવા જવા મળ્યા વનમાળી--રે સગપણ૦
 એવું જાણી મેં સગપણ કીધું (૨)
 મેણું મેં તો જગનું શિર લીધું (૨)
 જથી રે માઈ કારજડું સીધું--રે સગપણ૦

૯૮

વરીએ તો શામળીયો વરીએ રે ચતુરવર,
 વરીએ તો શામળીયો વરીએ (૨)
 સંસારીનું સગપણ કાચું (૨) પરણીનેરંડાવું પાછું (૨)
 હાં હાં રે એને ઘેર તે પાણી શીઠ ભરીએ રે--ચતુર વર૦
 સંસાર તો સર્વે જુઠો (૨) શું થાશે રૂઠો કે ત્રુઠો (૨)

હાં હાં રે એને તુચ્છ તે જાણીને ફરીએ રે—ચતુર વર૦
 જને પરણે કુખ્ખ જાય (૨) અખંડ હેવાતણુ થાય (૨)
 હાં રે તેની સાથે તે પ્રીત કરી રહીએ રે—ચતુર વર૦
 સંસાર તો સરવે ખોટા (૨) પાણી માંહેનો પરપોટા (૨)
 હાં હાં રે એ તો કુટી જશે નાનો મોટા રે—ચતુર વર૦
 દયા પ્રીતમ કેરો વહાલો નાગર નંદ લાલો,
 હાં હાં રે તેહનો સાથો કરીને મહાલો રે—ચતુર વર૦

૯૯

વરીએ શામળીયા વરની સાથે—હાં હાં વરીયે૦
 ના ના નેહલો કરીએ કાઈ સાચાની સંગાથે—
 હંસલો ને ખગલો બેઠ જનમ સંગાથી રે, બેઠ ચાલ્યા એક વાટે
 હંસલાને જોઈએ રૂડા મોતીડાંનો ચારો
 ચોર ને શાહુકાર બેઠ જનમ સંગાથી રે, બેઠ ચાલ્યા એક સાથે;
 સાંજ પડીને શાહુકાર સુધ રથા
 એનાં ધનડાં ચોરાણાં તેની સાથે ના ના --વરીએ.
 સત્સંગવિના ધ્યાન સુધરે નહીં નેરે, તાળી પડે નહીં એક હાથે
 બોલ્યા રવિદાસ ગુરૂ ભાણુ પ્રતાપે રે
 એ તો સદ્વચન આવે સાથે—ના ના --વરીએ.

૧૦૦

મારે વર તો વિકલને વરવું છે રે, હાં હાં રે મારે વર તો—
 બીજાને મારે થું કરવું છે—વર તો—
 નંદના કુંવર સાથે નેહલો અંધાણો રે હાં (૨)
 મારે ધ્યાન ધણીતું ધરવું છે રે, હાં હાં રે મારે ધ્યાન૦ બીજાને૦
 અવર પુરૂષની મારે આશ ન કરવી રે હાં (૨)
 મારે છેડલો ગ્રાહીને ફરવું છે રે, હાં હાં રે મારે છેડલો૦ બીજાને૦
 સંસાર સાગરમાં મોહજળ ભરીઆરે હાં (૨)
 મારે તારે ભરોંસે તરવું છે રે, હાં હાં રે મારે તાય રે બીજાને૦
 ખાઇ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ હાં (૨)

મારે રાસ મંડળમાં રમવું છે રે, હાં હાં રે મારે રાસ--ખીજને૦
૧૦૧

ઘેલાં અમે ભલે થયાં રે, બાધ મારે ઘેલામાં ગુણુ લાધ્યું.
આટલા દિવસ હરિ જાણ્યા વિનાનું, મન માયામાં બાંધ્યું;
ભવસાગરમાં બૂદ્યાં પડ્યાં ત્યારે મારગ મળીયા માધુ--ધે૦
ઘેલાં તો અમે હરિનાં ઘેલાં નિર્ગુણ કીધાં નાથે;
પુરવ જનમની પ્રીત હતી ત્યારે હરિયે ઝાટ્યાં હાથે--ધે૦
ઘેલાંની વાતો ઘેલાં જાણે, ને દુર્જનીયાં શું જાણે;
જ રસ તો દેવતાને કુર્લભ, તે રસ ઘેલાં માણે--ધે૦
ઘેલાં મટીને અમે ડાહ્યાં ન થઈએ, ને સંતનાં શરણાં લીધાં;
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણુ, કારજ સધળાં સીધ્યાં--ધે૦
૧૦૨

વહાલા લાગો છો વિશ્વાધાર રે, સગપણુ તમ સાથે;
મેં તો સર્વે મેલ્યો સંસાર રે, સગપણુ તમ સાથે.
મારા મનમાં વશ્યા છો આવી શ્યામરે, સગપણુ તમ સાથે.
તમ સાફ તજ્યું ધન ધામ રે, સગપણુ તમ સાથે.
માફ મનડું લોભાણું તમ પાસ રે, સગપણુ તમ સાથે;
મુંને નથી ખીજની આશ રે, સગપણુ તમ સાથે.
મારે મારે ઘણી છો તમે એક રે, સગપણુ તમ સાથે;
મારી અખંડ નિભાવજો ટેક રે, સગપણુ તમ સાથે.
મેં તો દેહ ધર્યો છે તમ કાજ રે, સગપણુ તમ સાથે;
તમને જોઈ મોહી છું વ્રજરાજ રે, સગપણુ તમ સાથે.
હું તો હેતે વેચાણી તમ હાથ રે, સગપણુ તમ સાથે;
પ્રજ્ઞાનંદના વહાલા વ્રજનાથ રે, સગપણુ તમ સાથે.

૧૦૩

મારે આળ્યો અલૌકિક દાવ રે, કોઈ મને શું કરશે;
માથા સાટે વર્યા મેંતો માવ રે, કોઈ મને શું કરશે.
હવે બળે છે જગમાં ખાયલા રે, કોઈ મને શું કરશે;
મેં તો ભેટયા છે બૂધર રાય રે, કોઈ મને શું કરશે.

અતિ આનંદ થયો છે મારે અંગરે, કાઠ મને થું કરશે;
 લાગ્યો રસીયાજીનો રંગરે, કાઠ મને થું કરશે.
 થઈ જગમાં અલૈકિક જીતરે, કાઠ મને થું કરશે;
 લાગી પૂરણ સલુણા સાથે પ્રીતરે, કાઠ મને થું કરશે;
 મારે વહાલે કીધું છે મને માનરે, કાઠ મને થું કરશે.
 મને કીધી સૌભાગ્ય કહનારે, કાઠ મને થું કરશે.
 હવે થયો સંસારીડો ઝેરરે, કાઠ મને થું કરશે;
 બ્રહ્માનંદને વહાલે કીધી મહેરરે, કાઠ મને થું કરશે.

૧૦૪

બાળી કાઠી જગતની બીકરે, વરી હું તો વનમાળી
 મેં તો સમજી વિચારી કીધું ઠીક રે-વરી
 તુચ્છ જાણીને સર્વે કીધું ત્યાગ રે-વરી
 મોહી રસિક સલુણાની રાગ રે-વરી
 મને ચટકી લાગી છે ચિત્ત માંચ રે-વરી૦
 બીજું વાલા વિના ન સોહાય રે-વરી૦
 મને કાંઈ ન સુઝે કામ રે-વરી૦
 થયું હરિ વિના સરવે હરામ રે-વરી૦
 હવે નિશંક થઈ છું નચિત રે-વરી૦
 થઈ જગમાં અલૈકિક જીત રે-વરી૦
 સમજી કીધું છે તન દુરબાન રે-વરી૦
 બ્રહ્માનંદના વાલાથી બાંધ્યા પ્રાણ રે-વરી૦

૧૦૫

લેહુ લાગી મને લેહુ લાગી, રામ સીતા પતિ તમારી લેહુ લાગી;
 પ્રભુ તમને બળ્યાથી મારી બીડ બાંગી-રામ સીતા૦
 ધ્રુવને લાગી પ્રલહાદને લાગી (૨)
 મહેતા નરસૈયાની બીડ બાંગી-રામ સીતા૦
 અજ્ઞાનની કાટડીમાં હંધ ધણી આવે (૨)
 જ્ઞાનીને શબ્દે હું બળી-રામ સીતા૦
 રમણ રેતીમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે (૨)

ગોપીઓની સંગે હું મહાલી-રામ સીતાં
આઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
સત્ સંગની મને લેહ લાગી-રામ સીતાં

૧૦૬

લેહ લાગી મુને તારી, મોહનજી, લેહ લાગી મુને તારી.
કામજ મુઝ્યું ને ધામજ મુઝ્યું (૨)
મનનાં ચાહું છું મુરારિ—મોહનજીં
ખમે છે કામળી ને હાથમાં છે વાંસળી (૨)
ગોકુળમાં ગાયો ચારી—મોહનજીં
સોળ સહસ્ર ગોપીઓને તમેજ વરીયા (૨)
તોય તમે આળ બ્રહ્મચારી—મોહનજીં
આઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
ચરણ કમળ બલિહારી—મોહનજીં

૧૦૭

રસ અગમ અપાર, સુરનર; પાર ન પામે મન વાણીવડે.
મારા વહાણાજી, જોગેશ્વર જોતાં તે કાઈને નહિ જડે.
રસ પ્રેમીજન હોય તે પામે, જમ જળ આવે નીચે ઠામે;
આ જગત્ ચઢ્યું છે અવળે વામે—રસં
રસ દેવકીને ઉઠેરે ઉદય થયો, રસ રેડયો તે ગોકુળમાં ગયો;
રસ વ્રજમાં જયજયકાર થયો—રસં
રસ વ્યાસજીના કુંવરે ભાખ્યો, રસઉત્તરાસુત પરિક્ષતે ચાખ્યો;
રસ બ્રહ્મસુતાએ ઉરપર રાખ્યો—રસં
રસ પ્રદ્ધાદે પ્રેમે પીધો, રસ પીને ધ્રુવે અવિચળ કીધો;
રસ વ્રજ વનિતાએ વહેંચી લીધો—રસં
રસ પીને મીરાં મુક્ત થઈ, રસ પીધો ગૌતમની નારી;
રસ કર્મ સંજોગે કુખજ પામી—રસં
રસ નરસિંહ મહેતાએ નિશ્ચય લીધો, રસ કમળાને ઠાજી કીધો;
રસ જનકસુતાએ પામને પીધો—રસં
રસ જયદેવ મુકદેમે ખાણ્યો, રસ પદ્માવતીએ પરમાણ્યો,

રસ દ્રુપદસુતાએ સભામાં આણ્યો—રસ૦
 રસ અજર અમર રે એવો છે, રસ માનવીઓને મેવો છે;
 રસ સૌને પીવા જવો છે—રસ૦
 રસ પીજે પીધાને ટાણે, પછી નહિ મળે ખરચે નાણે;
 રસ દુરિજન હોય તે શું જણે—રસ૦
 રસ રસીયા રસ રાખો જરી, રસ પીજે રસના અધિકારી;
 પ્રીતમના સ્વામીની પ્રીત ન્યારી—રસ૦

૧૦૮

રેમે રેમે ચડે, રામરસ રેમે રેમે ચડે (ટક)
 પીતાં પૂરણ અનુભવ પ્રગટે, અનંત નેત્ર ઉધડે (૨)
 દ્વાદશ અંગુલ ભરી પીએ, તો નવી સૃષ્ટિને ઉધડે—રામ૦
 સુધે તેને સ્વરૂપ દરશે, પાછો ભવ ના પડે (૨)
 આપે નિર્ભય સધળે વર્તે, જે જીહ્વાએ ચડે—રામ૦
 અજર ખુમારી અદ્ભુત ભારી, બ્રહ્મવિષે જઇ ભડે (૨)
 પાંડ બ્રહ્માંડની પાર રહ્યા, તે હંસ થઇ નીવડે—રામ૦
 મરજીવા તે મહારસ માણે, તેથી નહિ ક્રોધ બડે (૨)
 જન છોટમ એવા જન મળતાં, ભાગ્ય ભલાં ઉધડે—રામ૦

૧૦૯

ગુરુ મારે અગમ તિરથપર જના, હોજી;
 સત્ય નામ ચડવેકી સીડી (૨)
 નહિ પોથી નહિ પાના, ભાઇ નહિ પોથી—ગુરુ મારે૦
 નેન કમલમે નિરખી દયોને,
 સુરત નુરત નિશાના, ભાઈ સુરત નુરત—હોજી;
 આ ઘટમાં ઘડીઆળાં વાગે (૨)
 જુઓ પુરુષ આ ક્યાંના? ભાઇ જુવો પુરુષ—ગુરુ મારે૦
 મન મેરા નહીં મારા ફેરે
 નહિ ધૂપ નહિ ધ્યાના, ભાઇ નહિ ધૂપ—હોજી;
 એસા હય ક્રોધ એલ અગમકા (૨)
 ભટકીને ભરમાણા, ભાઇ ભટકીને—ગુરુ મારે૦

સાવ સફેદી વસ્તર પહેરે,
એસા ઉનકા વાના, બાધ એસા ઉનકાં-હોજી;
દાસ અરજણ જીવનકે શરણે (૨)
એગી પુરુષ છે ત્યાંના, બાધ એગી પુરુષાં-ગુરુ મારેં
૧૧૦

ગુરુ મારે નજરે મોતી આયા હોજી (૨)
મેં તો ભેદ ભરમકા પાયા-ગુરુ મારેં
દોહ વચનકા જાપ અજાપા,
ત્રિકુટી તકીયા ઠેરાયા, બાધ ત્રિકુટી તકીયાં-હોજી,
ચઢી સુરતા સમાગમ કીધો ત્યારે (૨)
સુખમય સેજ બિછાયા, બાધ સુખમયાં-ગુરુ મારેં
મોતી મણિમેં મણિ મોતીમેં,
જ્યોતમેં જ્યોત મિલાયા, બાધ જ્યોતમેં-હોજી;
એસા હય કાઈ ખેલ અગમકા (૨)
દિલ ખોજ દરશાયા, બાધ દિલ ખોજાં-ગુરુ મારેં
અધર તખતથી મોતી ઉતર્યા,
શુન્ય ધર આય ઠરાયા, બાઈ શુન્ય ધર-હોજી;
વાકા ભેદ કાઠ વિરલા જાણે (૨)
ગુરુગમસે ખતલાયા, બાધ ગુરુગમસે-ગુરુ મારેં
ઉચ નીચ અંતર નહિ ઉનકું,
હરખ નિરખ ગુન ગાયા, બાધ હરખ નિરખ-હોજી;
દાસ અજરણ જીવનકે ચરણે (૨)
નિરાધાર દરશાયા, બાધ નિરાધાર-ગુરુ મારેં

૧૧૧

એ કહેતા જાને, એ મારા મહીયરની વાત સદ્ગુરુ કહેતા જાને (ટેક)
મારા મહીયરના સાધુડાને જોઈએ તુળસીની માળા (૨)
તિલક છાપ તુળસીની માળા (૨) સોહીએ અમરાપુરવાળા-સં
ભવસાગરમાં ભય ધણેરો નથી ઉતર્યાનો આરો (૨)
મારા ગુરુને એમ જાણ કહેજો (૨) આણાં મોકલજો ને વહેલાં-સં

ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ હરિ ચરણે ચિત્ત રાખો (૨)
સંત શબ્દને ઓળખીને (૨) પ્રભુપ્રેમરસ તમે ચાખો-સં

૧૧૨

અનુભવીને એકલું, આનંદમાં રહેવું રે;
ભજવા પરિબ્રહ્મને, બીજું કંઈ ન કહેવું રે. (ટક)
એકજ જાણી આત્મા, કોઈને દુઃખ ન દેવું રે (૨)
સુખદુઃખ આવે સહેજમાં, તે તો સહીને રહેવું રે-અનુ૦
ઉર્મી ને બીજી ઇક્ષણથી, અળગું રહેવું રે (૨)
સમદૃષ્ટિ સમતાને ગ્રહી, આપ ખોવું રે-અનુ૦
આદિ અંત મધ્ય, એકાદૈત ભાસ્યું રે (૨)
આતમના ઉદય થકી અજ્ઞાન નાસ્યું રે-અનુ૦
વેદ જોયા પુરાણ જોયાં, સરવે તપાસી (૨)-અનુ૦
રામના નામથી કોઈ ન મોડું, સંત ઉપાસી-અનુ૦
સદ્ગુરુને સેવતાં મારું, મનકું મોઢું રે (૨)
કૃષ્ણ કહે મહાપદમાં, એક ચિત્ત પ્રોયું રે-અનુ૦

૧૧૩

સુરતા લાગી રે જની, બ્રમણાઓ ભાંગી જને, સુરતા રે લાગી.
સુરતા લાગી રે એક, સંત પ્રદહાદને (૨)
તાતનો ત્રાસ જણે, દૃઢ્યે નવ ધરીયો-જને૦
નટકે રે ખેત્ર રચ્યો રે, યોગાનમાં (૨)
દોર વિનાનું બીજું, અવર નવ દોષે-જને૦
પતંગને દીપક સાથે, રનેહ બંધાણે (૨)
તન મન ચરખી જણે, દેહ દમી છે-જને૦
મચ્છને જળની સાથે, પ્રીત બંધાણી (૨)
મરતાં લગી રે તેની, ઇચ્છા નવ ત્યાગી-જને૦
મરજવા સંત જણે, મન વશ કીધાં (૨)
પેસી સાગરમાં મોતી, વીણીને લીધાં-જને૦
ભક્તિનો મારગ એવો રે કહીયે (૨)
પ્રીતમનો સ્વામી તેના, દૃઢ્યમાં રહે છે-જને૦

૧૧૪

હરિમહિમા મોટા જન જાણે, સનકાદિક શુકદેવ જાને;
અજતનયા ઉમાપતિ વદે, કરે કમળા પદ સેવ જાને.
વેદ વિરંચિ વ્યાસ વખાણે, અપાર લીલા એની જાને;
નાથવિના બીજે નહિ બળિયો, જ્યું ચિત્તમાં ચેતી જાને.
મોટે માઈ મનકું મોહું, રસીક વરને રંગે જાને;
સદા સરવદા સુખમાં ઝીલું, સુંદર વરને સંગે જાને.
અમૃતકેરા સાગર માહે, મગ્ન થયું મન મીન જાને;
એક નિમિષ ન્યાઈ નવ થાયે, રહું તે રસમાં લીન જાને.
અગરચંદનના વનમાં જઈને, ભોગી ભમશે બેઠો જાને;
હઠી એ અળગો નવ થાયે, સ્વાદ સુખમાં પેઠો જાને.
કમળનેનની સુંદર શોભા, નિરખું નિત્યે નિત્ય જાને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, બાંધી પૂરશું પ્રીત જાને.

૧૧૫

ઓધવ ક્યારે આવશે વનમાળી રે;
થઈએ સુખીયા મોહન મુખ ભાળી—ઓધવ૦
ક્યારે મુજને સંભારે છે કહાન રે, નિજ માતાને કરુણાનિધાન રે;
અમને આઠે પહોર એનું ધ્યાન—ઓધવ૦
ક્યારે કહે છે ગોવાળની વાત રે, જ્યારે ભેળા બેસે બેઠ બ્રાત રે;
અમને મળશે કે દી સાક્ષાત—ઓધવ૦
ગોપી ગોપને જમુનાનું વારિ રે, ગાયો ગોવર્ધન સુખકારી રે;
કે દી રીઝે છે વ્રજને સંભારી—ઓધવ૦
મુક્તાનંદના શ્યામને કાજ રે, પુછે ઓધવને વ્રજનાર રે;
અતિ દુઃખીઓ છે વ્રજનો સમાજ—ઓધવ૦

૧૧૬

જાને આ પ્રાણુઆધાર, આવે છે સખી, જાને આ પ્રાણુઆધાર, (૨)
શિવ બ્રહ્માત્માજનાં દર્શનધર (૨) આવે તે ચાલીમદ્વાર-આવે૦
નેતિ તેતિ જાને નિગમ પોકારે (૨) ઉપનિષદનો સાર-આવે૦
સર્વમાં વ્યાપક સર્વથી ન્યારા (૨) અભિલષ્ટુવનઆધાર-આવે૦

જના સાડ જોગી જોગને સાધે (૨) કરી કવળ કૂળઆહાર-આવે
કાળ માયા જનાં પ્રેયાં કરે છે (૨) સૃષ્ટિ પાલનસંહાર-આવે
તપતીરથ વ્રત કોટિ જગનથી (૨) દુર્લભ જના દેહાર-આવે
ધન્ય ધન્ય ભાગ્યજ આપણાં સજની (૨) મળીયા સકળ શિરતાજ
સર્વોપરિશુભ સ્વામીપામી (૨) પામી ન રહી લગાર-આવે
વાસ કર્યોમમ મંદિર વહાલે (૨) આણીને પ્રેમઅપાર-આવે

૧૧૭

રામ સભામાં અમે, રમવાને આતા (૨)
પસલી ભરીને રસ પીધો, હરિનો રસ પુરણ પાયો. (ટક)
પહેલો પીયાલો મારા, સદ્ગુરુએ પાયો (૨)
બીજ પીયાલે થઈ છું ઘેલી—હરિનો રસ
ત્રીજે પ્યાલો મારી, રામે રામે વ્યાખ્યો (૨)
ચોથે પીયાલે થઈ છું ઘેલી—હરિનો રસ
રસ ખસ થઈ છું રંગ, રસીયાની સાથે (૨)
વાત ન સુઝે બીજી વાટે—હરિનો રસ
મોટા જોગેશ્વર જને, સ્વપ્ને ન આવે (૨)
તે મારા મંદિરિયામાં મહાલે—હરિનો રસ
અખંડ હેવાતણુ મારા, સદ્ગુરુએ દીધાં (૨)
અખંડ સૌભાગી અમને દીધાં—હરિનો રસ
ભલે મળ્યા રે મહેતા, નરસૈના સ્વામી;
દાસી પરમ સુખ પામી—હરિનો રસ

૧૧૮

મારા નાથના નેણા ઉપર રે, હું તો ધડીએ ગોરી બહાં;
ધડીએ ગોરી બહાં, વાલીડા, હું ધડીએ ગોરી બહાં;
અરે હું તો ધડીએ ગોરી બહાં—મારા
પ્રભુજી મુને કંઠે વળગ્યા, પળ કારે ન થાઉં (૨)
શામળા સાથે સ્નેહ બંધાણો (૨)
હેતે હરિ ગુણ ગાઉં—અરે હું તો હેતે—મારા
કામકાજ મુને કાંઈ ન સુઝે, ને ધરમાં ઘેલી થાઉં (૨)

સંત સમાગમ જીયાં હોય તીયાં (૨)
હરખે દોડી જઈ—અરે હું તો હરખે—મારાં
ગંગા રે જમુના ધરને આંગણે, તીરથ ક્યાં જઈ (૨)
અડસઠ તીરથ સંતને ચરણે (૨)
નિત્ય ત્રિવેણીમાં જાઈ—અરે હું તો નિત્ય—મારાં
એકાદશી વ્રત કાણુ કરે, હું તો ત્રણે ટાણાં જાઈ (૨)
બાઈ મીરાં કહે, પ્રભુ ગિરધરના ગુણુ (૨)
હેતે હરિરસ પાઈ, અરે હું તો હેતે—મારાં

૧૧૮

ભજન ધુન ધુબ લગી હોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા દૃઢ્યામાંહી રે;
બોલો ગોવિંદાધુન ધુબ લગી હોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા દૃઢ્યામાંહી રે જ;
લગી લગી સખ કાઈ કહેવે, લગી કીસીકું નાહિ રે જ,
સંતપુરુષકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
તનકી શુદ્ધ બિસરાઈ—પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ધ્રુવકું લાગી, પ્રહલાદકું લાગી, લગી અધમ ગુણુકાઈ રે જ;
બાઈ મીરાંકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
છોડયા રાજપાટ સુખદાઈ—પરમ ગુરુ હરિ મારાં
રામકું લાગી, લક્ષ્મણકું લાગી, લાગી સીતા માઈ રે જ;
હનુમાન જતિકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
કુદ પડે જલમાંહી—પરમ ગુરુ હરિ મારાં
જતિકું લાગી, સનીકું લાગી, લાગી સહસ્ર અઠ્યાસી રે જ;
વ્રજવનિતાકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
તનકી શુદ્ધ બુદ્ધ નાંહી—પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ભૂપ ભરથરીકું, એસી લગી, છોડયા રાજપાટ સુખદાઈ રે જ;
સોળસેં તજી રાજ ગોપીચંદે રે ભાઈ (૨)
વૈરાગ્યને જાઈ વારી—પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ધનો પીપો, રોહીદાસ, કુઓ, લગી સેનવા નાઈ રે જ;

દાસ જીવણ સંતો લીમકે ચરણે (૨)

આપે મહ્યા ગોસાઈ-પરમ ગુરુ હરિ મારાં

૧૨૦

અખંડ વરને વરી, સાહેલી, હું તો, અખંડ વરને વરી. (ટક)
ભવસાગરમાં મહા દુઃખ પામી, લક્ષ ચૌરાશી ફરી-સાહેલીં
સંસાર સર્વ બચકર કાળો, તે દેખી થરથરી-સાહેલીં
કુટુંબ સહોદર સ્વાર્થી સરવે, પ્રપંચથી પરહરી-સાહેલીં
જનમ ધરીને મહા દુઃખ પામી, ધરનો તે ધંધો કરી-સાહેલીં
સત્સંગતમાં મહાસુખ પામી, બેઠી ઠેકાણે ઠરી-સાહેલીં
સદ્ગુરુની પૂરણ કૃપાથી, ભવસાગર હું તરી-સાહેલીં
આઘ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ, સંતોનાચરણમાં પડી-સાં

૧૨૧

એવો અખંડ અમરવર હું વરી, ફરી, પડવો નહી ભવફંદ-અમરં
જનું રૂપ સ્વરૂપ સૌહાર્મણું, ધણે અખિલ લોકનો આનંદ-અમરં
જને વરવા તીરથ તપ આચરે, ધરે ધ્યાન તે જોગ વૈરાગ્ય-અમરં
કરે કાશી કેદાર હિમાળે ગળે, તજ રાજ સર્વે સુખ ત્યાગ-અમરં
વરતી ત્રણ લોકમાં કાઢક આચરે, એવા શૂરવીર દૃઢધીર-અમરં
ભૂમિ ગૌપદ ગગન ગુંજમણી, સાત સાગર અંજલિનું નીર-અમરં
ખેલી ખેલ ખતાવે બહુ ભાતના, કાઢી નશકે સતીકરૈવેશ-અમરં
સતી સ્વાંગ ધરે તે નિશ્ચે બળે, કરે પાવક માંહી પ્રવેશ-અમરં
પ્રેમે પામી પતિ પરમાત્મા, રહી રૂપમાં એકરસ લીન-અમરં
સ્વામી પ્રીતમનો રે શોભાભર્યો, સિંધુ અમૃતમાં મનમીન-અમરં

૧૨૨

રામ અમલ રંગ રાતે સાધુ, રામ અમલ રંગ રાતે રે;
અનંત કદપ ખીતે એહી પીતે. અજહુ નાહિ ધરાતે રે-રામં
પ્રથમ ખીજ બદ્રિપતિ બોયો, નારદકે ઉરમાંહી રે;
નારદ લે દશ દિશ હી વેર્યો, ચૌદ લોકકે માંહી રે-રામં
નારદ પામ વ્યાગ મુનિ લોકે, શુક જોગીકું પાયો રે;
સો શુક અનંત કોટિ વૈષ્ણવકું, સખકું રંગ ચઢાયો રે-રામં

સો શુક તેં લે સૂત પુરાણી, પીના ખુબ અધ્યાસી રે;
 નિશદિન એહી અમલકે છાકે, ધુમત સહસ્ર અઠ્યાસી રે—રામ૦
 શેષ સહસ્રખુબ શિવસનકાદિક, પીવતપાત ન થાકે રે;
 બ્રહ્માનંદ કહે પ્રજવાસી, એહી અમલમેં છાકે રે—રામ૦
 ૧૨૩

ક્યા ખોલે ? અબ ક્યા ખોલે ?
 મન મગન ભયા અબ ક્યા ખોલે ? (૨)
 તેરા સાહેબ હે તુજ બીતર (૨)
 બાહેર નેનાં ક્યા ખોલે—મન૦
 સુક્ષ્મણા નાડી અમીરસ લાવે (૨)
 પ્યાલા ભર ભર અણુતોલે—મન૦
 હંસે પાયા માન સરૌવર (૨)
 દુજી જગ્યા પર બગ ડોલે—મન૦
 કહત કબીરા સુનો બાર્ધ સાધુ (૨)
 સત્ગુરુ પાયા અણુભોલે—મન૦

૧૨૪

જ કોઈ પિયે પ્રેમકા પ્યાલા,
 સોધ નર મક્ક ભયા મતવાલા (૨)
 છક્યા બંદે નહિ અલપલ વાણી,
 અંતર ભયા ઉજ્યાલા રે (૨)
 એ મસ્તાના દરશ દીવાના (૨)
 રામ નામ ખુશીયાલા— જ કોઈ૦
 દાના ખોત દરદ નહિ દીલમેં,
 હરદમ રહે હોંશીયાલા (૨)
 રામ રામ સાહેબસે રાજી (૨)
 જાની કે ધરવાલા— જ કોઈ૦
 મનકું મારી ચઢી ખુમારી,
 ખૂબ ખોજ્યા પ્યાલા રે (૨)
 સુન ધુન સુરત નુરતસે ચઢીયા (૨)

નીરખ્યા દીન દયાળા— જ ક્રોધ૦
 આશક ઈશક ઉસીસું રહેવે,
 છુટયા જગ જંજળા રે (૨)
 ઓઘ હરિદાસ અજરાયલ જરીઆ(૨)
 નીરખે હુવા નીહાલા— જ ક્રોધ૦
 ૧૨૫

મુખડાની માયા લાગી રે, મોહન તારા-ટેક.
 મુખકું મેં જોયું તારૂં, સરવે જુગ થયું ખાડું (૨)
 મન માડું રહ્યું ન્યાડું રે—મોહન તારા૦
 સંસારીનું મુખ એવું, ઝાંઝવાના નીર જવું (૨)
 તેને તુચ્છ કરી ટેવું રે—મોહન તારા૦
 સંસારીનું મુખ કાયું, પરણી રંડાવું પાછું (૨)
 તેના ધરે શીદ રાયું રે—મોહન તારા૦
 પરણું તો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સૌભાગ્ય મારો (૨)
 રાંડવાનો ભય નિવાર્યો રે—મોહન તારા૦
 વહાલા મારા વ્રજવાસી, દર્શન દોને અવિનાશી (૨)
 પ્યાસી છું હું દીન દાસી રે—મોહન તારા૦
 બાધ મીરાં બલિહારી, આશા મુને એક તારી (૨)
 લોકલાજ દીધી બારી રે—મોહન તારા૦

૧૨૬

આજ ગગન મંડળમાં, લહેર લાગી,
 ઝરઝર રે અમી ઝરે (૨)
 ઝીણે ઝાણે મોતીડે અમૃત વરસે (૨)
 ધ્યાન અખંડિત ઈયાં ધરે રે—આજ૦
 દ્વાદશ અગ્નિ ફેરવી આપી,
 બીજ રૂપી નહિ બળે (૨)
 લાગી લુભ ગગનસે ગરજ (૨)
 સોઈ સાધુડાં સુપ્રજ ફળે રે—આજ૦
 પુર્વી ગંગા પશ્ચિમ પ્રકાશ,

અંદા સુરજ દોઢ દીપક ઝરે (૨)
 તપીયો બેઠો તપ કરવાને (૨)
 ભ્રમર ગુફામાં ભજન કરે રે—આજ
 ત્રિકુટી મહેલપર કર લે તકીયા,
 સુક્ષ્મણ સાધે તારો અર્થ સરે (૨)
 પારશમણીનું એહી પારખું (૨)
 લોહાને લઇને કંચન કરે રે—આજ
 મરજીવા કોઈ ચઢે મેદાને,
 વીણીવીણી મોતીડાં સોઈ વરે (૨)
 કહેત કબીરા અંતર ધુન લાગી (૨)
 સોઈ સાધુડાં સુપ્રણ ફળે રે—આજ

૧૨૭

એવી મહાપદ ફરી વાત રે, સંત કોઈ જાણે રે;
 જને મળ્યા સદ્ગુરુ રે સુઝાણુ, સોધ પીછાણુ રે—એવી
 દિન ઉગે ભૂલ્યો ભવન રે, પછી કેમ જડશે રે;
 આડી રેન અધારી રે રાત, ઘણું રડવશે રે—એવી
 એવા તન મન ને વળી ધન રે, ગુરુજીને ધરીયે રે;
 એવો અવર દુજે નહિ કોઈ, ફેગટ ફેરો ફરીયે રે—એવી
 આંચો ભજન કરવાનો સમવાદ રે, ભજન કરી તરવું રે;
 એવા કરજે સંતોના ડહા સંગ, અસત્ય પરહરવું રે—એવી
 એવા સંત સ્વરૂપી ઝાઝ રે, તેમાં કોઈ બેસે રે;
 એવા તરી ઉતરે ભવપાર, જેમલ એમ કહે છે રે—એવી

૧૨૮

મુંને લહેર રે લાગી હરિના નામની રે (૨)
 હું તો ટળી રે અંસારીઆના કામની રે—મુંને લહેર રે
 ચોટ લાગી ટાળી રે કોઈની નહિ ટળે રે (૨)
 મર કોટી ભુવાને ભેળા કરો રે—મુંને લહેર રે
 હું તો ખાવરી ફરું છું મારા મદમાં રે (૨)
 મારી મુરતી ગુરુજીના પદમાં રે—મુંને લહેર રે

મહામંત્ર સુણાવ્યો મારા કાનમાં રે (૨)
 હુતો સમજી ગુરૂજની સાનમાં રે—મુને લહેર રે૦
 મીરાં બાઈને ગુરૂ રે મળ્યા વાટમાં રે (૨)
 એણે છોડી દીધેલ રાજપાટનાં રે—મુને લહેર રે૦

૧૨૬

ધન્ય આજની ઘડી રળીઆમણી રે (૨)
 મારો વહાલો પધાર્યાની વધામણી હોજી રે—આજની૦
 હું તો મોતીડાના ચોક પુરાવતી રે (૨)
 મારા વહાલીડાની આરતી ઉતારતી હોજી રે—આજની૦
 અમે ગ્યાતા વાલમજીને વારણે રે (૨)
 મહેતા નરસિંહનો સ્વામી ઉભો બારણે હોજી રે—આજની૦

૧૩૦

સખી આજ અમારે આંગણે, રમે ચૌદ જીવનનો સ્વામી રે (૨)
 જણે ગોકુળમાં લીલા કરી, હું તો પુરાણ પદવી પામી રે(૨)—સ૦
 જને જોગી મુની જોતા પ્રે, નાવે તપસી મુનીને ધ્યાને રે (૨)
 તેતો ઘટ ઘટ પ્રગટ રમી રહ્યો, મહા વાક્ય કેરી સાને રે(૨)—સ૦
 મેં તો ગોદાવરીમાં મંજન કર્યું, ને ત્રિવેણીમાં નાહિ રે (૨)
 સખી દાનનેપુન્ય અતિ કર્યા, જ્યારે નિરખ્યા ત્રીજીવન રાઘરેસ૦
 સખી ગોકુળ જોયું ને દ્રારકાં, જ્યાં જગન્નાથ ને કાશી રે (૨)
 સખી અજણે બહુ આથડી, વસે પ્રીતમ મારી પાસે રે(૨)—સ૦
 સખી કંઠે હિરે નેહાલું ગોતતી, મારા મનના મેગમણ મળીયા રે
 સખી ભાણ ચરણ રવિ ગોલીયા, મારા ભવના ફેરા ટળીઆરે સ૦

૧.૧

આજ આપી રહું છે માફ આંગણું (૨)
 વળી વૈકુંઠ થકી વિશેષ—પ્રગટ થયા નાથજી.
 સર્વે ધામના ધામી પધારીયા (૨)
 મારા સર્ચા છે અર્થ અનેક—પ્રગટ થયા નાથજી.
 મારા વેરી હના તે વહાલા થયા (૨)
 વળી અભર ભરીઆ છે આજ—પ્રગટ થયા નાથજી.

મારો જન્મ સપ્તળ કરી જાણીયો (૨)
 વળી રહી છે લાખેણી મારી લાજ-પ્રગટ થયા નાથજી.
 આજ ઉતાર્યું મેહેણું અનાથનું (૨)
 કરી સનાથ મટાડી મારી શંક-પ્રગટ થયા નાથજી.

મારા દુઃખડાના દિવસ હવે દૂર પળીયા (૨)
 મળ્યા નાથ થઈ છું નીશંક-પ્રગટ થયા નાથજી.
 હું તો મગન થઈ મળી માવને (૨)
 વળી ટળ્યા છે તનડાના તાપ-પ્રગટ થયા નાથજી.
 ભેટયા નિષ્કુળાનંદના નાથજી (૨)
 તેણે સમીયા છે સરવે તાપ-પ્રગટ થયા નાથજી.

૧૨૨

હું તો પરણી મારા પ્રીતમની સંઘાત, વહાલમજી હું તો પરણી મારા
 પ્રીતમની સંઘાત, બીજનાં મીઠળ નહિં રે બાંધું રે. ટેક,
 ચાર ચાર જુગની રાણા, ચોરીયો ચિત્રાવી રે હાં (૨)
 વહાલમજી હું તો મંગળ વરતી છું એ ને ચાર (૨) બીજનાં
 ઘડ રે ચોખલીયા રાણા, જમવાં નથી રે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે પ્રેમના ટુકડા માગી ખાઈશું રે (૨) બીજનાં
 મોતીની રે માળા રાણા, કામ ન આવે રે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે તુળસીની માળા પહેરી રહીશું રે (૨) બીજનાં
 હીરની રે સાડી રાણા, કામ ન આવે રે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે ભગવાં પહેરીને નીત્ય ફરશું રે (૨) બીજનાં
 ખાધ મીરાં કહે છે પ્રજા, ગીરધરના ગુણ હાં (૨)
 વહાલમજી હું તો તમને ભજીને થઈ છું ન્યાલ (૨) બીજનાં

૧૩૩

જેમ વિચારી હું વરી છું, હવે ડગે નહિ મન જોને;
 શામળીયાજી સરવસ સોંપું, તમને તન મન ધન જોને.
 ત્રિભુવનવ્યાપક તેજ તમારું, નેહ નિરંતર કીધો જોને;
 અંતરનો અહમેવ તજીને, પ્રેમ સુધારસ પીધો જોને.
 રસને ચટકો રૂઢીએ લાગ્યો, તે ટાળ્યો કેમ ટળશે જોને;

જ સરિતા ચાલી સાગરમાં, તે પાછી કેમ ફરશે જોને.
એક પલક અળગા નવ મૂકું, હરિ હૈયાને હાર જોને;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીઆ, પ્રાણ તણે આધાર જોને.

૧૩૪

આનંદકારી અખંડ વિહારી, આઘ પુરુષ અવિનાશી જોને;
એક પલક અળગા નવ રહીએ, અમે તમારી દાસી જોને.
માફ મન માન્યું તમ સાથે, કોઈ કહીને શું કરશે જોને;
સિદ્ધ સતી ને શૂરવીર નર, તે પાછા કેમ ફરશે જોને.
થામ્યાના વિસામા પ્રભુજી, નાઠાના મેવાસી જોને;
શીવવિરંચી સરખા સેવે, કમળા જની દાસી જોને.
ત્રિવીધી તાપે તપી રહ્યા તેને, ઠરવાનું ઠેકાણું જોને;
કામનીઓના કલ્પદ્રુમ છો, નિરધનીઆ ધન જાણું જોને.
શું કરશે સંસારી કહીને, તમ સંગાથે રાગું જોને;
પ્રીતમનો સ્વામી શામળીઆ, કામ નથી કાંઈ કાચું જોને.

૧૩૫

સુનાં બેઠાં શામળીઆજી, તાન તમારી સાથે જોને;
બોલ્યું ન ગમે બીજા કોઈનું, નેહ વધાર્યો નાથે જોને.
દાતણ કરતાં દર્શન પામું, નહાતાં નજરે આવે જોને;
ભોજન વેળા ભેળા ભાણું, આનંદ ઉર ઉપજવે જોને.
વસુકા ઉપર વ્યાપક દેખું, ગગને જોઉં તો ગાજ જોને;
દસે દિશા દીસે છે રમતા, સઘળે શ્યામ બિરાજ જોને.
સર્વ નિરતર અંતરજામી, કોઈક ઉરમાં આણે જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, કોઈક માનુની માણે જોને.

૧૩૬

પાણીમેં મીન પીયાસી, મોય દેખત આવે હાંસી (૨) *
આત્મજ્ઞાન વિના નર ભટકે, કાચ મથુરાં કોઈ કાશી (૨)
જોગી હો કર ખસે જંગલમેં (૨) બન બન ફરે ઉદાસી-પા૦
કસ્તુરી મૃગનાભિ ખસત હે, ઢુંઢત હે બન ધાસી (૨)
પોથી પઢ પઢ પાંડિત મુવે (૨) તોયે ન મિલે અવિનાશી-પા૦

મસીદ ચઢકર મુદલાં પોકારે, તોયે ન મિટે જમફાંસી રે (૨)
કહત કબીરા સુનો બાધ સાધુ (૨) ગુરુ બિના ન ટળે ચૌરાશી-પાં
૧૩૭

અમે આંવ્યા તમારે આશરે અલબેલાજી (૨)
હવે શું કરીએ જઈ સાસરે, અલબેલાજી (૨) —અમે આંવ્યાં
મને ફેરાનું ફળ અહીં મળ્યું, અલબેલાજી (૨)
મારું મનગમતું મુજને મળ્યું, અલબેલાજી (૨) અમે આંવ્યાં
આ હીરલો લાઈયો મારા હાથમાં, અલબેલાજી (૨)
તમે સદાએ રહેજો સાથમાં, અલબેલાજી (૨) અમે આંવ્યાં
વલ્લભના સ્વામી છો ધણી, અલબેલાજી (૨)
હું તો રંક દાસી છું તમતણી, અલબેલાજી (૨) અમે આંવ્યાં

શ્રીકૃષ્ણ જન્મવિષે

૧૩૮

કાહે ન મંગલ ગાવે યશોદા મૈયા, કાહે ન મંગલ ગાવે. (ટક)
પૂરણ બ્રહ્મ સકલ અવિનાશી (૨) સો તેરી ધેનુ ચરાવે—યં
કોટિ કોટિ બ્રહ્માંડ કે બર્તા (૨) જપતપ ધ્યાને ન આવે,
ન જાતું યહ કોન પુન્ય હુય (૨) જશોમતી ગોદ ખેલાવે—યશોદાં
શિવસનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨) નિગમ નેતિ યશ ગાવે,
શેષ સહસ્ર મુખ રટત નિરંતર (૨) સો જકા પાર ન પાવે—યશોદાં
સુંદર બદન કમલ દલ લોચન (૨) ગો ધેનુ કે સંગ આવે,
માતા યશોદા કરત આરતી (૨) કબીરા દરશન પાવે—યશોદાં

૧૩૯

શ્રાવણ વદી આઠમ બુધવારી, નક્ષત્ર રોહિણી આયો રે (૨)
અર્ધરાત જાતાં અવિનાશી, પુત્ર જશોદા જયો રે—શ્રાવણં
જય જયકાર થયો ત્રીલોકમાં, દેવત્રિયા મળી નાયે રે (૨)
આંગણીયે બ્રહ્માદિક આવીને, વેદતણી ધુન વાંચે રે—શ્રાવણં
નંદરાય ઘેર આત્સવ ભારી, ઉત્પટયો ગોપુજ સારો રે; (૨)
ગોપી આય કહે જસોદાને, જીવો લાલ તમારો રે—શ્રાવણં

જન્મ સુણી આઘ્યા સિદ્ધચારણુ, ગંધર્વ ઉભા ગાવે રે (૨)
 બ્રહ્માનંદના નાથને હેતે, વ્રજની નાર વધાવે રે—આવણુ ૦
 ૧૪૦

નંદ જસોદાના બાળ્યનો મહિમા, મુખ વર્ણવ્યો નવ જાવે રે;
 પુરુષોત્તમ જના પુત્ર થયા, નિત્ય ખોળામાં લઇ ખેલાવે રે—નંદ ૦
 ધન્ય ધન્ય વ્રજની ભૈમ સખી જની, રજ વંદે ત્રિપુરારી રે; (૨)
 અનંત બ્રહ્માંડ પતીત્યાં આવી (૨) પ્રગટયા તે દેવમુરારી—નંદ ૦
 બ્રહ્માદિક સિદ્ધરાજ મુનિ જનુ, ધ્યાન ધરી ધરી હાર્યા રે; (૨)
 તે વહાલો ગોવાળના ધરમાં (૨) પ્રીત કરીને પધાર્યા રે—નંદ ૦
 અક્ષર ધામથી અધિક થયું આજ, નંદરાયનું કૃણીયું રે; (૨)
 બ્રહ્માનંદના નાથને નિરખી (૨) નેણુ તણું કૃણ મળીયું રે—નંદ ૦
 ૧૪૧

ભાગ્ય બડાં વ્રજની ભોમીનાં, જન્મ્યા અંતરજમી રે;
 અખિલ જીવનના કરતા હરતા, બ્રહ્માદિકના સ્વામો રે—ભાગ્ય ૦
 ગુણીજન મંગળગીત ઉચ્ચારે, નંદરાયની ડેલી રે (૨)
 મન કુટ્યાં વ્રજની વનિતાનાં (૨) કુલી છે વનની વેલી રે—ભાગ્ય ૦
 જગૃત માન થયા દ્રિજ અગ્નિ, હેતમંગળ થઈ ડોલે રે (૨)
 ચિરણુગીરીરહો લાલનંદનો (૨) જયજય વાણી બોલો રે—ભાગ્ય ૦
 નન્દ જીવન આવી વ્રજનારી, સર્વે યુદ્ધી ખાળી રે (૨)
 બ્રહ્માનંદ વારણીયાં લેવે (૨) ભૂંધરનું મુખ ભાળી રે—ભાગ્ય ૦
 ૧૪૨

આજ સખી હું તો આનંદ પામી (૨)
 પ્રગટયા શ્રીઅંતરજમી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 ચીરના ચંદરવાને હીરની છે દોરી (૨)
 એ સુખ માણે રાધા ગોરી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 સોનાનું પારણું ને રેશમની દોરી (૨)
 જુલાવે જસોદા ગોરી સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 કુલની છે જળી ને કુલની છે વાડી (૨)
 કુલી પ્રે છે વ્રજનારી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.

કૂડે કદોરો ને કુગકુગી દોરો (૨)
 કડાં શોભે હરિને હાથે, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 અખીલ ચુલાલ ઉડાડે છે ગોપી (૨)
 કંઠડામાં ફુલ માળા રોપી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 મોર મુગટ શીરછત્ર ખીરાજ (૨)
 હરિ મુખ મોરલી બજાવે, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 નરસિંહ મહેતાનો રે સ્વામી શામળીઓ (૨)
 ગોકુળમાં છેલ છબીલો, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.

૧૪૩

આજ આનંદ નંદજીને ઘેર રે, પ્રજમાં થાય છે લીલાલહેર રે.
 ગોપીઅતીરે ઉલટભર્યા આવે રે, થાળ મોતીના ભરીભરીલાવે રે.
 મારા વહાલાને વિવેક વધાવે રે, વાલો ત્રિભોવનનાથ કહેવાયે રે.
 એવાં હેત ગોપીપર કીધાં રે, દહી માંખણ ચોરાંને પીધાં રે.
 વહાલા મથુરામાં શું દીધું રે, એવું કુળજમાં શું દીધું રે.
 વાલો કુળજની સંગે મોહ્યા રે, વાલો ગોપીઓની સાથે મોહ્યા રે.
 ગોકુળમાં આવોને પ્રજના વહાલા રે, તમે નંદજીશોભના લાલા રે.
 ગોકુળ આવોને પ્રજના વાસી રે, હુંતો તમ માટે જહાં પ્યાસી રે.
 ગોકુળ આવોને ગિરિવરધારી રે, તમારી વાટ જુએ પ્રજનારી રે.
 વહાલા જમુનાજીને ઘાટે રે, તમે વસ્ત્ર હયાં શા માટે રે.
 વહાલે ગિરિગોર્ધન તોળ્યો રે, એવો મદ મંદ્રનો ઉતાર્યો રે.
 વહાલા વૃંદાવનની વાટે રે, તમે મહી લુટયાં શા માટે રે.
 વહાલા જમુનાજીને તીરે રે, વહાલે મોરલી વગાડી ધીરધીરે રે.
 ધન્ય ધન્ય જુમનાજીનો આરો રે, મારો સપ્તજ થયો જન્મારો રે.
 ધન્ય ધન્ય જુમનાજીની રેતી રે, હુંતો નિત્ય ચરણામૃત લેતી રે.
 વહાલો વૃંદાવન રમીયા રાસરે, વહાલેપુરી સર્વે ગોપીનીઆશારે.
 અલિહારી જય માધવદાસ રે, માગે ચરણકમળની આશ રે.

૧૪૪

હુતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ ધરે આવ્યા (૨)
 માતા જશોદા કુંવર કાન ધરે આવ્યા (૨)

હુરખને ઉલામણે શામળીઆ ધરે આવ્યા (૨)
 ઝીણે ઝીણે ચોખલીએ ને મોતીડે વધાવ્યા રે-ઉતારો
 ધાધને ધનવંતો કીધો (૨) વેગ કરીને શરણે લીધો (૨)
 સાગર ઉપર પાળજ ખાંધી (૨) દશ મસ્તકનો રાવણ માર્યો (૨)
 વીલીખણને લંકા આપી (૨) સીતા વળી લાવ્યા રે-ઉતારો.

શ્રીકૃષ્ણ લીલાવિષે

૧૪૫

જય જય કૃષ્ણ, કમલદલ લોચન,
 કલિમલ મોચન કંસ અરિ રે, (ટેક)
 જય જગવંદન દેવકીનંદન (૨)
 પરમાનંદ મુકુંદ હરિ રે-જય જય
 જય વરદાયક યદુકુળનાયક (૨)
 દાનવનાશક સખળહરિ રે-જય જય
 જય કમલાવર જયમંગલકર (૨)
 તમ ચરણે નમું પ્રેમધરી રે-જય જય

૧૪૬

વ્રજ વહાલું રે વૈકુંઠ નહિ આવું રે (૨)
 ત્યાં નંદકુંવર ક્યાંથી લાવું રે-વ્રજ વહાલું
 ત્યાં લલિત ત્રિભંગી નથી ગિરધારી (૨)
 સંઘે સોહીયે રાધા પ્યારી (૨)
 એમને નિરખતાં આંખ ઠરે મારી રે-વ્રજ વહાલું
 ત્યાં જમુના શ્રીગિરિવર છેજ નહિ રે (૨)
 માઝું મનજ સત્ય ઠરેજ નહિ રે (૨)
 મારા પ્રાણ પ્રસન્ન ત્યાં રહેજ નહિ રે-વ્રજ વહાલું
 ત્યાં શ્રીવંદ્રાવન રાસ નહિ રે (૨)
 વ્રજવનિતાની સંગે વિલાસ નહિ રે (૨)
 વિષ્ણુવેણું વાયાનો અભ્યાસ નહિ રે-વ્રજ વહાલું
 વ્રજ વસવામાં શીવ સખીરૂપે થયા (૨)

એ લીલા હરિજન જોઈ રહ્યા (૨)
 એવા એધવ સરીખા એક સખા રે થયા—વ્રજ વહાણું
 સુખ સ્વર્ગનું કૃષ્ણ વિના કડવું રે (૨)
 મને ન ગમે બ્રહ્મસદન અડવું રે (૨)
 ધિક્કધિક એ સુખ પામીને પડવું રે—વ્રજ વહાણું

૧૬૭

હારે રથ ફેરો ગોકુલ રથવાલા (૨)
 તમે નંદ જશોદાના લાલા રે—રથ ફેરો
 ગંગા રે તલપે જમુના રે તલપે (૨)
 તલપે છે નદીઓ નાળાં રે—રથ ફેરો
 ગાયો રે તલપે, વાછરૂ તલપે (૨)
 તલપે છે ગોપ બિચારા રે—રથ ફેરો
 ચંદ્રમા તલપે, સૂરજ તલપે (૨)
 તલપે છે નવ લખ તારા રે—રથ ફેરો
 વલ્લભ વિના, ગોપીઓ તલપે (૨)
 તલપે છે પ્રાણ અમારા રે—રથ ફેરો

૧૬૮

મારી બાળપણની પ્રીતું રે, કાંઈ નાનપણનો નેડો રે;
 મારે પ્રભુ ભજ્યાનો હેડો રે, એધા મંદીરિયે આવજો રે.
 જોઈ જોઈને હોરીએ જાતું, બીખા વિનાની ન પડે ભાતું;
 ભાર ઝાલે ભીંતું રે—કાંઈ ભાર ઝાલે ભીંતું રે—એધા
 દાસી ઉપર નવ કરીએ દાવો, માવા મારે મહોલે આવો;
 આવડો અભાવો રે—કાંઈ આવડો અભાવો રે—એધા
 આવોને વાલમ કરીએ વાતું, તમ વિના હવે નથી રહેવાતું;
 સુની છે એકાંતું રે—વહાલા સુની છે એકાંતું રે—એધા
 જીવણદાસની ભાંગીયું બ્રાતું, ચરણદાસની પૂરીયું શાપું;
 વરણવું શું વાતું રે—વહાલા વરણવું વાતું રે—એધા

૧૬૯

ગોપીજનના રે પ્રાણ તે તો, પ્રભુજીની પાસે,

આ તો રહ્યાં છે તે તો, સુનાં શરીર—ગોપીજનનાં
 કર્મ અમારે ક્યાંથી, અકુર આવ્યો (૨)
 છળ કરી લઇ ગયો, બળભદ્ર વીર—ગોપીજનનાં
 રથને રોકીને જ્યારે, રહ્યાં રે રાધાજી (૨)
 તેમને તે આપી બહુ ધારણુ ધીર—ગોપીજનનાં
 આવ્યાની આરો અમે, રહ્યાં રે રાધાજી (૨)
 આવડું ન બહુયું હરિ, હૈડાંતું હીર—ગોપીજનનાં
 વચન તમારાં ઉદ્ધવ, રુદિયામાં વાગ્યાં (૨)
 એ તો લગાડ્યાં જમ, તાણીને તીર—ગોપીજનનાં
 જલ વિના જીવે તે તો, જણે દાદુરડાં (૨)
 મીન મરે જ્યારે, ન મળે નીર—ગોપીજનનાં
 પ્રેમની વાતો તે તો, પ્રેમીજન જણે (૨)
 વંઝા ન જણે કાંધ, પ્રસવની પીડ—ગોપીજનનાં
 શ્યામ સ્વરૂપ વિના, શું થાય સાધન (૨)
 અંબ તજીને ઢોણુ, સેવે કરીર—ગોપીજનનાં
 ગીરધર લાલ વિના, અવર ન ગોઠે (૨)
 નેણુમાં વસી રહ્યો, નંદકુમાર—ગોપીજનનાં
 કુસરી ભૂખ્યો ક્યારે, ધાસ ન ખાયે (૨)
 અડયો ન ઉતરે કાંધ, સતીનો શણુગાર—ગોપીજનનાં
 એક પલક અમને, કહો કેમ વીસરે (૨)
 પ્રીતમનો સ્વામી અમારો, પ્રાણુ આધાર—ગોપીજનનાં

૧૫૦

વૃંદાવનનો રે અંદ્ર મારે, રૂઢીયે વસ્યો છે (૨)
 આધવજી ભલે આવ્યા, તમે રે આજ—વૃંદાવન
 ગોવીંદજીની રે ગોઠડી કીજ (૨)
 મૂઢી દેઇ સર્વે, મનની રે લાજ—વૃંદાવન
 ગયા પછી ફરી, ગોકુલ નાવ્યા (૨)
 એવો અમારો શો, દીઠો રે દોષ—વૃંદાવન
 વસુદેવ દેવકીને, સંતાપ્યાં જણે (૨)

તેની ઉપર શો, કરવો રે રોશ—વૃંદાવન૦
 લોકની લાજ અમે, સર્વે નિવારી (૨)
 બાલપણથી કીધી, પૂરણ પ્રીત—વૃંદાવન૦
 કુખના ભોગ ભોગ, લાળવો અમને (૨)
 એવી તમારી છે, હલટા રે રીત—વૃંદાવન૦
 મથુરાનિવાસી એ તો, કંસની દાસી (૨)
 હાંસી કરે છે અમને, સધળો સંસાર—વૃંદાવન૦
 મધુપુર મેલી હવે, કંઈએ ન જશે (૨)
 કુખ સરીખી તમને, નહિ મળે નાર—વૃંદાવન૦
 લાગ્ય ખરાં ત્યારે, મળી એ લામની (૨)
 પુણ્ય કર્યાં તે ઠમ, પાછાં રે થાય—વૃંદાવન૦
 કુખ રે એવી જવા, ઠાકાર તમારા (૨)
 દાસ પ્રીતમ ગુણુ તેમના ગાય—વૃંદાવન૦
 ૧૫૧

ગોકુલ વહેલા પધારજો રે (૨)
 મથુરા જઓ તો મારા સમ હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
 રથ બેડીને અકૂર આવીયા રે (૨)
 એ તો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
 ઓ જય ઓ જય રથ મારા નાથનો રે (૨)
 માંહે બેઠા હળધર વીર હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
 આગળ રાધાજી હાથાં રહ્યાં રે (૨)
 મારા રુદ્રીઆ પર રથ ખેડો હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
 મહેતા નરસીંહનો સ્વામી શામળો રે (૨)
 વહાલે મારે રમાડયાં છે રાસ હો લાલ—ગોકુલ વહેલા૦
 ૧૫૨

નિત્ય નિત્ય લજીએ તારૂં નામ, તારૂં નામ, તારૂં નામ રે,
 પ્રેમ થકી, અમોને પ્રભુજી મળ્યા હોજી. (૮૬)
 આણી તીરે ગંગા વહાલા, ઓલી તીરે જમુના વહાલા (૨)
 વચમાં ગોકુળીયું રૂકું ગામ, રૂકું ગામ, રૂકું ગામ રે—પ્રેમ૦

વંદ્રા તે વનમાં વહાલે, રાસ રચ્યો છે સખી (૨)
 સોળસેં ગોપીમાં, ઘેલો કાન, ઘેલો કાન, ઘેલો કાનરે-પ્રેમ
 અનન ભાવે નયણે, નિદ્રા ન આવે વહાલા (૨)
 સેજ પધારો, મારા શ્યામ, મારા શ્યામ, મારા શ્યામ રે-પ્રેમ
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ વહાલા (૨)
 છેલ્લી બાકીના, રામો રામ, રામો રામ, રામો રામ રે-પ્રેમ
 ૧૫૩

સખી આજ રે, બાજ વંદ્રાવન વાંસળી (૨)
 શ્રી ગોકુળીએ સંભળાય-સખી
 હારે સખી બનસી તે ઢેરા નાદમાં (૨)
 હારે માઈ ચિત્તલડું ચૌરાય-સખી
 હારે સખી શુદ્ધ પુદ્ધ ભૂલી સુંદરી (૨)
 હારે સખી સર્વે તજીને વન જાય-સખી
 હારે સખી ભૂલ્યાં તે માત તાત બ્રાતને (૨)
 હારે સખી ભૂલ્યા કુટુંબ પરીવાર-સખી
 હારે સખી ગાયોનાં દોવણાં ભૂલી ગયાં (૨)
 હારે સખી બદલીમાં બાંધ્યાં બાળ-સખી
 હારે સખી દાસ વલ્લભની વિનતિ (૨)
 હારે સખી દેજો તે વ્રજમાં વાસ-સખી
 ૧૫૪

શરદ રેન ઝુક રહી બનમેં પ્યારે (૨)
 સો મોરલી અધર ધરી, હાં-હાંજી પ્યારે મોરલી અધર ધરીરે
 નેપુર કંકણ કંકણી બાજ, ગળે મોતીચનકી માળારે (૨)
 બાનુબંધ સુરજ ઢેરી જોત (૨) કુંડળ મુગટ ધરે,
 હાં-હાંજી પ્યારે કુંડળ મુગટ ધરેરે-શરદ રેન
 શ્રવણ સુનત વિરહ તાપ ભયો હય, સુતપતિ છાંડ ચલીરે (૨)
 હરિ દર્શનકી ભઠ પ્યાસી સો, પ્રભુદર્શનકી ભઠ પ્યાસી સો,
 ચરનમેં આધ પડીરે, હાં-હાંજી પ્યારે ચરનમેં, આધ પડીરે-શરદ.
 દેખી સુંદર રૂપ મનોહર, તનકી દિશા ગઘ રે (૨)

સૂરદાસ પ્રભુ મનમથ દ્વાટિક, હરની રાસ રચી-(૨)
હાં હાંજી પ્યારે હરની રાસ રચી રે-શરદ રેન૦

૧૫૫

એની વ્રજમાં વાતો એવી થાયછે રે (૨)
મારો વહાલો મથુરામાં જાય છે રે-એની વ્રજમાં૦
સર્વે વ્રજની સુંદરી ભેળી થઈ રે (૨)
રથ રેડીને આડી ઉભી રહી રે-એની વ્રજમાં૦
રથ જોડીને અકૂર આવીયા રે (૨)
તમે શા શા સમાચાર લાવીયા રે-એની વ્રજમાં૦
અમે મહેતા નરસૈયાના સાથમાં રે (૨)
અમે જઈએ હરિ તમારા હાથમાં રે-એની વ્રજમાં૦

૧૫૬

મથુરામાં હરિને જાવા નહિ દઉં રે (૨)
અખ્યાનું મોહનજી માનો કથું રે-મથુરામાં૦
જ કહેશે તે સ્થિર કરી સ્થાપશું રે (૨)
કુળજથી અધિક સુખ આપશું રે-મથુરામાં૦
એમ કહેતાં અમારાં કંઠ્યાં નહિ કરે રે (૨)
અમને મારીને પછે ડગલાં ભરે રે-મથુરામાં૦
સર્વે સુંદરીને સાથે તેડશું રે (૨)
કહે જેમલજી રથ પછે ખેડશું રે-મથુરામાં૦

૧૫૭

રે ઓધા શું રે થયું વ્રજનારને રે (૨)
મહી સાટે વેચે છે મોરારને રે (૨)-ઓધા૦
ગોપી પ્રેમે મંદિરમાંથી નીસર્યા રે (૨)
એના શરીરની શુદ્ધ પુદ્ગલ વિસર્યા રે (૨)-ઓધા૦
એવી આતુરતા લાગી એના અંગમાં રે (૨)
મારો વહાલો પિરાજ એના સંગમાં રે (૨)-ઓધા૦
કાંઈક કારણ થયું છે એને વાટમાં રે (૨)
ખડુનામી પિરાજ એના માટમાં રે (૨)-ઓધા૦

નરભેરામના સ્વામીની રીત છે રે (૨)

મારે પૂર્વ જન્મની પ્રીત છે રે (૨)—ઝોધાં

૧૫૮

વહાલા જીવડો મારો તલપે તમ દર્શન વિના રે,

છબીલા મહેર કરી દીયો દાસીને દરશન,

ગોકુલ આવોને શ્રીનાથજી નંદા નંદના રે.

નટવર સ્નેહ ધરી વ્રજ વનિતા સામું નિહાળજે રે,

કૃશ તન થાય પ્રકુલિત મળતાં વારી મીન—ગોકુલ આં

સાખી—મથુરા ગયા મોરારજી, છળ કરી સુંદર શ્યામ,

તે દિનથી અંન પરહયો, નિશાએ નિંદ હરામ.

વહાલા વિરહ દશાનું દહન કરે, દિલ માહફ રે,

દૃષ્ટી વૃષ્ટીએ કરો તો શાન્તિ થાય—ગોકુલ આવોને

સાખી—મુર્તિ મનોહર માવજી, છાંદ રહી ચિત માંય;

અરુચિ ઉપજે અવરમાં, જંપુ શ્રીમદ્વરાય.

જંખીયે સ્વપનાં આવે, નાથ તમારા નામનાં રે,

જખદી જંખું તો ઉપજે છે દારુણ દુઃખ—ગોકુલ આવોને

સાખી—તૃનદાવન સખી શરદનો, મનહર મોરલી નાદ;

રાસ રમ્યા રસીલા પ્રભુ, એ સૌ આવે યાદ.

કાળજી હા હા થાય સંભાઈ કલી વ્રજની રે,

વહાલા કેમ વિસરીયે વિહારની જ વાત—ગોકુલ આં

સાખી—કુજ પાસે કૃષ્ણજી, શું છે મોહન મંત્ર;

સ્વતંત્ર સુંદર શ્યામ છો, કેમ બન્યા પરતંત્ર.

વહાલા સકળ જગતના તન મન પ્રેરક આપ છો રે,

ચોર્યું કંસ કિંકરીએ કેમ તમાફ ચિત—ગોકુલ આં

સાખી—આશ દધ અળગા રહ્યા, અવધ કરી અસુરાર;

જળ નયણે વહેતું કર્યું, કપટ કુંજ વિહાર.

મિથ્યા નામ ધરાવો, નિજ જન પાલક નાથજી રે,

કરશેકોણ જગતમાં વનમાળી વિસવાસ—ગોકુલ આં

સાખી—રીસ ચડે એ રાજવીર, તરત થજે તૈયાર;

વેગે વ્રજમાં આવીને, શ્યામાની લેજે સંભાળ.
હિતકરી હરિદાસના પ્રભુ, નિજજન નેહુ નિભાવજેરે,
પ્રીતમ પ્રેમથકી મેં, તનમન કીધાં તુમ્હ—ગોકુલ આં

૧૫૮

ગોકળીયું છોકું ગામડીયું, શામાટે આવે શ્યામ (ર)
કુખજ છે નારી, અતિ કામણુગારી (ર)
તેણે તો વિસરાવી દીધાં, નંદજીનાં ગામ—ગોકળીયું
મથુરાની અંદર, મણિજીઠ મંદિર (ર)
ધૂળનાં ઢાંકેલાં હવે શીદને ગમે ધામ—ગોકળીયું
કહે કવી પિંગળ, મુરતી છે મંગળ (ર)
મારા રુદીઆમાં વસો તો મારે શું છે બીજું કામ—ગોક

૧૬૦

આધા શ્યામ રે—આધા, શ્યામ વિના તે આઘ્યા કમ ?
મારો વહાલો તે રજ વિસરે નહી રે. (ટેક)
એના વિના સુનાં તે મંદિર માળીયાં રે (ર)
સુના પડીયા; રે સુના પડીયા મેડી કરા ગોખ—મારો
આધા, માતપિતા પુત્ર સર્વે તજ્યાં રે (ર)
હવે તજશું રે, હવે તજશું તે કુળકેરા ધર્મ—મારો
આધા, શ્યામ સુંદરનાં લઈ વારણાં રે (ર)
એને માટે, રે એને માટે ફરં જમનાજીના ધાટ—મારો
આધા, વૈકુંઠમાં જવું નથી રે (ર)
મારે રહેવું રે, મારે રહેવું શ્રીનાથજીની પાસ—મારો
આધા માધવદાસની વિનતિ રે (ર)
મને રાખો, રે મને રાખો મારા વહાલાજીની પાસ—મારો

ભગવદઆશરા ત્રિષે

૧૬૧

મેં ભરોસે અપને રામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે (ટેક)
ઓર ન હય કછુ કામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે—મેં

જે માગે સૌ દેત પદારથ, વારી જઈ ઇસ નામપેં-મેં
દોહ અક્ષર હય સખદુલ તારક, અંતદેત સુખ ધામકે-મેં
તુલસીદાસ પ્રભુનામ દયાધન, એર દેવ સખ નામક-મેં

૧૬૨

રામ સમરતા રે કાંઈ કીકર નહિ, સખ દુઃખડા મિટ જાવે રે (ટક)
આ રે કાયામાં પાંચ પુરુષ, ત્રણ નજરે આવે રે (ર)
ગુરુ મળે તો જ્ઞાન બતાવે (ર) ખેળે ખબરો પાવે રે-રામ
વિધ્યાં એટલાં મોતીડાને, બીજાં પથ્થર પાવે રે-રામ
સમજ્યા એટલા માનવી ભાઈ (ર) ગાફલ ગોથાં ખાવે રે-રામ
સાત સમુદ્ર વચમાં એટ, નિત્યે કીર્તન ગાવે રે (ર)
હરતાં ને દરતાં રામ સમર લે, પલમેં પાર પહોંચાવે રે-રામ

૧૬૩

સૌથી સમરથ રાધાવરનો આશરો,
જના જનને દુલવી શકે નહિ કોઈ જો;
જમનું જોર ન ચાલે દોષ કરે કદા,
ક્ષમા કરે કે હરિ ચહાય તો જોયજો-સૌથી
બીજા સૌ મોટા પણ હરિના હુકમથી,
સુરબ્રહ્મા ગણપતિ શક્તિ શિવ શેષ જો;
કેશવ કોપે કોઈનું બળ ચાલે નહિ,
એસો રૂઠે હરિજન હરે ન લેશ જો-સૌથી
જૂઠો હરિનો ભગત જગતમાં થઈ ફરે,
એવાનું પણ માધવ રાખે માન જો;
ખાનું પોતાનું જોઈ પાળે બિરદને,
જમ જડ પુરોહિતને પોખે જજમાન જો-સૌથી
માયા કાળ તણો ભય કોઈથી નવ ટળે,
અભય અચળ કરવા સમરથ નહિ કોઈ જો;
વિના એક શ્રીગિરિવરધારી લાલજી,
કોણ શરણ જતાંમાં સનમુખ જોય જો-સૌથી
શ્રીજનના અવગુણ તે પણ ગુણ ગણે,

સહજ કરે શરણાગત આપ સમાન જો;
 સમોવડ કીધો શરણુ જતાં મળસાસને,
 આપીદીધું પુરુષોત્તમ અભિધાન જો—સૌથીં
 એવા કરુણાનિધિ સમરથ શ્રીનાથજી,
 દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણુ આધાર જો;
 એને મૂકી અન્ય તણું આશ્રય કરે,
 તે નિર્ભાગી મૂરખનો સરદાર જો—સૌથીં

૧૬૪

હરિ ભજતાં હજી દોઢની લાજ, જતાં નથી જાણી રે;
 જની સુરતી શામળીયા સાથ, વટે વેદ વાણી રે—(ટેક)
 વહાલે ઉગાર્યો પ્રદહાદ, હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો રે (૨)
 વિભીષણને આપ્યું રાજ્ય, રાવણને સંહાર્યો રે—હરિનેં
 વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર, હાથોહાથ આપ્યો રે (૨)
 ધ્રુવને આપ્યું અવિચળરાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યો રે—હરિં
 વહાલે મીરાં તે બાઘનાં ઝેર, હળાહળ પીધાં રે (૨)
 પાંચાળીનાં પૂર્યાં ચીર, પાંડવ કામ કીધાં રે—હરિનેં
 આવો હરિ ભજવાનો લહાવો, ભજન ડોઢ કરશે રે (૨)
 કર જોડી કહે પ્રેમદાસ, ભક્તોનાં દુઃખ હરશે રે—હરિનેં

૧૬૫

દોઢનો ભાર ન રાખે મોરારી, આપે વ્યાજ સીખે ગર્થવાળી (ટેક)
 સુદામાજીના તાંદુલ લીધા, તેના મોલ કનકના રે કીધા;
 દ્રૌપદીજીનું આપ્યું ટાણું, ચીર પુર્યાં નવસે નવાણું—
 પાટા બાંધ્યો તે પીડારે જાણી, ચીર પુર્યાંની એ એંધાણી—
 થોડું ચંદન કુળજનું લીધું એને રૂપ અનુપમ દીધું.
 ગોવાળીએ ઓછવ કીધો, વહાલેકર પર ગોવર્ધન લીધો.
 જનું લીધું હતું તેનું દીધું, તેમાં પરમારથ શું કીધું.
 ધન્ય ધન્ય નરસૈયા તારી વાણી, એમ બોલ્યા તે સારંગપાણી.

૧૬૬

જનન ઓધા મોહ ન બિસારે, તાહે ન બિસાર્જીની એક ધડીરે.

મોકું ભજ ભજું મેં વાકું, કલ ન પડત છિન એક ધડી રે;
 જન્મમરણકો સંકટ કાઢું, રાખું મેં આનંદ ભરી રે—જ૦
 સુમરન કીનો દ્રૌપદી રાની, ચીર બઢાએ પ્રભુ આપ હરી રે;
 મહાભારત ભરવીકે ઇંડા, રાખલીઓ ગજધંટ ધરી રે—જ૦
 ધ્રુવ પ્રદહાદ રેન દિન ધ્યાવે, ગુપ્ત રૂપસો પ્રગટ કરી રે;
 ખંભાડાડહિરણ્યકશ્યપુ માર્યો, ભક્તપ્રદહાદકી રક્ષા કરી રે—જ૦
 અંબરીષ ઘર ગયે દુર્વાસા, ચક્ર પઠાયે પ્રભુ સહાય કરી રે;
 ભજનહાર ભજું તજનહાર તજું, એસી હમારી પરાપરી રે—જ૦
 પાંચ પાંડવકી રક્ષા કીની, લાખા ગ્રહમેં સહાય કરી રે;
 સુર કહે ગજરાજ ઓધાર્યો, દયાસિંધુ જહુનાથ હરિ રે—જ૦

૧૬૭

ભક્તોની ભીડે ક્યાં ન આવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
 કહે છે શ્રીરણછોડ રાયો રે—હું તો ભક્તોની૦
 કપીર સાડ હું તો વણજરો થઈને (૨)
 પોઠ ભરીને ઘેર લાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
 ધના ભગતની મેં ખેતી નીપજવી (૨)
 ધડિનાં ગાઠાં ભરી લાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
 સેના ભગત સાડ સન્મુખ રહીને (૨)
 હું સેના નાવી કહેવાયો રે—હું તો ભક્તોની૦
 પ્રદહાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)
 સ્થંભમાં વાસ કરાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
 નામદેવ સાડ મેં મારેજ હાથે (૨)
 ધરનો છાપરો છાયો રે—હું તો ભક્તોની૦
 દામાજી સાડ સામે મહારાજ થઈને (૨)
 ભરણું ભરીને પોંચ લાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
 નરસિંહ મેતાને માંડલિક મારવાને આવ્યો (૨)
 કેદારો મધ્ય રાતે લાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦
 કુંવર ખાધતું મેં પૂર્યું મામેરું (૨)
 મેં સૌનો કર ચુકાવ્યો રે—હું તો ભક્તોની૦

દાસ નારાયણસિંગ કહે કરુણા કરીને (૨)

કૃષ્ણજીએ કર મારે સહાયો રે—હું તો ભક્તોનીં

૧૬૮

ઓધા જાણે રે એને તે અમે જાણીએ રે, (૨)

વર રાધાજીનો તો વખાણીએ રે (૨) ઓધાં

કંઈક જાણ્યાતા નરસિંહ નાગરે રે (૨)

હુંડી લખીતી કોરે રે કાગળે રે (૨) ઓધાં

કંઈક જાણ્યા સગાળ શેઠ વાણીએ રે, (૨)

કુંવર વેદ્યે સગાવતી રાણીએ રે (૨) ઓધાં

કંઈક જાણ્યાતા હરિશ્ચંદ્ર રાજીએ રે (૨)

સત્ય રાખ્યાં તારામતી રાણીએ રે (૨) ઓધાં

મુરખ ખોટાં કરમની કહાણીએ રે (૨)

પથ્થર નહિ બીજ ઉડે પાણીએ રે (૨) ઓધાં

યુરુ ગાય રે ગેમલ રસ માણીએ રે (૨)

ગોરસ પીધા કાનુડે વર દાણીએ રે (૨) ઓધાં

૧૬૯

પોતાના જનને ઉધારે, જમ તેમ પોતાના જનને ઉધારે (ટેક)

કામી કોધી લોભી અધમ અતિ, તેના ત્રાસ નિવારે (૨)

અવગુણ મૂળ સમૂળો છેદે, ભાવેસું ભક્તિ વધારે—જમં

કોધી કંસને આપ્યું અભેપદ, બિલ્વમંગળને તારે (૨)

લોભી કદરજ અધમ અજમીલ, તેને બીજે કોણ તારે—જમં

સંસાર સાગરની લહેર ન લાગે, પ્રેમે શું પાર ઉતારે (૨)

દાસનાં દુખડાં ટાળે દયાનિધિ, પ્રીતમને પ્રજા કેમ વિસારે—જમં

અર્પણવિધે

૧૭૦

સુખ છે તમારા શરણમાં—હો શામળીયાજી;

એ મારા યુરુએ કર્ણ કરણમાં—હો શામળીયાજી. (ટેક)

જપ તપ તીરથ ચારે પદારથ (૨)

એ મારા ગુરુજીના ચરણમાં—હો શામળીયાજી—સુખ છે
પ્રેમે કરીને મારે મંદિરે પધારે વહાલા (૨)
ન જોશો જાત કુળ વરણમાં— હો શામળીયાજી—સુખ છે
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ વહાલા (૨)
આડે આવજો મારા મરણમાં—હો શામળીયાજી—સુખ છે
૧૭૧

મારા પગ તે ધડજો પંખીતણા, હું તો જામશ જમુના તીર જો;
તપ તીરથ વ્રત જો કરું, મારા ગુડા સાખીત હોય જો.
મારા હાથ તે ધડજો હેમના, પુણ્ય કરીશ અપરંપાર જો;
સોળે તે હાથે વાવડું, મારી કાયાના ઉદ્ધાર જો.
મારા કાન તે ધડજો કસીતણા, હું તે! સાંભળીશ સર્વા યોગજો;
કથા ને કીર્તન મારે, જ્ઞાનના ધમધોર જો.
મારી આંખ તે ધડજો અમતણી, હું તો નિરખીશ રાયરણછાડજો;
નયણે નિરખું દીનાનાથને, મારાં હૈડાં ટાઢાં થાય જો.
મારું હૈયું તે ધડજો હેમનું, મારી જીભ અમૃતલાણુ જો;
હાલતાં ને ચાલતાં જો જપું, મારા હૃદે રહેજો રામ જો.
મારી દેહ તે ધડજો દયાતણી, માંચ લખજો પ્રભુજીનાં નામજો;
અંતકાળે વહેલા આવજો, તમે સાચા છો ભગવાન જો.

૧૭૨

સ્વામી સીતારામ કૃપા કર, કોન ભક્તિ કરી,
હરિકો રીઝાવું, પ્રભુકો રીઝાવું—સ્વામી સીતારામ. (ટેક)
બંકે ચરનસેં નિકસી સુરસરિત (૨)
તોકો કયા મેં રનાન કરાવું—રનાન કરાવું,
કોટિ ભાનુ બને નખકી શોભા (૨)
તોકો કયા મેં રૂપ દીખાવું—રૂપ દીખાવું—સ્વામી
અનહદ બાજ બાજ રહે હય (૨)
તોકો કયા મેં શંખ સુનાવું—શંખ સુનાવું;
ચાર વેદ બંકે કંઠ પિરાજ (૨)
તોકો કયા મેં ભાગવત સુનાવું—ભાગવત સુનાવું—સ્વામી

કામધેનુ બંકે કલ્પવૃક્ષ હય (૨)
 તાકો કયા મેં ભોગ લગાવું-ભોગ લગાવું,
 લક્ષ્મીજી બંકે ચરણ પલોટ (૨)
 તાકો કયા મેં દ્રવ્ય દિખાવું-દ્રવ્ય દિખાવું-સ્વામીં
 કમલ બદન બંકે શીશ ચંદ્રમા (૨)
 તાકો કયા મેં પુષ્પ ચઢાવું-પુષ્પ ચઢાવું;
 તુલસીદાસ બનત નાહિં એકા (૨)
 દાસનકો મેં દાસ કહાવું-દાસ કહાવું-સ્વામીં

૧૭૩

રામ પીયારા, કૃષ્ણ હમારા, તુંહી તુંહી, પ્રભુ તુંહી તુંહી હય.
 તુંહી તુંહી, રામા, તુંહી તુંહી હય (૨)
 તુંહી તુંહી, પ્રભુ, તુંહી તુંહી હય-રામં
 બલિદાર બવાં, દુરખાન બવાં (૨)
 સદેકેમેં બવાં હરિ, તુંહી તુંહી હય-રામં
 તુજ બીન મેરા, ઓર ન કોઈ (૨)
 એકો અલખ સ્વામી, તુંહી તુંહી હય-રામં
 ક્યે દર બવાં, બયે સુનાવાં (૨)
 દો દર નાહિ, એક, તુંહી તુંહી હય-રામં
 કલ્યાણ હાર પડયો, શરણ તુમારે (૨)
 રાખો હે લાજ, હરિ તુંહી તુંહી હય-રામં

ભગવદ્ ઇચ્છાવિષે

૧૭૪

રામ રાખે તેમ રહીયે, ઓધવજી, રામ રાખે તેમ રહીયે;
 આપણ ચીઠીના ચાકર છેયે-ઓધવજીં
 કોઈ દિન પેરણ હીર ને ચીર (૨)
 તેા કોઈ દિન સાદા ફરીએ-ઓધવજીં
 કોઈ દિન ભોજન શીરો ને પૂરી (૨)
 તેા કોઈ દિન ભૂખ્યા રહીયે-ઓધવજીં

કોઈ દિન રહેવાને આગળગીયા (૨)
 તે કોઈ દિન જંગલ રહીએ-ઓધવજી૦
 કોઈ દિન સુવાને ગાદી ને તકીયા (૨)
 તે કોઈ દિન ભોંયપર સુધએ-ઓધવજી૦
 બાધ મીરાં કહે પ્રજા ગિરધરના ગુણ (૨)
 સુખ દુઃખ સર્વે સહીયે-ઓધવજી૦

૧૭૫-રાગ પ્રભાત

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણિયે, ઘટ સાથે રે ધડીયાં;
 ટાળ્યાં તે કોઈનાં નવ ટળે, રધુનાથનાં જડિયાં-સુખ૦
 નળ રાજ સરખો નર નહિ, જની દમયંતી રાણી;
 અર્ધ વસ્ત્રે વનમાં ભમ્યાં, ન મળ્યાં અન્ન ને પાણી-સુખ૦
 પાંચ પાંડવ સરખા બંધવા, જની દ્રૌપદી રાણી;
 બાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નિંદ્રા ન આણી-સુખ૦
 સીતા સરખાં સતી નહિ, જેના રામજી સ્વામી;
 રાવણ તેને હુરિ ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી-સુખ૦
 રાવણ સરખો રાજાઓ, જની મંદોદરી રાણી;
 દશ મસ્તક છેદાઈ ગયાં, બધી લંકા લુટાણી-સુખ૦
 હરિશ્ચંદ્ર રાય સતવાદીઓ, તારાલોચના રાણી;
 તેને વિપત્તિ બહુ પડી, ભયારી નીચ ઘેર પાણી-સુખ૦
 સર્વ દેવને જ્યારે ભીડ પડી; સમયારી અંતરજામી;
 ભાવટ ભાંગી બૂધરે, મહેતા નરસઈનો સ્વામી-સુખ૦

૧૭૬

હરિજન થઈને, હાણુવરધ સુખદુઃખ મનમાં નવ ધારીયે;
 ટાળ્યાં નહિજ ટળે, ઘટ સાથે ધડીયાં હિંમત નવ હારીયે.
 જીઓ કદરજ મહા દુઃખીયા કહાવ્યા રે (૨)
 કંદિ સુખદુઃખ મનમાં નવ લાવ્યા રે (૨)
 તેથી મોહનના મનમાં ભાવ્યા રે-હરિજન૦
 જીવો પાંડવ પ્રજાજીને અતિ પ્યારા રે (૨)
 પલ એક ધડી નવ રહે ન્યારા રે (૨)

તોય નવ ભટક્યા સંગ લઇ દારા રે—હરિજનનં
વસુદેવ દેવકીજી બંધનમાં રહ્યાં રે (૨)
બહુ કાળે બંધન દૂર થયાં રે (૨)
પ્રભુ પુત્ર થયા ને દુઃખ દૂર થયાં રે—હરિજનનં
એવું સમજીને હરખ ને શોક તજીયે રે (૨)
એક તાર મન થઇ પ્રભુને ભજીયે રે (૨)
કહે મુક્તાનંદ હરિને ભજીયે રે—હરિજનનં

૧૭૭

પ્રભુજીએ ધાર્યું હોય તે થાય, ટેક.
ડહાપણુ ઘોઈતું કામ ન આવે (૨)
કરોને ઘાટી ઉપાય—હાં રે હારે કરોને—પ્રભુ
ભીમ અર્જુન, સહદેવ, નિકુળ, પાંચમા ધર્મ કહેવાય;
એ પાંચેના દેખતાંજી રે, સતી તે કેમ લૂંટાય—પ્રભુ
રામ જવા સત પુરુષ કહીએ, ને તે પણ વનમાં જાય;
સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યો, તો રાવણુ શીર રોળાય—પ્રભુ
રાજાને જ્યારે રઢ લાગી ત્યારે મૃગયા રમવા જાય;
એ રે ઋષિને કોઇ દુભશે, તેને તરત સર્પદંશ થાય—પ્રભુ
પરીક્ષિત રાજના જન્મેજય કહાવે, ને તે પણ રાજ કહેવાય;
જગન કરતાં રક્ષાને વરતાં, અઢાર બ્રહ્મહત્યા થાય—પ્રભુ
શુભ મુહૂર્ત ને શુભ ચૌધડીયાં, શુભ ગ્રહે લેવાય;
સારાં મુરત જોઇ લગન લખીયાં, તોય રંગભરેલી રોળાય—પ્રભુ
હાણુ વૃદ્ધિ છે હરિને હાથે મુરખ મન મલકાય;
કરનારો તો કરી રહ્યો છે અણુસમજી અથડાય—પ્રભુ

૧૭૮

જીવ તું શીઘ્રે ચિંતા કરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે (ટક)
તું અંતર ઉદ્વેગ કરે, તેથી કારજ શું સરે;
ધણીનો ધાર્યો મનસુખો, હર બ્રહ્માથી નવ ફરે—કૃષ્ણને
દોરી સર્વની એના હાથમાં, બરાવ્યું ડગલું ભરે;
જવો જંત્ર વગાડે જંતરી, તેવો સ્વર નીસરે—કૃષ્ણને

જવું જટલું જ જમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
 એમાં ફેર પડે નહિ કોઇથી, શીઠ કુટાઇને મરે-કૃષ્ણને૦
 તારૂં ધાયું થાય એટલું, હરિ ઇચ્છા અનુસરે;
 સદાકાળ એ રીતે નીલે નહિ, હુંપણું શિદ તું ધરે-કૃષ્ણને૦
 થાવાનું અણચિંતનું થાશે, ઉપનીષદ આચરે;
 રાખ ભરોસો રાધાવરનો, દયા તું શીઠને કરે-કૃષ્ણને૦

૧૭૮

પ્રભુને ગમે તે સમે સર્વ સહેલું,
 સદા રાજી રાજી રહેમાંજ રહેલું;
 કદી હેખકી હામ હૈયે ન હારે,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારે. ૧
 સજ્યો ઇશ્વરે વિશ્વનો ખેલ એવો,
 જુઓ માંડવો મેહનો હોય જવો;
 યનારો ધડીમાં ધડીમાં જનારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારે. ૨
 મળે એક કાળે વિવાની વધાઇ,
 મળે એક કાળે મહા ભોગ ભાઈ;
 ન ચાલે સદા કાળ સારો નઠારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારે. ૩
 જતી હોય જો આખરે એક કાળે,
 થતી હોય કોયા કદી ભંગ ભાળે;
 પ્રભુની પૂરી એવી ઇચ્છા વિચારો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારે. ૪
 જુઓ જનકી રામ રાજની રાણી,
 ખસે તેડીને રાવણે રેતી આણી;
 ધરી ધૈર્ય ને ભોગ જવો ગુજર્યો,
 ઘણાં કષ્ટ કાળે ઘણું ધૈર્ય ધારે. ૫
 સતી દ્રૌપદીને સભા મધ્ય આણ્યાં,
 પતિ દેખતાં પાપીએ વસ્ર તાણ્યાં;

તથાપિ ન તેણે તજ્યો પ્રાણુ પ્યારો,
 ઘણું કષ્ટ કાળે ઘણું વૈર્ય ધારો. ૬
 ખીડા ભૂપ પામ્યો હરિશ્ચંદ્ર પૂરી,
 જીવ્યો કષ્ટ કાળે કરીને મજૂરી;
 બડા હાથી હોદે હતો બેસનારો,
 ઘણું કષ્ટ કાળે ઘણું વૈર્ય ધારો. ૭
 કદી મિત્ર કેરું મહા કષ્ટ જોઈ,
 ઘણું ગાભરાં થૈ રહેવું ન રોઈ;
 ઉપાયો કરી આપદાથી ઉગારો,
 ઘણું કષ્ટ કાળે ઘણું વૈર્ય ધારો. ૮
 ફૂવામાં પડેલો કદી એક ક્રોધ,
 રહ્યો મિત્ર તેનો ફૂટે માથું રોઈ;
 ફૂટયાથી કહો તે બચે શું બિચારો,
 ઘણું કષ્ટ કાળે ઘણું વૈર્ય ધારો. ૯
 કશી જીજિત ચાલે નહિ જ્યાં કદાપિ,
 દિલે ધારી જોવું ન રોવું તદાપિ;
 ભજ દેવ શાંતિ સજ એજ સારો,
 ઘણું કષ્ટ કાળે ઘણું વૈર્ય ધારો. ૧૦

૧૮૦

ગમ ન પડે નરને ગોવીંદની ગતિ ન્યારી રે—ગમ૦
 અકળ કળા ઇશ્વરની એમાં શું સમજ સંસારી—ગમ૦
 ઉજળો દિન દેખી જન જાણે, ન્યાલ થયો આ ટાણે;
 કાલ દિવસ કેવો દેખાશે, એ તો ઇશ્વર જાણે રે—ગમ૦
 પુત્ર જનમ પામ્યાથી પ્રાણી, જીવમાં હરખે જોઈ;
 પલકવાર પછી શું નિપજશે, કળી શકે નહીં ક્રોધ—ગમ૦
 રૂડી રસોઈ તૈયાર કરીને, ભોજન પીરસ્યાં ભાણે;
 ભાગ્ય વિના ભોજન કરવાની, આશા ફેકટ આણે રે—ગમ૦
 ચૂનાબંધ હવેલી ચણાવે, જોવા લાયક જીવી;
 વાસ્તુ દિન વૈકુંઠ સીધાવે ઇશ્વરકૃત ગતિ એવી રે—ગમ૦

મોટા મોટા મનસુખા કરી, મોટાં પગરણ માંડે;
 જાણે નહિ જે જમના કિંકર, કાળ પકડશે કાંટે રે—ગમ
 ખારા રણનાં ખુખ ઝાંઝવાં, ભાળી નહિ ભરમાવું;
 દુનીઆનાં સુખ એવાં દેખી, ફેકટ શું ફુલાવું રે—ગમ
 સંસારી સુખ સ્વપ્ના જેવાં, નહીં ભરસેા ઝાઝા;
 સુખ પામી મગર થવું નહિ દુઃખ દેખી નવ દાઝારે—ગમ
 મુઠીમાં જે હવાં ભરી તે, વહી જતાં શી વાર;
 અવશ્ય જાણે એહ તરેહનો, સઘળો છે સંસાર રે—ગમ
 પળમાં છાયો પળમાં તડકો, જગમાં જમ જણાય;
 રાજ પળમાં રાંક બને છે, રાંક બને છે રાય રે—ગમ
 એક ધડી આનંદ વધે, અને એક ધડીમાં શોક;
 એકની સ્થિરતા નથી અંતે, ફળ તેનાં છે ફેક રે—ગમ
 કરી શકીએ તે ઉપાય કરવા, અંતે સઘળું સહેવું;
 ઇશ્વરની ઈચ્છા પરમાણુ, જમ રાખે તેમ રહેવું—ગમ

૧૮૧

(ક. દ. ડા.)

શ્રીજી કરે સો ભલી કરેંગે, કયું મનમેં, ગભરાતા હય. (ટેક)
 ચિંતા તજે ભજે નંદનંદન, ઇતઉત તું કયું ધાતા હય—શ્રી
 જીને પિંડ પ્રકાશ કિયો હય, સોઇ અન્ન પહોંચાતા હય—શ્રી
 ભાગ લિખ્યા સો નાહિં મિટેગા, હાલના વહીં જતા હય—શ્રી
 આયો હય સુકૃત કરનેકું, પાપ પંથ કયું ધાતા હય—શ્રી
 આયો હય વેપાર કરનેકું, ઉલટા મૂલ ગુમાતા હય—શ્રી
 યાતે મત ભૂલો તુમ પ્રાણી, એ સખ તનક તમાશા હય—શ્રી
 ભાઇબંધ સખ કુટુંબકબીલા, એ સખ જૂઠા નાતા હય—શ્રી
 યાતે ભજી લેના પુરુષોત્તમ, જમકે દંડ છુડાતા હય—શ્રી

દુઃખવિષે

૧૮૨—(નાથ કેસે ગજકો ફંદ છુડાયો. એ રાહ)

*નાથ વિના સંકટ ડાણ નિવારે

* આ નિશાનીવાળા પદો અમદાવાદના પ્રાર્થનાસમાજની “ઇશ્વર-પ્રાર્થનામાળા” માંથી રજૂ લખેને છપાવ્યાં છે.

સંકટ કોણુ નિવારે, નાથ વિના સંકટ કોણુ નિવારે (ટેક)
 ધર્મ કર્મ અમે નથી કીધાં, આઁયા શરણુ તમારે;
 દીનાનાથ વિના પ્રભુ અમને, દુઃખથી કોણુ ઉગારે—નાથ૦
 દયા ક્ષમાના ગુણુ પ્રભુ ધારે, એ વિશ્વાસ અમારે;
 મંગળમય પ્રભુ પરમકૃપાથી, પાપ સકળ સંહારે—નાથ૦
 દુષ્ટ વાસના દૂર કરીને, જ્ઞાન વિવેક વધારે;
 વિશ્વપિતા વિશ્વેશ્વર અમને, ભવથી પાર ઉતારે—નાથ૦

૧૮૩

*સંકટ સર્વે હરે!, ભવપતિ સંકટ સર્વે હરે (ટેક)
 અપરાધો અતિશય મેં કીધા (૨)
 અનુગ્રહ પૂર્ણ કરો—એહાં અનુગ્રહ૦—ભવપતિ૦
 અનન્ય ભાવથી રાખું તમારો (૨)
 આશ્રય એક ખરો—એહાં આશ્રય૦—ભવપતિ૦
 કર જોડી હું વિનતિ કરું છું (૨)
 તે પ્રભુચિત્તે ધરો—એહાં તે પ્રભુ૦—ભવપતિ૦
 કરુણા દૃષ્ટિથી મુજ દૃઢ્યે (૨)
 પ્રેમજી ભક્તિ ભરો—એહાં પ્રેમજી૦—ભવપતિ૦

૧૮૪

દામોદર દુખડાં કાપો રે—બળવંતા બેલી;
 નંદલાલ નિજનંદ આપો રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી હું તો પળ પળનો અપરાધી (૨)
 ભરેલો આધ વ્યાધિ રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી હું તો તમારા બળથી ગાળું (૨)
 બણો છો કહું શું આજું રે?—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી જો તો છું તોએ તમારો (૨)
 આધાર અવર નહિ મારો રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી મારું જો નથી જો તરછોડો (૨)
 શું રૂઠી કરે મંદોરો રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલા રે શ્રીમુખ પોતાનો કહો છો માટે લાડું (૨)

બીજું બળ ક્યાંથી કાઢું રે ?—બળવંતા બેલી.

દયાના પ્રીતમ પાણિ ત્રણો છે તો નિભાવો (૨)

મારે દાસપણનો દાવો રે—બળવંતા બેલી.

૧૮૫

મુને ઘડી નથી વિસરતા રામ, હરિવર સંકટ હતાં. (ટેક)

વહાલાજી મારા, કરપર ગોવર્ધન ધાર્યો (૨)

વહાલો વ્રજનો દેશ ઉગાર્યો રામ—હરિવર૦

વહાલાજી મારા, કાળીનાગે તે કંદ કીધો (૨)

લટકાળે નાથી દીધો રામ—હરિવર૦

વહાલાજી મારા, કંસ હતો બહુ અહંકારી (૨)

મોહનજીએ નાખ્યો મારી રામ—હરિવર૦

વહાલાજી મારા, મુષ્ટિ તાંદુલ સુદામાના લીધો (૨)

એના મહેલ કનકના કીધો રામ—હરિવર૦

વહાલાજી મારા, કુખ્જનું ચંદન લીધું (૨)

એને રૂપ અનુપમ લીધું રામ—હરિવર૦

વહાલાજી મારા, પાંચાળી સભામાં પોકારે (૨)

ચીર પૂર્યાં પૂર્ણ મુરારિ રામ—હરિવર૦

વહાલાજી મારા, ભવ રે સાગરના છો ત્રાતા (૨)

પિંગળના પ્રાણજ પ્યારા રામ—હરિવર૦

૧૮૬

દુસરો કોન સુખદાઇ, શ્યામ બિના, દુસરો કોન સુખદાઇ રે (ટેક).

ધીરજતા ધ્રુવદી ઉર લાઇ, અવિચળ પદ દિયો આઇ રે;

ઝુટે જખહી પકડયો ગજકું, છિનમેં લિયો છુડાઈ રે—દુ૦

પ્રહલાદદી અતિ પીડ પિછાની, પ્રગટ ભયે સ્થંભમાંહી રે;

હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો હરિયે, નરસિંહ રૂપ બનાઇ રે—દુ૦

પાંડવકું લાખા ગૃહમેસે, બંકે લીયો બચાઇ રે;

પાંચાળી કે ચીર પુરનકું, ધીર તજી આયે ધાઇ રે—દુ૦

જહાં જહાં ભીડ પડત ભક્તનકું, તહાંતહાં હોત સહાઇ રે;

દયાનંદકો નાથ દયાળુ, ભાગે ભાવ ઉર લાઇ રે—દુ૦

પ્રાર્થનાવિષે

૧૮૭

વિહસ વિશ્વાધાર પ્રભુ તું, વિહસ વિશ્વાધાર;
આ જગનો સજનાર પ્રભુ તું, વિહસ વિશ્વાધાર. (ટેક)
અલ્લ ઇંદ્રાદિક દેવતા, જેને નમે છે આજ;
તે પરમેશ્વર સર્વનાં, પૂરો મનનાં કાજ-પ્રભુ તું
લક્ષ્મીજી પણ જહનાં, ચરણ સેવે છે નીત;
તે પ્રભુજનાં પદવિષે, ચોડી રાખજો ચિત્ત-પ્રભુ તું
ઐતમ અત્રિ વસિષ્ઠથી, જનાં પદ સેવાય;
એવા દેવ ભજ્યા થકી, પાપ આપણાં બચ-પ્રભુ તું
ધ્રુવ પ્રદહાદાદિક ભક્તથી, ભજન જહનું થાય;
પુરુષોત્તમને સેવ્યા એથી દાદિ યજ્ઞ થાય-પ્રભુ તું

૧૮૮

*દીનનો દયાળ છોડી, કોને શરણ બવું;
કોને શરણ બવું પ્રભુ, કોને શરણ બવું. (ટેક)
માતતાત બાણી પ્રભુ, ચરણપ્રત્યે ધાવું (૨)
પામીને પ્રસાદ પૂર્ણ (૨) કૃતકૃતાર્થ થાવું
પ્રભુ, કૃતકૃતાર્થ થાવું—દીનનો
નીતિભક્તિરૂપી પુણ્ય તીર્થમાં હું નહાવું (૨)
પરમ ઇષ્ટ અલ્લની હું (૨) સ્તુતી ગુણ ગાવું;
પ્રભુ, સ્તુતિ ગુણ ગાવું—દીનનો
પ્રભુ કૃપાનિધાનની હું પૂર્ણ કૃપા ચહાવું (૨)
સંકટ સમયે નાથ (૨) પક્ષિવ હું સહાવું;
પ્રભુ, પક્ષિવ હું સહાવું—દીનનો
નમી નમી પરાતપરા, હું શરણ તારે આવું (૨)
પ્રેમ પુષ્પ અંજલી હું (૨) પ્રભુપદે વધાવું;
પ્રભુ, પ્રભુપદે વધાવું—દીનનો

૧૮૯

*અભિવંદન અલ્લ પદે હું કરું (૨)

પ્રભુ શરણુ રહી, શુભ ધ્યાન ધરૂં—અભિવંદન૦
 પરમાત્મા પરમેશ તમારૂં (૨)
 મંગળ નામ સદા હું સ્મરૂં—અભિવંદન૦
 હૃદયવિષે વિશ્વેશ તમારી (૨)
 પ્રેમળ ભક્તિ હું પૂર્ણુ ભરૂં—અભિવંદન૦
 દુસ્તર ભવસિંધુથી પ્રભુની (૨)
 પરમ કૃપાથી હું સત્ય તરૂં—અભિવંદન૦

૧૯૦

*શરણુ ખરૂં છે તમારૂં, પ્રભુજી, મારે શરણુ ખરૂં છે તમારૂં,
 અનુગ્રહ નાથ અપાર કીધા છે (૨)
 હૃદયથકી ન વિસારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, હૃદય૦—પ્રભુજી—
 પ્રતિપાલન પ્રભુ ધર્મ તમારે (૨)
 સર્વ તણું કરો સારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, સર્વ—પ્રભુજી૦
 નિષ્કૃતિ પાપ તણી કેમ થાશે (૨)
 નિંદકૃતિ જો વિચારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, નિંદ૦—પ્રભુજી૦
 ભજન કરી ભગવંત અંતરમાં (૨)
 મંગળ ધ્યાન હું ધારૂં—હાંહાં રે પ્રભુ, મંગળ૦—પ્રભુજી૦

૧૯૧

હરિ જોવો તેવો હું દાસ તમારો, કચણાસિંધુ ગ્રહો કર મારો (ટેક)
 સાંકડયાના સાથી શામળીઆ, છો ખગડયાના બેલી (૨)
 શરણુ પડયો ખળ અમિત કુકમિ, તદપિ ન મુકો ઠેલી—હરિ૦
 નિજજન જીહાની જતી લજ્જા, રાખો છો શ્રીરણુછોડ (૨)
 શૂન્ય ભાગ્યને સપ્તળ કરો છો, પુરો બિરૂદ ખળ કોડ—હરિ૦
 અવળનું સવળ કરો સુંદરવર, જયારે જન જય હારી (૨)
 અયોગ્યયોગ્ય પતિત કરો પાવન, પ્રભુ દુઃખ દુષ્ટતહારી—હરિ૦
 વિનતિવિના રક્ષક નિજ જનના, દોષતણા ગુણ માનો (૨)
 સમરણુ કરતાં સંકટ ટાળો, ગણો ન મોટો નાનો—હરિ૦
 વિકળ પરાધીન પીડા પ્રજાળો, અંતરનું દુઃખ જાણો (૨)
 આરતખંધુ સહિષ્ણુ અભયકર, અવગુણુ હર નવ આણો—હરિ૦

સર્વેશ્વર સર્વાત્મા સ્વતત્તર, દયા પ્રીતમ ગિરધારી (૨)
શરણાગત વત્સલ શ્રીજી મારે, મોટી છે ઓથ તમારી—હરિ૦
૧૯૨

*અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા, તુજ વિના, અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા (ટેક)
વિનય થકી હું, વિનતિ કરું છું (૨)
વિશ્વતણા વિભુ ધાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
સર્વ ઋષિ મુનિ, શુક સનકાદિક (૨)
તુજ મહિમા ગુણ ગાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
દીન દયાળ, તુજ કરુણા વિના (૨)
કોણ કરે સુખ શાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
આશ્રય એક તમારો ધાઈ (૨)
સુખ દુઃખના પ્રભુ જ્ઞાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦
સાષ્ટાંગે હું વંદુ વિભુને (૨)
પર પદ મંગળ દાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦

દીનતાવિષે

૧૯૩

અપરંપાર પ્રભુ અવગુણ મોરા, માફ કરોને મુરારિ રે. (ટેક)
દયા ધરમની વાત ન જાણું, અધરમનો અધિકારી રે;
પાપી પૂરો જીઠા બોલો, બહુ નિરખું પરનારી રે—અપ૦
સાધુ દૂભ્યા બ્રાહ્મણ દૂભ્યા, ભક્ત દૂભ્યા બહુ ભારી રે;
માતપિતા બંનેને દૂભ્યાં, ગરીબનકું દીની ગારી રે—અપ૦
ભજન થાય ત્યાં નિંદ્રા આવે, પરનિંદા બહુ પ્યારી રે;
મિથ્યા સુખમાં આનંદ વરતું, બહુ રહું હુશીઆરી રે—અપ૦
સંસારસાગરમાં મોહજળ ભરીયો, સઘળે ભરીયો ભારી રે;
તુલસીદાસ ગરીબકી વિનતિ, અબતો લિયોને ઉગારી રે—અ૦

૧૯૪

*અપરાધો અમારા પ્રભુ અતિ ઘણા રે (૨)
કૃપાસિંધુ તમે, ક્ષમા કરો અપરાધ—અપરાધો૦

દોષ જોઈ નહિ રોષ કરો છો (૨)
 દયાનિધિ દયામાં, નથી કાંઈ મણા રે—અપરાધો
 અલિલાષા રાખીયે તમારી (૨)
 અન્ય આશ્રય નથી, પ્રભુ તુજ વિના રે—અપરાધો
 અનુગ્રહ સ્મરી અભિવંદન કરિયે (૨)
 તુજ ચરણ પ્રત્યે, સત ચિદ્ધના રે—અપરાધો
 ૧૯૫

*અપરાધ ક્ષમા કરો મારો, પ્રભુ, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો.
 નિંદિત કર્મો જ મેં કીધાં (૨) તે પ્રભુ સર્વે નિવારો—પ્ર
 શરણે રહી પ્રભુ ચરણે વંદું (૨) ભવજલ પાર ઉતારો—પ્ર
 દાસ તણું રક્ષણ કરવાનો (૨) છે પ્રભુ ધર્મ તમારો—પ્ર
 કર જોડીને વિનતિ કરું છું (૨) સંકટ સર્વે નિવારો—પ્ર
 ૧૯૬

મારી ગતિ કેમ કરશે જહુનાથ (૨)
 કેમ કરશે જહુનાથ—મારી ગતિ
 માયા મદના કેદમાં રે, ભૂંડ્યો તમારું નામ (૨)
 માતાજીના ઉદરમાં રે કાંઈ, વચન દીધું તમ હાથ—મારી
 હું જુઠો મારી કાયા જુઠી, તન મન જુહું જાણુ (૨)
 તમારી કૃપાથકી રે કાંઈ, તૃણમાં મેરુ થાય—મારી
 એક આશરો તમ તણો, બીજની નહિ આશ (૨)
 ગરીબ હરિના દાસની રે પ્રભુ, લાજ તમારે હાથ—મારી
 ૧૯૭

શ્રી વલ્લભ વિકલ શ્રીજી સ્વામી, શામળીઆ વાલા.
 સધણું સમજે છો અંતરજમી, નંદલાલા.
 ભય તો લાગે છે મુજને ભારી, શામળીઆ વાલા;
 અંતકાળે શી વલે થાશે મારી, નંદલાલા.
 સેવા સ્મરણ ના ભાવે કીધું, શામળીઆ વાલા;
 રંક સાધુને દુઃખ દીધું, નંદલાલા.
 હીણો શાસ્ત્રીય સહુ ધર્મે, શામળીઆ વાલા;

પરિપૂરણુ છું હું કર્મે, નંદલાલા.
 સહુ જાણે છે ભક્ત સાચો, શામળીઆ વાલા;
 પાખંડી પુરાતનથી કાચો, નંદલાલા.
 ખાંદ્ય અધ્યાની લાજ ધરજે, શામળીઆ વાલા;
 પીડા ન પામું એવું કરજે, નંદલાલા.
 સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજે, શામળીઆ વાલા;
 દોષ ન જોશો દરશન દેજે, નંદલાલા.
 શ્રીમુખ બોલ્યા તે સાચું કરજે, શામળીઆ વાલા;
 દુઃખ દયાનાં સર્વે હરજે, નંદલાલા.

૧૯૮-નાથ કૈસે ગજકો ફંદ છુડાયો-એરાહ

કૌન કુટિલ ખલકામી, મો સમ, કૌન કુટિલ ખલકામી-મો
 તુમસે કહા છીપા કરુણાનિધિ, તુમ હર અંતરજમી-મો
 ભરી ભરી ઉદર વિષયરસ પીવત, જસે શૂકર ગ્રામી (૨)
 જે તન દિયો તાહી ખિસરાયો, એસો નિમકહરામી-મો
 જહાં સતસંગ તહાં અતિઆળસ, વિષયનસંગ વિસરામી (૨)
 શ્રીહરિ ચરન છાંડી આરનકી, નિશદ્દિન કરત ગુલામી-મો
 પાપી પતિત અધમ પરનિંદક, સખ પતિતનમેં નામી (૨)
 કીજ કૃપા દાસ તુલસીપર, સુનીયે શ્રીપતિ સ્વામી-મો

૧૯૯-લલિત છંદ

સકળ વિશ્વના, નાથ શ્રીહરિ, મલિન વાસના, ટાળ માહરી;
 અધિક યુદ્ધિ તું, શુદ્ધ આપજ, પ્રભુ કૃપા કરી, કષ્ટ કાપજ.
 નવ કદી કરી, ભક્તિભાવથી, નવ કથા સુણી, નીજ કાનથી;
 ભજન ના કર્યું, તેમ તાહરું, હરિ ભલું થશે, કેમ માહરું.
 બહુ બહુ કુડાં, કર્મ મેં લીધાં, ધન ધુતી કરી, પારકાં લીધાં;
 ગરીબ રંકને, દુઃખ આપીઆં, તરુ સુધર્મનાં, તેહ કાપીઆં.
 આધક લોભની, લાલચે ફસી, ફિકર ના ધરી ચિત્તમાં કશી;
 કથન કંઈ કુડાં મેં મુખે કર્યાં, વચન નીતિનાં, સર્વે વીસર્યાં.
 કરવડે કદી, ધર્મ ના કર્યાં, પણ અધર્મના કાથળા ભર્યાં;

જગનનાથ હું, ના ડર્યા જરી, લુણહરામી મેં, તુજસું કરી.
ચરણથી કદી, ચાલી ના ગયો, પ્રભુ સુપંથમાં, દૂર તો રહ્યો;
ચરણ પાપને, પંથ તો ધાર્યો, દિલવિષે નહિ, તે થકી ડર્યા.
છલ પ્રપંચ ને, ધૂર્ત કામમાં, નવ કદી મૂકી, ઝાઝી હામમાં;
અધમ જાતનો, પ્રાણી હું ખરો, પ્રભુ તુંથી રહ્યો, સર્વદા પરો.
કર ગમે તને, તે હરિ હવે, અહીં બળું છું હું, શોકને દવે;
દુઃખથી છુટકો, નાથજી કરો, અરજ દાસની, દીલમાં ધરો.

૨૦૦

ચાકર રાખોજીરે, અમને ચાકર રાખોજી,
શામળીયા ગિરધારી લાલ, ચાકર રાખોજી.
હજુરી ચાકર રહેશુંજી (૨)
મોહન મોરલીવાળા બાપ ચાકર રહેશુંજી.
ચાકરીમાં સમરણ માયું, દર્શન માયું ખરચી;
ભાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માયું, ચારે વાતો સરખી—અમને૦
જપ કરવાને બ્રાહ્મણ સરજ્યા, તપ કરવા સંન્યાસી;
ભજન કરવા સંત સરજ્યા, વૃંદાવનના વાસી—અમને૦
રાઠોડા ઘેર દીકરી, ને રાણાજી ઘેર નાર;
શામળીયા તારે કારણે, મેં તો છોડ દિયો સંસાર—અમને૦
ચાકર રહેશું ને બાગ બનાવશું, ને નિત્ય નિત્ય સેવા કરશું;
બાઈ મીરાં કહે ગિરધારીલાલ, રાધે ગોવિંદ ગાશું—અમને૦

ઇશ્વરનાં વખાણવિષે

૨૦૧—રાગ પ્રભાતિ

જેને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અજગો;
વેલો જેતાં વિશ્વનો, જધ મૂળને વળગો—ટોક૦
ભાસ જવો ભાનુતણો, ત્રણે લોકમાં પડીયો;
ચંદ્ર તારા અજગી રહ્યા, દેખે સહની આંખડીઓ—જેને૦
વ્યાપક સધળા વિશ્વમાં, એ છે અંતર જામી;
જીવ સકળ રહે જીવતા, એની સત્તા પામી—જેને૦

ઇશ્વરની સત્તા વડે, વદે વિધ વિધ વાણી;
 ઝંકારરૂપે એ હરિ, જપે જીવ તે જાણી-જેનેં
 જળ જંતુ જળમાં ધણાં, ઉપજે જળ જોગે;
 તે જીવે તેના વડે, મરે તરત વિચોગે-જેનેં
 એમ પ્રભુને આશરે, જીવે સહુ પ્રાણી;
 ઉપજાવે આપે વળી, પાળે પ્રિય જાણી-જેનેં
 સુરતા સરજનહારની, સહુ ઠામે સરખી;
 પરમ શક્તિ પ્રભુને વિષે, પ્રાણી જેને પરખી-જેનેં
 ભૂલી પ્રભુને જ ભમે, તે અધમ અભાગી;
 જન છોટમ જગદીશને, ભજ રે ભ્રમ ત્યાગી-જેને
 ૨૦૨-રાગ પ્રભાતિ

નથી રે અજાણ્યું મારા નાથનું, જ છે અંતરજામી;
 તું નથી લેહતો તેહને, એ તો તુજમાં ખામી-ટોક
 વ્યાપક સધળા વિશ્વમાં, જેને શક્તિ છે જની;
 અણુએ અજાણ્યું નવ રહે, અદ્ભુત ગતિ એની-નથી
 વીજળી ફેરા તારમાં, વાત જાય છે વહેલી;
 જાણુ શક્તિ જગદીશની, જણવે તે કરતાં પહેલી-નથી
 જીવન દોરી જીવની, જગદીશને હાથે;
 પ્રાણી માત્રના પિંડની, જાણુ સધળી સાથે-નથી
 આપણે અંગે જ અડે, મન ઝટપટ જાણે;
 સૌનાં મનનું શ્રીહરિ, પરખે એજ પ્રમાણે-નથી
 જ્ઞાન ઇંદ્રિય ને મન વડે, કૃત્ય જ જ કરતું;
 માહું કરતાં મન વિષે, ઇશ્વરથી ડરતું-નથી
 પ્રાણી તણાં પુણ્ય પાપનું, જના હાથમાં પાનું
 સાક્ષી સર્વે કર્મનો, તેથી ક્યમ રહે છાનું-નથી
 હુકમ હરિનો શીર ધરી, કામ સધળાં કરીએ;
 છોટમ તેની કૃપા થકી ભવસાગર તરીએ-નથી

૨૦૩-છંદ ભુજંગી

તમે સર્વ સંસાર વિસ્તાર દીધો, તમે સર્વને સુખનો સાજ દીધો.

તમે વિશ્વ વિશ્રામના ઠામ જેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
તમે પૃથ્વી સાથે સ્નન્યાં સર્વ પ્રાણી, તમે વેદ વિદ્યા વિશેષે વખાણી
તમે માણસોને દીધા મિષ્ટ મેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
તમારા ગુણો શેષ મહેશ ગાવે, તમારા પુરા પાડનો પાર નાવે;
તમે છો ત્રિલોકી તણા તાત જેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
ભજ શેષને શારદા ચંદ્ર ઈંદ્ર, ભજ આપને નિત્ય મોટા મુનીંદ્ર;
સદાશિવ જેવા સજે નિત્ય સેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.

૨૦૪-એક બાધ છુડતો તારો, એ રાહ

પ્રભુ છો મંગળકારી રે, મહેશ્વર ભવભય હારી. (ટેક)
બ્રહ્મ સચ્ચિદ્ધન મુક્તિ પ્રદાતા, સકળ સૃષ્ટિના ભૂપ;
એક અખંડ ચરાચર સ્વામી, અનુપમ શાંત સ્વરૂપ-પ્રભુ
જય જય જય જય જય જય જગદીશ્વર, જય પ્રભુ કરુણાનિધાન;
જય પરબ્રહ્મ પરેશ્વર દાતા, જય શુદ્ધ શક્તિમાન-પ્રભુ
સૃષ્ટ વસ્તુથી ભિન્ન છતાં છો, અંતર્યામી ઇશ,
શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન કરી લો, એજ માયું જગદીશ-પ્રભુ
શરણુ તમારું ગ્રહણુ દીધું છે, રાખી મને વિશ્વાસ;
ચરણુ પ્રત્યે પ્રભુ રાખો અમોને, બાણી પોતાના દાસ-પ્રભુ
(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૦૫

સર્વે ગુણ સંપન્ન સ્વામી રે, સ્તવું તુંને અંતર્યામી. (ટેક)
જય જગન્નાતા વિશ્વવિદાતા, સદ્ગુણ દાતા મહેશ (૨)
મહા મુનીશ્વર તુજ ગુણ ગણતાં, પાર ન પામ્યા લેશ-સં
એક અજાત અદ્વૈત તમે છો; પૂરણુ બ્રહ્મ પરેશ (૨)
અદ્ભુત તારી કૃતિઓ જણાયે, વિશ્વવિષે વિશ્વેશ-સં
ઓ પ્રભુ તારી પ્રભુતા મોટી, વાણીથી નવ વર્ણાય (૨)
પરમ કૃપાળુ પરમ પ્રેમાળુ, પરમ ન્યાયી છો સદાય-સં
નમી નમીને પ્રેમ થકી હું, વિનવું જોડી હાથ (૨)
મોક્ષગતિ મને આપો પ્રભુજી, શરણુ આવ્યો છું નાથ-શં
(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી.)

૨૦૬

જય જગપાળ દયાળ હરિ તું (૨)
 અમને સુમતિ દે કરુણા કરી તું—જય૦
 જથી અમે તારૂં ચિંત્વન રેજ (૨)
 કરીયે ઉલટથી મગન રહી મોજ—જય૦
 સુરજ ચંદ્ર ગગનના તારા (૨)
 અદ્ભુત એ છે અમત્કાર તારા—જય૦
 ભોગવીએ સુખ અહીં તુજ નામ (૨)
 હરીએ નીરાંતે પછી સ્વર્ગ ઠામે—જય૦

૨૦૭

જય જય જગત્કર્તાર, ભવભર્તાર તું ભગવંત છે;
 અત્યંત તું શ્રીમંત ને, ઐશ્વર્યવંત અનંત છે.
 તું તારનાર ઉગારનાર, નિવારનાર અનિષ્ટનો;
 તું સ્થાપનાર ઉથાપનાર, તું આપનાર અભીષ્ટનો.
 તું સકળ સ્વામી અમલ નામી, ધામી અવિચળ ધામનો;
 શશિ સૂર્ય શૈલ સમુદ્ર સૌ, અજનાર તુંજ તમામનો.
 પ્રભુ તુજ ચરિત્ર વિચિત્ર ચિત્રજ, ચિત્ર જગત પવિત્ર છે;
 ધુની વાયુ વારિ પ્રવાહિની, દશ દિશ તુજ વાળું છે.
 તું તૃણતણે પર્વત કરે, પર્વતતણે તૃણ તું કરે;
 સ્મરતાંજ સદ્ય સહાય થઈ; તું હૃદ વિના હરકત હરે.
 તુજ અકળ માયા સકળ સ્થળ પ્રભુ, પ્રખળ ખળ છે તુજતણું;
 ઘટઘટ તણી ઘડી સુધડ ઘટના, ઘટિત કાર્ય કયું ધણું.
 ભયભીતનો ભય ભાંગીને, ભવ સુખ ભરે ભગવાન તું;
 ગુણુગાન સુણીને કાનથી, દે છે અમરપદ દાન તું.
 પ્રભુ ગરીબના પોકાર તું, સુણનાર સત્ય સમર્થ છે;
 ખડવાદ તુજ જશ ખાદ, વાદવિવાદ સધળા વ્યર્થ છે.
 તું એક ઈશ હરેક જનનો, નામ ભિન્ન અનેક છે;
 તું સર્વની અરજ સુણે છે, નિયમ તારો એક છે.

(ક. દ. ૩૧.)

૨૦૮

પ્રભુ દીનદયાળુ, પરમ કૃપાળુ, કરુણાળુ કૃપાનાથ;
 એ છે રાજનો રાજ, મોટા મહારાજ, સ્વર્ગના રાજની માથ.
 નથી અન્યકોઈ એવો, બીજો આ જવો, સેવો જથી જાય દુષ્પ;
 તમે તેને તજીને, બીજો ભજીને, શું સજી લેશે સુષ્પ.
 એણે પશુને સરજ્યાં, પક્ષિને સરજ્યાં, વનફળ ને ફુલઝાડ;
 એણે સુરજસરજ્યા, ચંદ્રને સરજ્યા, પાણીસરજ્યાં અને પહાડ
 એના શુક સનકાદિક, નારદને વળી, શારદ ગાય છે ગીત;
 એને શેષ મહેશ સુરેશ ગણેશ, દિન રટે છે નીત.
 ઋષિ સહસ્રઅઠ્યાસી, સિદ્ધચોરાશી, શાસ્ત્ર તપાસીને જોય;
 તેાએ દાનવ દેવ કે, ગાંધર્વમાં એથી, ઉત્તમ દીઠો ન કાય.

૨૦૯

દયાળુ જગસર્જનહાર રે, દીનનાં દુઃખ હરનાર રે. (ટેક)
 તું કારક પ્રતિપાલક તારક, નિર્મળ નિત્ય ઉદાર;
 ક્ષમા કૃપારૂપ નેત્રે નિહાળીને, હીણ અધર્મીને ઉદ્ધાર રે-૬૦
 ક્ષુદ્ર વિષયના ક્ષણિક સુખસાહ, ક્રીધાં છળ કપટા નિરધાર;
 સ્વાર્થે સંતાપ્યા સાધુ સુશીલ જન, તે અપરાધ નિવાર રે-૬૦
 અંતસમય મને અન્ય ન સુઝે પ્રભુ, તુજવિણ કોણ સુખકાર;
 કુટીલ કુછંદીને સુમાર્ગ સુઝાડી, ભવસાગર પાર ઉતાર રે-૬૦

૨૧૦

*પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન, કરુણા કૃપાનિધાન,
 ધરીએ તમારું ધ્યાન સન્નિધ પધારે;
 ભગવંત તું સમાન, નથી કોઈ બળવાન,
 સંકટ સેવક તણાં, સઘળાં નિવારે-પ્રભુ સર્વ
 અનુગ્રહ ઉપકાર, કરો તમે વારંવાર.
 ચિત્તથી તમારા પ્રભુ કદી ના વિસારે;
 ક્રીધા બહુ અપરાધ, ક્ષમા કરો વિશ્વનાથ,
 વિભુ માત તાત તમે, કરુણા વિસ્તારે-પ્રભુ સર્વ

૨૧૧

જમંગળ છે નામ તારું, મંગળ છે ધામ તારું,
 મંગળ છે કામ તારું, ત્રિભોવન નાથ તું;
 તુજ પદ છે વરદ, કૃત કર્મ ફળપ્રદ,
 અવ્યક્ત અખંડ એક, અકળ અબાધ તું—મંગળ ૦
 એવો તું પ્રભુ મહાન, સધળે વિરાજમાન,
 જાણી લે બધી અમારી, અંતરની વાત તું;
 અવગુણ છે અગાધ, ગણના ન થાય નામ,
 તરવું છે તારે હાથ, પ્રભુ માત તાત તું—મંગળ ૦

૨૧૨

કૃપાસિંધુ ઇશ એક અવિકારી (૨), વિના વિશ્વ,
 હાં હાં રે વિના વિશ્વ, બધું નાશકારી—કૃપા ૦
 થાપો ઉથાપો જગત કૃતિને, અનહદ લીલા વધારી,
 તર્કથી તત્વોનો પાર ન પામે, તો સ્તેષ મતિ બપહારી—કૃ ૦
 દીન દયાળ જગત પ્રતિપાળક, ટાળ વિપત્તિ અમારી,
 ભક્તોનું રક્ષણ પોષણ કરીને, દાખવી છે બલિહારી—કૃ ૦
 પ્રેમે પ્રણિપત નિત્યે કરીને, માગીએ એજ મુરારી;
 કાન ચરણ શરણે નિત્ય રાખો, મનોવિકાર વિદારી—કૃ ૦

૨૧૩

ૐ રે સુંદર શ્યામ સોહામણા (૨) જુને નિગમ નિરંતર ગાય. ૧
 તેને ભજો ભાવયું (ટક)
 ૐ રે શીવ વીરચીને શારદા (૨)
 રજ ચરણકમળ ચિત્ત ચહાય—તેને ૦
 જણે પાણીમાં પથર તારીયા (૨)
 એવો નામ તણો મહિમાય—તેને ૦
 જણે તાર્યાં અજમેલ પાતકી (૨)
 ગજ ગુણકાની કીધી સહાય—તેને ૦
 જણે દુપદીનાં પટ પૂરીયાં (૨)
 એવા અગણિત ગુણ ન ગણાય—તેને ૦

જ રે દાસ તણાં દુઃખ ટાળવા (૨)
 એક શ્વાસે ઉઠીને ધાય-તેને૦
 જ રે અવગુણ સામું જીએ નહિ (૨)
 એવા ગુણવંતા ગોકુલ રાય-તેને૦
 જનો ઠોર નહિ ત્રિલોકમાં (૨)
 તે તો હરિને શરણે શમાય-તેને૦
 જ રે અખિલ લોકનો આતમા (૨)
 જના સ્મરણથી સુખ થાય-તેને૦
 જ રે પ્રીતમ પ્રભુને સંભાળતાં (૨)
 દુઃખ જનમમરણ મટી જાય-તેને૦

૨૨૪-રાગ વણ્ણરે

પરબ્રહ્મ અનંત અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા (ટેક)
 પ્રભુ શીશ ધરું તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
 છો આતમના આધારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 પ્રભુ પ્રાણીનાં દુઃખ કાપો, સદ્બુદ્ધિ સૌને આપો;
 વાહ સૃષ્ટિના કરનારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 સહુ પ્રાણીના છો ત્રાતા, અને તાત માત ને બ્રાતા;
 દીન દાસ છીએ સૌ તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તમે સ્થાવર જંગમ ધાતા, છો શાંતિતણા રે પ્રદાતા;
 છે પાડ અપાર તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તમે નિર્વિકાર નિરંજન, કરો ભક્તતણાં દુઃખ ભંજન;
 છો સૃષ્ટ વરતુથી ન્યારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 નથી વર્ણન શક્તિ મુજને, નથી વર્ણવી શકતો તુજને;
 છો પૂરણ બ્રહ્મ અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 હું છું દીન સેવક તમારો, કરશે કરુણાથી નિસ્તારો;
 છો પ્રાણિ પાલનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તુજ સરખો સૃષ્ટિમાં ન કોયે, તો ઉત્તમ ક્યાંથી હોયે;
 હે ત્રિલોક સરજનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

૨૧૫-રાગ સદર

તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો અપારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં. (ટેક)
 પ્રભુ ધ્યાન ધરું તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
 તમે વિશ્વતણા રચનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 કીધાં અખિલ ભુવન સંસારા, વળી સૂર્ય શશી ને તારા;
 તે તો તેજતણા અંબારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 ગતિ ગહન પ્રભુજી તમારી, તેમાં મતિ ન પોંચે અમારી;
 તમે શાંતિ અને સુખકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 પ્રભુ દાસ બાણી દુઃખ કાપો, શુદ્ધ ભક્તિ તમારી આપો;
 નીતિ ભક્તિ દે સ્વામી અમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 તારે આધિન છે જગતંત્ર, તમે એકજ છો સ્વતંત્ર;
 છે પ્રોઠ પ્રતાપ તમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 પ્રભુ પાપ કીધાં મેં અમાપો, પ્રભુ કષ્ટ કૃપાથી કાપો;
 ધન્ય ધન્ય છો જગ કરનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 પ્રભુ અગણિત છે ઉપકારો, માનું સત્ય આધાર તમારો;
 તમે પ્રાણીના હિતકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 (પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૧૬-રાગ સદર

છો અજર અમર અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના પ્રતિપાળા. (ટેક)
 નિરાકાર નિરંજન સ્વામી, તુજ ચરણે રહું શીશ નામી;
 છે પાઠ અગાધ તમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 મને આજ સુધી સુખ આપ્યું, વળી દેવ તમે દુઃખ કાપ્યું;
 જથી રોજ સ્મરું ઉપકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 તમે શુદ્ધ સતો ગુણ ધાતા, છો પુરણ બ્રહ્મ સાક્ષાત્;
 ગુણ સંપન્ન છો અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 અહો દેવ અદ્વિતીય અજતા, તમે વિશ્વતણા છો ત્રાતા;
 છો પૂરણ પૂન્ય અમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
 નથી અન્ય આધાર અમારો, એવા ધાડ મને છે વિચારો;
 તમે સર્વ તણા સુખકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.

પરબ્રહ્મ સદા સુખશાતા, તુજ શુભ ગુણ મુનિજન ગાતા;
તોએ પાર ન પામ્યા અપારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
હું અહપ પ્રાણી બિચારો, મુજ વાણી દીન સ્વીકારો,
શાંતિ જગમાં વ્યાપો જગધારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૧૭

અહો વિશ્વપતિ પરમાત્મનું, જગદીશ્વર હે જગદાત્મનું;
સુણો નમ્ર વિનતિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
કૃપાવારિ વહે છે નિરંતર, જમાં લેશ ન આવે અંતર;
જપે ભક્ત સકળ ગુણધારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
નિત્ય માનું બહુ ઉપકારો, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો;
તમે આનંદધન સુખકારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
સ્તુતિ પ્રાર્થના નિત્યે ગાઇએ, તવ ચર્ણ સમીપે ધાઇએ;
હે અમૃતના આધકારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.
આશીર્વાદ અમોને આપો, જથી થાય નિકંદન પાપો;
કરો નિર્મળ વૃત્તિ અમારી, પ્રભુ ચાહું કૃપા હું તમારી.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૧૮

નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુજી, નમસ્તે નમસ્તે અખંડા વિભૂજી;
નમસ્તે નમસ્તે સદા કષ્ટહારી, નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ નિર્વિકારી.
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીનખંધુ, નમસ્તે નમસ્તે મહા જ્ઞાનસિંધુ.
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીન દાતા, નમસ્તે નમસ્તે ચિદાનંદધાતા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભૂ વિશ્વકર્તા, નમસ્તે નમસ્તે સદા સૃષ્ટિ ભર્તા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભૂ વિશ્વપાળા, નમસ્તે નમસ્તે દયાળા કૃપાળા.
નમસ્તે નમસ્તે કૃપાનાથ ત્રાતા, નમસ્તે નમસ્તે વિભુ હે અજ્ઞતા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વભૂતા, નમસ્તે નમસ્તે સદા શાંત રૂપા.

(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી.)

૨૧૯-શાક્ટીલ વિકીરિત છંદ

*જે છે એક અખંડ મંગળનિધિ જે છે જગતકારણ,
જે છે પાલક સત્ય સર્વ જીવના, જે છે મહા પાવન.
જનું ધ્યાન ધરી મહર્ષિ મુનિયો, નિત્યે કરે પ્રાર્થના;
તેને પૂજ્ય ઉપાસ્ય માની કરીએ, નિત્યે અમે વંદના.

૨૨૦

*વંદું હું પરમેશ વ્યાપ્ત વિભુને, વંદું જગાધીશને;
વંદું સર્વ શરણ્ય સત્ય પદને, વંદું સદા ઈશને.
વંદું દેવ દયાનિધે ચિદ્ધના, વંદું હું વિશ્વેશને;
વંદું હું પરમાત્મ પૂર્ણ પ્રભુને, વંદું પરિબ્રજને.

૨૨૧-સવૈયા

ઓ પ્રભુ તું કરુણાકર ક્રોધભળ, ક્રોધિ કળાતણું કારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તુંજ અધિપતિ એક, સુધારણ ધર્મ ઉદ્ધારણ તું છે.
ઓ પ્રભુ તું ભયભંજન ભૂધર, ભાવિકનો ભવતારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તું જન સર્વતણો પતિ દોષદારિદ્ર્ય વિદારણ તું છે.

૨૨૨

હારી રહ્યા મનમાંહી મુનીશ્વર, વિશ્વપતિ તણી વાત વિચારી,
તર્ક કરી કરી તત્ત્વ જડયું નહીં, દૃષ્ટિ ધણી દિલ હંડી ઉતારી.
માનતજી અનુમાનકરી લખ્યું, કે મનવાણી ન પહેંચે અમારી;
કેમ શકે કહી કોઈ કવીશ્વર, ઇશ્વરની ગતિ વિશ્વથી ન્યારી.

૨૨૩

જય સુખદાયક, જે દુઃખધાયક, જે વરદાયક, વિશ્વવિધાતા;
જય જગકારણ, જે જગધારણ, જે જગતારણ, જે જગત્રાતા.
જય ગુણકારક, જે જંગઠારક, દોષનિવારક, ઇશ અજ્ઞતા;
જય વિશ્વેશ્વર, જે પરમેશ્વર, દેવ દીનેશ્વર, જે મતિદાતા.

(ક. દ. ધ.)

૨૨૪-આરતિ

જય દેવ, જય દેવ;

જય જય જગકર્તા, પ્રભુ, જય જય જગકર્તા,
 ભગવત તું ભવભર્તા (૨) હરકંત સંહર્તા—જય૦
 પૂરણ પરમ પરાક્રમી, પ્રભુ વિભુ પરમાત્મા—પ્રભુ વિભુ૦
 સકળ કળાધર શ્રીમત (૨) ધીમત ધરમાત્મા—જય૦
 તું સચરાચર સ્વામી, બળવંત બહુ નામી—પ્રભુ બળ૦
 વિમળ મંડળ વિશ્રામી (૨) ધન્ય અચળ ધામી—જય૦
 તત્ત્વ સકળ ગુણ તારા, સર્વ થકી સારા—પ્રભુ સર્વ૦
 અંતર્યામી અમારા (૨) પ્રાણુથકી પ્યારા—જય૦
 કરુણાકર ઉપકારી, ધર્મ બિરદ ધારી—પ્રભુ ધર્મ૦
 તે ભવપાર ઉતારી (૨) અગણિત નરનારી—જય૦
 તુજ મહિમા બહુ મોટા, શુભ તારી શક્તિ—પ્રભુ શુભ૦
 સુરનર મુનિવર માગે (૨) ભક્તી તારી ભક્તિ—જય૦
 હે હરિ ! હરકંત હરજો, કરુણા ધણી કરજો—પ્રભુ કરુણા૦
 અભય કરણ આદરજો (૨) હર અરજી ધરજો—જયદેવ૦
 (ક. દ. ડા.)

રરપ-ભુજંગી છંદ

*તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા અમારા,
 તમે છો પ્રભુ સર્વથી શ્રેષ્ઠ સારા;
 તમે છો અમારા પ્રભુ માધ બાપ,
 અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.
 તમારી સ્તુતિ વેદશાસ્ત્રે વખાણી,
 વિરામી મુનિયો તણી વૃત્તિ વાણી;
 જગાધીશ તારા ગુણો છે અમાપ,
 અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.

પ્રભુકૃપાની યાચના

રરફ

કૃપા વિના પ્રભુજી, કેમ કાર્ય સરે રે (૨)
 કેમ કાર્ય સરે રે, કેમ કાર્ય સરે રે—કૃપા૦

અવલંબન આધાર તમારો (૨)
 તમ વિના અમારાં કષ્ટ ડોણ હરે રે—કષ્ટ૦—કૃપા૦
 જગન તણું રક્ષણ કરવાને (૨)
 પ્રભુ પ્રતિજ્ઞા તમારી, કહી નવ ફરે રે—કહી૦—કૃપા૦
 શરણ તમારું ગ્રહણ કીધું છે (૨)
 ભવસિંધુ થકી તે તો સત્ય તરે રે—તે તો૦—કૃપા૦

૨૨૭

કૃપા કરો દીરતાર, અમોપર કૃપા કરો દીરતાર,
 હે પ્રભુ જગદાધાર, અમોપર કૃપા કરો દીરતાર.
 તારી કૃપા વિના પ્રભુ, અમથી કાંઈ ન થાય (૨)
 પણ જો તુંજ કૃપા કરે, તો રંક બની જાય રાય—અમો૦.
 સાચા સેવક તાહરા, કહી ન થાય નિરાશ (૨)
 એમ અમો મન માનીએ, તુજ દાસોના દાસ—અમો૦
 કર જોડી જન સૌ અમે, નમીએ તુજને શીશ (૨)
 અમો માગીએ એટલું, હે જુગના જુગદીશ—અમો૦

પ્રેમવિધે

૨૨૮

પ્રેમની વાત છે ન્યારી,
 આધવજી પ્રેમની વાત છે ન્યારી (૨)
 પ્રેમની વાતોમાં આધા, તમે શું જાણો (૨)
 બીજા શું જાણે સંસારી—આધવજી૦
 પ્રેમની વાતોમાં આધા, બ્રહ્માજી ભૂલ્યા (૨)
 વેદ મેલ્યા છે વિસારી—આધવજી૦
 તમારો રંગ આધા રંગ છે પતંગનો (૨)
 અમારો રંગ છે કરારી—આધવજી૦
 વેદ શાસ્ત્રમાં આધા, સ્ત્રી નવ તારી (૨)
 વ્રજવનિતાને દેમ તારી—આધવજી૦
 વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ, રસીક શિરોમણિ (૨)

નીસરવાની નથી ખારી—આધવજી૦

૨૨૯

પ્રેમનો પથ છે ન્યારો, સરવ થકી પ્રેમનો પથ છે ન્યારો. (ટેક)
જ જાણશે તે શીર સાટે માણશે, એમાં નથી ઉધારો;
પ્રેમ અમલ આપ્યો જની આંખમાં, ઉતરે નહિ ઉતારો-સરવ૦
આઠે પહોર રહે આનંદમાં, પ્રેમ રસનો પીનારો;
ઠહાલા વિના તેને હ્રુપુ લાગે, સંસાર સાગર ખારો-સરવ૦
પ્રેમ તણો રસ કથ્યામાં ન આવે, જાણે જાણુનહારો;
પ્રીતમ પ્રેમી જન મળે તો, આતમ રામ અમારો-સરવ૦

૨૩૦

જ દ્રાઢ પ્રેમ અંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. (ટેક)
સિંહણ કરે કુધ હોય તે, સિંહણ સુતને જરે (૨)
કનકપાત્ર પાપે સહુ ધાતુ, ફેડીને નીસરે-પ્રેમરસ૦
સકર ખોરતું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજ હરે (૨)
શીર સિંધુનું માછલડું જયમ, મીઠા જળમાં મરે-પ્રેમરસ૦
સોમવદલી રસ પાન શુદ્ધ જ, આલાણ હોય તે કરે (૨)
વગર વંશીને વમન કરાવે, વેદ વાણી ઉચ્ચરે-પ્રેમરસ૦
ઉત્તમ વસ્તુ અધિકાર વિના મળે, તદ્દપિ અર્થ ન સરે (૨)
મચ્છભોગી ખગલો મુક્તાપ્રજા, દેખી ચંચુ ન ભરે-પ્રેમરસ૦
એમ કોટિ સાધને પ્રેમ વિના, પુરુષોત્તમ પૂઠ ન ફરે (૨)
દયા પ્રીતમ શ્રીગોવર્ધનધર, પ્રેમભક્તિએ વરે-પ્રેમરસ૦

૨૩૧

ઠહાલો મારો સાચાનો સંગાથી રે, જાણે પ્રીત કીધી. (ટેક)
ઠહાલાજી મારા પ્રથમ ધ્રુવસુ પ્રીત કીધી (૨)
તેને અવિચળ પદવી કીધી રે-જાણે પ્રીત કીધી-ઠહાલો૦
ઠહાલાજી મારા, બળિને બોલાવી વાચા લીધી (૨)
તણુ ડગલાં પૃથ્વી લીધી રે-જાણે પ્રીત કીધી-ઠહાલો૦
ઠહાલાજી મારા, ઉંડા તે જળમાં ગર્જના કીધી (૨)
તેની તરત ખબરો લીધી રે-જાણે પ્રીત કીધી-ઠહાલો૦

ઠહાલાજી મારા, હેતે વિદુરની બાજી ખાધી (૨)
 એને વચને ગુનકા સાધી રે-જણે પ્રીત કીધી-ઠહાલોં
 ઠહાલાજી મારા, વૃંદા તે વનના વાસી (૨)
 એમ મોહ્યા જીવણ દાસી રે-જણે પ્રીત કીધી-ઠહાલોં
 ૨૩૨

વહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજી રે;
 એમાં શું કરે પંડિત ને કાજી રે—વહાલોં
 કરમાબાઈનો આશગ્યો ખીચડો, ને વિદુરની ખાધી બાજી;
 જુઠાં બોર શવરીનાં ખાધાં,
 વહાલે છપ્પન ભોગ મેલ્યા ત્યાગી રે—વહાલોં
 વિદુરને ઘેર શ્રીકૃષ્ણ પધાર્યા, ને ઢળાં આણ્યાં તાં માગી;
 ગર્ભ કાઢી નાખીને છાલ ખવરાવી,
 વહાલે તોએ ન જોયું જગી રે—વહાલોં
 ગુણકા હતી તે પોપટને પદાવતી, ને તેમાંથી લેહ લાગી;
 ભગવાન હતા તે સહેજમાં મળ્યા,
 એની સંસારની ભ્રમણા ભાંગી રે—વહાલોં
 ભક્તની લોક નિંદા કરે, ને જગત થયું છે પાજી;
 ભલે મળ્યા મહેતા નરસિંહના સ્વામી,
 માથે ગિરધર રહ્યા છે ગાજી રે—વહાલોં
 ૨૩૩

મેં તો હરિગુણ ગાવત નાયુંગી (૨)
 નાયુંગી મેં તો નાયુંગી, મેં તો હરિગુણ ગાવત નાયુંગી (ટક)
 અપને મહેલમેં બેઠ બેઠ કર, ગીતા ભાગવત વાયુંગી—મેં
 જ્ઞાનધ્યાનકી ગઠરી બાંધકર, હૃદયકમળમેં રાયુંગી—મેં
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરનાગર, સદા પ્રેમરસ આપુંગી—મેં
 ૨૩૪

દિલ લગાય રામ પ્રકીરીમેં (ટક)
 રામ પ્રકીરી અદલ ફકીરી (૨) આરો પુટ જગીરીમેં—દિલ
 જે સુખ મિલતા રામભજનમેં (૨) સો સુખ નહિ અમીરીમેં—દિલ

કહત કબીરા સુનો ભાધ સાધુ (૨) સાહેબમિલતા સચુરીમે-દિલ

૨૩૫

મોરલી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી;

ખંસી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી.

સદ્ગુરુ શબ્દ તણી ચોટ લાગી, માયામોહ નિદ્રાસું જાગી;

તેથી થઈ છું સરસ સોહાગી; નહિ જઈ આધી-

મને રામ નામ લેહ લાગી-મોરલી૦

મનકું સદ્ગુરુ સાથે મોઢિયું, ચિત્ત વિત્ત નિશ્ચે સુરતા પ્રોથું;

ઉલટું આપ તપાસી જોયું; ભ્રમણા ભાંગી-

મને રામ નામ લેહ લાગી-મોરલી૦

સદ્ગુરુ અખંડ એક અવિનાશી, સર્વાતીત સખી ઘટવાસી;

નહિ જઈ ગંગા જમુના કાશી; ભાધ અનુરાગી-

મને રામ નામ લેહ લાગી-મોરલી૦

મળીયા સુરતરામ સદ્ગુરુજી, જનકી પરમારથપર મરજી

ચરણે આઁયો ધરમ ગઢ ધરજી; મળી મોજ માગી-

મને રામ નામ લેહ લાગી-મોરલી૦

૨૩૬

મળીયા પ્રેમ રનેહી નંદલાલ, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જી રે સાધુ રે સંતના સંગમાં (૨)

વરતુ સદ્ગુરુના હાથેથી જડી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જી રે ઘાટ ઉઘાટના ઘાટમાં (૨)

તિયાં પ્રેમરૂપી ટંકશાળો પટી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જી રે ગગન મંડળના રે ભૂરમાં (૨)

તિયાં અલખ પુરુષની મઢી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જી રે ધરમ રે દાસની વિનતિ (૨)

સુરતિ સદ્ગુરુના ચરણોમાં ઢળી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

૨૩૭

લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો રે રંગ, ટાળ્યો હવે નહિ ટળે;

દેખી દેખી દુરીજન લોક, છોને રિસે બળે. (ટક)

મારે માથે છબીલાની છાપ, ભવો ભવ રહેજે રે. (૨)
હરિના દાસના દાસના દાસ, હવે મને કહેજે રે—લાગ્યો.
જયે રાજ કે જયે લાજ, છોને ભલે જતાં રે (૨)
તોની નથી જરાએ જરૂર, ગોવિંદ ગુણ ગાતાં રે—લાગ્યો.

નામમાહાત્મ્યવિધે

૨૩૮

નામકો મહિમા અગમ અપાર, તાકો કોઇ ન પામે પાર—નાં
નેતિ નેતિ કર વેદ કહત હે, પાછ શકે નહિ પાર (૨)
ચતુરાનન ચારો જીભ્યાસે (૨) નિશાદન કરે પોકાર—નાં
શૂન્ય સમાધિ લગાય ધ્યાન ધર, સનકાદિક ગયે હાર (૨)
શેષ સહસ્ર મુખ નામ જપત હે (૨) લે પૃથ્વીકા બાર—નાં
ત્રેતા મધ્યે રામે એક તારી, ગૌતમ ઋષિકી નાર (૨)
નામ ભજનસેં જીવ અનેક (૨) નિશદિન હોત ઉદ્ધાર—નાં
એહી નામ સકલ ધટમાંહી, સંતન લીધો નિહાર (૨)
સાહેબ કબીરાકું ગુરુજીને દીનો (૨) સોઇ નામ નિજસાર—નાં

૨૩૯

નામ સુધારસ સાર સરવમાં, પરખી પ્રેમસું પીધો રે;
ભૂતળપતિ તેને ન ભાવે, લહાવો નૌતમ લીધો રે—નાં
એ રસ મોંઘે મૂલે મળે નહિ, વૈકુંઠનાથ ને બહાલો રે;
અજ ઉમથાપતિ ઇચ્છક એના, અદ્વૈતપદનો પ્યાર રે—નાં
પૂરણ બ્રહ્મ એ રસને પ્રીછો, નથી સમોવડ એવો રે;
જગતનું જીવન એને રે કહીએ, મહા વીરલાનો મેવો રે—નાં
કોટિ જગનને જપતપ તીરથ, તે પાણુ તુલ્ય ન આવે રે;
પૃથ્વીપાત્ર ને મુક્તા ભરીયું એથી અધિક કહાવે રે—નાં
નામ સમોવડ કોઇ ન આવે, અમૂલ્ય વસ્તુ એવી રે;
સદ્ગુરુ સ્વામી કૃપા કરે તો, ત્યાંથી મળે તેવી રે—નાં
દુર્લભ દીઠો ને મહારસ મીઠો, સ્વાદ કહ્યો નવ જયો રે;
નીરાંત નામસુધારસ પીતાં, હરિ સરખો થઇ જાયે રે—નાં

૨૪૦

કૃષ્ણ રામા રામા રામા, કૃષ્ણ રામા રામા રામા;
રામા રાયા રધુબા રે, રાયા રધુબા રે—કૃષ્ણ૦
નામ ગેહન કરે ધંધા (૨)

ત્યાલા સમાધિ તો સદા, સમાધિ તો સદા—કૃષ્ણ૦
નામ ગેહન પાયે આવે (૨)

ત્યાલા યજ્ઞ પાહુલે પાહુલે, પાહુલે પાહુલે—કૃષ્ણ૦
નામ રટત આસો આસી (૨)

તે તો જવલા ઉપવાસી, જવલા ઉપવાસી—કૃષ્ણ૦
જ કોઈ રામ નામ ગાવે (૨)

ત્યાલા તુકા વંદે પાયે, તુકા વંદે પાયે—કૃષ્ણ૦
૨૪૧

શ્રીનાથજીના નામ સમાન કોઈ નાવે,
મારા પ્રભુજીના નામ સમાન કોઈ નાવે.
દુષ્ટ દુર્યોધન બેઠા હતા ત્યાં,
સુંદરી સલામાં લાવે (૨)

અબળા તણી અરજ સુણી કરીને,
અણવાણે પાય આવે—મારા૦

વિપ્ર સુદામાનાં ધરમાં છે સંકોચ,
તાંકુલ લઇને આવે (૨)

ખટરસ ભોજન તજી કરીને,
ભાજી વિદુર ઘેર પાવે—મારા૦

કોઈ જય ગંગા ને કોઈ કાશી,
અશ્વમેધ જગન કરાવે, (૨)

અનેક ગાયોનાં દાન કરીને,
કોટિ કોટિ કન્યા પરણાવે—મારા૦

૨૪૨

મને વહાલું વહાલું વહાલું દાદા રામજીનું નામ (૨)
મહારે અવર વિદ્યા તણું, નથી કોઈ કામ—મને૦

મારે માધવ કૃષ્ણ મુકુંદ મોરાર (૨)
 ભજું મધુસૂદન કેશવ કીરતાર (૨)—મને
 મારે દામોદર અવિનાશી રે અનંત (૨)
 મારે ભજવો છે ભક્તવત્સલ ભગવંત (૨)—મને
 હું તો રુદે માંહી લખી રાખું રામ ગોવિંદ (૨)
 વળી તન મન ધન મારે સચ્ચિદાનંદ (૨)—મને
 મારે શ્રવણે શ્રીરામજીનું રામજીનું જ્ઞાન (૨)
 મારે રામજીનું રમરણ રામજીનું ધ્યાન (૨)—મને
 મારે વિષ્ણુનું વંદન સેવન શ્રીરામ (૨)
 મારે ધરમને કરમને સાચો સુંદર શ્યામ (૨)—મને
 હું તો સદા ને સરવદા શ્રીહાર કેરે શરણ (૨)
 કીધું આપ સમરપણ પ્રભુજીને ચરણ (૨)—મને
 મારે ધરણીધર પર દૃઢ વિશ્વાસ (૨)
 હું તો જનમ જનમ થકી દેવ કેરે દાસ (૨)—મને
 મારે નીરધનનું ધન સારંગપાણ (૨)
 મારા મંદીરીયામાં જોતે જડી મોતીડાની ખાણ (૨)—મને
 હું તો મૂકું નહિ મુખ થકી વિષ્ણુનાં વખાણ (૨)
 હું તો ખૂરે પ્રેમે ભજ્યા કહું પુરુષ પુરાણ (૨)—મને
 હું તો વિદ્યા તણું તત્ત્વ તપાસું રૂડી રીત (૨)
 ચારે વેદ વલોણામાં વિષ્ણુ નવનીત (૨)
 એવા જીગજીવન ત્રિજીવન ત્રણ (૨)
 ઢાણ સીંધુમાંહી રૂદી પડે મેલી મોટાં વહાણ (૨)—મને

૨૪૩-રાગપ્રભાત

ભજ રામ રામ રામ રામ, રામ રામ રામા (ટેક)
 રામ નામ વેદ મૂલ, તા સમ નહીં ઓર તૂલ. (૨)
 ભજત મિટન ત્રિવિધ શૂલ, છુટત હી ભવગ્રામા (૨) ભજ
 રામ નામ વિમલ નીર, સંતન સતસંગ તીર (૨)
 ગાવત સુરનર મુનિવર, પાવત નિજ ધામા (૨) ભજ
 રામનામ કમલ કુલ, સંતન મન ભ્રમર કુલ (૨)

ઝુમી ઝુમી પીવત સદા, અમૃત કરી પાના (૨) ભજ૦
 રામ નામ નિરંકાર, તુલસીદાસ નમરંકાર (૨)
 દીજ પ્રભુ ભક્તિદાન, પલ પલ હરિ નામા (૨) ભજ૦

સુમરણવિષે

૨૪૪

સુમરન બિના સુખ નહિ પાવેગા; (૨)
 નહિ પાવેગા, નહિ પાવેગા. (૨) (ટેક)
 ભવસાગરમેં ભટક મરેગો (૨)
 જો ગુરુવાચ્ય ખિસારેગા-ભલા જો-સુમરન૦
 કુંભી પાક આદિ નરકમેં (૨)
 યમ કિંકર લે જાવેગા-ભલા યમ-સુમરન૦
 અજપા જપ નાવ ભવજલતેં (૨)
 પલમાંહી પાર પહોંચાવેગા-ભલા પલ-સુમ-
 ભાવ ધરી ભજ નિર્ગુન ચૈતન્ય (૨)
 ફેર જન્મ નહિ. આવેગા-ભલા ફેર-સુમરન૦
 વિમલવિશદ નિત્ય શ્રીસદ્ગુરુકો (૨)
 દેવકૃષ્ણ યશ ગાવેગા-ભલા દેવ કૃષ્ણ-સુમરન૦

૨૪૫

નારાયણનું નામ લેને તું પ્રાણી રે;
 અદ્રિનાથ પ્રગટ જુગ જાણી-(ટેક)
 ગર્ભવાસે રક્ષા કીધી તારી રે;
 લીધો જઠરા અગ્નિથી ઉગારી રે;
 તેને ઢમ મેલ્યો છે વિસારી-નારાયણ૦
 નરદેહ દીધો તને નાથે રે,
 ધન હોય તો વાવર તારે હાથે રે;
 પડયું રહેશે, ઢાઢી નાથે સાથે-નારાયણ૦
 વણુ સમજ કહે માઈ માઈ રે,
 ધન કાજ ફેરે તન તાઈ;

તારા હાથે નથી ધન તારું—નારાયણ
 મિથ્યા સુખમાં તે થું લપટાણો રે,
 લોક લાજ ગળે દીધો પાણો રે;
 જ્ય છે તૃણાના પૂરમાં તણાણો—નારાયણ
 કાયા માયા એ રીતે કાચી રે,
 તેના રંગમાં તે થું રહ્યો રાચી રે;
 બ્રહ્માનંદ કહે વાત સાચી—નારાયણ

૨૪૬

હરિનામ બિના નર એસા હય (ર)
 દીપક બિના મંદિર જસા હય (ર) હરિ
 જસે શશી બિના રજની સોહી હય (ર)
 જસે બિના લુનકી રસોઈ હય (ર)
 જસે ગુરુ બિનાકા ચૈલા હય (ર) —હરિ
 જસે પુરુષ બિનાકી નારી હય (ર)
 જસે પુત્ર બિનાકી માતારી હય (ર)
 ગીનકા ધર પુત્રજ જસા હય (ર) —હરિ
 હુંઠર બિના વૃક્ષ બનાયા હય (ર)
 જસે સૂમ સંચરી માયા હય (ર)
 જલ બિના સરોવર જસા હય (ર) —હરિ

૨૪૭

શ્રીરામ કહેનેદી મઝા જસકી જખાંપે આ ગયા (ર)
 મુક્ત જીવન હો ગયા (ર)
 ચારો પદારથ પા ગયા— શ્રીરામ
 લુટી મઝ પ્રહ્લાદને, ઉસ નામકે પ્રતાપસે (ર)
 નરસીંગ હો દર્શન દીયા, (ર)
 ત્રિલોકમેં જશ છા ગયા— શ્રીરામ
 ઐસી ખટકની સેવરી, કીસ પ્રેમસે સુમરણુ કીયા (ર)
 પરમાત્મા ધર આયકે, (ર)
 ઉસ હાથકે ફલ ખા લીયા— શ્રીરામ

સૌ ઢાઠીકી તકસીમમેં, જબ શંભુને પાયા ઉસે (૨)
 બપે કૃપા ઉનકી બાઈ (૨)
 સદ્ગુરુસેં દર્શા દીયા— શ્રીરામ૦
 સબસે બડા દરબ કીયા, બઝતોં કે ઇસ કલી કાલમેં (૨)
 નરસીંહકી હુંડી દ્વારીકામેં (૨)
 સામરા સકરા ગીયા— શ્રીરામ૦
 છા રહી કીરત બીમલ ઋતુ, રાજસી સંસારમેં, (૨)
 અથ્ર કે માનીંદ તુલસી (૨)
 પ્રેમરસ બસા દીયા— શ્રીરામ૦

૨૪૭

પી બ રે બુટી, નામકી, પી બ રે બુટી (૨)
 તુમ સદા રહો અલમસ્ત નામકી,
 પીબરે બુટી (૨) નામકી.
 ઘેરી ઘેરી નદીયાં નાવ પુરાણે,
 જદપી લે છુટી મોરે પ્યારે (૨)
 હરિકેા ભજન કયુ નહિ કીનો (૨)
 હૈયેકી કુટીરે, ભજન બીન, હૈયેકી કુટી—તુમ સદા૦
 તન કર કુંડી મનકર સોડા,
 ચીતકી રગડ બુટી, મોરે પ્યારે (૨)
 ઢાઠ ઢાઠ સાધુજન પી ગયે બાઈ (૨)
 ચોરાશી છુટીરે, ભજનકર, ચોરાશી છુટીરે—તુમ૦
 સદ્ગુરુ હમકું બહોન સમજાયા,
 એક નહિ સુજી મોરે પ્યારે (૨)
 દાસ પિહારી હરિ ગુણ ગાઈ લે (૨)
 ઓર ખાત બુઠીરે; ભજન બિન, ઓર ખાત બુઠીરે૦

૨૪૮

રામ શબ્દની માળા જપો તો, છુટે જનમ જંજળા,
 સદ્ગુરુ રામ શબ્દની માળા હોજી.
 કરી લેને કુંચી જાનો દેરી, ખુલે વજ્જરમય તાળાં હોજી,

ઇ રે તાળાં તમે દૂર કરો ભાઈ (૨)
 તો ઘટ ભીતર અજવાળાં— સદ્ગુરુ રામ૦
 આ અંદર એક પરગટ ગંગા, કાણુ ફરે પથરા પાળા હોજી,
 ઇ રે ગંગા તમે નાવો અખંડા (૨)
 મત નાવો નદીએ નાળાં— સદ્ગુરુ રામ૦
 આ અંદર એક યુદ્ધિ સમુદર, તેમાં તે નવ નેજરા હોજી,
 ઇ રે સાયરમાં હીરા માણેક (૨)
 ખોજ ખોજનહારા— સદ્ગુરુ રામ૦
 હરિ સમરો તો પાતક પ્રજળે, સંતના કરી લે ચારા હોજી,
 લાલદાસ કહે સદ્ગુરુ વચને (૨)
 નિર્ચુણ પંથ નિયારા— સદ્ગુરુ રામ૦

પરમાર્થવિષે.

૨૫૦

તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં વિચરતો, ધર્મ જાણીને ધર્યો;
 વૈરાગ્યથી વસ્તી તજીને, વનવિષે જઈને વસ્યો.
 ભગવાં ધરીને ભટકતો રહી, પેટ ભીખીને ભર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 તેં નિત્ય રનાન, ત્રિકાળ કીધું, આહી ગોમય ચોળીને;
 તેં પંચ ગવ્ય વિશેષ પ્રાશન, કીધું ઘોળી ઘોળીને.
 આહાર એકજવાર કરવો, એવું વ્રત તેં આચર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 તેં હોમ હવન ઘણાં કર્યાં, ધી હવનમાં હોમ્યાં ઘણાં;
 તેં ચાલતી નદીએ ચડાવ્યાં, દૂધ દહીં ગાયો તણાં.
 બહુ વર્ષ મુખ મુન્યવ્રત ધર્યું, તે ઠીક તુંજ મનમાં ઠર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કર્યું?
 તેં નવ નવા નૈવેદ્ય કરીને, તે પ્રસાદી તું જમ્યો;
 ઉપવાસને એકાસણાં કરી દેહને બહુ તેં દમ્યો.
 ખાડો ખણીને દાટીયું, જ અન્ન જમતાં જમ્યું;

શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કયું? તેં પ્રાર્થના પ્રભુની કરી, મુખ વિવિધ વચન ઉચ્ચારીને; તેં સ્તોત્ર પાઠ ધણાં કર્યાં, નિત્ય નિત્ય નિયમો ધારીને. ગદગદ સ્વરે ગુણગાન કરતાં આંખથી આંસુ ઝર્યું; શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કયું? ભગવાન હુખી ભક્તિથી, રીઝે નહિ તલમાત્ર તે; પણ ભક્તિ પર ઉપકાર સાથે, થાય પ્રભુ પ્રિયપાત્ર તે. તે વગર વાદવિવાદ કીધા, કામ તેથી શું સર્યું; શી રીતે ઇશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કયું?

૨૫૧

થિર ઠરીને કોઈ આ ઠામ, રે નથી રહેવાનું; કરી લો કાંઈ રૂડાં કામ, રહેશે કહેવાનું (ટેક) વિક્રમ સરખા વીર ગયા, ને ભૂય ગયો વળી ભોજ રે; જોરાવર જયકારી જગતમાં, પ્રરતી જની ફોજ-રે નથી. ભોતીશાહ મુંબાઈમાં મોટો, સરસ હતો શાહુકાર રે; નામ ગયું ને ઠામ ગયું, વળી ગયા ગરથ ભંડાર-રે નથી. હેમાભાઈ હયાત હતા, ને શેઠ હતા હઠિસંગ રે; તે પણ દુનિયા તજી ગયા, ને મનમાં રહ્યો ઉમંગ-રે નથી. પડયું રહે નાણું પૃથ્વીમાં, અગણિત આડે આંક રે; સમજી લેજો કાંઈ પણ આવે નહિ આવે નવટાંક-રે નથી. આરંભેલાં અધુરાં રહેશે, કંઈક જગતનાં કામ રે તરત અબાણુયું તેડું આવે, તજીને જાવું તમામ-રે નથી. લાચારોની આશિષ લેજો, નિશ્ચળ કરજો નામ રે સમજો તો સારી શીખામણ, દે છે દલપતરામ-રે નથી.

વ્યભિચારવિષે

૨૫૨

ધિક ધિક તારો જો અવતાર રે,
તેં તો ન કર્યો નર જો વિચાર રે.

ચૌદ લોકને ગદ્ય છે નારી ચાવી રે,
તુને તેની પતીજ ઢમ ચાવી રે.
બ્રહ્મા સરખાને જણે જો ભોળાવ્યા રે,
શિવ સરખાને જણે જો દોહાવ્યા રે.
જણે એકલશૃંગીને અંધ કીધો રે,
જણે પરાશર પકડીને લીધો રે.
દ્રીધું નારદ તણું તે મુખ કાણું રે,
ઋષિ શૌભરી તણું તે તપ ટાળ્યું રે.
જણે અંધ તે અસુર કુળ કીધું રે,
તેણે અમૃત તજવી વિષ દ્રીધું રે.
જણે રાવણ તણું તે કુળ ખોયું રે,
ત્યાં તાડું તે મન ઢમ મોહું રે.
લીધું દુઃખ તે અદ્વ સુખ સાટે રે,
કહે નિષ્કુલાનંદ તે માટે રે.

૨૫૩

તમે પાછાં ને વળાવો રે (૨) રાજ રાવણ જનકી રે;
જનકી છે, ગદ્ય રે લંકાનોરે કાળ-માતાજી છે, ગદ્ય-તમે
લંકાકેરા કાંગરા રે, રામે તારા ઘેરિયા રે (૨)
પથરા કાંધ, તારીને બાંધી છે પાળ (૨)-તમે
લંકા ગદ્ય માંહીરે, હનુમાન જતિ આવીયા રે (૨)
લીધી લીધી સીતાજીકરી રે શોધ (૨)-તમે
એમ કરી બોલ્યાં રે, નાર મંદોદરી રે (૨)
અવિચલ હોજો, રામ તમાડું રે રાજ (૨)-તમે

અભિમાનવિષે

૨૫૪

ગર્વ કીયો સોધ નર હાર્યો, સીયારામજીસેં ગર્વ કીયો
ગર્વ કીયો રાજ હિરણ્યકશ્યપુએ, નોર વધારીને માર્યો;
હાંહારે પ્રભુએ નોર વધારીને માર્યો-સીયારામજીસેં

ગર્વ કીયો લંકાપતિ રાવણે, ચુરચુરા કરી ડાર્યો;
 હાંહાંરે પ્રભુએ ચુરચુરા કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો શ્રીરત્નાગર સાગરે, નીર ખારો કરી ડાર્યો;
 હાંહાંરે પ્રભુએ નીર ખારો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો ચક્રવા ચક્રવીએ, રેન વછુટ કરી ડાર્યો;
 હાંહાંરે પ્રભુએ રેન વછુટ કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો અંજનીદેરે પુત્રે, પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો;
 હાંહાંરે પ્રભુએ પાંવ ખોડો કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 ગર્વ કીયો સિંહલદ્વીપકે સિંધીએ, ખાલ વાંઢા કરી ડાર્યો;
 હાંહાંરે પ્રભુએ ખાલ વાંઢા કરી ડાર્યો—સીયારામજીસેં
 કહે તુલસીદાસ આશ રધુવરકી, શરણે આવ્યો તેને તાર્યો;
 હાંહાંરે પ્રભુએ શરણે આવ્યો તેને તાર્યો—સીયારામજીસેં

૨૫૫

મત કર દિલ પતિયારો દિવાની કાયા મત કર૦
 પૂર્વ દિશાથી આવ્યો એક હંસલો, ને ધરધર ફેરે કુવારો રેજી (૨)
 ધરે હંસાને મેં ભુખ્યો ન રાખ્યો ભાઈ (૨)
 ધર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 અદકુરે લાવ્યો, ઉછીનું રે લાવ્યો, ને ધરધર કીયો ઉધારો રેજી (૨)
 ધરે હંસાને મેં ધણો સંતોષ્યો ભાઈ (૨)
 ધર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 કાયા કહે મેં સદા સોહાગણ, એ છે પીયુજી હમારો રેજી (૨)
 તુજ સરિખી મેં ધણી મીલાવી ભાઈ (૨)
 ન જોઈ રાત કે દહાડો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 કાયા કહે મેં ઠગજ પકડ્યો ને, એ છે ખડો ઠગારો રેજી (૨)
 તુજ સરીખી મેં સૂતીજ મેલી ભાઈ (૨)
 રમી ગયો પીયુજી પ્યારો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 ઉઠ ગયો કાયાકો કારીગર, અંધ ભયો લલકારો રેજી (૨)
 દાસ જીવણ સંતો ભીમકે ચરણે ભાઈ (૨)
 હરિ ભજને ગુણ ગાયો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦

ઢોંગી ભક્તવિષે

૨૫૬

જુઠા જુઠી ન ઝાલો માલા—હારે જુઠાં
માલા માલા માલા રે—જુઠાં
હાલતાં ને ચાલતાં મણકા રે મૂકે (૨)
એ જગ ધૂતવાના ચાળા રે—જુઠાં
જગતમાં ભક્તપણું રે દેખાડે (૨)
કરમ કરે છે કાળાં રે જુઠાં
વ્યાસ વલ્લભ કહે જુઠા જનમના (૨)
ખાશો જમના ભાલાં રે—જુઠાં

૨૫૭

વૈષ્ણવ નથી થયોરે, શીદ ગુમાનમાં તું ધુમે (૨)
હરિજન બોધને હૈકું ન હરખે, દ્રવે ન હરિગુણ ગાતાં (૨)
કામ ધામ ચટકી નથી ડટકી (૨) ક્રોધે લોચન રાતાં—વૈં
તુજ સંગે ક્રોધ વૈષ્ણવ થાયે, તો તું વૈષ્ણવ સાચો (૨)
તારા સંગનો રંગ ન લાગે (૨) ત્યાં લગી તું કાચો—વૈં
પરદુઃખ દેખી હૃદય ન દાઝે, પરનિંદા નથી કરતો (૨)
વહાલ નથી વિઠલસું સાચું (૨) હઠે તું હું હું કરતો—વૈં
પરોપકારે પ્રીત ન તુજને, સ્વાસ્થ છુટયો છે નહિ (૨)
કહેણી તેવી રહેણી ન મળે (૨) ક્યાં લખ્યું એમ કહેની—વૈં
મનતણે ગુરુ મન કરીશ તો સાચી વસ્તુ જડશે (૨)
દયા દુઃખ કે સુખ માન પણુ (૨) સાચું કહેવું પડશે—વૈં

૨૫૮

અરે શું સમજ્યે! વૈષ્ણવ થઈ, અવિદ્યા બે અળગી નવ ગઈ.
જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગમે નહિ ગાતાં, રાસ કંથાના રસીયા;
કામ ક્રોધ મદ લોભ ગર્વ છળ, અંતરથી નવ ખસીયા—અરેં
તન મન ધન દારા ધર તારું, બ્રહ્મ સમર્પણ કીધું;
પાપ કર્મ તો પામર જીવડે, પોતે માથે લીધું—અરેં
હીંગ તજે પણુ હરામ ન તજે, નિરખે ક્રોધ પર નારી;

લસણ તજે પણ લાંચ ખાય છે, ન તજે ચોરી જરી-અરે
 જરને લોભે જુઠા સોગંદ, ખાતાં પણ નથી ખીતા;
 જુઠી સાક્ષી જાય પૂરવા, ઝટ ઉપાડે ગીતા-અરે
 છાપા તિલક તાણીને અંગે, મંડલીઓમાં મહાલે;
 ગુપ્ત ધાત અંતરમાં રાખી, ઘણાંકનાં ઘર ધાલે-અરે
 એકાદશીનું વ્રત આચરે, ફરાળ સાફ ફકિ;
 ઉપર ચોખ્ખા અંતર મેલા, પરધન હરવા તોડે-અરે
 એક પ્રભુને ઉરમાં ધારી, પરમારથ આચરવું;
 નીતિનો મારગ ઝાલીને, ભાળી હગલું ભરવું-અરે
 એમ વિચારી જ જન ચાલે, ધર્મ તેહનો સાચો;
 કહે છોટમ પરધંચી મારગ, જણો સર્વે કાયો-અરે

૨૫૯

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે કેમ થાય, તારા દિલનું કપટ ન જાય.
 પ્રભુકીરતન પ્રભુનામ સ્મરણમાં, અતિશય આજસ તારે;
 હાથા કુટ લવ પરનિંદામાં, આખો દિવસ નવ હારે-પ્રભુ
 પ્રભુનું પૂજન કરતી વેળા, કાયા તારી કંપે;
 ગંજફા સોગટાં ફટતાં, આઠ પહોર નવ જંપે-પ્રભુ
 હરીનું ચંદન ઘસતાં તારૂં, શ્રમથી શરીર ખગે;
 કુંડી કુંદકું લઇ મરી મસાલો, ભાવે ભાંગજ રગડે-પ્રભુ
 એકાદશી ઓછવનાં જગરણ, અતિ કઠણ તને લાગે;
 ભાંડ ભવૈયા બેવા સાફ, સારી રાતજ જાગે-પ્રભુ
 હરિના જનને હુણું સુકું, વેઠજ વળગી જણે;
 સગાંસંબંધી પડણા આવે તેને, પીરસે મિષ્ટ પરાણે-પ્રભુ
 બે પૈસાની ગુરુ સેવા બતાવે, ત્યાં ગણગણતું બોલે;
 ઘરની સ્ત્રી જ્યારે માગે ઘરેણું, ત્યારે હસી મક્ક યઇ ડાલે-પ્રભુ
 ખોટાં મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત ભૂષણ ધાલે;
 સોનું રૂપું મણિ મુક્તા વિણ, સ્ત્રી સુતને નવ ચાલે-પ્રભુ
 જગ દેખે ત્યાં જપવા બેસે, ખાદી નહાય ન ખાવા;

ગળાં કાપે ત્યાં થાય ગળગળો, એ વૈષ્ણવના ભાવા-પ્રભુ
આ કરવું આ ના કરવું એમ, અન્યને શિક્ષા દે છે;
એ પ્રમાણે તું નથી કરતો, અનુચિત કર્મ કરે છે-પ્રભુ
અંતરનાં છલ અન્ય ન લહે, પણ જાણે અંતરજામી;
એ તો સાચાનો સંગી છે, દાસ દયાનો સ્વામી-પ્રભુ

૨૬૦

સીતારામને ભજીને લહાવો લીજીયે રે (ર)
મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કીજીયે રે (ર)-સીતારામ
તારો અવસર પળ પળ જાય છે રે (ર)
તારા ઘટમાં બેઠો કાળ ખાય છે રે (ર)-સીતારામ
તાજું જોખન જશે જરા આવશે રે (ર)
તુંને જાણે ભોજન નહિ ભાવશે રે (ર)-સીતારામ
તારા વહાલા વેરી થઇ લાગશે રે (ર)
તારી દેહ દેખીને દૂર ભાગશે રે (ર)-સીતારામ
કાંઈ ધર્મ કરો આડું આવશે રે (ર)
તે તો જમના તે માર મૂકાવશે રે (ર)-સીતારામ
સખી રામદાસ કહે નર નારને રે (ર)
સંત સેવો તો ઉતરો ભવપારને રે (ર)-સીતારામ

૨૬૧

મારે આજ આનંદનો દિન છે રે;
હરિની ભક્તિ કરે તેને ધન્ય છે રે-(૨૬)
વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર આપીયો રે (ર)
ધ્રુવને અવિચળ કરીને સ્થાપીયો રે (ર)-મારે
વહાલે નામાની છાપરી છાઇ છે રે (ર)
સુદામાની તે નાર સુખ પાઇ છે રે (ર)-મારે
વહાલે વિષ્ણુનાં વાયાં તે મીરાં બાધનાં રે (ર)
લજ્જા રાખી સંસારીઆના સાથની રે (ર)-મારે
ગુરુ પ્રતાપે ભીમદાસ બોલીયા રે (ર)
મારા અંતરના પડદા બોલીયા રે (ર)-મારે

૨૬૨

ઓધા શીયોને રે-એવો શીયોને હમારો દોષ;
 મારો વહાલો એ વ્રજમાં આવે નહિ રે-ઓધા૦
 ઓધા, વિપ્ર હતા તે ખોટા થયા રે (૨)
 ખોટા પડીયારે (૨) જોશીડા તારા જોષ-મારો૦-ઓધા૦
 ઓધા, દુરિજન લોક દાઝી મરે રે (૨)
 વહાલો ઘમગયા રે, (૨) બાળારે પણુના બોલ-મારો૦-ઓધા૦
 ઓધા, ગોકુળ ગામ સોહામણુ રે (૨)
 ચોકિ ચોકિ રે (૨) આહિરડાનો વાસ-મારો૦-ઓધા૦
 ઓધા, ઓઠવાનાં આભરણુ ઉતારીયાં રે (૨)
 ઉતાર્યાં રે (૨) અંગડાના ખેશ-મારો૦-ઓધા૦
 ઓધા, ગાયરે ગેમલ અરજ એટલી રે,
 મારી હતી રે (૨) બાળા રે પણુની પ્રીત-મારો૦-ઓધા૦

૨૬૩

મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે, શામળા ગીરધારી;
 મારી હુંડી શામળીઆને હાથ રે શામળા ગીરધારી
 રાણાજીએ રઠ કરી, વળી મીરાં કહે કાજ (૨)
 ઝેરના પ્યાલા મોકલ્યા રે, વહાલો ઝેરના જરણુ હાર રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 સ્થંભચક્રી પ્રભુ પ્રગટીયા, વળી ધરીયાં નરસિંહ રૂપ (૨)
 પ્રદહાદને ઉગારીઓ રે, વહાલો માર્યો હરણાકસ્થપ ભૂપ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 ગજને વહાલે ઉગારીઓ, વળી સુદામાની ભાંગી ભુખ (૨)
 દોહલવીવેળાનામારાવાલમારે, તમેલક્તોને ઘણાંઆપ્યાંસુખ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી, વળી દ્રૌપદીનાં પૂર્યાં ચીર (૨)
 નરસિંહમહેતાનીહુંડીસ્વીકારજોરે, તમેસુલદ્રાબાધના વીરરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 સાડાત્રણસો તીરથવાસીને, વળી રૂપીઆ છે સો સાત (૨)

વહેલા પધારજે દ્વારકા રે, એને ગોમતી નહાયાની ઘણી ખાંતરે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આબ્યા નગરીની માંહે (૨)
 આ શહેરમાં એવું કાણુ છે રે, જનું શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 નથી બ્રાહ્મણ, નથી વાણીઆ, નથી ચારણ, નથી ભાટ (૨)
 લોક કરે છે ઠેકડી રે, નથી શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 રહેવાને નથી ઝુપડું, વળી જમવા નથી જુવાર (૨)
 બેટા બેટી વળાવીઆં રે, મેં તો વળાવી ધર કેરી નાર રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 ગરથ માઈ ગોપીચંદન, વળી તુલસી હેમનો હાર (૨)
 સાચું નાણું મારે શામળો રે, મારી દોલતમાં ઝાંઝ પખાજ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આબ્યા નગરની બહાર (૨)
 વેશ લીધો વણીકનો રે, માઈ શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 હુંડી લાવો હાથમાં, વળી આપું પૂરા દામ (૨)
 રૂપૈયા આપું રોકડા રે, માઈ શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 હુંડી સ્વીકારી વહાલે શામળે, વળી ચરજ કીધાં કામ (૨)
 મહેતાજી ફરી લખજે રે, મુજ વાણોતર સરખાં કાજ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે

૨૬૪

પ્રભુ પાલવ પકડીને રહી છું પ્રેમથી રે,
 મારા છેલ છખીલા અંતરના આધાર;
 ઉભી, ચરજ કરે મીરાંબાઈ રામને રે—(ટક)
 મારાં દાસીપણાનાં દુઃખ સરવે દૂર કરે રે,
 શીશ નામું મારા સદ્ગુરુને પ્રણામ;

ઉભી, અરજ કરે મીરાંબાઈ રામને રે—પ્રભુ પાલવ૦
 સાખી—સાસરીઆમાં સુખ નહિ, મહીયરીયે નહિ માન;
 સુખ દુઃખની વાતડી, ધરતું નથી ઢાઈ ધ્યાન.
 હવે નથી રહેવું, રાણાજીના રાજમાં રે;
 રાણો, રાષ ભરેલો કુડો કપટી રાય—ઉભી૦—પ્રભુ૦
 સાખી—આ સમે હરિ આવજો, વિકલ કરજો વાર;
 ગોવિંદ સાથે ગોઠડી, અખળાના આધાર.
 વહાલા વસમું જાણી વેગે વેહેલા આવજો રે,
 નહીંતર જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય—ઉભી૦—પ્રભુ૦
 સાખી—હાંડે કુવે ઉતારીઆ, ને તરત ત્રુટાં ત્રત;
 તારણહારે તારશે, શામળીઆ સમરથ.
 એવા, વિવેકી વિકલને જાઉં વારણે રે;
 ટળશે હરિજનોના અંતરના ઉચાટ—ઉભી૦—પ્રભુ૦
 સાખી—વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રિકમ રાખો ટેક;
 આગે હીંમત આદરી, મન ધાડું વિવેક-
 એવા, ભક્તિભાવે ભૂદર આવો ભેટવા રે,
 હું તો વેચાણી છું, નાથ તમારે હાથ—ઉભી૦—પ્રભુ૦
 સાખી—નીતિધર્મ નવ છોડીએ, જ્યાંસુધી ઘટમાં પ્રાણ;
 સહેજ સમુદર ઉતર્યા, જને ભેટયા શ્યામ.
 એવા, પૂરણ પુરુષોત્તમ પધારજો રે,
 સત્ય રાખો મારા સાચા સુંદર શ્યામ—ઉભી૦—પ્રભુ૦
 સાખી—રૂપાળા રણછોડજી, લળી લળી લાગું પાય;
 રાણા ઘેર જવું નથી, એવો કર્યો ઠરાવ.
 હવે, શરણાગતની વારે ચઢજો વિકલા રે,
 પ્રભુ કૃપા કરીને રાખો ચરણની પાસ—ઉભી૦—પ્રભુ૦

૨૬૫

જગમાં નર નારીને સત્ય વચન એક પાળવું રે,
 હરિના ચરણ કમલમાં ચીતડું સદા ચોંટાડવું રે;

એવો નામતણો પરતાપ તે સાચો માનવો રે.
 સાખી—નામે કંઈ નર તારીયા, અને કંઈકનાં કીધાં કામ;
 રાહીદાસની લીધી પાતળી, એવા છો ધનશ્યામ;
 નામે નરસીંહ મેહેતાને, હાર હાથો હાથ આપીયો રે-
 જગમાં નરનારીને૦

નામે નામદેવ ભગતની, છાપરી છાઈ વાહાલે હાથ;
 સેના માટે સનમુખ રહી, નાઈ કહેવાયા નાથ;
 નામે નાઇ થઇને, રાજ મોહાલે પધારીયા રે-
 જગમાં નરનારીને૦

પ્રહલાદને ઉગારીયો, અને સ્થંભમાં કીધો વાસ;
 હિરણ્યકશ્યપને મારીયો, અને ઉગાર્યો નીજ દાસ;
 નામે પંચાલીનાં, પ્રેમે પટકુલ પૂરીયાં રે-
 જગમાં નર નારીને૦

તાતી કઢા શીતલ કરી, સુધન્વાને કાજ;
 સાગરમાં રાખ્યો યુકતો, રામ કહેતા ગજરાજ;
 એવાં શવરી ખાઇનાં, એઠાં બેર આરોગીયા રે-
 જગમાં નરનારીને૦

ભાજી વીકુરની જમ્યા, રાખી સંતોની લાજ,
 કરમાનો ખાધો ખીચડો, ન જાત બેઘ મહારાજ૦
 એવા સુદામાનાં, સંકટ સરવે કાપીઆં રે-
 જગમાં નર નારીને૦

પાંચ પાંડવ ઉગારીયા, ટીટાડીનાં ખાળ;
 યુદ્ધ લીધું જમલતણું, અને સહાય કરી ગોપાલ;
 એવાં મન્જરીનાં, ખાળ તમે ઉગારીયાં રે—જગમાં૦
 મીરાંનું વિષ અમૃત કર્યું, અને પૂરી મનની આશ,
 અનેક ભક્ત આધારીયા, એમ ગાયે ગંગારામ દાસ;
 એવા અનેક ભક્તને અલખેલે આધારીયા રે-
 જગમાં નર નારીને૦

૨૬૬

એવી મીરાં પૂર્વ જનમની પ્રીત રે
મીરાંને હૈડે લખેલા હરિના લેખ રે—નામ નહી રે છોડું
જમલ રોઠોડને ઘેર કુંવરી જનમીઆં રે, સાતમ ને સોમવાર(૨)
તેડાવ્યા રાણાએ જોશીઓ રે,

આઈનું મીરાં ધરાવ્યું રે નામ રે (૨)—નામ
જોશીએ વાંચી જનમોતરી રે, તેમાં લખ્યું નીકલ્યું એહ (૨)
વરશે વિશ્વંસર નાથને રે,

કરશે નંદના કુંવર સાથે રનેહ (૨)—નામ
એમ કરતાં મીરાં મોટાં થયાં રે, કરે ભક્તિ ને ભાવ (૨)
સાધુસંતના સાથમાં રે, મીરાંને છોડી દેવોસંસાર(૨)—નામ
ઉદેપુરનો રાણો રાજ્યો રે, તેની સાથે કરી છે સગાઈ (૨)
પરણાવી વળાવ્યાં સાસરે રે,

મીરાંને નયણે આંસુડાંની ધાર રે—નામ
સાસુ કહે ભલે આવીઆં રે, ઉમિયાને નમાવે શીશ (૨)
મીરાં કહે મરતક નહિ નમે રે,

કરથું નંદના કુંવર સાથે પ્રીત રે (૨)—નામ
સાસુએ પુત્રને બોલાવીઓ રે, પુત્ર સાંભળો મારી વાત (૨)
આજથી વહુ સામું બોલીયાં રે,

એનાં જુદાં રચાવોને ધામ રે (૨)—નામ
એવું સાંભળી મીરાં મગ્ન થયાં રે, ભલું થયું ભાંગી જંજળ(૨)
સાધુ સંતના સાથમાં રે,

હવે તો સુખે ભજ્યું શ્રીગોપાળ રે (૨)—નામ
નંદ નંદન સાથે ન્યારા રહ્યા રે, હરિજન આવે ઘણા ઘેર(૨)
નિત્ય ભજન કીર્તન કરે રે,

એ તો દર્શનની કરે લીલા લહેર રે (૨)—નામ
નણુંદ આવી મીરાં કને રે, ભાભી આ શો માંડયો ઉત્પાત(૨)
સાસરે રાણાનું કુળ લજ્જવ્યું રે,

તમે મૈયરમાં લજ્જવ્યાં માતતાત રે (૨)—નામ

છાપાં તિલક આ શાં ધર્યાં રે, નાચો ખુદો વેરાગીને વેશ(૨)
સંગ મૂકી ઘો સાધુસંતનો રે,

રાણોજી તો કરે છે ધણો કલેશ રે (૨) નામ૦
મીરાં કહે કલેશ ટાળવાનો એક છે ઉપાય (૨)
કહેજો રાણાને સેવે સંતને રે,

નૃત્ય કરીને હરિ ગુણ ગાય રે (૨) નામ૦
વળી સોનું રૂપું પહેરે શું સુધારે, કાઠીનાખો ઠાક ડમાળ(૨)
છાપાં તિલક ધરી બેસો સંતમાં રે,

કંઠે પહેરો તુલસીની આ માળા રે (૨) નામ૦
તમે પણ જાઓ ક્યાસાસરેરે, બાધવૃથા વટાળો શાને દેહ(૨)
મન ગમતા મોહનજી સાથે તમે રે,

કરો સર્વ તજીને રે સ્નેહ રે (૨) નામ૦
કહેજો તમારી માતનેરે, વૃદ્ધ થયા ગોવિંદ ગુણ ગાય (૨)
શ્રીહરી વિના કાઠી દેવ સેવશે રે,

તોએ જનમ મરણ નહિ જાયરે (૨) નામ૦
એવું સુણી નણંદ કોપીયાં રે, આઠ્યા બંધવની પાસ (૨)
લાલી કહે થાઓ જોગટા રે,

મૂકી દોને હુવે રાજપાટ રે (૨)
એવું સુણી રાણો રોપીઓ રે, સેવક પ્રેર્યો મીરાંને અવાસ(૨)
લાવો ખબર છે શા રંગમારે,

કોણ કોણ બેઠું છે એની પાસ રે (૨) નામ૦
સેવક આવી એમ કહ્યું રે, નથી ત્રીજું માણસ આ વાર(૨)
રાણીજી પાસે એક પુરુષ છે રે,

ધરમાં થઈ રહી છે ચૈ ચૈકાર રે (૨) નામ૦
સુણતામાં રાણો થયો રાતડો રે, ખેંચી ખડગ ધાયો તેણીવાગ(૨)
પેઠો મીરાંને મહોલે એકલો રે,

કાઠ આંખે ન ધાધ દીધાં દ્વાર રે (૨) નામ૦
આવી બેયું તો મીરાં એકલી રે, પ્રભુએ તેને ન દીધું દર્શન(૨)

પૂછ્યું મીરાંને પેલો પુરુષ ક્યાં ગયોરે,

તારે લાગી છે જશુ' લગન રે (૨) — નામ૦
ક્યાં છે પુછોશું રાણા રેશમરે, તે તો સઘળે વસેછે ભરપૂર (૨)
ધ્યાનમાં જીવે જોગી પ્રેમી પ્રગટ રે,

દેખી રહે છે દુષ્ટ થકી દૂર રે — (૨) નામ૦
એવું સુણી આગ લાગી ઘણી રે, પણ ભાવના છુટયોરે ભૂપ (૨)
કોધ કરીને શસ્ત્ર વાપરે રે,

એવે દીઠાં મીરાંનાં બે રૂપ રે (૨) — નામ૦
તો પણ મુરખ સમજ્યો નહિરે, મન સાથે ન કીધો વિચાર (૨)
બીજું ખડગ રાણે ખેચીયું રે,

ત્યારે હરિએ દેખાડી મીરાં ચાર રે (૨) — નામ૦
ઝરના પ્યાલા રાણો મોકલે રે, મીરાં બાઈ તણે દરબાર (૨)
અમૃતની પેઠે મીરાં પી ગયાં રે,

મીરાંને રાખણહારે શ્રીનાથ રે (૨) — નામ૦
મીરાંબાઈ આવ્યાં વંદ્રાવનમાંયરે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીવ્રજરાય (૨)
શ્રી જમુના પયપાન કર્યું રે,

કરી જીવા ગોંસાધને શીક્ષાય રે (૨) — નામ૦
હરીજન જાણી મીરાં મળવા કહ્યું રે, તેણે કહાવ્યું ન જોઈ
સ્ત્રીનું મુખ (૨)

મીરાં કહે સાઈ થયું મુજને રે;

પરપુરુષ જોએથી દુઃખ રે (૨) — નામ૦
આજલગી હું એમ જાણતી જ, વ્રજમાં કૃષ્ણ પુરુષ છે એક (૨)
વંદ્રાવનમાં વસીહજી પુરુષ રહ્યા છે,

તેમાં ધન્ય તમારો વિવેક રે (૨) — નામ૦
એવું સુણી જ્ઞાન પામીયોરે, જીવે ગોંસાઈ મળ્યા છે સામાવાઈ (૨)
પ્રેમે હરિરસ પી કરી રે,

આવ્યાં મેવાડ દેશ મીરાંબાઈ રે (૨) — નામ૦
કરી તૈયારી ચાલ્યાં દ્વારકારે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીરણછાંડ (૨)

પ્રભુની પાસે મીરાં રહ્યાં રે,

સદા પહોંચ્યા છે મનના કોડ રે (૨)—નામ૦
પસ્તાવો રાણાજીને થયો રે, વીસરી ગયા મનતું ઝેર (૨)
મુખે માગે તે આપું તેહને રે,

જે કોઈ લાવે મનાવી મીરાં ઘેર રે (૨)—નામ૦
ઉપરા ઉપરી તેડાં મોકલ્યાં રે, આવીને લાગ્યા સૌ પાય (૨)
માજી પધારો મેવાડમાં રે,

રાણાજી તો ન અન્નજળ ખાય રે (૨)—નામ૦
જ્યાંલગી તમો રહેશે દ્વારકાં રે, ત્યાંલગી કરશે અપવાસ (૨)
આગ્રહ દેખી મીરાં વીદાય માગવા રે,

આવ્યાં મહા પ્રભુજીની પાસ રે (૨)—નામ૦
હરિએ હકીકત સાંભળી રે, હસી ચાંપી તે રૂઢ્યા સાથ (૨)
શ્રીકૃષ્ણ સ્વરૂપમાં સમાઈ ગયા રે,

મીરાં જ જ શ્રીદ્વારકાંનાથ રે (૨)—નામ૦

માયાવિધે

૨૬૭

માયા તજીને જીવ ક્યાં જશે રે,
જેને, માયા તજીને જીવ ક્યાં જશે. (ટેક)
રાજ રે રંક ફકીર સંન્યાસી (૨)
સર્વેમાં વાસો તે વસે રે—જેને૦
ધરે આયુધ કરે યુદ્ધ જોરાવર (૨)
ધન લેવા સર્વે ધસે રે—જેને૦
ઉપરથી ટાળશે તો અંતરમાં એમ છે (૨)
અહંમેવ મમતા આવશે રે—જેને૦
મમતા તજે તો મોહ ધટે નહિ (૨)
મોહ થકી કામ ઉદે થશે રે—જેને૦
કામ નિવારે તો ક્રોધ અતિ ઉપજે (૨)
ક્રોધ હણે લોભ લાગશે રે—જેને૦

જરા જો લોભની લહેર સમાવે (૨)
 તો માન મરડીને મારશે રે-જેને૦
 જમ જમ ત્યાગે તેમ તેમ આવે (૨)
 વિષય વિકાર ધણા વાધશે રે-જેને૦
 અનેક પેરે બહુ આપદ વધારે (૨)
 અળગીતે ક્ષણ એક ના ખસે રે-જેને૦
 જ્ઞાન વિવેક વિચારીને જોજો (૨)
 એ ખરૂં કે ખોટું હશે રે-જેને૦
 કહે પ્રીતમ એનો એક ઉપાય છે (૨)
 આપોપું તજ સુખીયો થશે રે-જેને૦

૨૬૮

હરિની માયા મહાબળવંતી, કાણે જીતી નવ જોય જોને;
 જોગીને તો જોતી હીડે, ભોગીને તો ખાય જોને.
 કાયરને તો કુટિ નાખે, શૂરા પુઠળ ધાય જોને;
 જ્ઞાનીને તો ગોતી મારે, અજ્ઞાની અથડાય જોને.
 પંડિતને પ્રપંચે મારે, કાણે નવ કળાય જોને;
 હરિજનને તો હાથે મારે, મહા ઠગાણી કહેવાય જોને.
 ચતુરને તો ચુંટી નાખે, ચટક ચોંટી જાય જોને;
 તપસીને તો ટીપી નાખે, કરણીમાં કુટાય જોને.
 હરિની અતિ પ્રબળ માયા, જોરે નવ જીતાય જોને.
 પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સ્નેહી, પ્રેમ તણે વશ થાય જોને.

૨૬૯

હરિ હું શું કરું રે, મારો માયા ન મૂકે કંડો. (ટક)
 કાટિ કલ્પસુધી એણે ભમાવ્યો, ભમું હજી નહિ છેડો;
 મુજથી ન છુટે ન આપ છોડાવો, મારો કિયે ભવે નીવેડો-હરિ.
 સેવા સમરણ કામ કરું, મારો ક્ષણ એ ન છાંડે હેડો;
 શું ગજું મારું અવિદ્યા જીતી, કરું અરણ્યકમળે નેડો-હરિ૦
 આપ વિના એના સૌ ચેલા, કાને કહું દુઃખ ફેડો;
 દારી તમારી જય પ્રેરે જ્યાં, પાછી ફરે જ્યારે તેડો-હરિ૦

કરગરી કહું છું કૃષ્ણ કૃપાનિધિ, ચરણ પડયો ન ખસેડો;
માયા કાળ અગ્નિથી બચે દયો, કૃષ્ણ કૃપાજળ રેડો—હરિં

જેગી ન થવાવિષે

૨૭૦

નિશ્ચે કરો રામનું નામ, નથી કાંઈ જેગી થઈને જાવું;
નથી ભેખ ભગવો કાંઈ કરવો (૨) ભેગું કરીને ખાવું—નિં
જે પુરવે તો ભગવાં કરજો, પુરવે ઉજ્જવળ રાખો;
રખે દુખાવો સામા જીવને, સુખ સામાનું તાકા—નિં
એકજ ત્રાજવે સૌ સંસારી, બીજ જેગી લાવો;
કયા જેગીને રામજી મળીયા, એવો એક ખતાવો—નિં
ઢાઈ નાઠા રાંડોને રોષે, ઢાઈને ન મળી નારી;
ઢાઈ સ્વાદે ઢાઈ કરજ નાઠા, કેમ રીઝે ગિરધારી—નિં
મહેતો મીરાં ને પ્રદહાદ, સેનો નાપીક નાતી;
ધનો પીપો રોહિદાસ દુખો, ગોરો કુંભારની જાતી—નિં
ખોડાણો જ્ઞાતિ રજપુતની, ગંગા ખાઈ છે નારી;
દાસ થઈને જે રહ્યા તો, ઘેર આવ્યા ગિરધારી—નિં
રંકા વંકા સજન કસાઈ, ભજ્યા રાત ને દહાડો;
ક્રિયા જેગીને રામજી મળીયા, એવો એક દેખાડો—નિં
નથી રાખ વિભૂતિ ચોળવે, નહિ ઉધે શિર ઝાલ્યે;
નથી નારી તજી વન જતાં, જ્યાં લગિ આપ ન ખોળે—નિં
જંગલમાં મંગળ કરી જણે, મંગળ જંગલ જને;
કંડવું મીઠું, મીઠું કંડવું, સમજી વશ છે તેને—નિં
પયને ઓથે ધૂત રહ્યું છે, તલ ઓથે જમ તેલ;
કહે નરભો રધુવર છે સધળે, એવો એનો ખેલ—નિં

૨૭૧—સાધારણ નીતિવિષે

ભાવે કરી ભડો, તમે હરિગુણ ગાવો;
હરિગુણ ગાવો ને લીયો રે આ લ્હાવો—ભાવે

ઇશ્વરમાં રાખી આશ, વેદમાં ધરી વિશ્વાસ;
 દિલથી થઇને દાસ, રામને રીઝાવો—ભાવે૦
 રાંક માથે રાખો રહેમ, પ્રભુ સાથે જોડો પ્રેમ;
 નીતિતણા નેમ તેમાં ચિત્ત ન ચુકાવો—ભાવે૦
 ૨૭૨

ભાવથી પ્રભુ ભજો, પ્રભુ ભજો (૨)
 તમે પરકટ કરવા તજો રે—ભાવથી૦
 હારે દયા દિલમાં રાખજો દહાડી (૨)
 તેથી અતિ સુખ પામશે અગાડી રે—ભાવથી૦
 હારે કાઠ પારકાં સંકટ કાપો રે (૨)
 ભાવે ભૂખ્યાંને ભોજન આપો રે—ભાવથી૦
 હારે જ જ દીસે છે તે છે જવાનું રે (૨)
 એમાં કાંઈ નથી રહેવાનું રે—ભાવથી૦
 હારે જ્યારે આવશે વેળા છેલ્લી રે (૨)
 પ્રભુ વિના બીજો નથી બેલી રે—ભાવથી૦
 હારે નથી રહેવાનું દલપતરામે રે (૨)
 પ્રભુ ભજ તે શુભ ગતિ પામે રે—ભાવથી૦

૨૭૩—જીવને છેલ્લી શીખામણ

સો ખાતનદી એકજ ખાત, હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત;
 હરિ હરિ હરિ સમરો સખકાય, હરિ સુમરે સે સખ કહ્યું હોય,
 હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત; હરિ હરિ સમરો ઉઠી પ્રભાત.
 હરિ બિના સખ જુઠી ખાત, સો ખાતનદી એકજ ખાત.

૨૭૪

હવે કહેવું જોઈએ તે તો કહીએ રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
 છેલ્લે છેલ્લી શીખામણ દએ રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 રૂડાં નીતિનાં નેમથી રહેજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 સુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કહેજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 હરિએ દીધું હોય તેણે દેવું રે—સજ્જનો સાંભળો રે;

પાપ કર્મોથી દૂર સદા રહેવું રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 નામ હરિનાં છે શાસ્ત્રમાં હજારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
 તેમાં તમને ગમે તે તમારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 તમને ગમે તેને ગુરુ કરજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
 ભેટ બાસે તીયાં જઈ ધરજો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 રૂડો લાગે તે ધર્મ તમે ધારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
 કરવો સત્સંગ સિદ્ધાંત એ અમારો રે—સજ્જનો સાંભળો રે.
 થાય સત્સંગ તો વાત છે સારી રે—સજ્જનો સાંભળો રે;
 એવી અરજ છે તમને અમારી રે—સજ્જનો સાંભળો રે.

૨૭૫—સૌનું ભલું ઈચ્છવા વિષે

દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો રાજ, દયા કરોને હવે દીનબંધુ,
 જન પામ્યા છે પીડા પાકી (૨)
 બનવાની ન રહી બાકી રાજ—દયા કરોને
 આ સંકટ તો નથી સહેવાતું (૨)
 નજરે જોયું નથી જતું રાજ—દયા કરોને
 આ ઈશ્વર છો તમે ઇન્સાફી (૨)
 મહારાજ કરો હવે માફી રાજ—દયા કરોને
 સૌ પામ્યા છે શિક્ષા પૂરી (૨)
 તેમાં જોતા નથી અધુરી રાજ—દયા કરોને
 પ્રીતી મનમાં ઢાઢ નહિ કુલે (૨)
 ભવમાં આ દુઃખ નહિ ભૂલે રાજ—દયા કરોને
 સુખ પામે સૌ ગામે ગામે (૨)
 દીધી આશીષ દલપતરામે રાજ—દયા કરોને

૨૭૬—પ્રાર્થના

સૌનું કરો કલ્યાણ, દયાળુ પ્રભુ,
 સૌનું કરો કલ્યાણ. (ટક)
 નરનારી પશુ પક્ષીની સાથે (૨)
 જીવજંતુનું તમામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું

જગનાવાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
 આનંદે રહી આઠો જન્મ-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 દુનિયામાં દરદ દુકાળ પડે નહિ (૨)
 લડે નહિ કોઈ ગામ-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 સર્વે જગે સુખકારી વધેને (૨)
 વળી વધે ધન ધાન્ય-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 કોઈ કોઈનું બુદ્ધિ ન ઈચ્છે (૨)
 સૌનું ઈચ્છે સૌ સમાન-દયાળુ પ્રભુ સૌનું
 પોતપોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)
 સર્વ ભજ ભગવાન-દયાળુ પ્રભુ સૌનું

છેલ્લી સ્તુતિ

૨૭૭

શાંતિ શાંતિ શાંતિ, પ્રભુ, શાંતિ સદા આપો. (ટક)
 પરમ કૃપા કરી કૃપાળ (૨) ક્લેશ કષ્ટ કાપો-શાંતિ
 શરણ આવી વિશ્વનાથ (૨) વંદન કરી જોડી હાથ (૨)
 સર્વ જપે ભક્ત સાથ (૨) શાંતિ સુખ આપો-શાંતિ
 કરુણામય દૃષ્ટિ કરો (૨) દુઃખ તિમિર સર્વે હરો (૨)
 મનવાંછિત અર્થ પૂરો (૨) સુણી તમે વિલાપો-શાંતિ
 જપી તમારું પુણ્ય નામ (૨) કરીએ તમને પ્રણામ (૨)
 સત્ય શુદ્ધ ધર્મ, સકળ દેશવિષે સ્થાપો-શાંતિ

પરચુરણ ભજનો.

૨૭૮-ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાશું ગુરુરાજ !
 ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાશું ગુરુરાજ,
 અમે ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાશું;
 અમને હમણાં નથી નવરાશું. ગુરુ ૧
 ગુરુ જ્ઞાન અમે સાંભળ્યું તમારું,
 મુક્તપુરીનું ખતાવો છો બાઈ;

ગણુ અમારે કર્મે ચોંટયું કારભાઈ. ગુરુ ૨
 અમે મોટા કહેવાઈએ વેપારી,
 રાતદિવસ કરવી મગજમારી;
 કયા કયાં સાંભળીએ તમારી. ગુરુ ૩
 અમારે ઘેરે ઝાઝું દુઝાણું,
 નિત્ય સાચવવું સગાઓનું ભાણું;
 પ્રભુ રસની વાતો ક્યાંથી જાણું. ગુરુ ૪
 હજી બાંધવા છે ખારસો માળા,
 હજી થાવું હજાર મીલવાળા;
 ક્યાંથી ફેરવીએ તમારી માળા. ગુરુ ૫
 સાઠ લાખની પુંજમાં શું કરીએ,
 કોઠ અજબ ત્રીજેરીમાં ભરીએ;
 પછે નાતમાં મોટેરા થઈ ફરીએ. ગુરુ ૬
 પાંચ દીકરા વિલાતે ગીયા છે,
 વહુ દીકરીને કજીઆ થીયા છે;
 એવા ધરમાં ધમરોળ રીયા છે. ગુરુ ૭
 રોડો કરમે નીકળી કજીયાળી,
 વળી ગામમાં સાળા સાળી;
 નિત્ય મનાવવું પડે ભમરાળી. ગુરુ ૮
 સાઠ વરસની ઉંમર થઈ અમારી,
 તે શું આંખમાં આવે છે તમારી;
 હજી પરણવી છે નવલી નારી. ગુરુ ૯
 સર નાઈટેના ખીતાઓ લઈશું,
 વાઈસરાયને આવકારો દઈશું.
 ખીજી વાતો પછીથી કરીશું. ગુરુ ૧૦

એકાદશીવિષે

૨૭૯

ધન્ય એકાદશી, એકાદશી કરીએ તો વૈકુંઠ પામીએ.

મારે એકાદશીનું વ્રત કરવું છે, મારે ધ્યાન હરિનું ધરવું છે;
 મારે વૈકુંઠમાં જઈ ઠરવું છે—ધન્ય એકાદશી૦
 મારે એકાદશીનું વ્રત સાડું છે, એ તો પ્રાણજીવનને પ્યાડું છે;
 એ તો વૈકુંઠ લઈ જનાડું છે—ધન્ય એકાદશી૦
 જઠાર્થ ખાર માસ કરે એકાદશી, તેના અંતરમાં વસે અવિનાશી
 નહિ કરશે તે જશે હાથ ધરી—ધન્ય એકાદશી૦
 મારે ગંગા ધાટે જવું છે, મારે જમુના જળમાં નહાવું છે;
 મારે ભવસાગર તરી જવું છે—ધન્ય એકાદશી૦
 જણે એકાદશીનાં વ્રત કીધાં છે, તેના પાંચ પદારથ સીધ્યા છે;
 તેને પ્રભુએ પોતાના કરી લીધા છે—ધન્ય એકાદશી૦
 અંબરિખે એ વ્રત કીધું છે, દંડ દુર્વાસાએ લીધું છે;
 રસ કડ્યાણુરાયે પીધું છે—ધન્ય એકાદશી૦

૨૮૦

ચેલાં ચાલો ગુરુને ઘેર ગુરુજી કરશે લીલા લેહેર (૨)
 ઢોટી જનમનાં કષ્ટ નિવારે, ભવનાં બંધન કાપે (૨)
 ગુરુ સમ દાતા નહિ ઢોઈ (૨) અવિચળ પદવી આપે—ચેલા૦
 ગુરુવચન લોપે મહા પાપી, તે મુખીઓ કેમ થાશે (૨)
 અનેક દેવ દેવીઓ ધાતા (૨) જમના ગોદા ખાશે—ચેલા૦
 સુન શિખરપર વાસ ગુરુનો, ગુરુ પ્રેમ જોત પ્રકાશી (૨)
 અડસઠ તીરથ ગુરુને ચરણે (૨) જોજો મનને મારી—ચેલા૦
 સકળ નિધિ તો ગુરુજી કહાવે, ગુરુ સ્વતંત્ર જોગી (૨)
 સ્થાવર જંગમ રહ્યા પ્રકાશી (૨) ગુરુ નિરંજન યોગી—ચેલા૦
 મુરખ જીવતો મોહ માયામાં, ફરી ફરીને ધાયો (૨)
 કહે ભીખો હરિજન થઈને (૨) સાચું શું કમાયો—ચેલા૦

૨૮૧

ધર્મહી તે પાયો યે ધન ધર્મહી તે પાયો (૨)
 નીકેં રાખ જશોદા મૈયા (૨)
 નારાયણ વ્રજ આયો, એ હાં (૨)—યે ધન૦
 એ ધનકા મુનિ જપતપ ખોજત,

વેદહુ પાર ન પાયો (૨)
 સો ધન ધર્યો હે ક્ષીર સાગરમેં (૨)
 બ્રહ્મા જય જગાયો, એ હાં (૨)—યે ધન૦
 એ ધન તે ગોકુળ સુખ લઈયત,
 સગરે કાજ સવારે (૨)
 સોધન વાર વાર ઉર અંતર (૨)
 પરમાનંદ વિચારે, એ હાં (૨)—યે ધન૦

૨૮૨

સકળ હંસમેં રે રામ સમાયા, રામ સમોવડ કોઈ નહિ (૨)
 પિંડ બ્રહ્માંડમેં જુઓ તપાસી, રામ સમોવડ કોઈ નહિ
 હેજી હેજી—સકળ૦
 ત્રીવેણીમેં તેજ તુમેરા પાંચ તત્ત્વમેં જોત ખડી (૨)
 તેનું અજવાળું ત્રણે જીવનમાં (૨) સુરતા દોરી અસમાન ચઢી
 હેજી હેજી—સકળ૦
 નાલિકમળમાં નીરખીને જોઈ લો કાયા નગરમાં પડી પડી (૨)
 છત્રીસ વાજાં વાજે શહેરમેં (૨) ગગનમંડપમેં નોખત ગડી
 હેજી હેજી—સકળ૦
 હીરા માણેક મોતીની માલામેં, રતન પદારથ પારસમણી (૨)
 પ્રેમ પિયાલો પાયો સદ્ગુરુએ (૨) ધાર્યા સંત કોઈ ધીંગાધણી
 હેજી હેજી—સકળ૦
 જ્ઞાનીરે હોયસો ઘટમારે ખોળે, સાત સાગર તમે જુઓ મથી (૨)
 કહે નાનકે સદ્ગુરુ પ્રતાપે (૨) રામ વિના ખીજે કોઈ નથી
 હેજી હેજી—સકળ૦

૨૮૩

જય શ્રીવલ્લભ જય શ્રીવિક્રમ જય જમુના શ્રીનાથજી.
 કલજીગના તો જીવ આધાર્યા, મરતક ધરીયા હાથજી.
 મોર મુગટ ને કાને કુંડળ, ઉર વેજંતી માળાજી.
 નાશીકા ગજ મોતી લટકે, એ છખી જેવા જઈએજી.

આસપાસ ગૌ ખીરાજ, ગુલાલ મંડળી સાથેજ.
 મુખમાં મોરલી બેન બજાવે, એ છબી જોવા જઈએજ.
 શ્રીવલ્લભ વિકલ જુગમાં કહીએ, તો ભવસાગર તરીએજ.
 માધવદાસ એટલું માંગે, શ્રીગોકુલમાં અવતરીએજ.
 જય શ્રીગિરધર, જય શ્રીગોવિંદ, જય શ્રીબાળકૃષ્ણજ.
 જય શ્રીગોકુળપતી, જયશ્રીરઘુપતી, જયજંડુપતી, ધનશ્યામજ.
 શ્રી ગોકુળવારેનાથ, મેરી દોરી તમારે હાથજ.
 જય જમુના શ્રીગોવરધનનાથ, મહા પ્રભુ શ્રીવિકલનાથ.
 જય જય શ્રી ગોકલેશ, શેષ ન રહે કલેશ.
 શ્રીવલ્લભ જુગ જુગ રાજ કરો, શ્રીવલ્લભ વિકલ ગોપીનાથ.
 દેવકીનંદન શ્રીરઘુનાથ, જસોદાનંદન, નંદકિશોર
 શ્રી મોરલીધર માખણચોર સૂરદાસ, કૃષ્ણદાસ જો, પરમાણંદ.
 કુમનદાસ જો, ચત્રજુજ નંદનદાસ જો, ચિત્તરવામી, ગોવીંદ.
 શ્રીવલ્લભદેવકી જય, પ્રાણ પ્યારેકી જય,
 શ્રીગોવરધન નાથકી જય, ચોર્યાસી વૈષ્ણવકી જય.
 ખસો ખાવન વૈષ્ણવકી જય, દેશી પરદેશી વૈષ્ણવકી જય,
 અપને અપને ગુરુદેવકી જય, શ્રીભગવત મંડળીકી જય.

રક્ષાબંધન વિષે

૨૮૪

આજ બળેવ દિવસ આનંદવનો, નંદતણે ઘેર અઘયે રે.
 નટવર છેલ છબીલાને નિરખી, અંતર સુખીયા થાઘયે રે. આં
 ગર્ગાચારજ રાખી ખાંધી, પૂરણ બ્રહ્મને પુત્રે રે;
 અમર સદા રહો અવિનાશી, એમ બોલ્યા સુર ઉત્રે રે. આં
 પ્રેમે કરી પાથરણાં નાખ્યાં, બહુ બહુ વાનાં દીધાં રે;
 વસ્ત્ર આભૂષણ સહિત ગર્ગને, દાન ધેતુનાં દીધાં રે. આં
 રાજ અધિક થયાં નંદરાણી, ગોરાણી શણગાર્યાં રે;

અહ્લાનંદ કહે કહાન કુંવરનાં, સરવે વિધન નિવાર્યાં રે. આ૦
૨૮૫

મોહનવરને બાંધે માતા, રાખડલી રૂપાળી રે,
ઝાઝે હેતે લિયે રે જશોદા, બામણીયાં મુખ બાળી રે—મો૦
ધણી ખમા મારા લાડકડાને, વિધન દૂર સર્વે થાજે રે;
શરણાગત તારાં થાજે સુખીયાં, વેરીડાં મરી જાજે રે—મો૦
રેશમનાં કુમતડાં રૂપાળાં, રેશમ ઢેરી દોરી રે;
મોતીડાં પ્રેઈને માંહી, નિરખે રાધા ગોરી રે—મો૦
મરમાળા નટવરની મૂર્તિ, ત્રિભુવનથી છે ન્યારી રે;
અલખેલા ધનશ્યામની ઉપર, અહ્લાનંદ બલિહારી રે—મો૦

૨૮૬—પવિત્ર એકાદશી વિષે

પુણ્ય પવિત્ર એકાદશી પૂરણ, ગીત પવિત્ર તે ગાવે રે;
પ્રાણ પ્રીતમને આવી પવિત્રાં, પવિત્ર ત્રિયા પહેરાવે રે—પુ૦
લટકાં પવિત્ર કરે લટકાળો, હેત પવિત્ર કરી હેરે રે;
પવિત્ર ગોવાળ ઉભા પાસે, કમળ પવિત્ર કર ફેરે રે—પુ૦
પાધ પવિત્ર મનોહર માથે, પવિત્ર કલગી લટકે રે;
મહા પવિત્ર અલોકિક મૂર્તિ, પવિત્ર હીયામાં અટકે રે—પુ૦
પવિત્ર પવિત્ર પોતાના જનને, દર્શન પવિત્ર દેવા રે;
અહ્લાનંદ પવિત્ર પ્રીતમને, પવિત્ર પડયો છે હેવા રે—પુ૦

૨૮૭—પારણાવિષે

બાલુડે વેશ માથે શોભે કેશ,
વહાલો રમે છે મારો બાલુડે વેશ;
અખિલ અહ્લાંડનો કરતા અખંડિત,
નાથ કરે છે લીલા નંદજીને નેશ—વહાલો૦
રસિયા પ્રીતમને ગોપી તેડી રમાડે,
જેના મહિમાનો પાર પામે ન શેષ—વહાલો૦
દેખી પંખીને મારો શ્યામ ડરે છે,

ધ્યાન ધરે છે જનુ શિવજી હમેશ—વહાલોં
 બ્રહ્માનંદનો પ્યારો જીવન મારો,
 લાલ આંખડલીમાં રાખીને લેશ—વહાલોં

૨૮૮—હિંડોળાવિષે

ઝુલત કુંજ વિલાસી, શ્યામરો ઝુલત કુંજવિલાસી;
 રાધા સંગ ઉમંગ ભરી નિત્ય, નિરખી પ્રિયા મુખ હાંસી—શ્યાં
 શ્યામા શ્યામ હિંડોરે ઝુલત, આયે ખડે બ્રજવાસી;
 નિજ જનકે મન મોદ બદાવત, રસિક રાય મુખરાશી—શ્યાં
 દેંદ્રાદિક બ્રહ્માદિક આયે, આયે સિદ્ધ ચૌરાશી;
 કહાન કુંવરકો વદન વિલોકન, શિવ આયે તજ કાશી—શ્યાં
 સુરનર મુનિવર નિરખ હિંડોરો, હો ગયે સર્વ હુલાસી;
 બ્રહ્માનંદકો નાથ રસીલો, નવલ છત્રી અવિનાશી—શ્યાં

૨૮૯

ચાહે માગ લે રાજ ત્રીનુ પુરકી
 ચાહે માગ લે તું વૈકુંઠ નિશાની;
 પુત્ર સપુત્ર ચહાય ધતને લે,
 માંગલે જોખન રૂપ નીધાની.
 દેંદ્ર સીંહાસન દેહ અબે,
 ધર્મ રહેડી એહી જીયા જની;
 હસી કૃષ્ણ કહે બલીકે આહમેં,
 અબ માગ હી હોયસો માગલે રાણી.
 હોડીને ત્યાગ દીયો ધરણિકા,
 ભોંયમાં પગ ધરે અબ નાહી;
 ચક્ર હી ત્યાગ દીયો ઉઘ રેનકા.
 પીયુ તન હેરત સત્રુકી નાહી.
 તુમ તો પ્રભુ ઐસો દાની હતો,
 મમ દવારે કાહે પસારો ખાંહી;
 ચાહે લોટકે ગંગ પછાખાહે,

હુમ એસે મંગનસે માંગત નાહી.

૨૮૦

શ્રીમન્નારાયણ, નારાયણ નારાયણ (૨)
 લક્ષ્મીનારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
 નરનારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
 જપો અખંડ જીભે પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
 શિવ સનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨)
 સુમીર સુમીર ભયા પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
 ચારે વેદ પુરાણ અષ્ટાદશ (૨)
 વેદ વ્યાસજીકો પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
 વિશ્વપુરાણ ભાગવત ગીતા (૨)
 વાલ્મીકીજી રામાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
 જો નારાયણ ન.મ લેત હેં (૨)
 પાપ હોત સખ છારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
 જો કોઈ ભક્તિ કરે માધવકી (૨)
 માત પિતા કુલ તારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦
 માધવદાસ આશ રધુવરકી (૨)
 ભવસાગર ભયે પારાયણ (૨)—શ્રીમન્નારાયણ૦

૨૮૧

ચાલો ચાલો સાધુના રૂડા સાથમાં રે,
 વેદ ચારે બહાલાજીના હાથમાં રે—(ટેક.)
 મહેતા નરસિંહની નિંદા કરી ન્યાતમાં રે,
 બહાલે ભેળાં બેસાર્યાં એક પાંતમાં રે—ચાલો૦
 બહાલે હીરણ્યકંસ માર્યાં એક વાતમાં રે,
 એના મોત નહોતા રે દિવસ રાતના રે—ચાલો૦
 મીરાંબાઇને ગુરુ રે મળ્યા વાટમાં રે,
 એણે છોડી દીધાં છે રાજપાટના રે—ચાલો૦
 ગુરુ પ્રતાપે નરસિંહરામ બોલીયા રે
 એના અંતરના પડદા બોલીયા રે—ચાલો૦

૨૯૨

મારૂં મન મોઢું રે શ્રી ગોરધનનાથજીને લટકે (૨)
 લટકે ને વળી મટકે (૨)—મારૂં
 વેણું વગાડી વહાલે વશ કરી લીધા (૨)
 વેંત વાંસલડીના કટકે (૨)—મારૂં
 વન્દરા તે વનની કુંજ ગલનમાં (૨)
 ધર ધોયું નવ ખટકે (૨)—મારૂં
 શ્રીપુરુષોત્તમદી છળી નિરખત (૨)
 ચરણ કમલચિત્ત અટકે (૨)—મારૂં

૨૯૩

અમારે ગુરુએ આપી અમર જડી (૨) ટેક.
 જડી અમારી અજર અમર હે (૨)
 અમૃત યુદ્ધસે ભરી, ઓ પ્યારે (૨)
 નાવો જળે ના જલમાં હૂળે (૨)
 નિશદ્દિન રહત હરી, ઓ પ્યારે (૨)—અમારે
 યા બંગલામેં દશ દરવાજા (૨)
 તા બિચ ગુપ્ત ધરી, ઓ પ્યારે (૨)
 પાંચ નાગ પચીશ નાગની (૨)
 સુધત તુરત મરી, ઓ પ્યારે (૨)—અમારે
 ડાકણ એક સકળ જગ ખાતી (૨)
 જડીસેં જતી હરી, ઓ પ્યારે (૨)
 કહે કબીરા, સુનો મેરે સંતો (૨)
 વીરલાકું સમજ પડી, ઓ પ્યારે (૨)—અમારે

૨૯૪

કિયો ગોપાલ ડો સખ હોય (૨)
 જો જાને પુરુષાર્થ અપનો અતિ કર ઝુઠો સોય—૧
 દુઃખ સુખ લાભ અલાભ સહ જગત તાહિ ન મરિયે રોય,
 જો કછુ લેખ લિખ્યો નંદ નંદન મેંટ સંકે નહિ કોય—૨

ઉઘમ સાધન જન્મ મંત્ર થે સખ હારી ધોય,
પરમાનંદદાસકો ઠાકુર ચરણ કમલ ચિત્ત પોય—૩

૨૮૫

લાગેનિયાં પાયાં વિનવિતો તુહાલા
કરેં ટાળી બોલા મુખેં નામ—લા૦
વિઠલ વિઠલ લાણા વેળેવેળા,
હા મુખસોહળા સ્વર્ગી નાહી—લા૦
કૃષ્ણ વિષ્ણુ હરિ ગોવિંદ ગોપાળ,
માર્ગે હા પ્રાંજળ વૈકુંઠીયા—લા૦
સકળાંસી થેથેં આહે અધિકાર,
કલિયુગીં ઉદ્ધાર હરિનામે—લા૦
તુકા લાણે નામોપાશી ચારી મુક્તિ,
ઐસે બહુ અંથી બોલિયેલે—લા૦

૨૮૬

આહી જતો આમચ્યા ગાંવા (૨)
આમચ્યા રામ રામ ધ્યાવા (૨)
આજભર હોતો તુમચ્યા ગાવી (૨)
આતા કૃપા આસો ઘાવી (૨)
આતા નાહીં થેણે જાણે (૨)
સહજ ખુંટલે બોલણે (૨)
રામકૃષ્ણ વિઠલ બોલા (૨)
તુકા જતો વૈકુંઠાલા (૨)

૨૮૭

મત સોના મુસાફિર નીંદ ભરી—ટક.
તુમ પરદેશી ભૂલ પડે હો;
યહ સખ ચોરનકી નગરી (૧)—મત૦
પલ પલ છિન છિન તાક લગાવે;
ચપત માલ ચુકા નજરી (૨)—મત૦
લોક લુટાય ગયે બહુ તેરે;

વિરલા બય ખયા ગઠરી (૩)—મત૦

બ્રહ્માનંદ કરે અખ ત્યારી;

રેન ખિતાય ગઘ સગરી (૪)—મત૦

૨૮૮

જે જન ધ્યાન ધરે નિર્ગુણકો, સૌ ઈશ્વરકા દર્શન પાવે—(ટેક)
બય એકાંત બુવનમેં બેઠે, કામલ આસન ભૂમિ બિછાવે,
ચિંતા પ્રિકર છોડ સખ મનકે ત્રિકુટી મહલમેં સુરતિ જમાવે. ૧
પહલે પહલે રવિ શશિ તારે, પલ પલમેં બિજલી ચમકાવે;
દૂર દૂરકે દિવ્ય દેવગણ, પુન પુન તેજ બીચ દરશાવે. ૨
દિન દિન ધ્યાન ધરે યોગી જન, બ્રહ્મજેત ઘટમેં પ્રગટાવે;
કાટિ લાનુ સમ ત્રિલમિલ ત્રિલમિલ રોમ રોમમેં સુખ ઉપજે. ૩
કર્મનંદ બંધન સખ ટૂટેં, માયા મોહ બલ કટ જાવે;
બ્રહ્માનંદ મોક્ષ પદ પાવે, ગર્ભવાસ ફિરકે નહિ આવે. ૪

૨૮૯

ગજનંદ સમરીએ હો દાતા નમું ગરુવા ગણપતિ (૨)
સુંદાળાને સમરીએ હો દાતા નમું ગરુવા ગણપતિ—ટેક.
ગણપતિનાથ પકડોને હાથ પ્રસન્ન હોય ઉમાપતિ (૨)
દેવી દેવતા કરે સેવના (૨) કૃષ્ણને કમળાપતિ—ગજ૦
દેખત ડરે નમસ્કાર કરે ને મહાવિકરાળ મૂર્તિ (૨)
ચાર બુજ તારે ભલે ખિરાજ (૨) સુધ બુધ દોનો સતિ—ગજ૦
ખામુકીનાગ કરે કીલોલ સુખમણા સૂંઠ ઝુલતી (૨)
એક દંત સ્વામી દયાજવંતા (૨) બહોત કરૂં વિનતિ—ગજ૦
સેવાને પૂજ રાતદીન હોતા સ્વામી ધૂપ ધ્યાન આરતિ (૨)
દશમે દ્વારે ગોરખનાથ બોદ્યા (૨) ઘટઘટમેં ગણપતિ—ગજ૦

૩૦૦—ત્રેણુવ કોણ ?

વૈણુવ જન તો તેનેરે કહીએ, જ પીડ પરાધ જણે રે;
પરદુઃખે ઉપકાર કરે, તોય મન અભિમાન ન આણે રે—ટેક૦
સકળ લોકમાં સહુને વદે, નિંદા તે નવ કરે કેની રે;

વાચ કાઝમનનિશ્ચલ રાખો, ધન્ય ધન્ય જનની તેની રે—વૈ૦
 સમદૃષ્ટિ ને તૃષ્ણા ત્યાગી, પરસ્ત્રી જને માત રે;
 જીહ્વા થકી અસત્ય ન બોલે, પરધન નવ ગ્રહે હાથ રે—વૈ૦
 મોહ માયા વ્યાપે નહિ તેને, દૃઢ વૈરાગ્ય જના મનમાં રે;
 રામનામ શું તાળી રે લાગી, સકળ તીરથ તેના તનમાં રે—વૈ૦
 વણલોખી ને કપટરહિત છે, કામક્રોધને નિવાર્યા રે;
 ભણે નરસૈયો તેનું દશન કરતાં, કુળ ઈકાતેર તાર્યા રે—વૈ૦

૩૦૧

આધવજી અખળા તે સાધન શું કરે,
 વાલા વિના તો બ્રેહેની પ્રગટી આગ જો;
 સંદેશો લાવ્યા રે ભુંડા જોગનો,
 નથી ખમાતો દાઝયા ઉપર હામ જો;
 આધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
 જોગીડાં થઇએ તો જગમાં લાજીએ,
 ભોગીડાં કેમ ધરીએ ભગવો ભેખ જો;
 વિશ્વાસે વસું છું વાલમ આવશે,
 અંગ માંહીથી ઉપની રંગ રેલ જો;
 આધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
 સંન્યાસી થઈએ તો સુખ દુખ સાંભરે,
 વસ્ત્ર તજીને વનમાં કરીએ વાસ જો;
 પૂરણ પ્રીત વિનાનો પ્રબુજી નહિ મળે,
 દેહ દમનમાં દુખડાં બારે માસ જો;
 આધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦
 બ્રાહ્મણ તો જાણે રે સાચા બ્રહ્મને,
 વિપ્ર વિવેક વ્રેદ તણે લે સાર જો;
 ઋષિ પત્ની રીઝે રે હરિ રંગમાં,
 પ્રેમ કરીને પૂજ્યા નંદ કુમાર જો;
 આધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલા૦

ખટ દરશનવાળાને તો દુઃખડાં ખરાં,
 બાંધ્યું માઈ મોહન સાથે મનજે;
 જ્ઞાન ગૂઢારથ તો મનમાં ગમતું નથી,
 સુંદર વરને સોંપ્યાં તન મન ધનજે;
 ઔધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલાં
 હરિ પાસે હતું તે અમને આપિયું,
 અમ પાસેથી ભરી પ્રેમની પોઠજે;
 રઘુનાથના સ્વામીને ઠહેજ્યો ઝટહું,
 હેત હતું તે આબ્યું રઘુનાં હોઠજે;
 ઔધવજી અબળા તે સાધન શું કરે—વાલાં

૩૦૨—સત્સંગ

હરિજન આવો લાખેણો લાહવો, રામરસ વરતાવો;
 અરે કોઈ રામરસ વરતાવો, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 કોઈ મળે આપના દેશી, ગુરુગમની વાતો કેશી;
 કોઈ સંત મળ્યા ઉપદેશી, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 આ તરવેણીમાં અમીરસ વરસે, સંતો પ્યાલા પીશે;
 હરિજન સંતો પ્યાલા પીશે, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 કેસર ચંદન એક મતી મળશે, નુગરા ન્યારા રહેશે;
 હરિજન નુગરા ન્યારા રહેશે, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 શૂરા હશે તે સન્મુખ લડશે, ને કાયર ભાગી જશે;
 હરિજન કાયર ભાગી જશે, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 ખારા જળમાં શંખલાં ધણેરાં, રત્નાગરમાં હીરલા;
 હરિજન રત્નાગરમાં હિરલા, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 કોઈ જન હોરે કાચ કઠીર, મારા હરિજન હોરે હીરલા;
 મારા હરિજન હોરે હીરલા, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં
 દયા પ્રિતમ નંદલાલને ભજતા, ખાનાની પત રહેશે;
 હરિજન ખાનાની પત રહેશે, કોઈ મળે આપના દેશી—હરિં

૩૦૩

શિવ જોગી જશ ગાયો રે બાવા,

મેં જોગી જશ ગાયો રે (૨) ટેક.

અહા ગાયો વિષ્ણુ ગાયો ખોજત પાર ન પાયો રે (૨)

પરબ્રહ્મકો મુખ દેખનકું (૨) સકળ સૃષ્ટિ ફીર આયો રે-(૨) શી.

દેવકી જયો ગોકુળ આયો, જસોમતી સુખ પાયો રે(૨)

કૈલાસેથી આયો રે દિગંબર(૨) આયકે અલખ જગાયો રે-(૨) શી.

લિક્ષા લેકર આધ નંદરાણી, શંકર શીષ ધૂનાયો રે (૨)

નમ્રદેખકર ગદરે ભુવનમેં (૨) આયકે અંબર ઓઢાયો રે-(૨) શી.

કયા કડું મૈયા તેરા પાટપીતાંબર, કયા કડું કંચન માયા રે(૨)

ચાર પુટકો સોનો રૂપો (૨) ભર્યો હે મેરી ઝાલીમેં-(૨) શી૦

હાથ જોડકે ખડી નંદરાણી, સૂનો જોગીયાંકે રાખ રે(૨)

બાળકકો તન દેખાઉ દિગંબર(૨) બાળક જત ડરાયો રે-શી૦

જડી દૃષ્ટિ સકળ સૃષ્ટિપર, સો ક્યું જત ડરાયો રે (૨)

મેરો ઠાકાર અલખ નિરંજન(૨) સો ક્યું જત ડરાયો રે(૨) શી૦

બાળકૃષ્ણ લે આધ નંદરાણી, શંકર શિષ નમાયો રે (૨)

સેવા કરી અણુમૃત લીનો (૨) શ્રૃંગીનાદ બજાયો રે-(૨) શી૦

સપ્તળ કુળો માઈ બાળક તેરો, દેખ શંકર સુખ પાયો રે(૨)

સૂર કહે બડો ભાગ્ય જસોદા(૨) પૂરણ પુન્યસે પાયો રે(૨) શી૦

કોધવિષે

૩૦૪-(નાથ કેસે ગજકો બંધ છુડાયો)-એ રાગ.

કોધપર કોધ ન કરશે કદાપિ, અતિ કોધ છે પૂરણ પાપી;

કોધપર કોધ ન કરશે કદાપિ-ટેક.

કોધ કુબોધ અધિક ઉપજવે, સદ્ સુબોધને કાપી;

વહાલાં માંહિ વિરોધ વધારે, શોધ સમૂળ ઉથાપી-કાઈ૦

કૃત્ય અકૃત્ય કશું ન વિચારે, જ્યારે રહે રીસ વ્યાપી,

મુખનું વચન ફરી મુખમાં ન પેસે, છાપ પટાળે છાપી-કાઈ૦

આપની સઘળીએ વિસારી સુમતિયો, કોધે કુમતિ જેને આપી;
 નહિ કરવાનાં કામ કરી નર, રોયા છે વનમાં વિલાપી—કોઈં
 કોધ કરી ફરી ફરી પરતાયા, જે હતા પૌઠ પ્રતાપી;
 દસપતરામ કહે દુનિયામાં, ખ્યાત છે વાત અઘાપી—કોઈં

૩૦૫-રાગ પ્રભાતિ

ગુણુ અને અવગુણો એકઠા ઉપજ,
 તે તમે તોલ કરીને તપાસો;
 દેખિ અવગુણુ કદિ ગુણુ ન વિસારીએ,
 ધારીએ ખોળીને માર્ગ ખાસો. ટેક.
 ઘોડે ચડનાર નર દેખી લૂલા ધણા,
 કોણુ ઘોડું નહિ ધાલે ધરમાં;
 જર થકી જીવનાં કાંઈક જોખમ થયાં,
 તેથી નહિ માલ કહે કોણુ જરમાં—ગુણુ
 પાણીને કારણે કોઈ કીધો ફૂવો,
 માનવી કોઈ પડી માંહિ મરશે;
 તો તે પાણીનો ફૂવો નથી કામનો,
 કદપના એવી કદિ કોણુ કરશે—ગુણુ
 ઝેર સાથે બધા વિશ્વને વેર પણ,
 રોગનો ફેર તો ઝેર પાડે;
 મૂલ ખરચીને લે છે સહ માનવી,
 કોણુ કહે નહિ લહ કોઈ દહાડે—ગુણુ
 કંઈક વેપારિયો દૂલતા દેખીને,
 કોણુ નહિ જાય વેપાર કરવા;
 કંઈક તરવા શીખ્યા તેજ ખૂટી મુવા,
 તે થકી કો નહિ શીખે તરવા—ગુણુ
 આગની આંચથી પાંચમેં ધર બળ્યાં,
 ભાળીને કોઈ સાચુંજ ભાખે;
 આગના અવગુણુ અધિક એવા સુણી,

દોણુ નહિ આગનો ભાગ રાખે—ગુણ૦
 દોઢ સંતાન બે ચાલવા શીખશે,
 ચાલીને ચોરી કરવા વિચરશે;
 માટે તેને નહિ ચાલવા શીખવું,
 ધારણા એવી મન દોણુ ધરશે—ગુણ૦
 નાવ ખૂડયાથી નર કંઠક ખૂડી મુઆ,
 માટે નહિ નાવમાં દોણુ બેસે;
 પાણીમાં પેસતાં મગર તાણી ગયા,
 તેથી નહિ પાણીમાં દોણુ પેસે—ગુણ૦
 ભણી ગણી કંઠક જીંડેજ રસ્તે ચડયા,
 તેથી ભણતર નહિ કેમ ભણવું;
 કંઠક પરણ્યા પછી બહુજ પરતાય છે;
 માટે શું દોઢને નહિ પરણવું—ગુણ૦
 વાવિયાં બીજ પણ વૃષ્ટિ વરસ્યા વિના,
 ઉગીયો એક નહિ છોડ એમાં;
 વાસ્તે શું દોઢ વર્ષ નહિ વાવવું,
 તેવું વિચારીને બીજ તેમાં—ગુણ૦
 પડી જતાં વરજનો કંઠક પીલાય છે,
 માટે શું ધરવિષે નહિજ રહેવું;
 સત્ય કહેવા થકી કોષ કંઠને ચડે,
 માટે શું સત્ય કદિ નહિજ કહેવું—ગુણ૦
 કંઠક મુસાફરો માર્ગમાં મરી ગયા,
 માટે પરગામ શું નહિજ જાવું;
 અન્ન ખાતાં મુઆ કંઠક અન્નસ ગયે,
 માટે શું અન્ન કદિ નહિજ ખાવું—ગુણ૦
 ગુણુવિષે અવગુણો અવગુણે ગુણુ સદા,
 છેજ સંસારમાં સર્વ ઠામે;
 માટે હુઘઆ થકી હિંમત નવ હારિયે,
 દીધું દૃષ્ટાંત દલપત્તરામે—ગુણ૦

૩૦૬-જગતકર્તાની સ્તુતિ-લાવણી.

શી શોભાને શો સાજ, જગતના રાજ, ગાવે જશ તારા;
 કવિ ભક્તો હાર્યા હામ, કામ ખુબ ન્યારાં—(ટેક)
 કહું રચના શી પાતાળ, પોપડા ઢાળ, જમીનની જતો;
 જુની ચીજો જુદી ઉદ્ભિજ, જીવ બહુ જહાં તો.
 ધણી સૃષ્ટિઓ બદલાઈ, ક્રમે મંડાઈ, જુદી નહિ વાતો;
 નમુના નિશાની તેની, છેજ હમણાં તો.
 ઝુલ-પડ માટી તણાં વિધવિધ, વળી કંકરનાં,
 છે અનુક્રમે નહિ અહીં, ચુના પથ્થરનાં,
 જડ ખોખાં પથ્થરરૂપ, ભૂચર જળચરનાં,
 સોનું લોહું વાપરે જન, સરવ ધરધરનાં.
 રચું સર્વ માનવી કાજ, આણી દીલ ઢાઝ, કષ્ટ હરનારા;
 તુજ ડહાપણના, ભંડાર ચાર અપારા—શી શોભા
 કહું રચના શી આકાશ, સુરજ પ્રકાશ, ગ્રહોમાં રાજ;
 ઉષ્ણતા પૃથ્વીને દીયે, ગ્રહ જીવ કાજ.
 વળી રાતે રજનીરાજ, નખેતર સાજ, ખુબ ખિરાજ;
 વાયુની આવતી લે'ર; સ્થિરતા છાજ.
 ઝુલ-રવિ ચંદ્રતણા મારગો, શશી કહેવાય;
 સુદ વટે ચંદ્રની કળા, વધી ધટી જાય.
 ગંગા* ચાંદરણું દેખી, દીલ ખુશ થાય;
 વાદળના રંગ અપાર, વિવિધ સોહાય.
 રે અધર રહ્યા સહુ ગોલ, ગંભીર છે પોલ, ૧ તું જગદાધારા;
 ખટ ઋતુતણા નિયમિત, કર્યા તેં ધાર—શી શોભા
 આ સૃષ્ટિનો શો ઠાઠ, શોભિતાં હાટ, ઘણે ઠેકાણે;
 તરુ લતા થકી ભરપૂર, પાણી પાપાણે.
 પશુ પાંખી માનવ જાત, મર્યો છે સાથ, નાટકો જાણે;
 રૂપ રંગે ગુણે સ્થોય, હરે મન ગાણે.
 ઝુલ-સહુ ઉભાં ખેતરો હીલી, ફરે ચળકારા;

* આકાશ ગંગા ૧ પૌલાણી; આકાશ. ૨ પર્વત.

કલ પાંખી તણા હુઃખ હરે, મધુરા પ્યારા.
 સમી સાંજ સીંધુ લેહરે, દીપે નદી નાળાં;
 નંગર વન ઉપવન મેદાન, રાન રઢિઆળાં.
 સહુ સાદું સલુણું આમ, તોય બહુ કામ ચતુર રચનારા;
 ઘટ ઘટમાં શક્તિ અગાધ, બોધ બહુ સારા—શી શોભા૦
 કહું લીલાવાડી એમ, લલિતને ક્ષેમ, લાડતી લાવે;
 ખુબ નાચે ઠામે ઠામ, પ્રીત ઉપજાવે.
 સજી સાડી સુંદર નેક, રાખી બહુ ટેક, હેતે હસાવે;
 નીત ગાય મધુરાં ગીત, સર્વને લાવે.
 ઝુલ-સર સિંહુ નદી જળ કરી કૃપાતે પાચું;
 વન ઝાડ પા'ડ તણું રમ્યપણું દરશાવું;
 બહુ બગોતણું સુસ્વરૂં, ગાન સુણાવું;
 વળી બધે બતાવી ધર્મ દાન કરાવું.
 કરે સર્વ અમોને શુદ્ધ, આપી બહુ બુદ્ધ, પાપ દહનરા;
 સ્તુતિ ગાઘયે વધુ શું ધન્ય ૧લીલામૃતધારા.—શી શોભા૦
 (નર્મદાશંકર)

૩૦૭

સંતો આવો અમારા દેશમાં જો,
 શાને ભટકો છો ફેગટયા વેષમાં જો—સંતો૦
 જ્યાં રોગ શોક મૃત્યુ ભય નહિ જો,
 બ્રહ્માનંદ સુખ વર્તી રહ્યું સર્વદા જો—સંતો૦

૩૦૮

પ્રથમ વર્ણાશ્રમ ધર્મ પાળતાં, કીધાં જપતપ દાન અનેક;
 જીવ્યું ધન્ય તેહનું.
 તેથી હરિભક્તિ ઉર ઉપજી, બાણ્યો સાચો સ્વામી એક;
 જીવ્યું ધન્ય તેહનું.
 વસે અડસઠ તીરથ અંગમાં, દેવ જોયરે જય જયકાર;
 જીવ્યું ધન્ય તેહનું.

૧ સૌંદર્યશ્રી અમૃતનો પ્રવાહ.

પરાપાર તે વર્તે પ્રેમમાં, મુખ બોલે અમુલખ બોલ;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.

૩૦૯

અધુરી આશે ન હોય દીલની વાત—મારી બાધયો રે૦
કાઈ પૂરા રે મળે તો રાતું રેડીયે રે હોજી રે—ટેક.
ખાડા રે ખાબોચીયાની દેડકી હોજી રે (૨)
તે શું જાણે સમુદરીયાની લેહેર—મારી બાધયો રે૦
દુરીજનીયાંને કુંગરડા દમ જલે હોજી રે (૨)
હરિજનની તો વશીયે મોભા મોભ—મારી બાધયો રે૦
દુધેરે સીંચાવો કડવો લીમડો હોજી રે (૨)
તોયે ન મેલે વિખીયા એની વિખ—મારી બાધયો રે૦
દુરીજનીયાની મોઢડે કાળી શાહી ઢલી હોજી રે (૨)
હરિજનનાં કેશર વરણાં નૂર—મારી બાધયો રે૦
ગુરુના પ્રતાપે નરશીરામ બોલીયા હોજી રે (૨)
દેજો અમને સંતોના ચરણોમાં વાસ—મારી બાધયો રે૦

૩૧૦

આવી રૂડી શરદ પૂનેમની રાત કે રાસ રમાડજો રે લોલ—ટેક.
અમને રાસ રમ્યાના કોડ કે, રાસ રમાડજો રે લોલ (૨)
આવા રૂડા વૃંદાવનના ચોક કે, વેગે વહેલા આવજો રે લોલ (૨)
આવા રૂડા બંસી બટના તટ કે, લાગે સોહામણા રે લોલ (૨)
આવી રૂડી ગોકુળની પ્રજનાર રે, કે વેગે બોલાવજો રે લોલ (૨)
પ્રરતી ગાન કરે પ્રજબાળ કે, વચ્ચે મારો વાલમો રે લોલ (૨)
જલે મળ્યો માધવદાસનો સંગ કે, રસ જમ્યો ધણો રે લોલ (૨)

૩૧૧

જનના સકળ કલ્યાણનો લાંડાર હરિનું નામ છે—(ટેક)
કલિમલતણાના ગંજમાં અંગાર " (૨)
પાવનતણું પાવન જગતમાં શ્રેય " (૨)
પથે પરમ પદને જતા પાથેય " (૨)
કવિવરોને વાણી તણો વિશ્રામ " (૨)

સંતો તાણું જીવન પરમ સુખ ધામ	”	(૨)
સદ્ગુણી વૃક્ષનું શુભ બીજ	”	(૨)
સંસારમાં સંજીવની મૂળીજ	”	(૨)
દુર્લભ મનુષ્યાદેહ કેરો લાવ	”	(૨)
ભવસિંધુ પાર તરી જવા દૃઢ નાવ	”	(૨)
આ સ્વપ્નવત સંસારમાં નવનીત	”	(૨)
હરિદાસના હૈડાતણું તાવીત	”	(૨)

૩૧૨

તમે રે ઉદ્ધવજી અમને જ્ઞાન બતાવ્યું,
 વાહ રે રહેવા જવું દાઝ્યાપર ડામ;
 ઉદ્ધવ પાછો સંદેશો જૈને પ્રભુજીને કહેજો
 અમે રે આહીરડાં તે ગળિએ શું જ્ઞાનમાં,
 અધ્યાત્મ જોગ એ તો કુબળનું કામ;
 ઉદ્ધવ પાછો સંદેશો જૈને પ્રભુજીને કહેજો
 અર્થ સાધીને ભલે સિદ્ધ હરિ થયા.
 અમને સંન્યાસી કરી એક રે રાજ—ઉદ્ધવ પાછો
 રોગ મટયો ને થયો વૈદજ વેરી,
 તાણું ખોદ્યું કે કારીગરનું શું કાજ—ઉદ્ધવ પાછો
 ભોળાં ભરવાડાં અમને ભોળવવા મોકલ્યાં,
 કાળી કામળ ને બીજે ચઢશે નહિ રંગ—ઉદ્ધવ પાછો

૩૧૩

તમે રે માન્યો છે આખા જગમાં હરિએ,
 અમે રે માન્યું છે આખું જગત છે એમાં.
 ઉદ્ધવ તમારે અમારે મળતો મેળ ન આવે,
 માટી ખાધી તો માએ મુખકું તપાયું,
 જસોદાએ વિશ્વ બધું જોયું છે જમાં—ઉદ્ધવ તમારે
 માત ને તાતમાં એ સર્વે, સહોદર,
 આત ભરથાર ને એ પુત્ર પણ આપ—ઉદ્ધવ
 અમને તજ્યાં રે એનો કરીએ શો આરતો,

જીવતીનું જોર શું જ્યાં બદલ્યાં માખાપ—ઉદ્ધવ૦
 કર્મે અમારે કુબ્જ કંકુ પગલી મળી,
 મજ વિનતાનું એણે વાળ્યું છે વેર—ઉદ્ધવ૦
 જસોદાયે જીવાડયા તો સર્વે છે સાડે,
 દેવકી માતાને ભલે થૈ લીલા લહેર—ઉદ્ધવ૦
 તમે રે કહો છોક્ર કમો વિષયથી વાધશે,
 અમારાં કર્મોથી ક્યાં એ રહેવાનો દૂર—ઉદ્ધવ૦
 ભોગવશું પ્રાણ તો એને ભેગો ગણીશું,
 જ્ઞાનનું કામ શું જ્યાં એ છે હજીર—ઉદ્ધવ૦
 ઉદ્ધવજી આવું સુણી અચરજ પામ્યા,
 દશમી ભક્તિનું બાધ્યો દો મને દાન—ઉદ્ધવ૦

૩૧૪

આટલો સંદેશો મારા સદ્ગુરુને કહેજો.
 સેવકના અંતરની દીલ ધરશે—સંદેશો મારા સદ્ગુરુને કહેજો.
 શાંતિ દાતાર છો સચ્ચિદાનંદ સ્વામી;
 મનના મનોરથ પૂરણ કરશે—સંદેશો.
 મનકું લયંકર ત્રણે તાપે તપે છે,
 શાંતી ગંગામાં ક્યારે નહાશે—સંદેશો૦
 અમૃતપર બેસી ધડીમાં વિષ ઉપર બળ છે,
 ચિરતામાં વાસો ક્યારે થાશે—સંદેશો૦
 કાઈક સંસ્કારે શરણું મળિયું છે આપનું,
 કૃપા કરીને દોષ કાપો—સંદેશો૦
 અજ્ઞાની જીવ જરીયે જ્ઞાન ન જાણે,
 અખંડાનંદ આશીષ આપો—સંદેશો૦
 ક્યારે વૈરાગ થાશે નકી જ નીર્મળો,
 દયા કરીને ઉત્તર દેજો—સંદેશો૦
 જ જ પ્રકારે પ્રભુ પ્રસન્ન થાવો છો,
 તે તે કહેવાનું સર્વે કહેજો—સંદેશો૦
 પાછા નવ પડીએ છેલ્લી દુકે જો અડીયે,

જખરી હીંમત એવી જોઈએ-સંદેશોં
કહે હરિદાસ હરિકૃપાથી, પરબ્રહ્મ સાથે ચિત્ત પ્રોઈયે-સંદેશોં

૩૧૫

કામ ન સૂઝે મારી માડી રે,
મોહન માયા લગાડી (૨)—ટેક.
માયા લગાડી મારી સુરતા બંધાણી (૨)
હરિ સંગે લાગી મારી તાળી રે-મોહનં
હું તો સુતી હતી મારા ભુવનમાં (૨)
મધુર શી મોરલી વગાડી રે-મોહનં
ઇ રે શામળીઆસુ સુરતા મેં ખાંધી (૨)
અંતર પ્રીતડી લગાડી રે-મોહનં
ઇ રે શામળીઆથી અળગા ન રહીએ (૨)
એવી લાગી અંતર તાળી રે-મોહનં
ઓચિંતો આવે વાલો કાન બોલાવે (૨)
દર્શણ દીયે દહાડી દહાડી રે-મોહનં
વંદ્રાવનમાં વહાલે વેણું નાદ દીધા (૨)
વશ કરી મારી માંડી રે-મોહનં
લલે મળ્યા હરિદાસના સ્વામી (૨)
અંતર જોત જગાડી રે-મોહનં

૩૧૬-શિવજીની આરતી

જય શંકર દેવા, જય શંકર દેવા,
સ્તુતિગુણગાવું તમારા, કઈ નિશદિન સેવા-હર હર હર મહાદેવ.
સાક્ષી તમે સર્વત્ર, સત્તાથડી વ્યાપો શિવ (૨)
કૃપા કરી સેવકને (૨) મતિ નિર્મળ આપો-હર હર હર મહાદેવ.
શિવ છો પરમ કૃપાળ, કાર્ય સપ્તળ કરશો શિવ (૨)
સંરક્ષણ કરી માઈ (૨) કષ્ટ સકળ હરશો-હર હર હર મહાદેવ.
મુજ અપરાધ અગાધ, ચિત્તમાં નવ ધરશો શિવ (૨)
કૃપાનિધિ કરુણા કરી (૨) પાપ ક્ષમા કરશો-હર હર હર મહાદેવ.
એક અખંડ અનંત, અજરામર સાચા શિવ (૨)

સ્તુતિ ગાવા શિવ તારી(૨)નવ ચાલી વાચા-હર હર હર મહાદેવ.
 જગકર્તા જગવંધ, જગદીશ્વર દેવા શિવ (૨)
 માની દયાનિધિ લેશો(૨)નિજ જનની સેવા-હર હર હર મહાદેવ.
 નથી ધરતા અવતાર, ત્રિભુવનના સ્વામી શિવ (૨)
 વિશ્વેશ્વર વ્યાપક શિવ(૨)સચરાચર ગામી-હર હર હર મહાદેવ.
 અંતર્યામી અનંત, અનુપમ અવિકારી શિવ (૨)
 માનસી મંગળ અર્ચા(૨)શિવને પ્રિયકારી-હર હર હર મહાદેવ.
 પરમ ભક્તિથી ધ્યાન, હૃદયવિષે ધારી શિવ (૨)
 અભિવંદનપૂર્વક હું(૨) કહું અર્ચા તારી-હર હર હર મહાદેવ.
 મળીને ભક્ત સમાજ, આરાધન કરીએ શિવ (૨)
 મુક્તિ પટે મળવા શિવ(૨)આશ સદા ધરીએ-હર હર હર મહા.
 રવિ શશિ વન્દિ પ્રકાશ, જ્યાં કદિ નવ જાશે શિવ (૨)
 ત્યાં શિવ સ્વયં પ્રકાશે(૨)સચ્ચિદ્ધન ભાસે-હર હર હર મહાદેવ.
 અતિશય છે અપરાધ; અતિ લજ્જા પામું શિવ (૨)
 કેવળ કૃપા સ્વભાવે (૨) શિવ જોશે સ્હામું-હર હર હર મહાદેવ.
 માની બહુ ઉપકાર પ્રણમું તવ ચરણે શિવ (૨)
 કૃપા કરી સેવકને(૨) રાખો નિજ શરણે-હર હર હર મહાદેવ.
 શિવ શિવ શિવ શિવ સામ્ય, પાય તને લાગું શિવ (૨)
 મુક્તિ પદાર્થ આપો(૨) એ શુભ વર માગું-હર હર હર મહાદેવ.

૩૧૭

સાચી પ્રીતિ તે શ્યામ સાથે નિભવજો, ફરી તમે આવજો.
 સુખના સંદેશા ફરી ક્રોધ સાથે કહાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રસના રૂપાળીને રામ રટાવજો, ફરી તમે આવજો.
 મનથી મોહનસંગ મોરચો મચાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રાધાના સ્વામી સંગે રાત્ર રચાવજો, ફરી તમે આવજો.
 ગિરધર ગોવિંદ ગામ ગામ ગજવજો, ફરી તમે આવજો.
 જ્યોતિસ્વરૂપ જાપ જીમે જપાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રુદ્રીયામાં હરિનામ હીરા જડાવજો, ફરી તમે આવજો.

રામરંગથી રંગેલ અમને રંગાવજો, ફરી તમે આવજો.
બ્રહ્માનંદ ભોગી તમે ભક્તિ વધારજો, ફરી તમે આવજો.

૩૧૮-કન્હી ભાષા રાગ-કાફી

કમાણી હશે કંધારે જનીજ રામસે મનરતા,
રામસે મનરતા જનીજ શતગુરુસે મન સચા-૧

૩૧૯

જય જય રામકૃષ્ણ હરિ, વિઠુબા નારાયણ હરિ;
વિઠુબા નારાયણ હરિ, વિઠુબા નારાયણ હરિ-જયજય૦
મનુષ્યાજન્મ આ મોંઘો અતિશે નહિ મળે ફરી ફરી;
માટે પૂરણ પ્રીત ધરીને, જીભે કહો જરી-જયજય૦
રાતદિવસ જ રટે નિરંતર, પ્રેમે પાઠ કરી;
જાણો તે નર જશે જરૂર, ભવસાગર પાર તરી-જયજય૦

૩૨૦

રવી સાહેબે કીયા બંગલા ઠીક થયા ઠીક થયા હોજી, (૨)
આ બંગલેકું તાળાં જડીઆં, કુંચી કોઈકું ના દીઆ, (૨)
નીચે પકડયા નામકા ત્યારે, કમાડ ઉઘડી ગીયા-રવી૦
અવિનાશી તે આવે ભવે, બંગલા બદલ ગયા; (૨)
મુવા ખરા પણ નામ રહ્યા જણે, અમર પ્યાલા પીયા-રવી૦
બાવો બાળકદાસ હતા જ્ઞાની, જેને નામ નીચે લીયા; (૨)
ગુરુ પ્રતાપે પીઠો બોલ્યા, જ્ઞાની હતા તે ગીયા-રવી૦

જ્ઞાનભક્તિની લાવણીઓ

લાવણી-પ્રભુ ભજવાની જરૂરીઆતવિષે

નરતન પાય જતન કર એસે જિસ્મેં વેા કરતાર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 બને હૈં પૂરબ કે કર્મ કુછ ઉસીટી હૈં યહ પ્રભુતાઇ;
 જો તૂને સંસારમેં હૈં યહ સુંદર નર દેહી પાઇ.
 પાયકે એસી કંચન કાયા ભજન કરો હરિકો ભાઇ;
 જન્મ જન્મકી બીગડી ખાત સબ ઇસી જન્મમેં બન બાઇ.
 સુખ દુઃખ ભોગ પિતા ઐર માતા ઐર સકલ સંસાર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 મિલા તુઝે અનમોલ રતન ચે અબ ઉપાય તૂ એસા કર;
 ત્યાગ સકલ કામના જગતકી હિત ચિત્તસે હરિ નામ સુમર.
 વાસુદેવ ભજ નારાયણ તું કૃષ્ણ કૃષ્ણ ઐર કહો હરહર;
 જીતે ચે ભવસિંધુ જગતસે ક્ષણમેં જાયે પાર ઉતર.
 જન્મમરણ નહિ હો તેરા નહિ જગમેં ફિર અવતાર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 કર વિચાર મનમેં અપને તૂ કિસ કારણ જગમેં માયા;
 કિસ કારણ સંસારમેં તુઝકો મિલી હૈં યહ કંચન કાયા.
 જિસને કુછ નહિ ભજન કિયા નહિ સુખસે ગુણ ગોવિંદ ગાયા;
 સુંદર જન્મ ગેવાય વૃથા વેા અંતકાલ ફિર પછતાયા.
 લખ ચૌરાસી ફિરે ભરમતા યમ દૂતોંકી માર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 દુર્લભ ચે જમા નરકા હૈં મિલા બડે સંયોગોંસે;
 દેવીસિંહ કહતા હૈં સદા સમગ્રાયકે ચે સબ લોગોંસે.
 ભજન કરો આનંદ રહો ઐર છુટો દુઃખ સુખ ભોગોંસે;
 હર્ષ સદા મનમેં વ્યાપે ઐર શુદ્ધ ચિત્ત રહે સોગોંસે.

બનારસી કહૈ ઔર જન્મમેં નહિં ઉસકા દીદાર મિલૈ;
 ઔસા ઉત્તમ રતન પદારથ ફિર નહિં વારંવાર મિલૈ.

સાવણી-ધશ્વર સ્મરણવિષે

રામ કૃષ્ણકા સુમરન કરનેસે પાતક સખ જાતે હૈં,
 ધન્ય વહુ નર હૈં કિ જો કોઈ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં;
 મૈને પાપ કિયે બહુ તેરે, જીસકા કુછ નહિં આદિ અંત,
 વિષય વાસનામેં કુખા ઔર ઝૂઠ મૂઠ કહે લાયા સંત.
 કામ ક્રોધ મદ લોભ મોહ યે પાપોં મેરે બને મહંત;
 ધનહીં કે વશ રહા રાતદિન; સદ્ગુરૂકી નહીં પઠી પઠંત.
 યુવા અવસ્થામેં નહિ સમજે, વૃદ્ધ ભયે પછતાતે હૈં;
 ધન્ય વહુ નર હૈં કિ જો કોઈ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૧
 માત પિતાકા કહા ન માના, પદા ન પિંગલ વેદ પુરાણ;
 બના કવીશ્વર હંઉ મૈને ઔર, દગ્ધદં કિએ બહુત અખાન.
 મૈને કહા મૈં પરમેશ્વર હું, ઔસા મુઝે વ્યાપા અભિમાન;
 સત્ય ન બોલા ઉત્ર ભરમેં, બકા બહુતસા ઝૂઠ તુષાન.
 ધન પાયા તો ધર્મ કિયા નહિં, ભીખ માંગ અખ ખાતે હૈં;
 ધન્ય વહુ નર હૈં કિ જો કોઈ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૨.
 પ્રભહુત્યા યા બાલહુત્યા યા કરે જો કોઈ ગોહુત્યા;
 રામ ભજનસે દૂર હો જાવે, નહીં ફિર હોવે હુત્યા.
 મૈને જીવ બહુતસે મારે લગી જો વહુ મુઝકો હુત્યા;
 કૃષ્ણ કહેસે ભસ્મ હો ગધ, કરી જો જો મેને હુત્યા.
 અપના ખીતા હાલ સુનો, હમ સખકો સત્ય સુનાતે હૈં;
 ધન્ય વહુ નર હૈં કિ જો કોઈ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૩.
 સખ અપરાધ ક્ષણા કર મેરે રામ કૃષ્ણ જી વારંવાર;
 તુમ હો દયાનિધ દયા કરકે પ્રભુ જી કર દો મેરા ઉદ્ધાર.
 અધમ પાપિયોંકો તારા અખ મુઝકો ભી તુમ દીજ તાર;
 આગે મરજી આપકી જો કુછ ચાહે સો કરિયે કરતાર.

અખ મુઝસે કછુ બન નહિ પડતા, આપકે ભજન બનાતેહૈં;
 ધન્ય વહ નર હૈ કિ જો કાઠ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૪.
 જો જો પાપ કિએ મૈને પ્રભુ તુમ જાનેા યા જાને હમ;
 ઐર કાઠ કયા જાનેગા ઐર કિસકે આગે કહું મરમ.
 દેવીસિંહ તર ગયે પાપસે, જો જો અપના કરા કરમ;
 શ્રીગંગાકે તીર તનુ ત્યાગા જાને ખાત એ કુલ આલમ.
 બનારસી કહે હમ ભી તો ઉનકે મુરીદ કહલાતે હૈં;
 ધન્ય વહ નર હૈ કિ જો કાઠ રામ કૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં. ૫.

દાહરા.

જાના હૈ રહના નહી, મરના બીસવા બીસ;
 દો દિન દુનિયાકે લીએ, મત ભૂલો જગદીશ.
 ધન જોખન યું જાયગો, જા વિધિ ઉડત કપૂર;
 નારાયણ ગોપાલ ભજ, કર્યું આપે જગ દૂર.

લાવણી—જંદગીનો ભરસો નથી તે વિષે

દમ પર દમ હર ભજ, નહિ ભરોંસા દમકા;
 એક દમમેં જાયગા નિકલ દમ આદમકા.—ટેક
 હૈ જખતકસે દમમેં દમ ભજ હર હર તૂ;
 દમ આવે ના આવે ધરદી આશ મત કર તૂ.
 એક નામ પ્રભૂકા જપ હિરદમેં ધર તૂ;
 નર ઈસી નામસે તર જા ભવસાગર તૂ.
 બલ કરતા થોડે જીનેકે ખાતર તૂ;
 વો હૈ સાહબ જલ્લાદ જરા તો ડર તૂ.
 વહાં અદલ બડા હૈ હિસાબ સખ દમ દમકા;
 એક દમમેં જાયગા નિકલ દમ આદમકા.—૧.
 જીનેકા ફલ યહ રામ નામ જપના હૈ;
 જખ ઘેરે કાલ તો કહાં જાય છિપના હૈ.

ઇસ નરકા એક દિન આતિશયે તપના હૈ;
 દમ જાય નિકલ તન મિટીયે ખપના હૈ.
 એક દમકા ખસેરા દુનિયા રેન સપના હૈ;
 કુછ દેખો આંખે ખોલ કૌન અપના હૈ.
 સખ જુઠા માયા મોહ કુટુંબ હમ દમકા;
 એક દમમેં જાયેગા નિકલ દમ આદમકા.—૨
 જો આયા જગમેં અમર નહીં રહનેકા;
 નરખદા પ્રવાહ અખ અટક નહીં બહનેકા.
 કર લાખ જતન તૂ માયા ટે ધખહનેકા;
 દર મિલે વહી જો હે તેરે લહનેકા.
 હર વખત રહેગા જમકા દંડ સહેનેકા;
 કર નેકી તો કોઈ પુરા નહિ કહનેકા.
 ઇસ જગમેં નાતા હૈ ખોલતે દમકા;
 એક દમમેં જાયેગા નિકલ દમ આદમકા.—૩.
 એક દમમેં દમ આદમકા નિકલ જાયેગા;
 ફિર પીછે હાથ મલમલકે પછતાવેગા.
 જય શ્રીકૃષ્ણકી શરણાગત આવેગા;
 તખ જીવનમુક્તિ ઇસ જગમેં પાવેગા.
 કહે દેવીસંહ જો હરકે ગુણ ગાવેગા;
 વોહ પ્રાણી જગખંધનસે છૂટ જાયેગા.
 કુછ ક્યામ જગમેં નહિ સુનો ઇસ દમકા;
 એક દમમેં નિકલ જાયેગા દમ આદમકા.—૪.

લાવણી—નામસ્મરણના માહાત્મ્યવિષે

હર જગૈ પૈ દેખ, કહીં નહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.—ટેક
 જાજકર ગંગાસાગર સિંધુ નહાયા;
 મૈં તેરે ઇશ્કમેં ચારૈં તરફ ઉઠ ધાયા.

નહીં મૈને પ્યારે ઔર કહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા. ૧.
 જંગલ વસ્તી સખ ઉજડ હમને છાના;
 નહિં દેખા તુઝકો દેખારે સખી જમાના.
 કોઇ મતવાલા કહતા હૈ કોઈ મસ્તાના;
 જો જો કુછ નિસને કહાવો હમને માના.
 ખુખ ખુખ ફિરા દર દરકા હુઆ દિવાના;
 નહિં પાયા પ્યારે તેરા કહીં કિકાના.
 અખ યાદ કરી તો દિલમેં યહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.—૨.
 સર પટક પટક કર પહાડ પર દે મારા;
 ઔર આહા આહા કરકરકે બહુત પુકારા.
 દેખો દેવલ દેહરા ઔર ઠાકુરદારા;
 સરતાપા સખકો દેખદેખ કર હારા.
 ધરખાર તજ આલમસે લિયા કનારા.
 જસી કુછ ગુજરી વૈસે કિયા ગુજરા;
 યે ખાતેં હમકો યાદ રહી તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.—૩.
 સખ દેખા હમને ગુલશન ઔર ગુલલાલા;
 ઔર ફકીર ખન કર ફિરા પહુન વનમાલા.
 દેખા પત્તા પત્તા ઔર ડાલી ડાલા;
 હૈ સખમેં તૂ, ઔર સખસે રહૈં નિરાલા;
 યહ બનારસીકા કલામ રસકા ઢાલા;
 હૈ અરજ મેરી યહ સુનો નંદક લાલા,
 તુઝ પર દિલ આશક હુઆ તલી તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.—૪.

લાવણી—વિશ્વરૂપી ખાગ

વિશ્વરૂપ ખિલ રહો ખાગ, નિસમેં આદમકી ગુલજરી;

રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી.
 પૂરવ પછમ ઉત્તર દખન, યે ચારેં દીવાલ બની;
 હરેક તરફસે નદિયાંકી હૈ દેખો છુટિ નહર ધની;
 સાતસિન્ધુ સૌધ તલાબ સાતોં સખકા માલિક વહી ધની;
 ચાહે બનાવે ચાહે પલકમેં કર દે વો સખ ફનાફની.
 વિશ્વ બાગકે ભીતર ઉસકે કુદરતકી ફૈલી ક્યારી;
 રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી.-૧
 નવ ખંડોકે મહેલ બનાયે દશોં દિશાકે દશ દ્વારે;
 બના દીયે હે ઈસી બાગમેં ચૌદ ભુવન ન્યારે ન્યારે.
 આસમાનકી છત લગાધ નિસમેં જડ દિયે હૈ તારે;
 ગરજ ગરજ ધન કરૈ છિડકના ઔર છુટે હૈ ફવારે.
 ચાંદ સૂર્ય દોનોં ઉન સખકી કરતે હૈ ચૌકીદારી;
 રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી-૨.
 અમત્કારકા અમન લગાયા પરબ્રહ્મે આપી આપ;
 હર બગામેં વો હૈ ઝલકતા ઔર હદામેં રહા હૈ વ્યાપ.
 ઈસી બાગકે ભીતર ઐઠે, ઋષી મુનિ સખ કરતે બપ,
 ડોધ ગાવતે ભજન ઔર ડોધ સહે પંચ અગ્નિકા તાપ.
 સાધુ સંત કરૈં શૌર બાગમેં પરમહંસ ઔર બ્રહ્મચારી;
 રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી-૩.
 કલ્પવૃક્ષ ઔર મલયાગિરિ વો ફુલે હૈ ઉસમેં અમૃત ફલ.
 કલી ન સૂખે એસા નિસમેં જ્ઞાન રૂપ હૈ ગંગાજલ;
 દેવીસિંહ કહે હરિ કૃપાસે, નિસકી હો બુદ્ધિ નિર્મલ;
 એસે બાગમેં અમર વો રહે કલી ન આવે ઉસે અજલ.
 વિશ્વ બાગકે માલિક હે વોહી શ્રીકૃષ્ણ ગિરિવરધારી;
 રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ તરહ તરહકી ફૂલવારી.

લાવણી-દેહનું અભિમાન તજવાવિષે
 નહીં મિલે હરિ ધન ત્યાગે નહીં મિલે રામજી બન તજ,
 નારાયણ તો મિલેં ઉસીકા જે દેહકા અભિમાન તજ. ટંક.

સુત દારા યા કુટુંબ ત્યાગે યા અપના ધરખાર તજે,
 નહીં મિલે પ્રભુ ઉસડો કદાપિ જગકા સખ વ્યવહાર તજે,
 કન્દ મૂલ પ્રલ ખાય રહે ઔર અન્નકાલી આહાર તજે,
 વસ્ત્ર ત્યાગડે નગન હો રહે ઔર પરાઈ નાર તજે;
 તો ભી હરિ નહિં મિલે ઉસીકું, ચાહે અપને પ્રાણ તજે,
 નારાયણ તો મિલે ઉસીકો જે દેહકા અભિમાન તજે-૧.
 તજે પલંગ કુલોંકા ઔર ચાહે હીરે મોતી લાલ તજે,
 જાતકો અપની તજ દેવે ઔર કુલકી સારી ચાલ તજે;
 વનમેં નિશિદિન વિચરે ઔર ઇસ દુનિયાકા જંજાલ તજે,
 દેહકો અપની જલા ખલાડે શરીરકી ભી ખાલ તજે;
 બ્રહ્મજ્ઞાન નહીં હો તો ભી ચાહે વે અપની સાન તજે,
 નારાયણ તો મિલે ઉસીકો જે દેહકા અભિમાન તજે-૨.
 રહે મૌન બોલે નહીં મુખસે અપની સારી ખાત તજે,
 ખાલપનેસે યોગ સાધે ઔર તાત તજે યા માત તજે;
 શિખા સૂત્ર ત્યાગ ન કર દે ઔર ઉત્તમ અપની જાત તજે,
 કલ્પી જીવકો ના મારે અરુ ધાત તજે અપધાત તજે;
 ઇતના તજે તો ક્યા હોવે જે દેહકા નહીં યુમાન તજે,
 નારાયણ તો મિલે ઉસીકો જે દેહકા અભિમાન તજે-૩.
 રહે રાત દિન ખડા ન સોવે પૃથ્વીકી ભી શૈન તજે,
 કષ્ટ ઉઠાવે રહે બેચેના ઔર દિલકા સખ ચૈન તજે;
 મીઠા હોકર બોલે સખસે કડુવે અપને બેન તજે,
 ઇતના ત્યાગે ક્યા હુવા અભિમાન નહીં દિનરેન તજે;
 ખનારશી એ મિલે ના હરિસે ચાહે સકલ જજ્ઞાન તજે,
 નારાયણ તો મિલે ઉસીકો જે દેહકા અભિમાન તજે-૪.

લાવણી-અહંકાર ન કરવાવિષે

જે કહતા હમ કરતે વે દુઃખ ભરતા હૈ,
 જે કરતા જગડે કાર વહી કરતા હૈ. ટેક.

જો કહતા હમને વેદ પઢે હૈં ચારી.
 ઉસકો કહતે હરિ ઉસકી મતિ હ મારી.
 કોઇ કહેતા હમ કાઠી હૈ હમ બ્રહ્મચારી;
 સખ અહંકારમેં ફૂંસે હુયે નરનારી.
 જો અહં બુદ્ધિકો તજ કરે નાચારી;
 ઉસકો મિલતે ઇકે પલ્લવમેં ગિરિધારી.
 જો નિષ્કલ પૂજા કરે વહી તરતા હૈ;
 જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ—૧.
 જો કહતા હમ તો નિત્ય દાન કરતે હૈ;
 ઉસકો પરમેશ્વર નહીં માન કરતે હૈ.
 જો દેત વસ્તુ મનમેં ગુમાન કરતે હૈ;
 વો સ્વર્ગ છોડ ફિર નરક પાન કરતે હૈ.
 જો અહંકાર તજિ હરિકા ધ્યાન ધરતા હૈ;
 ઉસકો સ્વામી આદર અર માન કરતા હૈ.
 જો કરતા હૈ સો વહી વહી કરતા હૈ;
 જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ—૨.
 જો કહતા હમ હૈ બડે કવીશ્વર જ્ઞાની;
 ઉસકો હરિ કહતે ઇસકી મિથ્યા બાની.
 કોઇ કહતા હમ હૈ બડે વીર બલવાની,
 ઉસકો હમ કહતે યહ તો હૈ અભિમાની.
 કોઇ બનકે બૈડે રાજ ઔર કોઈ રાની;
 ઇસ પૃથ્વીપર હૈ બડે બડે અભિમાની.
 ઈસ અહંકારસે અપના દિલ ડરતા હૈ;
 જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ.—૩
 જો કહતા મૈને બડા જંગ જીતા હૈ;
 વહ મરતા હૈ ફિર કબી નહીં જીતા હૈ.
 જિસ જિસને મનમેં અહંકાર જીતા હૈ;
 વહ દો દિનમેં દુનિયાસે હો બીતા હૈ.
 અખ દેવીસિંહ દિલ ફટા...હુઆ સીતા હૈ;

જો કામ ક્રિયા પ્રભુકે અર્પણ દેતા હૈ.
કહે બનારસી હરિભક્ત વો ન મરતા હૈ;
જો કરતા જગકે કાર વહી કરતા હૈ.—૪

લાવણી—સાચા યોગીઓની સ્થિતિ

યોગી વહી જો સકલમેં બેઠે દેખે દશવે દ્વારકા વો;
કારજ કરે જગત્કે સખ ઔર લખે અલખ કરતારકા વો. ૧.
નાચે ગાવે તાલ બજાવે ધ્યાન આત્મામેં ધરકે;
સખમેં રહે ઔર સખસેં ન્યારા પૂરણ હોવે યોગકરકે.
નિર્ભય હોકે વિચરે નિશિદિન કબહૂ નહીં ચલે ડરકે;
અપને આપમેં આપકા દેખે ધન ધન હૈ વા નરકે.
જબ વહ કાયા ત્યાગે તખ પહુંચે ઔ પરલે પારકા વો;
કારજ કરે જગત્કે સખ ઔર લખે અલખ કરતારકા વો. ૧.
પ્રસન્ન ચિત્ત ઔર બુદ્ધિ નિર્મલ કર્મ અકર્મ ન કુછ બને,
દ્વૈત ભાવસે અલગ રહે અદ્વૈત જ્ઞાનકા બખાને.
સમદર્શી ઔર શુદ્ધ સમાધી અપનેકા આપે માને;
જીવ બ્રહ્મમેં એક ભાવકર અપને મનમેં પહિચાને,
ભૂમિ ભાર ઉતારન કારન ધરે આપ અવતારકા વો;
કારજ કરે જગત્કે સખ ઔર લખે અલખ કરતારકા વો—૨.
ત્રૈગુણકા જીતે ઔર ચૈથે પદપર અપની કરે મતી,
સારી સૃષ્ટિકા ભોગ જો કરે તો લી વહી હૈ બાલ અતી.
ચર અચરમેં અપને આપકા દેખે ઉસકી હોય ગતી;
આપીપિતા ઔર આપી પુત્રહૈ આપે સ્ત્રી ઔર આપ પતી.
કરે વો પ્રલય ઔર ચાહે રચે સકલ સંસારકા વો;
કારજ કરે જગત્કે સખ ઔર લખે અલખ કરતારકા વો—૩.
પુણ્ય પાપસે અલગ રહે દુઃખ સુખકા નહિ વિચાર કરે;
બ્રહ્મજ્ઞાનકી ચર્ચા અપને મુખસે બારંબાર કરે.
આતમદર્શી હોય તો અપને સખ કુલકા ઉદ્ધાર કરે;
ચાહે કરે વો નર પૈદા ઔર ચાહે બનાયે નારકા વો;

કારણ કરે જગત્કે સખ ઐર લખે અલખ કરતારકા વૌ—૪

સાચા ત્યાગની ખુબી-લાવણી

ધર મીલે જો અપના ધર ખોવે હૈ,
જો ધર રખે વૌ ધર ધર મેં રાવે હૈ;
જો રાજ તજે વૌ મહારાજ કરતા હૈ,
ઐર જન તજે સૌ કબી નહિ મરતા હૈ.
સુખ ત્યાગે ફીર વૌ ઐરકા દુઃખ હર્તા હૈ,
ધન તજે સૌ ફીર દોલતસે ધર ભરતા હૈ;
જો પલંગ તજે સૌ પૂલોં પર સોવે હૈ—૧
જો પર દારકા તજે વૌ પાવે રાની,
ઐર જુઠ અચન દે છોડ સિદ્ધ હોય ખાની;
જો દુરબુદ્ધિ કે તજે વૌ દોવે જ્ઞાની,
મનસા ત્યાગે તો મીલે રીધ મનમાની.
જો સર્વ તજે ઉસકા સખ કુછ હોવે હૈ;
જો ધર રખે વૌ ધર ધર મેં રાવે હૈ—૨
જો કુછ ઈચ્છા નહિ કરે વૌ ઇચ્છા પાવે;
ઐર સ્વાદ તજે તો અમૃત ભોજન ખાવે.
નહી માગે તો ફલ પાવે જો મન ભાવે;
હૈ ત્યાગ મેં તીનોં લોક બેદ યું ગાવે.
જો મેલા હોકે રહૈ વૌ દીલ ધાવે હૈ;
જો ધર રખે વૌ ધર ધર મેં રાવે હૈ—૩.
જો પક્ષપાતકા તજે તો સખકા જીતે;
ઐર કામ તજે તો હોય કામ મન ચીતે.
કહે દેવીસિંહ હરનામ જીન્હોને લીને;
ઉનકા ગોવીંદને શ્રદ્ધ લોક પુરી દીને.
અખ ખનારસી ધર ખોકે શ્રદ્ધ જોવે હૈ;
જો ધર રખે વૌ ધર ધર મેં રાવે હૈ—૪

ધૈર્યની અકળ ગતિ છે—લાવણી

કહીં પુન્ય કરે તો બડા પાપ હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કીયે સે પુન્ય આપ હોતા હૈ. ૨૬
 કહીં અગન મેં રહકે શીતલ તન હોતા હૈ;
 કહીં જલમેં ખસકે અગન રૂપ હોતા હૈ.
 કહીં દુઃખમેં સુખ હો પ્રાણ મગન હોતા હૈ;
 કહીં દાન કીએ સે અતી નિરધન હોતા હૈ.
 કહીં ગાલી દેને સે ભી જાપ હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૧
 કહીં ભૂલ જાએ તો સખ બીદા આવે હૈ;
 કહીં પટે તો શીર વો સખી ભૂલ જાવે હૈ.
 કહીં પવન અહારી હોકે સખ ખાવે હૈ;
 કહીં ભોગી હોકર જીતેન્દ્રી કહલાવે હૈ.
 કહીં આશીષ દેનેસે ભી શ્રાપ હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૨
 કહીં જૂઠ બોલકે સચા કહલાતા હૈ;
 કહીં સત્ય જાન્યન કહ નર્ક ખીચ જાતા હૈ.
 કહીં ગુરુસે લડકે ચેલા ફલ પાતા હૈ;
 કુચ્છ ઉસકા ભેદ લખનેમેં નહીં આતા હૈ.
 કહીં બિયોગ કરકે મિલાપ ભી હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.—૩
 કહીં દુરખલ જાય કે પર્વત લે ઉઠાઈ;
 કહીં અતિ બલીસે ઉઠે ન એકા રાઈ.
 કહે દેવીસંગ સચ હૈ ઉસકી પ્રભુતાઈ;
 અયે બનારસી તેરી ગતિ લખી ન અઈ,
 જો હોતા હૈ વો આપી આપ હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.

લાવણી—ભગવત્કૃપાવિષે

ઠાલે ઢાઘ દાઝમેં આતિશ તો વો દાઝ જલે નહીં;
હજર મનડી ચક્કી હો પર એક મૂંગો દલે નહીં.
પાની ઉપર તૈરે બતાસા, લાખ વર્ષ તક ગલે નહીં;
ઉસકી કુદરતકે આગે કુછ જોર કિસીકા ચલે નહીં.
સખ ઉસકે નજદીક હૈ ઔર ઢાઘ ખાત તો ઉસસે પરે નહીં,
ચીંટી પર હાથી ચઢ બૈઠે તો વો ચીંટી મરે નહીં.
ખાંધે કચ્ચે સૂતસે જિસકો વોઃ કૈદી ક્યાં કર છૂટે;
મદદ જો ઉસકા હો તો આહન કી સંગલ દમમેં ઢૂટે.
બડે બડે રૂસ્તમ કો કાયર મારકે સરતાપા લૂટે;
પત્થર પર રાઘ દે મારે તો જો પહાડ દમ મેં ફૂટે.
સખ કુછ વોઃ કરતા હૈ પર અપને જીમમેં કુચ ધરે નહીં;
ચીંટી પર હાથી ચઢ બૈઠે તો વોઃ ચીંટી મરે નહીં.
ગલિયોંકે પત્થર વોઃ ચાહે હીરે મોતી લાલ કરે;
બના દે વોઃ ઢાયલોંકી મોહર ઔર દમમેં માલામાલ કરે.
દેવિસિંહ કહૈ બનારસીકે ખ્યાલ પૈ ઢાઘ ખ્યાલ કરે;
ક્યા તાકત હૈ કાલકી જો ફિર ઉસકા ખાંકા બાલ કરે.
ઔસા સુખન સુનનેસે દિલ હરચન્દ કિસીકા ભરે નહીં;
ચીંટી પર હાથી ચઢ બૈઠે તો વોઃ ચીંટી મરે નહીં.

સૌથી સરસ દવા નારાયણનું નામ છે—લાવણી
હરએક દૂંઢતે હૈ જંગલમેં દવા રસાયનકી ખૂટી;
નારાયણ હૈ સંજીવન લાઘ વો ખૂટી હમને લૂટી.
ઢાઘ દૂંઢતા ઉસ ખૂટીકા જિસમેં પારા તુરત મરે;
ઢાઘ ખોજતા જડીકો જો તન કાયાકે દુઃખ હરે.
બહુત લોક ખોદે પૃથ્વીકા વૃક્ષ કાટતે હરે હરે;
ઉનકા લી ફિર યમ કાટેગા કહે શબ્દ ચે ખરે ખરે.
હરિ હરિ ખૂટી હૈ સમજો હરિ નામ હૈ સરિસે પરે;
ઉસ ખૂટીકા જિસને પાયા વોઃ ભવસાગર સહજ તરે.

રામ રસાયન પાઘ હમને ઔર રસાયન સખ છૂટી;
 નારાયણ હૈ સંજીવન બાઈ વહ ખૂટી હમને લૂટી.
 કોઈ કહે હમ સિંગરફ મારે કાઢેં હમ ગંધકકા તેલ;
 કોઈ દેખતે જડી બિરંગી કોઈ દૂંદતે અમ્મર બેલ.
 હમને સખકો દેખા યારો ચે તો હૈ સખ ઝૂઠે ખેલ;
 અમર નામ હૈ દત્ત નિરંજન ઉસકો અપને મનમેં ભેલ.
 મનકો મારકે બના લે કુસ્તા જે ગુજરે વહ દિલપર ઝેલ;
 તનકો શોધકે શુદ્ધ કરો તુમ તજે જૂઠ ઔર તજે ઝમેલ.
 જૈન શપ્સ કુંકે ધાતુકો ઉનકે હીય કિ હૈ કુટી;
 નારાયણ હૈ સંજીવન બાઈ વહ ખૂટી હમને લૂટી.
 કોઈ મારતે અભરખ તાંબા કોઈ કુંકતે હૈ હરતાલ;
 હમને અપને મનકો મારા મિલે હમે ગોવિંદ ગોપાલ.
 કોઈ કહે હમ ચાંદી મારે જિસસે મિલેકુછ ધન ઔર માલ;
 ધન કર્મોંકે જે કોઈ કરતા ઉસકા હોતા હાલ બેહાલ.
 કોઈ કહે હમ સોના મારે ઔર કરેં પૈસો કા લાલ;
 ઠગ ઠગ લૂટે હૈ દુનિયાકો, ઉસે બી એક દિન ઠગેગા કાલ.
 બહુત ઘોટતે ખરલમેં ધાતૂ, સંતોને કાયા ધુંટી,
 નારાયણ હૈ સંજીવન બાઈ, વો: ખૂટી હમને લૂટી.
 કોઈ મારતે હૈ કલધ કા, જિસમેં હોવે પુષ્ટ શરીર;
 ધરકો કુંકે કે તખાહ કિયા, વો અમસે હો ફકીર.
 સાધુકા હૈ નહિં ધર્મ જે, મારેં ધાતૂ કર કે તદખીર;
 કહે દેવીસિંહ હરિ હરિ કહે, યહ જિહ્વા હોયગી અકસીર.
 ખાક સારખી જખાં રસાયન, ઈસમેં હૈ હરએક તાસીર;
 જખાંસે વહ મુદ્દેકા જિલા દે, જખાંસે દે દાલે બગીર.
 બનારસી ચે કહે હમારી, રામ નામમેં હૈ ધુંટી.
 નારાયણ હૈ સંજીવન બાઈ વહ ખૂટી હમને લૂટી.

લાવણી—ખરા મેમી ભકતોનો માર્ગ જુદોજ હોય છે
 દુનિયામેં લાખોઈ પથકા હમને દેખા બાલા હૈ;

પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા.
 કોઈ બદનપર ખાક મલે ઝોર સેલી કંઈની ડાલે હૈ;
 કોઈ રંગા લેતા હૈ બસ્રકો, અપના બેશ સમાલે હૈ.
 કોઈ મૌન હોકર બેઠે નહીં કિસીસે બોલે ચાલે હૈ;
 કોઈ ફડાયે, નાક કાનકો પિતે મઘકે પ્યાલે હૈ.
 કોઈને લમ્બા તિલક દિયા ઝોર પહને તુલસી માલા હૈ;
 પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.
 કોઈ રાત દિન ખડે રહે ઝોર કોઈ હાથ ઉઠાયે હૈ;
 કિસીકો દેખા, બેઠે ઝોર હરિમેં ધ્યાન લગાયે હૈ.
 કિસીને અપને બદનકો દગા તનુપર છાપે ખાયે હૈ;
 કિસીને અપને, શીરપર લંબે લંબે ખાલ બઢાયે હૈ.
 કિસીકે તનુપર વસ્ત્ર નહીં ઝોર કોઈ ઝોઢે મૃગછાલા હૈ;
 પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.
 કોઈ સેવકા બના ઝોર કોઈ કહતા હુમ તો દંડી હૈ;
 કોઈ તપસ્યા, કરતે હૈ ઝોર, કોઈ બને વનખંડી હૈ.
 કિસીકે મઠપર ધ્વજ ઉઠે ઝોર કહીં ફરકતી ઝંડી હૈ.
 બિના ધશક કે, હુવે ફકીર જો વો ખડે પાખંડી હૈ.
 કિસીને મસજીદ બનવાઈ ઝોર કોઈને રચા શિવાલા હૈ;
 પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.
 કોઈ કહે હુમ યતી હૈ ઝોર કોઈ બના જગતમેં વૈરાગી,
 બિના ધશક કે, નહિ કિસી ડી લવ સદ્ગુરુસે લાગી;
 બનારસીને ધશકમેં અપની જીતેજી કાયા ત્યાગી.
 રહી ન મતલબ દીલમેં કુછ ભી દુઘા ભી સુનકે લાગી.
 રામકૃષ્ણકા સખુન યહી સમઝો તુમ સખપર ખાલા હૈ;
 પર જો દેખા, કુછ આશકોંકા પન્થ નિરાલા હૈ.

મસ્ત અબઘુતોની રીતિ-લાવણી
 જસકે દિલપર ઝો પ્રભુ નામ ખસ્તા હૈ
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ટક.

સદીર્ઘે આશક પીતે હૈ સરદાધ,
 ગર્મીર્ઘે સંખીયા ખાય રહે ગર્માર્ધ.
 આરિશમે સુખે વૃષમે હો હરિયાધ,
 ઐસે મસ્તોંસે સભી ખાત ખનિ આર્ધ.
 વો દાગકો સમઝૈ દિલપર ગુલ દસતા હૈ,
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૧
 વો દિનકો સોવે સારી રાતભર જાગે,
 શૂરોંસે લડે ગિરીકો દેખકર ભાગે.
 નહિં મિલે તો માંગે લીખ મિલે તો ત્યાગે;
 ઐસે શાહોંસે હરેક બાદશાહ માંગે.
 અનમોલ હૈ સોદા વો લી ઉસે સસ્તા હૈ;
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૨
 ખેતીકો સુખા ઉસરમેં અન્ન ઉપજાવે,
 આશિક સાદિક જો આહે કર દિખલાવે.
 ઐસે મરદોંકો કોઇ નહીં હુંસતા હૈ;
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૩
 જખ પેટ ભરે તખ ખાનેકા મૈંગવાતે;
 ઐર ભૂખ લગે તો કુછ ભોજન નહિં ખાતે;
 મૂરખસે સીખેં પહિંડતકો સિખલાતે;
 કહે બનારસી હમ નઈ નઈ ખાતેં ગાતે.
 ઈસ કંદરસે જો કોઇ અપના દિલ કરતા હૈ;
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ.-૪

લાવણી-ભગવાન પ્રત્યે પ્રાર્થના
 કર દયા દાસકે કષ્ટ હરે ગિરિધારી;
 કરુણાનિધિ કરુણા કરે મૈં શરણુ તુમહારી. ટેક
 સખ સંકટ મેરે દૂરે કરે અખ સ્વામી;
 રિદ્ધિસિદ્ધિ ભરપૂર કરે અખ સ્વામી.
 અપને અખ મુઝે હુજુર કરૈ તુમ સ્વામી;

ચરણોંકી મુઝે તુમ ધુર કરો અબ સ્વામી.
 યહ કામ તો મેરા જરૂર કરો અબ સ્વામી,
 ભકતોંમે મુઝે મશહૂર કરો અબ સ્વામી.
 હો નિર્ભય પૂરણ બ્રહ્મ આપ અવતારી,
 કરુણાનિધિ કરુણા કરો મેં શરણ તુમહારી.
 સખ કસૂર મેરા માપ આપ અબ કીજૈ;
 શિર ચરણોંમે અપને મેરે ધર લીજૈ.
 યહ ઉત્તર સદા દિનરાત ધડીમેં છીજૈ;
 કર મેહર પ્રભુ કષ્ટુ ભક્તિ આપની દીજૈ.
 એક અરજ મેરી ગરીબકી સુન લીજૈ,
 દિલ ભક્તિમેં કેવલ તુમારી ભીજૈ.
 હરિ હરલો તનુકી પીર હુવા દુખ ભારી,
 કરુણાનિધિ કરુણા કરો મેં શરણ તુમારી.
 તુમ જો આહે સો કરો આપ યદુરાધ;
 રાઈસે ગિરિ કર દેતે ગિરિસે રાધ;
 હૈ સત્ય સત્ય સાચી તેરી પ્રભુતાધ;
 તર ગયે વહી જિસને તુમસે લવલાઈ.
 દેવીસિંહ જિસને તુમારી મહિમા ગાધ;
 વહ ભવસાગર કે પાર ઉતર ગયે ભાઈ.
 કહે બનારસી અબ રાખો લાજ હમારી;
 કરુણાનિધિ કરુણા કરો મેં શરણ તુમારી.
 સખ સંતોંકો તુમ અપને હી તારા હૈ;
 અહસે યહ ગજકો તુમહીને ઉપારા હૈ.
 પ્રહ્લાદકિ ખાતિર નરસિંહ તનુ ધારા હૈ;
 નખસે નાભીકો ચીર અસુર મારા હૈ.
 મુઝકો વો નામ શ્રીનારાયણ પ્યારા હૈ;
 પ્રભુ તેરે બિન અબ કોઈ ન હમારા હૈ;
 ક્યોં મેરે વાસ્તે કરી દેર બનમારી;
 કરુણાનિધિ કરુણા કરો મેં શરણ તુમારી.

પાંચા પાંડવકા સાથ ક્રિયા હૈ તુમને;
 બ્રજમેં સખિયનસે રંગ ક્રિયા હૈ તુમને.
 કાલિકા નાથ કે તંગ ક્રિયા હૈ તુમને
 કંસાસે બધ ફિર જંગ ક્રિયા હૈ તુમને.
 હરએક રાક્ષકા તંગ ક્રિયા હૈ તુમને;
 સખ આસુરોંકા ચોરંગ ક્રિયા હૈ તુમને.
 અખ મેરે પાંચ ભૂતોંકા માર મુરારી;
 કરુણાનિધિ કરુણા કરે મેં શરણુ તુમારી. ॥૫૫॥

લાવણી-અખ મિલે હમેં તુમ આજ ખુલે પટ ઘટકે

હમ તેરી યાદમેં પ્રભુ બોત દીન ભટકે;
 અખ મિલે હમેં તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે.
 કદ્ય ખાર ગયાસર, તેરી યાદમેં કટકે;
 ફિર પાયા મૈને, નામ તેરા રટ રટકે.
 દીયે રંજ અલખ મંજુર, જરા નહિ કંઠકે;
 દીલકી દેહશત સખ નિકલ ગઈ છટ છટકે.
 કહી લાખ તરહ દીયે હે તુમને ઝટકે;
 અખ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૧
 જસ ખપ્ત તુમારી, અલખ નાગની લટકે;
 કાદ્ય ધધરસે દેખે, ઉધરકા તો ફીર સટકે.
 અગર દેખે કાલા નાગ, તો સર કા પટકે;
 અલખોં કા ચઢે જો જહેર તો ધરકા સટકે.
 હમ હુએ ભક્ત મગમૂત, જહાં કહાં હટકે;
 અખ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૨
 પ્રદહાદને લીયા દીલ, ભગવત કે દટકે;
 સખ સુખ દીયા તન બદન ઉસીપર અટકે.
 સૂલી પર ચઢે પ્રદહાદ, ઉસીપર મટકે;
 નહિ નોંક જરા સૂલીકી, જાગરમેં ખટકે.
 જખ દેખા હમને ઉન્હે, તો દીલ નયા ફટકે;

અખ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ધટકે. ૩
જખ ખુલે કિંવાડે, આપ કપટકે પટકે;
મનમેં પાયે દીદાર તો ખનસી ધટકે.
સીર મોર મુચુટ કડ, કસે જરીકે પટકે;
કહે દેવીસીંહ ચે અજખ, ખેલ નટપટકે.
કહે ખનારસી હમ ચાકર નાગર નટકે;
અખ મિલે હમે તુમ, આજ ખુલે પટ ધટકે. ૪

જૂઠાં જૂઠાં સજ્જનોમાંથી લીધેલી ધુનો. *

- ૧ રે વેચાણી હું તો હરિ વરને હાથે, (૨)
નેહલો રે લાગ્યો નંદના નંદન સાથે—વે૦
- ૨ જના હૈ નર જના હૈ, ધર છોડી એક દિન જના હૈ,
દાસ મુકુંદ આશ તજ જૂઠી, શ્રીહરિચરણકાનાહૈ—
જના હૈ૦
- ૩ કાનુડા ફેરે ચાલી રે થઈ મતવાલી (૨)
જ ચાલે કાનુડાની ફેરે તેની ખેપ ન જાય
કદી ખાલી રે—થઈ૦
- ૪ તમ સાથે રંગીલા નાથ રે, બાંધી છે બેલી રે;
મારો હેતે ગ્રાહ્યો છે તમે હાથ રે, ન દેશો મેલી રે.
ગરબી
- ૫ વહાલા મારી શુદ્ધ બુદ્ધ તે હરી લીધી રે,
તારે લટકે વેરાગણ કીધી. વહાલા૦
ધુન.
- ૬ તેરી લેહ રે બલૈયા મત જ મથુરા તેરી૦
કહત જસોદા મૈયા અપને સુતકુ તું તો ભોરા શ્યામ
નહિ ચતુરા—તેરી૦

પ્રભુને વિનતિ.

૭ અમે આવ્યા તમારે આશરે અલખેલાજી,

* દરેક ધુન વારંવાર બોલાવાની છે.

હવે શું કરીએ જમ સાસરે ? અલખેલાળ—(ટેક)
 મને ફેરાતું ફળ અહીંજ મળ્યું, અલખેલાળ,
 માઈ મનગમતું મુજને મળ્યું અલખેલાળ—અમેં
 આ હીરલો લાધ્યો હાથમાં અલખેલાળ,
 તમે સદાએ રહેજો સાથમાં અલખેલાળ—અમેં

મહાત્મા ઋષિરાજની પ્રભુપ્રેમ ઉત્પન્ન થાય ને
 ભક્તિને ટેકો મળે તેવી ધુનો. *

- ૧ પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયા રે, ભજ લેને પ્રભુજને પ્રાણિયા;
 આવશે જમ ઉધરાણીયા રે, ભજ લેને—ટેક.
- ૨ નાવડી નાવડી નાવડી રે, તને હરિ ભજ્યાની રીત નાવડી;
 એળે ઉમ્મર ખોધ આવડી રે, તને હરિ ભજ્યાનીં ટેક.
- ૩ સદા સુખિયા જગતમાં સંત, દુરીજન દુખીયાં રે;
 નાવે અકળામણનો અંત, મૂરખમાં સુખિયા રે.
- ૪ બહાલીડા ચઢજે બહારે રે, બળવંતા બેલી;
 કપાશે બંધન ક્યારે રે બળવંતા બેલી—ટેક.
 વહાલાળ મારા નથી આ વેળે કોઈ માઈ;
 છે શરણું એક તમાઈ રે.
- ૫ તાણી તાણી રે લીધાં તાણી, મારે બહાલીડે
 ચીતડલાં લીધાં તાણી—ટેક.
 ઝર થયાં જગનાં સહ સુખડાં,
 લાવણ્યમાં રે લોભાણી—મારેં
- ૬ દુનિયા રૂઠીને શું કરશે, પ્રભુ જના બેલી;
 દોષના માર્યા કેમ મરશે, પ્રભુ જના બેલી—ટેક.
- ૭ હારે લેને લહાવો રે લેને લહાવો;
 હારે હવે નહિ મળે ફરી યોગ આવો રે. લેને—ટેક.
- ૮ અરે જીવ શું કરવા આપડે,
 પ્રભુની ગમ ગુરુ વિના નહિ પડે—ટેક.
- ૯ રાખોને રીત હમારી, હમારા હો તે રાખોને

* દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

રીત હમારી—ટેક.

૧૦ નહીં ભરૂં નહીં ભરૂં નહીં ભરૂં,
પાછાં પગલાં હવે હું તો નહીં ભરૂં.

૧૧ હવે કુણુ જાય કાશી, ચિંતા ટળી રે લોલ;
મળ્યા વૈકુંઠવાસી, વેળા વળી રે લોલ.

૧૨ વારી વારી જાઉં વારી, મારા બહાલીડાના
મુખડલાપર વારી. ટેક.

એ મુખડે મુને એક પલકમાં,

ભવજળ યુડતાં ઉગારી—મારા બહાલીડાનાં

૧૩ દાસી દાસી રે હું તો દાસી, મારા બહાલીડાની
લાખ ફેરા હું તો દાસી. ટેક.

આણતેડયા મારે આંગણે આવ્યા,

ઢાટી ગંગા ને ઢાટી કાશી—મારાં

સેવા લીધી છે કરી સિરનાં રે સાટાં,

હરામી જનને તો હાંસી—મારા બહાલીડાનીં

૧૪ રાખો રાખો શરણે હવે શામળિયા,
હરિ હરિ શામળિયાજી છે બહુ બળીયા—રાખો. ટેક.

૧૫ રટવા રટવા આવ્યો છે તું તો રામને રે, રટવા રટવા. ટેક.

૧૬ નંદલાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં,
વૃજબહાલા અમે તો તારાં દાસડિયાં, નંદલાલા. ટેક.

૧૭ ગોવિંદ જાણ્યા વિના તે વરસો ગાળિયાં રે, ગોવિંદં ટેક.

૧૮ ચાકરી ચાકરી ચાકરી રે,
કરી લેની પ્રભુજીની ચાકરી; કરી લેનેં ટેક.

૧૯ નહિ કરું, નહિ કરું, નહિ કરું,
દુરિજનિયાંની સંગત નહિ કરું. ટેક.

વસ્તીમાં વસવાતો નહિ જોગ આવે,

તો જંગલમાં પ્રરતો ફરું—દુરિજનિયાં.

૨૦ નવ જાય ઝબકડીથી જામની, રાવ પ્રગટે રહે નહિ રાત;
ગુરુ એવા ગોતીયે.

બોધ સુણતાં કરમ બળે બાપડાં,

ઝટ ખોવાય જીવની જાત—ગુરુ એવા.

૨૧ સીતારામ સગા છે સમજ રે,

સમજ રે સમજ રે સમજ રે; હો સીતારામ.

૨૨ ભજન વિના મૂરખ મરે રખડી રે ભજન વિના. ટક.

૨૩ રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતડલી,

રંગરેલ ધન્ય રે ધન્ય આ વાતડલી.

૨૪ માથે ઢાપી રહ્યો છે કાળ રે, ઉંધ તને કુમ આવે;

પાણી પહેલી બાંધી લેને પાળ રે, ઉંધ તને કુમ આવે.

૨૫ ધીરજ ધરને અરે અધીરા, ઇશ્વર દેશે અન્ન જોને;

ખલક તણો છે પ્રભુને ખટકો, માને સાચું મત્ર જોને.

૨૬ પછે નહિ મળે હાવો જોગ રે, અવસર આવ્યો છે.

૨૭ જાણી જાણી મેં તો જાણી રે,

આ તો દુનીયા દીવાની. ટક.

પંડીત કાજી વેરાળી પુરાણી,

કુણ રાજ કુણ રાણી રે; આ તો દુનીયા દીવાની.

૨૮ જોતાં જોતાંમાં તન પડી જશે રે,

જોતાં જોતાંમાં તન પડી જશે;

જશે જશે જશે રે, જોતાં જોતાંમાં. ટક.

દેહ છતે દાસ વીરનો વાલમ,

સમરી લે શ્વાસ હસાસે રે, જોતાં જોતાંમાં.

૨૯ ભજનવિના અપ્રજા જનમ તારો રે ભજનવિના. ટક.

ચેત ચેત ઋષિરાજ કહે છે, વિકૃત વરવાનો વારો રે;

ભજન વિના—ભજન.

૩૦ કાયરનું નહિ કામ, ન્યારો ભાઇ પંથ અમારો;

કાયરનું નહિ કામ.

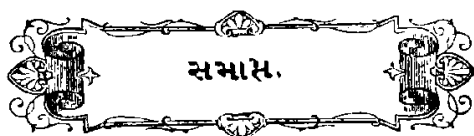

શ્રી ભગવાનના નામની ધુનો.*

- (૧) રામકૃષ્ણ ગોવિંદ, વાસુદેવ ગોવિંદ—
 (૨) જય રાધે કૃષ્ણ, જય રાધે કૃષ્ણ—
 (૩) રધુપતિ રાધવ રાજરામ, પતિતપાવન સીતારામ—
 (૪) જયકૃષ્ણ કૃષ્ણ, જય કૃષ્ણ કૃષ્ણ—
 (૫) હરે રામ હરે રામ રામ રામ હરે હરે,
 હરે કૃષ્ણ હરે કૃષ્ણ, કૃષ્ણ કૃષ્ણ હરે હરે—
 (૬) વિકલ રૂપમાધ, વિકલ રૂપમાધ શ્યામજા—
 (૭) પ્રદહાદ ભણે, રામા કૃષ્ણા ગોવિંદા (૨)
 સખ સંત ભણે, નરહર વિકલ ગોવિંદા—
 (૮) હરિ રે રામ રામ રામ, સીતા હરિ રામ રામ રામ—
 (૯) જયજયરામચંદ્રરધુવીર, સીતાપતિરામચંદ્ર રધુવીર.
 (૧૦) જય જય યશોદાનંદનકી (૨)
 દશરથસુત આનંદ કંદનકી—
 (૧૧) રાધે કૃષ્ણ પ્રભુ કુંજ ખિહારી,
 મોરલીધર ગોવર્ધનધારી—
 (૧૨) જયજય ગોવંદ નધારી, મુકુન્દ માધવ ગરિધારી—
 (૧૩) રામા કૃષ્ણા ગોવિંદ ગોપાળ હરે (૨)
 ગોપાળ હરે, ગોપાળ હરે—
 (૧૪) નરહરિ નંદલાલ, ભજે ગોવિંદ ગોપાળ,
 ગોવિંદ ગોપાળ, ગોવિંદ ગોપાળ—
 (૧૫) હરિનારાયણ, ગુરુ નારાયણ—
 (૧૬) રામચંદ્ર રધુવીર, જય જય રામચંદ્ર રધુવીર—
 (૧૭) હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ,
 હરિ નારાયણ, હરિ નારાયણ, નારાયણ હરિ,
 હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ—
 (૧૮) હરિ હરિ નારાયણ હરિ—
 (૧૯) શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ નારાયણ—

- (૨૦) રણુછોડ રંગી, મારા જનમે જનમના સંગી;
રણુછોડ રાયા, મુને લાગી તમારી માયા.
રણુછોડ રસીયા મારા-હૃદયકમળમાં વસીયા.
- (૨૧) તેરી બન બચગી, તેરી તો બન બચગી;
તેરી બન બચગી, ગોવિંદ ગુણ ગાયસેં—
- (૨૨) હરિ મોટા હરિ મોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા;
બાકી સર્વ ગપોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા—
- (૨૩) સચ્ચા સચ્ચા હય નામ તેરા હરિ વિઠલા—
હરિ વિઠલા, પ્રભુ વિઠલા—
- (૨૪) હમારા રામ ધની હયજી, હમારે ક્યા કમી હયજી—
- (૨૫) હમરી રામ રામ સબસેં, હમરી રામ રામ સબસેં;
હમસેં તુમસેં ગુરુગોવિંદસે, સાધુ ભગત સંતોસેં—
- (૨૬) રાધે ગોવિંદા, રાધે ગોવિંદા,
ગોવિંદ ગોપાળ, કૃષ્ણ રાધે ગોવિંદા—
- (૨૭) ગોપાળ કૃષ્ણ, રાધે કૃષ્ણ.
સંત ધુની.
- (૨૮) જ્ઞાનોબા તુકારામ,
- (૨૯) નિવૃત્તિ જ્ઞાનદેવ સોપાન, મુક્તાબાઇ એકનાથ
નામદેવ તુકારામ.

અચ્યુતં કેશવં રામનારાયણમ્
કૃષ્ણદામોદરં વાસુદેવં હરિમ્ ।
શ્રીધરં માધવં ગોપિકાવલ્લભમ્
શ્રીજનકીનાયકં રામચંદ્રભજે ॥

શુદ્ધિપત્ર

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૮	છેલ્લી	હંદમાં	હંદયમાં
૨૦	૨૬	સુખન-એસો.	સુખન
૨૨	૧૯	તારાણુમે	તારાણુમે
૩૦	૨૭	મળીયાં	માળીયાં
૪૬	૪	અલૈકિક	અલૌકિક
૪૬	૭	કહનારે	કહાનરે
૫૦	૧૩	(૨)-અનુ.	(૨)
૫૭	૧૭	રડવડી	રડવડી
૬૬	૩	કર્મ અમારો	કર્મે અમારે
૭૦	૨૭	કપટ	કપટી
૭૪	૭	ખંભહાર	ખંભ હાડ
૭૫	૨૦	ભક્તિ	ભક્તિ
૭૭	૨૮	સર્વ	સર્વ
૮૬	૨૨	કુકમિ	કુકર્મ
૮૯	૧૦	દુઃખ	દાસ
"	"	સર્વ	દુઃખ
૯૦	૪	ધાર્યો	ધર્યો
"	"	તે થકી	દોષથી
૯૧	૧૪	લેહતો	લહેતો
૯૭	૧૩	પ્રોહ	પ્રોહ
૧૦૫	૨૮	જાયો રે	જાયે રે
૧૧૨	૨૧	આવે	સાથે આવે.
૧૧૩	૧૯	(૨)	(૨)
૧૨૩	૨	ખુદો	કુદો
"	૧૦	માળા રે	માળ રે
૧૩૧	૨	ગણુ	પણુ
૧૪૬	૨૪	ધાર	ધારા
૧૪૭	૧૫	દહનરા	દહનારા
૧૪૯	૧૫	જોને	જોને
૧૫૦	૭	કર્મો	કર્મો
૧૫૨	૨૬	રાય	રાસ
૧૫૪	૧૭	માયા	આયા.
૧૬૬	૧૦	કુક	કુક
"	૧૬	મારે	મારે

મહાત્મા ગાય છે:—

(રાગ-કૌટિ કલંક.)

અમે સજીએ છીએ સગવાન-આવી બેસો અમારી પાસે રે,
તેમાં તમને નથી નુકસાન-આવી બેસો અમારી પાસે રે.
મળી ભાગમાં કરીએ વેપાર-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
તેમાં ખોટ નથી તલભાર-આવી બેસો અમારી પાસે રે.
પુરૂં પ્રેમ ધરી કરી ઉર-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
જવું હોયે હરિની હજુર-આવી બેસો અમારી પાસે રે.
કરી લેવું જો હોયે કલ્યાણ-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
રૂઠો રીઝવેલો હોયે રામ-આવી બેસો અમારી પાસે રે.
કહેછે જદવ નથી યુરૂં કામ-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
જલું કરશે તમારું સગવાન-આવી બેસો અમારી પાસે રે.

સારામાઠા પ્રસંગે જ્ઞાનનું દાન- મેટ-લહાણી

પોતેજ પૂર્ણ જ્ઞાની થઇને બીજાઓને જ્ઞાન આપવું એ તો કોઇક-થીજ બને; પરંતુ મહાન જ્ઞાનીઓના જ્ઞાનોપદેશરૂપ ઉમદા પુસ્તકો તો સર્વ કોઇ બીજાઓને આપી શકે.

સારામાઠા પ્રસંગે ઉપર માત્ર થોડાક વધુ ખર્ચથી (કે થોડુંક લીઝો) વાપરીને પણ શારીરિક ખાનપાન ઉપરાન્ત એવા માનસિક ખોરાકની પત્રાવસિરૂપ ઉમદા પુસ્તકો પણ પ્રત્યેક મહેમાન, ભૂદેવ, જ્ઞાતિબંધુ, વગેરેને બેટ અપાય તો તે તેમને માટે ગમે તેવાં મિષ્ટાન્ન અને બીજી વસ્તુઓ કરતાં બહુજ વધારે ઉપકારક થાય એ ખુદ્દુ છે.

છઞ્છા હોય તો “અમુક પ્રસંગ અથવા વ્યક્તિના સ્મરણનિમિત્ત અમુક તરફથી બેટ” કે એવું કંઈ મુખપૃષ્ઠ પર છપાવીને, કે રમ્પરસ્ટાપથી છાપીને અથવા હાથવડે લખીને તેવી બેટ આપવાથી તે પ્રસંગ અથવા વ્યક્તિના સ્મરણને હેતુ પણ સરી રહે છે.

સરતા સાહિત્યદ્વારા નીકળેલાં અથવા બીજાં જે પણ પોતાને પસંદ પડે તે તે લોકોપકારક પુસ્તકો આવી રીતે પ્રત્યેક નાનામોટા પ્રસંગે વહેંચીને ધનના સદુપયોગનું તેમજ જ્ઞાન જેવી સર્વોપરિ વસ્તુના પ્રચારનું ત્રેય દરેક સમજી મનુષ્યે મેળવવું ઉચિત છે.

દૂટથી ખર્ચ કરવા છઞ્છનાર રકમના પ્રમાણમાં કોઇ એક નાના-મોટા ઉપકારક પુસ્તકની ખાસ આવૃત્તિ છપાવીને વહેંચી-વહેંચાવી શકે; અને મધ્યમ કે ઓછી રકમ ખર્ચવાની હોય તો પોતાને પસંદ પડે તેવા કોઇએક ઉત્તમ પુસ્તકની સામટી પ્રત ખરીદીને મહેમાનો, પડોશીઓ, જ્ઞાતિબંધુઓ, વગેરેમાં તેની લઢાણી કરી શકે. ને એકથી વધુ જાતનાં સારાં સારાં પુસ્તકો લીધાં હોય તો બેટ લેનારને તેમાંથી પોતાને મનગમતું પુસ્તક ઉપાડી લેવાની સગવડ પણ આપી શકાય. માત્ર પાંચ દશ રૂપિયાજ આ રસ્તે ખર્ચવા હોય તો પણ ગીતાનો ૧૮ મો અધ્યાય અથવા તો બીજી કોઇ સારી બસો ચારસો પુસ્તિકાઓની લઢાણી વહેંચી શકાય. છેવટે એકાદ રૂપિયા ખર્ચે હોય તો તેટલાવડે પણ ધર્મગ્રંથોમાંની અથવા બીજી અસરકારક શિખામણોનાં સો બસો હસ્તપ્રત સુખેથી વહેંચી શકાય.

ગીતાના ૧૮ મા અધ્યાયવાળી પુસ્તિકાઓ તો હરકોઇ માણસ હાલતાં ચાલતાં પણ પાવલામાં દશ પ્રત દશ જથ્થેને બેટ આપવાનો લઢાવો લઇ શકે. સસ્તું સાહિત્ય વધાર્ક કાર્યાલય-અમદાવાદ અને મુંબઈ.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલયે મકદ કરેલા

ઉત્તમ અને સસ્તા ગ્રંથો

અતિ ઉત્તમ ધાર્મિક ગ્રંથો

ગ્રંથનું નામ	પૃષ્ઠ.	કદઘંચ. મૂલ્ય.
શ્રીવાદમીકિ રામાયણ-મોટા બે ભાગમાં	૧૪૦૦...	૬૧૧૧×૧૦ ૬)
મહાભારતનાં આદિ અને સભાપર્વ.	૬૦૦...	,, ૨
શ્રીદાસબોધ-નવી આવૃત્તિ	૬૨૦...	૫૧૧×૮ ૨૧૧
શ્રીજ્ઞાનેશ્વરી ભગવદ્ગીતા-નવી આવૃત્તિ	૭૦૦...	૫૧૧×૮૧૧ ૨૧૧
શ્રીમદ્ ભાગવત-ઉત્તમ ભાષાંતર	૭૦૦...	૮×૧૧ ૫)
શ્રીરામકૃષ્ણકથામૃત-૫ ને ભાગ ભેગા	૬૫૦...	૫૧૧×૮ ૨૧૧
સ્વામી રામતીર્થ ગ્રંથ ૧ લો. ભા. ૧ થી ૫	૫૦૦...	,, ૨)
,, ,, ગ્રંથ ૨ નો ભા. ૬ થી ૮ નવી આવૃત્તિ સત્વર પ્રસિદ્ધ થશે.		
,, ,, ગ્રંથ ૩ નો ભાગ ૧૦-૧૧	૫૦૦...	૫૧૧×૮ ૨)
સ્વામીવિવેકાનંદ ગ્રંથ ૧ લો ભા. ૧-૨-૩	૫૭૫...	,, ૨૧
,, ,, ગ્રંથ ૨ નો ભાગ ૪-૫	૬૦૦...	,, ૨૧
,, ,, ભાગ ૬ થી ૮ નો ખા	૧૦૦૦...	૫×૬૧૧ ૩)
,, ,, ભાગ ૯ મો-સંપૂર્ણચરિત્ર	૭૪૦...	,, ૨૧૧
,, ,, ભાગ ૧૦ મો-રાજયોગ	૩૦૦...	,, ૧૧
શ્રીભજનસાગર-નવી આવૃત્તિ	૨૦૦...	૫×૮ ૦૧૧

ઉત્સાહ અને ચેતનાપ્રેરક પુસ્તકો

આગળ ધસો	૫૮૪...	૫×૬૧૧ ૧)
ભાગ્યના સૃષ્ટાઓ	૭૨૦...	,, ૧૧૧
સુખ સામર્થ્ય અને સમૃદ્ધિ	૫૫૨...	,, ૧)જ
પ્રભુમય જીવન	૨૧૬...	,, ૦૧૧

વૈદક સંબંધી ઉપયોગી પુસ્તકો

આર્યભટ્ટ ગ્રંથના હિંદનો વૈષ્ણવ	૧૦૦૦...	૫૧૧×૮૧૧ ૪)
આરોગ્યવિષે સામાન્ય જ્ઞાન-ગાંધીજીત.	૧૪૦...	૫×૬૧૧ ૦૧૧

ઉત્તમ બોધદાયક જીવનચરિત્રો

કાઉન્ટ હાલ્ડેનના જીવનચરિત્ર	૬૨૦...	૫૧૧×૮ ૨૧૧
-----------------------------	--------	-----------

સ્વામી વિવેકાનંદનું સંપૂર્ણ જીવનચરિત્ર ૭૪૦... ૫ x૬૧૧ ૨૧
જગતનો મહાન પુરુષ (મં ગાંધીજી) ૩૫૦... ૧૧

સ્ત્રીઓ તથા પુરુષો માટે બોધપ્રદ વાર્તાઓ

ટુંકી વાર્તાઓ ભા. ૧, ૨, ૩, ૪ થોડા માસ પછી છપાઇ બહાર પડશે
ટુંકીવાર્તાઓ-ભાગપતે ૨૮, સાંસારિકવાતો ૩૦૪... ૫ x૬૧૧ ૦૧૮
ટુંકીવાર્તાઓ-ભાગદત્તો-બોધપ્રદરજવાતો. ૩૬૦... ,, ૦૧૧
ટુંકીવાર્તાઓ-ભાગ. ૭ મો- અનેક વાતો. ૩૫૦... ,, ૧૧
દયાળુ માતા અને સદ્ગુણી પુત્રી ૧૬૮... ૪ x૭૧ ૦૧

બાળકો માટે ખાસ ઉપયોગી પુસ્તકો

સદ્ગુણી બાળકો-૬૬ બનાવેલો સંગ્રહ. ૧૨૮... ૫ x૭૧ ૦૧
બાળસદ્બોધ-વાર્તાઓરૂપેધાર્મિક શિક્ષણ ૧૧૨... ,, ૦૧૦૧
બાળકોની વાતો-રસિકવાતચિત્રરૂપે ૧૫૧. ૬૬... ૫ x૬૧૧ ૦૧
દુઃખમાં વિદ્યાલક્ષ્યાસ-સચ્ચોટ સાચાં દર્શાવે. ૯૦... ૫૧ x૮ ૦૧

ભગવદ્ગીતા, પંચરત્ન ગીતા, ઇત્યાદિ

ભગવદ્ગીતા ગુજરાતી સરલ ટીકા સહિત ૩૧ x૫૧ ૦૧
,, મરાઠી સુબોધ ટીકા સહિત ,, ૦૧
,, હિન્દી સરલ ટીકા સહિત- ,, ૦૧
ભગવદ્ગીતા-મૂલમાત્ર નાના અક્ષરમાં ગુટકો. ,, ૦)ફ
,, ,, મધ્યમ અક્ષરમાં ,, ૦)ફ
,, ,, મોટા અક્ષરમાં ૫૧ x૭૧ ૦૧૧૮
પંચરત્ન ગીતા-મૂલમાત્ર-નાના અક્ષરમાં ૩૧ x૫૧ ૦)ફ
,, ,, મધ્યમ અક્ષરમાં ,, ૦૧૮
,, ,, મોટા અક્ષરમાં ૫૧ x૭૧ ૧)૮

ગીતાનો ૧૮ મો અધ્યાય-ત્રણેમાંની હરકાષ્ટ ટીકા સાથે ૦)૦૧, ૧૦ નોં. ૦૧

છબીઓ { ૧-ભગવાનની, ૨-વ્યાસ તથા ગણેશની ૩-બહુ-
રૂપ સર્વદેવતાની, દરેકનું કદ ૭x૧૦, મૂલ્ય ૦)૮-પ્રત ૧૦ નો ૦૧

સસ્તું સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય

અમદાવાદમાં-ત્રણ દરવાજા બહાર, નદીને રસ્તે, સેશન કોર્ટ પાસે.
સુઅઈ-કાલ્યાણી, હાલમાનગદીને નાકે, કાલ્યાણીના મંદિર સામે.

#

વિવિધ વિષયનાં ઉત્તમ પુસ્તકો પૂરાં પાડનારી, આખા હિંદમાં સર્વેથી સસ્તી અને ૧૪ વર્ષથી ૫૦૦૦ પ્રતમાં નીકળતી

વિવિધ ગ્રંથમાળા

આહુ ૧૯૮૦ ના વર્ષમાં ઈચ્છિ પાા×૮ ના કદનાં

૧૫૦૦ પૃષ્ઠનાં ઉત્તમ પુસ્તકો રૂ. ૪ માં અને

પાકાં પૂઠાં સાથે ૫ માં અપાશે. પો. માફ.

આહુ ૧૯૮૦ નાં પુસ્તક—સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૧૦-૧૧, પૃષ્ઠ ૫૨૮, નેપોલિયન બોનાપાર્ટનું વિસ્તૃત ચરિત્ર પૃષ્ઠ ૮૪૦, ત્રીજું પુસ્તક પણ સત્વર છપાશે.

“વિવિધ ગ્રંથમાળાનાં સં. ૧૯૮૧ નાં પુસ્તકો:—સ્વામી રામતીર્થ ભાગ ૧૨-૧૩ મો, સત્યાગ્રહ અને અસહકાર, યોગી રામચરકનું આરોગ્ય વિષેનું ઉત્તમ પુસ્તક, ટુંકી વાર્તાનો નવો ભાગ, દર્શાતસંગ્રહ, રશિયન વીર મંડળ, સત્ય નિર્મળાવલિ, અંકિમકૃત ધર્મતત્ત્વ, લઘુલેખસંગ્રહ, ભગવાન શુદ્ધ, ટાગોરકૃત, ભારતધર્મ, સંતવાણીસંગ્રહ, ભારતીય નીતિકથાઓ, મુસલમાન મહાત્માઓ, શ્રીગૌરાંગ ભગવાનનું વિસ્તૃત ચરિત્ર, સ્વામી વિવેકાનંદ ભા. ૧૧ મો જ્ઞાનયોગ. એમાંથી તેમજ વધુ પસંદગી જરી રહી તેમાંથી પણ નીકળશે.

સૂચના ૧—ગમે તે માસમાં આદ્યક થનારને પુસ્તકો આખા વર્ષનાંજ અપાઈ લેવાજમ પણ વર્ષનુંજ લેવાય છે. વર્ષનાં સંટનું પો. જૂદું ચડે છે. ૨—આ માળાનાં પુસ્તકો મહિને મહિને નહિ પણ વર્ષ દિવસમાં મોટાં મોટાં ત્રણથી ચાર પુસ્તકો નીકળે છે; અને તે તૈયાર થતાં આલે તેમ તેમ મોકલાય છે. ૩—માળા ઉપરાંત બીજા પણ જે નાનામોટા ગ્રંથો નીકળે છે, તેની ખજાર માળાનાં પુસ્તકોમાં છપાઈ તરતમાં લેનારને ખાસ દિહાયતે અપાય છે.

આગલાં વર્ષના હજી મળતા સેટ

સંવત ૧૯૭૬ નાં ત્રણ પુસ્તક—(પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, સાદાં પુઠાં સાથે રૂ. ૨૫, પો. ૦૫૫) સ્વામી વિવેકાનંદ ભાગ ૬-૭ મો, ભાગ્યના સૃષ્ટિઓ, ટુંકી વાર્તાઓ ભાગ ૬ થો.

સંવત ૧૯૭૭ નાં ત્રણ પુસ્તક—(પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, સાદાં પુઠાં રૂ. ૩૫, પો. ૦૫૫) ટુંકી વાર્તાઓ ભાગ ૭, કાઉન્ટ ટાઈસ્ટ્રોય, સ્વામી વિવેકાનંદ ભાગ ૧૦ મો.

સસ્તું સાહિત્ય વર્ષક કાર્યાલય—અમદાવાદ અને સુખર્ષ

વિલાયતી ફ્રેચ અને અમેરીકન તીજેરી તથા સેલાઈથી તુટતી તીજેરીઓ

શેઠ ઇ. એસ. અમદુલ કયુમની વડગાદી ઉપરની દુકાનની તીજેરી આઠ મહીના ઉપર હથીયારખંધ ચોરોએ તોડી નાખી રૂ. ૧૭૦૦ નો અવેજ કાઢી ગયા હતા. ચોરી પછી અમદુલ કયુમ શેઠે ગોદરેજની તીજેરી ખરીદ કરી. ત્રણ મહીના ઉપર બીજવાર હથીયારખંધ ચોરો દુકાનમાં પેકા અને ગોદરેજની તીજેરી તોડવાનું બહુ મથન કર્યું પણ ખાલી હાથે પાછા ગયા.

ફાયરબ્રુક કરવા માટે જે જે વસ્તુઓ ગોદરેજ વાપરે
છે તેવી બીજાઓ વાપરતા નથી.

મુળજી જેઠા મારકીટની આગમાં બે દુકાનમાં બે બે તીજેરી જોડા-જોડ હતી, એકેક ગોદરેજની અને એકેક જાણીતા વિલાયતી મેકરોની હતી. અને ઠેકાણે ગોદરેજની તીજેરીમાં સર્વ સલામત હતું અને વિલાયતીમાં બળા ગયું હતું.

ચોર અને ઘરફાડુથી બચાવનારી સ્ટીલની પેટી

પોતાનું જોખમ સાચવવા માટે જેઓ તીજેરી ખરીદી શકે નહિ તેઓ માટે ગોદરેજ એક નવી જાતની બહુ મજબૂત સ્ટીલની પેટી બનાવવા માંડી છે. એ પેટીઓ મેજ અથવા કબાટની સાથે જડી શકાતી હોવાથી ચોર ઉપાડી જઈ શકતો નથી. વકરો રાખવા દુકાનદારો એ પેટીઓ બહુ ખરીદે છે.

ગોદરેજનું કારખાનું-ગેસ કંપની પાસે. પરેલ, મુંબઈ

ગોદરેજનો કપડાં ધોવાનો સાબુ

બહુ લાંબા અનુભવ પછી ગોદરેજે આ સાબુ બનાવવા માંડ્યો છે. કિંમતમાં સસ્તો હોવા સાથે સારા વિલાયતી સાબુના જેવો છે કે નહિ તેની સમજ વાપરવાથી પડશે. દરેક જાણીતા દુકાનદારોને ત્યાં મળશે.

ગોદરેજનું ઘર રંગવાનું બેલ તેલ

આમાં ધાસતેલ યા બીજું કયું પણ બેળવવામાં આવતું નથી. એ તેલ દરેક બાબતમાં ઉંચામાં ઉંચા વિલાયતી તેલની બરાબર ઉતરે છે. છતાં કિંમતમાં વિલાયતીથી ૨૦ ટકા કમી હોય છે. મોટા કંદ્રાકટરો અને ઇજનેરો બહુ ખરીદે છે.

ગોદરેજ ઓઈલ એન્ડ સોલ્ડ કું. સુરતી મોહોલ્લા, ડકેન રોડ, મુંબઈ.

